

Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna

Sammanfattning

Finansutskottet behandlar i detta betänkande – det s.k. rambetänkandet – regeringens finansplan, förslagen över statens inkomster och utgifter 2008, förslag till fördelning av utgifterna på utgiftsområden samt förslag till utgiftstak för 2008–2010.

När riksdagen behandlat detta betänkande och fattat beslut om ramar för budgetens 27 utgiftsområden är dessa ramar styrande för riksdagens fortsatta behandling av anslagen.

Den ekonomiska politiken

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken. Förutsättningarna för en relativt hög internationell tillväxt under de närmaste åren är ganska goda. Den ekonomiska aktiviteten i Förenta staterna mattas av till följd av bl.a. den finansiella oron, men samtidigt fortsätter efterfrågan i Asien att växa relativt starkt.

Det största hotet är att höstens finansiella turbulens utvecklas till en utdragen och djupare global kris. Händelserna på den amerikanska bostadsmarknaden kommer att spela en avgörande roll för den fortsatta utvecklingen. Räntesänkningarna av den amerikanska centralbanken under de senaste månaderna bidrar till att mildra effekterna.

Under förutsättning att den finansiella oron inte utvecklas till en bred internationell nedgång är det rimligt att räkna med att Sveriges BNP stiger med omkring 3 % per år under de närmaste åren. Den svenska konjunkturen och inhemska efterfrågan är stark. Konsumtionen stiger, sysselsättningen ökar markant och arbetslösheten sjunker. Hushållens inkomster stiger kraftigt både i år och under nästa år till följd av bl.a. höjda löner, ökad sysselsättning samt de redan gjorda och de i budgetpropositionen föreslagna inkomstskattesänkningarna. Förutsättningarna är goda för att sysselsättningen ska fortsätta att stiga snabbt under resten av 2007 och under 2008.

Utskottet ställer sig bakom regeringens ekonomiska politik som innebär en fortsättning på politiken för stärkta drivkrafter för arbete, där arbetslinjen är en central del. Politiken inriktas på insatser som leder till fler jobb och minskat utanförskap. Politiken fokuserar också på åtgärder som ökar arbetskraftsutbudet och förbättrar arbetsmarknadens funktionssätt för att motverka tendenser till arbetskraftsbrist och överhettning i den svenska ekonomin. För att varaktigt öka sysselsättningen genomförs fr.o.m. den 1 januari 2008 det andra steget i jobbskatteavdraget. Nystartsjobben utvidgas till att även gälla den offentliga sektorn, vilket bl.a. ger kvinnor ökade möjligheter att få ett nystartsjobb. Ytterligare förändringar vidtas i arbetsmarknadsförsäkringen för att bl.a. förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. Sjukförsäkringen reformeras. Dessutom vidtas och annonseras en rad åtgärder för att minska sjukfrånvaron och öppna fler vägar till arbetsmarknaden för dem som av olika skäl drabbats av sjukdom och arbetsoförmåga. Bland annat införs s.k. nyfriskjobb för att underlätta för sjukfrånvarande att komma tillbaka i arbete. Nyfriskjobben är särskilda nystartsjobb, och subventionen vid anställning är ungefär dubbelt så hög som i nystartsjobben. En rehabiliteringsgaranti införs och företagshälsovården stärks. Sammantaget avsätts omkring 3,4 miljarder kronor för dessa åtgärder fram till 2010.

Utskottet anser att vården och omsorgen ska vara solidariskt finansierade och fördelas efter behov. Vården måste samtidigt vara öppen för nytänkande, och utskottet välkomnar regeringens förslag om fri etableringsrätt i primärvården liksom förslagen om ökad satsning på kvalitet och mångfald inom såväl hälso- och sjukvården som äldreomsorgen.

Utskottet välkomnar arbetet med att motverka fusk och skapa tydliga och enhetliga regler för trygghetssystemen. Utskottet står även bakom förslagen om jämställdhetsbonus, ett frivilligt kommunalt vårdnadsbidrag och en barnomsorgspeng.

Regeringens förslag innebär också att villkoren för företagande förbättras och att resurser satsas inom skolan och högskolan. Regeringen föreslår även ett klimatpaket för att bl.a. minska koldioxidutsläppen och presenterar den s.k. klimatmiljarden.

Skattepolitiken

Jobbskatteavdraget förstärks med 10,7 miljarder kronor i syfte att göra det mer lönsamt för personer som är arbetslösa eller står utanför arbetsmarknaden att arbeta och öka drivkrafterna för ytterligare arbete. En jämställdhetsbonus införs, och skattereduktion lämnas för förmån av hushållstjänst. Reglerna om avdrag vid dubbel bosättning förändras för att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden och förstärka den regionala utvecklingen. Reseavdraget höjs.

Ett system med reducerade socialavgifter för vissa delar av tjänstesektorn införs för att varaktigt öka sysselsättningen, förbättra den samhällsekonomiska effektiviteten och minska svartarbetet.

Den statliga fastighetskatten på bostäder ersätts med en kommunal fastighetsavgift. Åtgärden finansieras genom höjd kapitalvinstskatt på privatbostäder, begränsning av utrymmet för uppskov och räntebeläggning av uppskoven.

Som ett led i en bred satsning på företagande slopas förmögenhetsskatten fr.o.m. den 1 januari 2007. Syftet är att öka utbudet av riskvilligt kapital och viljan att investera i Sverige. Ytterligare åtgärder vidtas och innefattar bl.a. en övergångsvis lättnad i kapitalvinstbeskattningen av kvalificerade andelar (de s.k. 3:12-reglerna).

I syfte att begränsa utsläppen av koldioxid och minska bränsleförbrukningen inom transportsektorn höjs skatten på koldioxid med 6 öre per kilo koldioxid och energiskatten på diesel med 20 öre per liter. Jord-, skogs- och vattenbruket får samtidigt förmånligare återbetalningsregler och fordonsskatten för dieselpersonbilar sänks. Tullvillkoret för etanol som låginblandas i bensin slopas så snart det är möjligt.

Skatten på kärnkraft och vattenkraft höjs för att dra in vinster som uppkommit till följd av ökade kostnader för fossilbaserad produktion. Skatten på öl och tobak höjs. Skatten på vin sänks för att minska skillnaden i beskattning mellan öl och vin.

Budgetpolitiken

Regeringens förslag innebär att både inkomster och utgifter minskar i den offentliga sektorn. Den offentliga sektorns finansiella sparande försvagas med 3,3 miljarder kronor 2008, 4,4 miljarder kronor 2009 och 3,5 miljarder kronor 2010 som ett resultat av förslagen i propositionen.

Sunda offentliga finanser bidrar till en god ekonomisk utveckling och hög sysselsättning, samtidigt som hög sysselsättning och ett sjunkande utanförskap bidrar till sunda offentliga finanser. Det är därför avgörande att politiken för sysselsättning och tillväxt drivs utan att stabiliteten i de offentliga finanserna rubbas. Regeringens politik innebär att de budgetpolitiska målen, utgiftstaket för staten och överskottsmålet för den offentliga sektorn upprätthålls och respekteras. Sveriges offentliga finanser är utomordentligt starka och de förbättras ytterligare fram till 2010. Målen för finanspolitiken, överskottsmålet och utgiftstaket för staten, ligger fast och klaras med god marginal. Överskottet i den samlade offentliga sektorn beräknas till 2,8 % av BNP 2008 och beräknas öka till 3,6 % av BNP 2010. Den konsoliderade bruttoskulden, den s.k. Maastrichtskulden, faller kraftigt under perioden och beräknas uppgå till 24,5 % av BNP vid utgången av 2010. Den starka utvecklingen av de offentliga finanserna inne-

bär enligt regeringens bedömning att grunden nu läggs för att möta de kommande demografiska påfrestningarna. Utskottet står bakom denna ansvarsfulla och statsfinansiellt uthålliga inriktning av politiken.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftstak för åren 2008–2010. Förslagen innebär att regeringen nu återupprättar det treåriga perspektivet i budgetbehandlingen. Förslagen till utgiftstak överensstämmer, efter tekniska justeringar, med de bedömningar av utgiftstaket som regeringen gjorde i 2007 års ekonomiska vårproposition. Förslagen innebär att utgiftstaken minskar svagt som andel av BNP.

Företrädare för regeringspartierna och Socialdemokraterna har kommit överens om att ålderspensionsrätten för personer med sjuk- och aktivitetsersättning fr.o.m. den 1 januari 2008 ska återställas till de regler som gällde före 2007. Utskottet förutsätter att regeringen återkommer med ett förslag med denna innebörd under 2008.

Utskottet tillstyrker regeringens samtliga förslag om bl.a. den ekonomiska politikens och budgetpolitikens inriktning, utgiftstaket, utgifternas fördelning på ramar för utgiftsområden, åtgärder på skatteområdet. Samtliga motioner avstyrks.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har lämnat reservationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	8
Redogörelse för ärendet	16
Ärendet och dess beredning	16
Propositionens huvudsakliga innehåll	18
Motionernas huvudsakliga innehåll	22
Socialdemokraternas budgetalternativ	22
Vänsterpartiets budgetalternativ	24
Miljöpartiets budgetalternativ	25
Utskottets överväganden	28
1 Den ekonomiska utvecklingen	28
2 Riktlinjer för den ekonomiska politiken	43
2.1 Sysselsättning och arbetsmarknad	43
2.2 Tillväxt och företagande	55
2.3 Välfärd	59
2.4 Utbildning och kompetens	64
2.5 Hållbar utveckling	68
2.6 Försvaret	72
3 Riktlinjer för budgetpolitiken	75
4 Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster	100
4.1 Statsbudgetens utgifter 2008 per utgiftsområde	100
4.2 Statsbudgetens övriga utgifter	104
4.3 Statsbudgetens skatteinkomster	106
4.4 Statsbudgetens övriga inkomster	123
4.5 Statsbudgetens totala inkomster	125
4.6 Statsbudgeten i sammandrag	127
4.7 Ålderspensionssystemet	128
4.8 Utgiftstak för staten och offentlig sektor	129
5 Fördelning av utgifter 2009 och 2010	132
6 Lån och bemyndiganden	135
6.1 Bemyndigande om upplåning	135
6.2 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål	135
6.3 Myndigheternas räntekontokrediter	137
6.4 Sjunde AP-fondens lån och räntekontokredit i Riksgäldskontoret	138
6.5 Bemyndigande för ramanslag	139
7 Övrigt	140
7.1 EU-medlemskapets kostnader	140
7.2 Pris- och löneomräkningen	141
Reservationer	143
1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken, punkt 1 (s)	143
2. Riktlinjer för den ekonomiska politiken, punkt 1 (v)	149
3. Riktlinjer för den ekonomiska politiken, punkt 1 (mp)	156
4. Riktlinjer för budgetpolitiken, punkt 2 (s)	161
5. Riktlinjer för budgetpolitiken, punkt 2 (v)	162

6. Riktlinjer för budgetpolitiken, punkt 2 (mp)	164
7. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster, punkt 3 (s)	165
8. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster, punkt 3 (v)	170
9. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster, punkt 3 (mp)	177
10. Fördelning av utgifter 2009 och 2010, punkt 4 (s)	182
11. Fördelning av utgifter 2009 och 2010, punkt 4 (v)	182
12. Fördelning av utgifter 2009 och 2010, punkt 4 (mp)	183
13. EU-medlemskapets kostnader, punkt 11 (v, mp)	183
14. Pris- och löneomräkningen, punkt 12 (v)	184
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	186
Propositionen	186
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	187
<i>Bilaga 2</i>	
Statsbudgetens inkomster och utgifter 2008	197
Förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden	197
Förslag till beräkning av inkomster per inkomsttitel	198
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens lagförslag	203

Tabeller

Tabell 1.1 Regeringens prognoser över den internationella tillväxten	29
Tabell 1.2 Regeringens prognoser över den svenska tillväxten	31
Tabell 1.3 Nyckeltalen i regeringens prognos	32
Tabell 1.4 Lågtillväxialternativet	36
Tabell 1.5 Høgtillväxialternativet	36
Tabell 3.1 Nu föreslagna och aviserade utgifts- och inkomstförändringar 2008–2010	77
Tabell 3.2 Den offentliga sektorns finanser	78
Tabell 3.3 Utgiftstaket för staten 2007–2010	80
Tabell 3.4 Statsbudgetens saldo och statsskulden	81
Tabell 3.5 Finansiellt sparande i offentlig sektor 2008–2010 (s)	83
Tabell 3.6 Statsbudgetens inkomster 2008–2010 (s)	83
Tabell 3.7 Statsbudgetens saldo och statsskulden 2008–2010 (s)	84
Tabell 3.8 Finansiellt sparande i offentlig sektor 2008–2010 (v)	86
Tabell 3.9 Statsbudgetens inkomster 2008–2010 (v)	86
Tabell 3.10 Statsbudgetens saldo och statsskulden 2008–2010 (v)	87
Tabell 3.11 Finansiellt sparande i offentlig sektor 2008–2010 (mp)	88
Tabell 3.12 Statsbudgetens inkomster 2008–2010 (mp)	88
Tabell 3.13 Statsbudgetens saldo och statsskulden 2008–2010 (mp)	89
Tabell 4.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2008	101
Tabell 4.2 Yttranden med anledning av regeringens och partiernas förslag till ramar för utgiftsområden 2008	102

Tabell 4.3 Regeringens och oppositionspartiernas beräkning av statsbudgetens inkomster 2008	106
Tabell 4.4 Statsbudgetens övriga inkomster 2008	125
Tabell 4.5 Statsbudgetens totala inkomster 2008	126
Tabell 4.6 Statsbudgetens inkomster, utgifter och saldo 2008	127
Tabell 4.7 Regeringens förslag till utgiftstak för staten och offentlig sektor 2008–2010	130
Tabell 4.8 Regeringens och oppositionens utgiftstak för staten 2008–2010	131
Tabell 5.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar 2009	133
Tabell 5.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar 2010	134

Diagram

Diagram 1.1 Sysselsättningen 1990–2010	33
Diagram 1.2 Total och öppen arbetslöshet 1990–2010	34

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 1 i denna del och avslår motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 1, 2, 4, 5 och 7,
2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 7 och 123 i denna del,

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del, och

2007/08:MJ457 av Anders Ygeman m.fl. (s) yrkande 1.

Reservation 1 (s)

Reservation 2 (v)

Reservation 3 (mp)

2. Riktlinjer för budgetpolitiken

Riksdagen godkänner de riktlinjer för budgetpolitiken som regeringen föreslår. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 1 i denna del och avslår motionerna

2007/08:Fi250 av Jan Ericson och Maria Plass (båda m) yrkandena 1 och 2,

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 1,

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 8 och 123 i denna del och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del.

Reservation 4 (s)

Reservation 5 (v)

Reservation 6 (mp)

3. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster

a) Statsbudgetens utgifter per utgiftsområde

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2008 i enlighet med vad regeringen föreslår. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 4 och avslår motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 4 och 51,

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 5 och

2007/08:Sf347 av Tomas Eneroth m.fl. (s) yrkandena 13 och 17.

b) Statsbudgetens övriga utgifter

Regeringen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2008, beräkningen av myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret för 2008 samt beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2008. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkterna 5, 9 och 10 samt avslår motion 2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 6.

c) Förstärkt jobbskatteavdrag, grundavdrag m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 2 och 4–6,
2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 10 och 12 samt
2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 9, 11 och 12.

d) Skattelättnad för utländska nyckelpersoner

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 7.

e) Skattereduktion för förmån av hushållstjänster

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 10,
2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 14 och
2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 10.

f) Avgift till a-kassa och fackförening

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 9.

g) Höjt avdrag för resor till och från arbetet samt tjänsteresor m.m.

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 24.

h) Förmån av fri bil eller cykel

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 29 och
2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 32 och 33.

i) Beskattningen av lånedatorer

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3.

j) Beskattningen vid dubbel bosättning

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 8.

k) Sänkta socialavgifter för tjänstesektorn

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 32 och 34,

2007/08:Fi271 av Carina Adolfsson Elgestam och Lars Wegendal (båda s),

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 15 och 16,

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 14 och 16,

2007/08:N323 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2 samt

2007/08:A400 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 2.

l) Slopad särskild löneskatt för personer födda 1937 eller tidigare
Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 33 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 15.

m) Förändrade nivåer för socialavgifter

Riksdagen godtar regeringens förslag om förändrade nivåer för socialavgifter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkterna 30 och 31, båda i denna del.

n) Allmän pensionsavgift

Riksdagen godtar regeringens förslag om en justering av gränsen för avdrag för övriga utgifter i lagen om allmän pensionsavgift. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 28 i denna del.

o) Reformerad beskattning av bostäder

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi229 av Tomas Eneroth m.fl. (s),

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 11 och 13,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 9 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 31.

p) Slopad förmögenhetsskatt

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12,

2007/08:Fi270 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 2 och

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 13.

q) Höjd bolagsskatt, etableringskonto m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 14 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 13.

r) Höjd koldioxidskatt

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 19 och 27 samt

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 18, 19, 25 och 27.

s) Beskattningen av bränslen i den handlande sektorn

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 16.

t) Höjd energiskatt på diesel

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 18 i denna del,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 17 och

2007/08:T327 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 19.

u) Handelsgödsel och bekämpningsmedel

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 23.

v) Beskattning av avfall som förbränns

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 26.

w) Fortsatta skattelättnader för koldioxidneutrala drivmedel

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi258 av Per Bolund m.fl. (mp) yrkandena 1–3.

x) Beskattning av privatflygets bränsle, m.m.

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 22 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 22 och 23.

y) Skatt på fluorerade gaser

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 24 och

2007/08:MJ449 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 18.

z) Sänkt fordonsskatt för dieselpersonbilar, m.m.

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 18 i denna del, 20 och 25.

å) Registreringskatt för fordon, trängselskatt, kilometerskatt

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 21 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 20 och 21.

ä) Energiskatteavdrag för vindkraft

Riksdagen godtar regeringens förslag om en sänkning av avdraget för energiskatt på el som producerats med vindkraft. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 29 i denna del.

ö) Höjd effektskatt på kärnkraft

Riksdagen avslår motion

2007/08:N377 av Kent Persson m.fl. (v) yrkande 3 i denna del.

aa) Höjd fastighetsskatt för vattenkraftverk

Riksdagen avslår motion

2007/08:N377 av Kent Persson m.fl. (v) yrkande 3 i denna del.

ab) Skatt på alkoholisk

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 18 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 28.

ac) Tobaksskatt

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi248 av Claes-Göran Brandin och Kenneth G Forslund
(båda s) och

2007/08:Fi267 av Jan R Andersson och Mikael Cederbratt (båda m).

ad) Lättnader i reklamskatten

Riksdagen avslår motionerna

2007/08:Fi207 av Kerstin Lundgren (c) och

2007/08:Fi249 av Gunnar Axén (m).

ae) Sänkt lotteriskatt

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 17.

af) Skatt på trafikförsäkringspremier, m.m.

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 26 och 30.

ag) Förlängd redovisningsperiod för mervärdesskatt

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 31.

ah) Moms på ekologiska livsmedel

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 29.

ai) Kreditering på skattekonto – konvertering från oljeuppvärmning

Riksdagen godtar regeringens förslag om att stödet för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus omvandlas från en kreditering på skattekonto till ett anslagsfinansierat bidrag. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 32 i denna del.

aj) Kreditering på skattekonto – arbetsmarknadspolitiska stöd, m.m.

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 15, 28, 38 och 39.

ak) Statsbudgetens totala inkomster

Riksdagen godkänner regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2008. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 11 och avslår motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 10 och 11,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 3 och 11 samt

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 6 och 30.

al) Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2008. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 6 och avslår motion 2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 9.

am) Utgiftstak för staten och offentlig sektor

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 957 miljarder kronor för 2008, 989 miljarder kronor för 2009 och 1 018 miljarder kronor för 2010 samt godkänner beräkningen av taket för den offentliga sektorns utgifter för 2008, 2009 och 2010. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkterna 2, 3 och 7 samt avslår motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 14–16,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 1 och 2 samt

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 3 och 4.

Reservation 7 (s)

Reservation 8 (v)

Reservation 9 (mp)

4. Fördelning av utgifter 2009 och 2010

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2009 och 2010 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 12 och avslår motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 13,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 5 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 7.

Reservation 10 (s)

Reservation 11 (v)

Reservation 12 (mp)

5. Bemyndigande om upplåning

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 ta upp lån enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 8.

6. Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2008 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet upp till ett belopp av 30,3 miljarder kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 13.

7. Myndigheternas räntekontokrediter

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2008 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 19,8 miljarder kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 14.

8. Sjunde AP-fondens lån och räntekontokredit i Riksgäldskontoret

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2008 för Sjunde AP-fondens verksamhet dels besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 5 miljarder kronor, dels besluta om en kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 150 miljarder kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 15.

9. Bemyndigande för ramanslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 besluta att ett ramanslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om vissa villkor är uppfyllda. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 16.

10. Lagförslagen på skatteområdet

Riksdagen antar regeringens förslag till

3.1 lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift (avsnitten 3.1 och 5.3.4),

3.2 lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitten 3.2 och 5.6.10),

3.3 lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift (avsnitten 3.3 och 5.3.3),

3.4 lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980) (avsnitten 3.4 och 5.3.3) samt

3.5 lag om upphävande av lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus (avsnitten 3.5 och 5.9.2).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkterna 28–32, alla i denna del.

11. EU-medlemskapets kostnader

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi257 av Max Andersson och Ulf Holm (båda mp).

Reservation 13 (v, mp)

12. Pris- och löneomräkningen

Riksdagen avslår motion

2007/08:Fi209 av Ulla Andersson m.fl. (v).

Reservation 14 (v)

Stockholm den 13 november 2007

På finansutskottets vägnar

Stefan Attefall

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Stefan Attefall (kd), Pär Nuder (s), Ulf Sjösten (m), Anna Lilliehöök (m), Sonia Karlsson (s), Lars Elin-derson (m), Roger Tiefensee (c), Monica Green (s), Hans Hoff (s), Peder Wachtmeister (m), Agneta Gille (s), Göran Pettersson (m), Ulla Andersson (v), Tommy Ternemar (s), Emma Henriksson (kd), Mikaela Valtersson (mp) och Gunnar Andrén (fp).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlas regeringens och partiernas förslag till fördelning av statsutgifterna på utgiftsområden. Betänkandet, ibland kallat rambetänkandet, ligger till grund för riksdagens beslut om statsbudgeten och utgiftsramarna för de olika utgiftsområdena nästa år. I riksdagens rambeslutsmodell innebär beslutet om ramarna att en utgiftsram fastställs för varje utgiftsområde som i den fortsatta beredningen av anslagen inte får överskridas. Ett förslag från ett utskott till fördelning av anslagen inom ett utgiftsområde kan inte behandlas av riksdagen förrän riksdagen fattat beslut om ramarna (5 kap. 12 § riksdagsordningen). De olika fackutskotten som bereder och lägger fram förslag till beslut om anslagen inom respektive utgiftsområde kan göra omprioriteringar mellan anslagen men får inte lägga fram ett förslag som går utöver den fastställda ramen. Inte heller får förslag som överskrider ramen läggas fram reservationsvis. Riksdagen fastställer statsbudgetens sammansättning i stort genom ett särskilt beslut som innefattar

- utgiftsramar för utgiftsområden och
- en beräkning av inkomsterna på statsbudgeten (inklusive skatteförslagen).

Detta beslut, det s.k. rambeslutet, ingår som punkt 3 i Utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet

- proposition 2007/08:1 Budgetpropositionen för 2008 volym 1 om förslag till statsbudget, finansplan m.m. punkterna 1–16 och 28–32
- motioner som väckts under allmänna motionstiden 2007 enligt förteckningen i bilaga 1.

Finansplanens avsnitt 9 Tilläggsbudget 2007 (punkterna 17–27 samt punkt 1 i riksdagsstyrelsens förslag) behandlas i finansutskottets betänkande 2007/08:FiU11.

Innehåll och utformning av rambeslutet

Enligt riksdagsordningen (5 kap. 12 §) ska riksdagen i ett och samma beslut fastställa ramarna för de olika utgiftsområdena och godkänna en beräkning av statsbudgetens inkomster. I beslutet om utgiftsramarna ingår också att riksdagen ska godkänna ett antal budgetpåverkande poster, såsom

beräkningen av myndigheternas förbrukning av anslagsbehållningar och hur anslagskrediterna kommer att utnyttjas under året. I beslutet om inkomsterna ingår

- att ta ställning till olika förslag till förändringar av gällande skatte- och avgiftsregler och fastställa nästa års regelverk för statsbudgetens inkomster samt
- att beräkna effekterna av dessa inkomster.

Utifrån dessa effektberäkningar får man fram ett underlag för att bedöma hur stora statsbudgetens inkomster kommer att bli. Statsbudgeten ska enligt budgetlagen (1996:1059), förutom inkomster och utgifter, även omfatta andra betalningar som påverkar statens lånebehov. För att få fram upplåningsbehovet görs en bedömning av hur nettot av myndigheternas m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret utvecklas under budgetåret och hur stora eventuella kassamässiga korrigeringar bör vara. När riksdagen tagit ställning till dessa beräkningar erhålls budgetsaldot som en restpost som visar statens amorteringar eller upplåningsbehov. Beslutsordningen innebär alltså att riksdagen tar ställning till alla dessa poster genom ett beslut. Mot denna bakgrund är alla förslag som avser utgiftsramar m.m. och beräkningen av statsbudgetens inkomster sammanförda i en enda beslutspunkt, det s.k. rambeslutet, (punkt 3 i detta betänkande) i utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Följande punkter i propositionens förslag till riksdagsbeslut behandlas i detta sammanhang:

- punkt 2 om utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2008,
- punkt 3 om utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2009 och 2010,
- punkt 4 om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2008,
- punkt 5 om beräkning av förändringar av anslagsbehållningar för 2008,
- punkt 6 om beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten 2008,
- punkt 7 om beräkningen av taket för den offentliga sektorns utgifter 2008–2010,
- punkt 9 om beräkning av myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret för 2008,
- punkt 10 om beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2008,
- punkt 11 om beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2008 samt
- punkterna 28–32 om lagförslag som avser skattefrågor med budgeteffekt 2008.

De beslutspunkter som ingår i rambeslutet behandlas i kapitel 4 *Beslut om utgiftsramar och beräkning av inkomster för 2008*. Inledningsvis i avsnitt 4.1 tar utskottet ställning till vilka ramar för 2008 som ska gälla för respektive utgiftsområde. I avsnitt 4.2 behandlar utskottet statsbudgetens övriga

utgifter, dvs. förslag om anslagsbehållningar, myndigheternas in- och utlåning i Riksgäldskontoret samt kassamässig korrigerig. I avsnitt 4.3 Statsbudgetens skatteinkomster tar utskottet ställning till de olika inkomstförslagen på skattesidan samt regeringens lagförslag. I avsnitt 4.4 Statsbudgetens övriga inkomster redovisar utskottet sin bedömning av inkomster av statens verksamhet samt inkomster av försåld egendom m.m. I avsnitt 4.5 Statsbudgetens totala inkomster tar utskottet ställning till beräkningen av inkomsterna för 2008. I avsnitt 4.6 presenteras också översiktligt regeringens och oppositionspartiernas budgetalternativ för 2008. Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten behandlas i avsnitt 4.7. Slutligen, i avsnitt 4.8, behandlar utskottet den samlade nivån för statsutgifterna som den kommer till uttryck i utgiftstaket.

Lagförslagen behandlas i en särskild beslutspunkt (punkt 10) men det sakliga innehållet i lagförslagen har dessförinnan godkänts i rambeslutet (punkt 3).

Regeringens lagförslag

Regeringens lagförslag finns i bilaga 3 i betänkandet.

Yttranden

Yttranden från andra utskott

Yttranden över budgetpropositionens förslag jämte motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde har inkommit från

- konstitutionsutskottet (2007/08:KU1y),
- skatteutskottet (2007/08:SkU1y),
- justitieutskottet (prot.utdrag 2007/08:1.3),
- civilutskottet (2007/08:CU1y),
- socialförsäkringsutskottet (2007/08:SfU1y),
- socialutskottet (2007/08:SoU1y),
- kulturutskottet (2007/08:KrU1y),
- trafikutskottet (prot.utdrag 2007/08:2.4),
- miljö- och jordbruksutskottet (prot.utdrag 2007/08:2.3),
- näringsutskottet (2007/08:NU1y) samt
- arbetsmarknadsutskottet (2007/08:AU1y).

Yttrandena finns i bilagorna 4–14 i del 2 av betänkandet.

Propositionens huvudsakliga innehåll

Den svenska ekonomin utvecklas starkt. Sysselsättningen ökar samtidigt som antalet sjukskrivna, arbetslösa och arbetsmarknadsåtgärder minskar. Regeringen räknar med att 175 000 personer färre kommer att befinna sig i utanförskap under de kommande åren. Att minska utanförskapet och få

fler i jobb är regeringens övergripande och viktigaste mål. Full sysselsättning lägger en stabil grund för välfärdssystemen och är samtidigt det främsta medlet mot växande klyftor och orättvisor i samhället.

En hörnsten i regeringens politik är ordning och reda i de offentliga finanserna, såväl på kort som på lång sikt. Målet om 1 % överskott för det offentliga finansiella sparandet överträffas med bred marginal de kommande åren. Det finansiella sparandet uppgår till 2,8 % av BNP för 2008 samt 3,1 respektive 3,6 % av BNP för 2009 och 2010. Det innebär 89, 105 respektive 126 miljarder kronor för de tre åren.

Statens budgetöverskott de kommande åren beräknas bli de största sedan början av 1970-talet. En ansvarsfull politik med ordning och reda i de offentliga finanserna tryggar välfärden för kommande generationer. Att åtgärder som bidrar till högre sysselsättning prioriterats främst, innebär också att utrymmet för reformer på andra områden varit utomordentligt begränsat.

Trots den goda tillväxten återstår alltså mycket att göra för att Sverige återigen ska vara ett land med full sysselsättning. Vägarna tillbaka till jobb är fortfarande alltför få och drivkrafterna till arbete alltför svaga. Regeringen presenterar därför en rad reformer som syftar till att skapa tydligare drivkrafter till arbete och fler och bättre vägar tillbaka för dem som i dag står utanför arbetsmarknaden.

De utgifts- och inkomstreformerna som nu föreslås är till övervägande del finansierade, vilket är viktigt mot bakgrund av det höga resursutnyttjandet i ekonomin, framhåller regeringen. Bland förslagen till reformer finns framför allt åtgärder som är inriktade på att öka utbudet av arbetskraft och att minska ohälsan. Det har också varit nödvändigt att noggrant pröva andra utgiftsområden, t.ex. försvarsmateriel. Sammantaget beräknas den offentliga sektorns finanser försvagas med mellan 3 och 4 miljarder kronor per år 2008–2010 som en följd av förslagen och aviseringarna i propositionen.

Förstärkt jobbskatteavdrag

Regeringen presenterar förslag för ökade drivkrafter för arbete. Det andra steget i jobbskatteavdraget innebär en sänkning av skatterna på arbetsinkomster med 10,7 miljarder kronor. Reformen är huvudsakligen inriktad på låg- och medelinkomsttagare. Att förstärka jobbskatteavdraget ökar sysselsättningen. Dels blir det mer lönsamt att börja arbeta, dels förbättras drivkrafterna för dem som redan jobbar att öka sina ansträngningar. För de flesta inkomstgrupper medför avdraget för de två stegen sammanlagt att det blir ca 1 000 kr mer kvar av lönen varje månad.

Fler och bättre vägar tillbaka för sjukskrivna

Utanförskapet utestänger människor från den större sociala gemenskap som ett arbete ger, och regeringen föreslår en rad åtgärder för fler vägar tillbaka från sjukfrånvaro. Genom att upprätthålla en nära koppling till arbetsmarknaden under sjukfrånvaron minskar risken för att fastna i lång-

varig frånvaro. Sjukförsäkringen ska inte föra bort människor från arbetsmarknaden utan i stället utgöra en trygghet för den som blir sjuk. En rehabiliteringkedja med fasta hållpunkter för prövningen av arbetsförmågan införs. Möjligheter att under sjukskrivningstiden få pröva sin arbetsförmåga förstärks, och stödet till sjukskrivna att återvända till arbetsmarknaden förbättras. En rehabiliteringsgaranti införs och företagshälsovården utvecklas.

Arbetsgivare ska erbjudas mer förmånliga villkor för att anställa långtids-sjukskrivna. Regeringen inför särskilda nystartsjobb, s.k. nyfriskjobb, som i de flesta fall innebär att arbetsgivaren får dra av dubbla arbetsgivaravgifter vid anställning av personer som under längre tid varit sjukskrivna.

En väl fungerande arbetsmarknad för fler jobb

Regeringen avser att utvidga nystartsjobben till att även omfatta den offentliga sektorn, vilket kommer t.ex. vård och omsorg till del. Vidare föreslås en förändring av avgifterna till arbetslöshetskassan, genom att en s.k. arbetslöshetsavgift ersätter den förhöjda finansieringsavgiften. Varken arbetslösa eller sjukskrivna arbetslösa ska betala denna avgift. Syftet är att åstadkomma ett tydligare samband mellan avgifterna till arbetslöshetsförsäkringen och arbetslösheten, vilket kommer att bidra till att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt och därmed leda till en ökad sysselsättning. En majoritet av arbetslöshetskassorna kommer att kunna sänka sina avgifter till följd av detta förslag.

För att öka drivkrafterna och undvika inlåsning för dem som i dag arbetar deltid föreslås ändrade regler som begränsar möjligheterna att erhålla arbetslöshetsersättning på deltid. Dagens regler gör det möjligt att vara deltidarbetslös under en mycket lång tid och riskerar att bidra till en dold arbetslöshet eller till långvarig subventionering av deltidsarbete. För att stärka drivkrafterna för sysselsatta som byter jobb att göra detta utan mellanliggande arbetslöshetsperiod inför regeringen ytterligare två karensdagar i arbetslöshetsförsäkringen.

Ett bra näringsklimat

Ett bra entreprenörs- och företagsklimat i hela landet är avgörande för att svensk ekonomi ska växa och vara livskraftig. Vägen mot full sysselsättning och ett stigande välbefinnande går via ett dynamiskt näringsliv där entreprenörer och företagare vill och vågar satsa. I arbetet med att begränsa företagens administrativa kostnader till följd av statliga regelverk föreslås inrättandet av ett regelråd. Regeringen ökar resurserna till infrastruktur vilket bidrar till företagande och tillväxt genom bl.a. lägre transportkostnader, ökad leveranssäkerhet och en utvidgad arbetsmarknad som stöder ökat arbetskraftsdeltagande. Regeringen har startat ett omfattande arbete för att förbättra företagsklimatet. Detta arbete innehåller bl.a. förenklade regler för F-skatt och en förstärkning av företagsinteckningens förmånsrätt.

Kunskap och kvalitet i utbildningssystemet

Sverige ska ha ett utbildningssystem av hög internationell klass. Regeringen föreslår en omfattande läsa-skriva-räkna-satsning under kommande år för att stärka kunskapsuppdraget i grundskolan. Att tidigt säkra nödvändiga kunskaper i att läsa, skriva och räkna kan på sikt bidra till att färre lämnar den grundläggande utbildningen med ofullständiga kunskaper och betyg. Ökade resurser föreslås till universitets- och högskoleutbildningen för ökad kvalitet. Därutöver sker en satsning på läkarutbildningen.

Jämställdhet i vardagen

Regeringens jämställdhetspolitik är bred, tvärssektoriell och långsiktig. Nu tas ytterligare steg för att underlätta kvinnors arbetsliv och för familjerna att leva ett jämställt vardagsliv. Sänkt skatt på hushållstjänster, sänkt skatt i vissa tjänstesektorer, möjlighet till nystartsjobb i offentlig sektor och fortsatta satsningar på att stimulera kvinnors företagande stärker och breddar kvinnors arbetsmarknad. Jämställdhetsbonus ökar förutsättningarna för ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen under barnets första år, samtidigt som risken för att kvinnor ska drabbas av långvarig bortovaro från arbetsmarknaden minskar. Med möjlighet till avlastning i hemmet, genom hushållstjänster, vårdnadsbidrag och senare även barnomsorgsavgift, kan kvinnors obetalda dubbelarbete minska, vilket är bra för både kvinnors karriärmöjligheter och för familjernas olika behov.

Ökat utrymme för välfärdssatsningar

Regeringen fortsätter arbetet för större mångfald inom vården och kommer att föreslå etableringsfrihet inom primärvården. Vården och omsorgen ska även i framtiden vara gemensamt finansierad och fördelas efter behov. Vårdgarantin förstärks och kvaliteten inom psykiatri och inom vården i stort förbättras. Regeringen föreslår en tandvårdsreform som både stärker skyddet mot höga kostnader och skapar bra villkor för tandvården. Trygghetssystemen ska värnas och fusk förhindras.

Insatser mot klimatförändringar

Regeringen föreslår ett klimatpaket med bl.a. skatthöjningar inom energiområdet i syfte att bl.a. begränsa utsläppen av koldioxid och presenterar även innehållet i den s.k. klimatmiljarden. Det särskilda villkoret, ”tullvillkoret”, som gäller för att etanol som låginblandas i bensin ska vara skattebefriad, bör slopas så snart det är möjligt, dock senast den 1 januari 2009. Regeringen avser att under nästa år presentera en klimatproposition.

Fastighetsskatten

Regeringen anser att dagens fastighetsskatt bör ersättas med bl.a. en kommunal avgift på 6 000 kr per småhus, dock högst 0,75 % av taxeringsvärdet, en avgift på 1 200 kr per lägenhet i flerbostadshus, dock högst 0,4 % av taxeringsvärdet samt att kapitalvinstskatten för privatbostäder vid försäljning höjs från 20 till 22 %. Förslag har presenterats i en separat proposition.

Effektivisering av försvaret

Sveriges militära försvar genomgår en omvandling från invasionsförsvar till insatsförsvar. Som ett ytterligare steg i att fullfölja denna omvandling, och som ett uttryck för regeringens ambition att effektivisera försvaret och öka möjligheterna att delta i internationella insatser, görs nu en omprövning av vissa materielprojekt. Regeringen bedömer att det även efter den omprövning som nu redovisas i budgetpropositionen finns en effektiviseringspotential inom försvaret. De årliga utgifterna bedöms kunna minska med sammanlagt 3–4 miljarder kronor, inklusive de besparingar som aviseras i denna proposition. En viss del av de medel som frigörs ska kunna användas för att förstärka Försvarsmaktens möjligheter att delta i internationella fredsfrämjande insatser.

Motionernas huvudsakliga innehåll

Socialdemokraternas budgetalternativ

Det är viktigt att nu ta till vara de möjligheter som högkonjunkturen ger för att bryta långtidsarbetslösheten och investera i framtida konkurrenskraft. Den ekonomiska politiken får inte öka risken för överhettning, utan det krävs en avvägning mellan en ansvarsfull ekonomisk politik och nödvändiga satsningar för framtiden. Denna uppgift misslyckas regeringen med, anser Socialdemokraterna i motion Fi277. Regeringens politik innehåller varken åtgärder för att bryta långtidsarbetslösheten eller strategiska framtidssatsningar, utan fokus ligger helt på skattesänkningar för redan välbeställda som finansieras av försämringar för vanliga löntagare, framhåller motionärerna. Politiken är orättvis och leder till ökade klyftor, vilket inte gör Sverige mer konkurrenskraftigt eller produktivt. Sverige tjänar inte på ökade ekonomiska orättvisor. En sådan politik är varken bra för tillväxt eller sysselsättning, och Socialdemokraterna ställer inte upp på den. I stället förespråkar motionärerna en rad offensiva satsningar.

För att förbättra näringslivets konkurrenskraft vill Socialdemokraterna satsa på forskning för små och medelstora företag, stöd till innovationer, kommersialisering av forskningsresultat, exportfrämjande åtgärder och ökat stöd till investeringsfrämjande i Sverige. Motionärerna säger nej till reger-

ingens höjning av arbetsgivaravgifterna för de små företagen. Anslagen till forskning ska öka med sammanlagt 2 miljarder kronor under en fyraårsperiod.

Investeringar för framtiden innebär investeringar i utbildning. Motionärerna föreslår att antalet högskoleplatser i stället för att minska med 3 000 ska öka med 4 500 till år 2010. För att möta behoven av kvalificerad arbetskraft föreslår motionärerna också satsningar på kvalificerad arbetsmarknadsutbildning som riktas mot bristyrken och förstärkta anställningsstöd för långtidsarbetslösa.

Det behövs också ökade investeringar i infrastruktur, anser motionärerna och föreslår satsningar på den s.k. Ostlänken, en ny järnvägsförbindelse mellan Järna och Linköping och Norra länken i Stockholm.

Regeringens försäkringar av arbetslöshetsförsäkringen ska återställas, anser motionärerna. Ersättningen föreslås höjas till 80 % och taket till 930 kr per dag. Avgifterna till a-kassan ska sänkas, och de ska inte kopplas till arbetslöshetsnivån i de olika kassorna. Arbetslöshetsförsäkringen ska finansieras solidariskt. Försäkringarna i a-kassan är ett hårt slag, särskilt mot kvinnor som ofrivilligt arbetar deltid.

Regeringen saknar helhetssyn i miljöpolitiken. Det finns inga tydliga samband mellan höjda skatter och satsningar. Motionärerna vill öka takten i energieffektivisering av Sverige. Oljeberoendet behöver brytas och det krävs ett omfattande investeringsprogram, särskilt inom transportsektorn och boendesektorn, för att uppnå detta. Motionärerna anser att de framgångsrika klimatinvesteringsprogrammen, Klimp, ska behållas och utvecklas.

Socialdemokraterna vill satsa på förbättringar i välfärden och inte på stora skattesänkningar. Vården ska finansieras gemensamt och fördelas efter behov, och motionärerna vill reglera i lag att universitetssjukhus inte får läggas ut på entreprenad. Tandvården ska förbättras genom att den blir gratis upp till 24 år och att den förebyggande tandvården förstärks.

Motionärerna motsätter sig regeringens förslag till förändringar i sjukförsäkringen och anser att ersättningsnivån ska höjas till 80 % och att taket ska höjas till 10 prisbasbelopp. Motionärerna motsätter sig också regeringens förslag att sjukpenning ska räknas av mot kompletterande avtalsförsäkringar.

Regeringens politik leder till kraftigt ökade klyftor i samhället. Sedan den 1 januari 2007 har skatterna sänkts med 65 miljarder kronor, och mest har de sänkts för höginkomsttagare och förmögna. De tre rikaste tiondelarna av befolkningen får nästan 70 % av inkomstförstärkningarna medan de fyra tiondelar med lägst inkomster får oförändrade eller försämrade villkor. Motionärerna motsätter sig bestämt en sådan politik.

Sverige ska ha sunda offentliga finanser. Det är en förutsättning för uthållig tillväxt och stabil välfärd. Det förhindrar nedskärningar i sämre tider, och det innebär rättvisa mot kommande generationer. Trots de stora satsningar som Socialdemokraterna föreslår uppvisar motionärerna ett högre finansiellt sparande i den offentliga sektorn än regeringen.

Vänsterpartiets budgetalternativ

Vänsterpartiet presenterar i sin motion Fi276 ett radikalt alternativ till regeringens politik. Partiet avvisar bestämt de angrepp på den svenska välfärdsmodellen som regeringen vill genomföra och som kommer att leda till en långsiktigt sämre social och ekonomisk utveckling och vidgade samhällsklyftor.

Med skattefinansiering i stället för avgiftsfinansiering kan välfärdstjänsterna enklare fördelas efter behov. Vänsterpartiet föreslår därför att mer resurser ska överföras till offentlig sektor och avvisar därmed regeringens förslag som urholkar välfärden och tvingar fram besparingar i kommuner och landsting. Resursförstärkningen ska framför allt ske genom en särskild jobsatsning, med vilken 150 000 nya tjänster stegvis kan tillföras kommuner och landsting fram till 2010.

För Vänsterpartiet är full sysselsättning det övergripande målet för den ekonomiska politiken. Sedan mitten av 1980-talet har fokus dock flyttats från full sysselsättning till en inflationsbekämpning som försvårar en aktiv politik för att strukturellt minska arbetslösheten. Vänsterpartiet ifrågasätter den marknadsliberala grundsyn som har dominerat den ekonomisk-politiska debatten de senaste decennierna och det korresponderande finans- och penningpolitiska ramverk som riksdagen infört, vilket begränsar den ekonomiska politikens räckvidd och sätter ett tryck nedåt på löner och arbetsvillkor. Full sysselsättning kräver en ekonomisk politik som går på tvärs mot den som regeringen föreslår. Vänsterpartiet vill i sin budgetmotion stärka arbetstagarnas och fackföreningarnas inflytande. Ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen bör höjas, avdragsrätten för fackavgift återinföras och rätten till heltids- och tillsvidareanställning stärkas. Vänsterpartiet vill öka Arbetsförmedlingens insatser och särskilt satsa på utbildning för unga långtidsarbetslösa utan gymnasieutbildning, som är den grupp unga som har allra svårast att hitta jobb även då konjunkturen är god.

Vänsterpartiet avvisar bestämt de fortsatta försämringar i sjukförsäkringen som regeringen vill genomföra. Partiet vill i stället stärka socialförsäkringssystemen. Rättigheterna ska omfatta alla, och tryggheten för de försäkrade ska öka. Inkomstbortfallsprincipen ska värnas genom att taket i sjukförsäkringen höjs. Vänsterpartiet presenterar även satsningar på företagshälsovård, rehabilitering och ökade resurser till Försäkringskassan för att stärka kvaliteten i bedömningarna. För att minska klyftorna i samhället vill Vänsterpartiet även höja garantipensionen och förbättra bostadstillägget. Underhållsstödet för ensamstående föräldrar ska höjas och värdesäkras.

Vänsterpartiet lägger i sin budget fram ett förslag till feministisk politik som ska genomsyra hela politiken och inte begränsas till något enstaka politikområde. Att omfördela den andel tid som kvinnor respektive män använder till betalt och obetalt arbete är en nyckelfråga för att skapa förutsättningar för verklig jämställdhet. En fortsatt utbyggnad av den offentliga sektorn har här en avgörande roll. Kvinnors underordnade situation på arbetsmarknaden åtgärdas därför inte genom privatisering av offentlig sek-

tor. I stället behövs en förstärkning av löner och inflytande för de offentligt anställda. Förutom den stora satsningen på fler anställda i offentlig sektor vill Vänsterpartiet även införa ekonomiska incitament för kommuner och landsting att minska löneklyftorna mellan kvinnor och män genom ett viktat statsbidrag. Vänsterpartiet vill dessutom lagstifta om rätten till heltidsanställning och göra det dyrare för arbetsgivare att erbjuda otrygga visstidsanställningar. Trots införandet av ”pappamånader” anses kvinnor fortfarande vara mer riskabla att anställa. Vänsterpartiet ser det bl.a. därför som nödvändigt att genomföra en individualisering av föräldraförsäkringen. Inom jämställdhetspolitiken vill Vänsterpartiet även genomföra en bred satsning på olika åtgärder för att stoppa mäns våld mot kvinnor.

Regeringen minskar sammantaget anslagen till klimatåtgärder. Vänsterpartiets mål är i stället att motsvarande 1 % av BNP ska satsas på klimatåtgärder till 2010. Eftersom redan fattiga länder kommer att drabbas värst av klimatförändringarna föreslår partiet en satsning på klimatbistånd till fattiga länder på sammanlagt 3 miljarder kronor under 2008-2010. Andra åtgärder avser bl.a. stöd till järnvägar och kollektivtrafik, klimatinvesteringsprogram, forskning och energieffektivisering. Vänsterpartiet vill genomföra omfattande satsningar på havsmiljön i Östersjön och skyddet av biologisk mångfald. Genom grön skatteväxling ska rätt pris sättas på miljöpåverkan.

De skattesänkningar som regeringen vill genomföra är ett hot mot den svenska välfärdsmodellen, där sociala tjänster fördelas efter behov. Vänsterpartiet avvisar därför regeringens jobbskatteavdrag och föreslår i sin motion ändringar för ökad rättvisa. Förmögenhetsskatten och fastighetsskatten bör vara kvar. Bolagsskatten höjs. Fler bör betala den statliga inkomstskatten. Grundavdraget sänks för högre inkomster och höjs för lägre inkomster, för att en bättre fördelningsprofil på skatteintaget ska uppnås. Skattelättnader för hushållsnära tjänster tas bort.

Regeringens bostadspolitik är en politik för de utvalda; helt i avsaknad av sociala ambitioner. Genom inrättandet av en statlig bostadsfond som förmedlar investeringsbidrag för ny- och ombyggnation av hyresrätter kan minst 40 000 lägenheter per år tillkomma de närmaste tio åren med Vänsterpartiets alternativ.

Vänsterpartiets budgetförslag syftar till att skapa en rättvisare fördelning och kloka investeringar för framtiden.

Miljöpartiets budgetalternativ

Miljöpartiet framhåller i motion Fi278 att man prioriterar en fördelningspolitik som gör att de sämst ställda får det bättre, en effektiv och kraftfull klimatpolitik och en företagarpolitik som underlättar för små företag att växa och utvecklas.

Sverige befinner sig på toppen av en högkonjunktur. Miljöpartiet oroas av att regeringens finanspolitik i detta skede är för expansiv och att politiken alltför mycket har inriktats på att sänka skatter för dem med höga

inkomster och försämra de sociala försäkringarna för sjuka och arbetslösa. Miljöpartiet vill ha en annan fördelningsprofil och avsätter 3 miljarder kronor på att förstärka arbetslöshetsförsäkringen genom att höja ersättningsnivån till 80 % och sänka nivån på egenavgifterna i a-kassan. Partiet avvisar förslaget till besparingar i sjukförsäkringen. En satsning på 1 miljard kronor föreslås för att stärka de sämst ställda pensionärernas ekonomi 2009. För studenter föreslås höjt studiemedel, förbättrade möjligheter till bostadsbidrag och att ett studerandevillkor införs i arbetslöshetsförsäkringen. Ensamstående föräldrar med låg inkomst föreslås få mer i bostadsbidrag.

Miljöpartiet välkomnar regeringens nyväckta engagemang för klimatfrågorna men anser samtidigt att regeringens politik på klimatområdet är helt otillräcklig och att regeringen inte heller ser att klimat-, miljö- och energifrågorna hör ihop. Motionärerna anser att regeringens klimatmiljard i praktiken innebär minskade anslag till klimat- och energirelaterade anslag på 2,7 miljarder kronor. De föreslår i stället både investeringar på klimatområdet och ger nya förslag på forskning, utveckling och investeringar på energiområdet för att klara klimatmålen. Bland annat föreslås en stor satsning på energieffektivisering i flerbostadshus, stora satsningar på att öka kapaciteten i kollektivtrafiken och en kraftig utbyggnad av järnvägen. Medel avsätts också till demonstrationsanläggningar för ny teknik. Totalt avsätts drygt 25 miljarder kronor under mandatperioden för klimatrelaterade investeringar.

Miljöpartiet anser att anslagen till biologisk mångfald ska ökas och att satsningen på havsmiljön ska inriktas på konkreta åtgärder som att minska övergödningen och minska överutnyttjandet av fiskebeståndet. Djurskyddet tillförs ytterligare resurser. För sanering av förorenade områden avsätts 100 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit.

Miljöpartiet lyfter fram entreprenörers och företagares roll i skapandet av nya jobb liksom förslag och idéer om hur sociala företag kan få en större och viktigare roll i att hjälpa dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. För att underlätta för småföretag föreslår motionärerna en generell nedsättning av arbetsgivaravgiften och motsätter sig regeringens förslag om nedsättningar för vissa grupper, vilket skapar stora tröskeffekter i skattesystemet och dessutom ökar krånglet för företagen. Miljöpartiet anser också att den klimatomställning partiet driver kommer att leda till fler nya arbeten inom miljöteknik och energibranschen.

För att underlätta övergången från studier till arbete och för att bättre förbereda studenter för arbetsmarknaden föreslår Miljöpartiet dels en frivillig praktik i högskolan, dels mer resurser för att hjälpa nytexaminerade studenter ut på arbetsmarknaden. Partiet avsätter 600 miljoner kronor till vuxenutbildningen.

För att skapa möjlighet för fler att gå ned i arbetstid när barnen är små föreslår Miljöpartiet en ny del i föräldraförsäkringen, kallad barntid. Reformen innebär en rättighet att gå ned i arbetstid till 75 % mot en ersättning på 2 500 kr per månad. En ny pappamånad föreslås i föräldraförsäkringen fr.o.m. 2010. Friåret återinförs.

Miljöpartiet försvarar biståndsmålet och avsätter 2 miljarder kronor mer än regeringen till bistånd. Partiet vill också att gömda flyktingar som varit länge i Sverige ska få uppehållstillstånd.

På skatteområdet föreslår Miljöpartiet att koldioxidskatten höjs med 30 öre 2008 och 30 öre 2009. Man föreslår även ett höjt grundavdrag och säger nej till förändringarna av fastighetsskatten.

Utskottets överväganden

1 Den ekonomiska utvecklingen

Utskottets bedömning i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning i budgetpropositionen att tillväxttakten i världsekonomin dämpas under de närmaste åren men att chansen är god för en fortsatt relativt hög internationell tillväxt. Detta bygger på att den senaste tidens oro på de finansiella marknaderna inte utvecklas till en mer utdragen och djup kris. Under dessa förutsättningar är det enligt utskottets mening rimligt att räkna med att Sveriges BNP stiger med omkring 3 % både 2007 och 2008. Den svenska konjunkturen och den inhemska efterfrågan är stark. Konsumtionen och sysselsättningen fortsätter att stiga, och hushållens inkomster utvecklas väl till följd av stigande löner och åtgärder som regeringen föreslår i budgetpropositionen.

Budgetpropositionen

Internationell utveckling

Världsekonomin har vuxit i snabb takt under de senaste fyra åren. Höga vinster och låga räntor har kraftigt ökat efterfrågan på investeringar samtidigt som ökad sysselsättning, fallande arbetslöshet och stigande priser på aktier och fastigheter drivit upp konsumtionen. BNP i världen stiger i år med 5,1 %, enligt regeringens bedömning – några tiondelar lägre än i fjol då den internationella tillväxten var den högsta på drygt 20 år.

Regeringen räknar med att tillväxttakten i världsekonomin sjunker ytterligare något under de närmaste åren, till följd av successivt ökat inflationstryck och stigande räntor. Aktiviteten i Förenta staternas ekonomi – de senaste årens internationella tillväxtmotor – har avtagit markant under det senaste året på grund av bl.a. centralbanken Federal Reserves räntehöjningar sedan mitten av 2004 och fallande efterfrågan på den amerikanska bostadsmarknaden. Hittills har emellertid effekterna på andra länder och länderområden av nedgången i Förenta staterna varit relativt liten. Tillväxten och efterfrågan i Asien är fortsatt mycket stark, och tillväxttakten i Euroområdet har hittills i år varit nästan lika hög som i fjol, bortsett från viss dämpning av stigande räntor, starkare euro och svagare export.

Regeringens grundprognos är att avmattningen i Förenta staterna ger en lägre tillväxt i världsekonomin framöver, men att en förbättrad arbetsmarknad, en relativt låg inflation och en fortsatt god tillväxt i framför allt Asien håller den internationella ekonomiska aktiviteten uppe på en relativt hög nivå även under de kommande åren.

Som framgår av tabell 1.1 räknar regeringen med att tillväxttakten i världsekonomin sjunker några tiondelar under 2008, till 4,9 %. Det är ändå 0,4 procentenheter högre än den bedömning regeringen gjorde i vårpropositionen för 2007. I kalkylen för utvecklingen under 2009 och 2010 bedömer regeringen att tillväxttakten sjunker ytterligare, till 4,7 % respektive 4,5 %. Regeringen räknar med att tillväxten i Förenta staterna börjar stiga på nytt under nästa år i takt med att situationen på bostadsmarknaden förbättras. BNP i Förenta staterna ökar med 2,7 % 2008, efter en förväntad tillväxttakt i år på 2 %, för att stiga med ytterligare omkring 3 % både 2009 och 2010.

En stark inhemsk efterfrågan gör att tillväxten i Asien fortsätter att vara hög under de närmaste åren, enligt regeringens bedömning. En successiv åtstramning av den ekonomiska politiken och en svagare internationell efterfrågan bidrar dock till att tillväxttakten framöver blir något lägre än vad den varit under 2006 och 2007. Även tillväxttakten i Japan förväntas sjunka något framöver, men tillväxten väntas ligga över den s.k. potentiella nivån på grund av bl.a. stigande konsumtion. Tillväxttakten i euroområdet sjunker från 2,8 % i fjol till 2,6 % i år och 2,2 % 2008. Tillväxten bedöms ligga på ungefär 2 % per år under 2009 och 2010.

Tabell 1.1 Regeringens prognoser över den internationella tillväxten

Årlig procentuell förändring	2006	2007	2008	2009 ¹	2010 ¹
Världen	5,4	5,1	4,9	4,7	4,5
Euroområdet	2,8	2,6	2,2	2,1	2
Förenta staterna	2,9	2	2,7	2,9	3,0
Asien (exkl. Japan)	9,4	9,2	8,8	8,0	7,5
Japan	2,2	2,4	2,1	1,7	1,4
Sverige	4,2	3,2	3,2	2,5	2,2

¹ Kalkyl för utvecklingen.

Källa: Finansdepartementet.

Risker i den internationella bedömningen

Som framgår av redovisningen ovan räknar regeringen med en ganska god internationell utveckling under de närmaste åren, även om tillväxttakten avtar i förhållande till de senaste årens rekordhöga nivåer. Regeringens prognoser bygger på att den senaste tidens turbulens på de finansiella marknaderna får relativt begränsade effekter på den globala tillväxten.

Den största risken i prognosen över världsekonomin och den svenska ekonomins utveckling är, enligt regeringens egen bedömning, att oron på kreditmarknaderna utvecklas till en mer utdragen och djupare kris. Om marknadernas motvilja till att ta risker i verksamheten ökar ytterligare och tillgången på riskvilligt kapital försämras kan det leda till en betydligt svagare investeringstillväxt än förväntat och i förlängningen minskad såväl sysselsättnings- som konsumtionstillväxt. En mer drastisk försämring av den amerikanska konjunkturen än vad regeringen förväntar sig i budgetpropositionen skulle kraftigt minska tillväxtförutsättningarna i både Asien och euroområdet och därmed även tillväxttakten i världsekonomin under de närmaste åren.

En annan riskfaktor i prognosen är att det nu mycket starka efterfrågetrycket i den kinesiska ekonomin övergår i en ekonomisk överhettning, vilket skulle påverka tillväxten i världsekonomin och speciellt förutsättningarna i Asien, där Kina är en viktig tillväxtmotor.

Svensk utveckling

Avtagande men hög tillväxttakt 2007

Den svenska ekonomin har utvecklats väl hittills under 2007, även om tillväxttakten avtagit jämfört med i fjol. BNP steg under första halvåret med 3,2 % jämfört med samma period 2006, enligt Statistiska centralbyrån (SCB). Det kan jämföras med en BNP-tillväxt första halvåret 2006 på 4,7 % och en uppgång helåret 2006 på 4,2 %.

Investeringarna fortsatte att stiga starkt samtidigt som tillväxten i exporten avtog till följd av främst den svagare efterfrågan i Förenta staterna. Även hushållens konsumtion fortsatte att öka i god takt på grund av ökad sysselsättning och stigande inkomster. Den tidigare höga produktiviteten i den svenska ekonomin avtog dock markant under första halvåret 2007, eftersom antalet arbetade timmar steg mer än produktionen.

Regeringen räknar med att BNP i år stiger med 3,2 %. Justeras bedömningen för kalendereffekter, dvs. att 2007 har färre arbetsdagar än 2006, blir uppgången 3,4 %. Den inhemska efterfrågan ökar starkt. Den goda vinstsituationen i näringslivet i kombination med det höga kapacitetsutnyttjandet gör att investeringarna fortsätter att öka under resten av året samtidigt som stigande sysselsättning, minskad arbetslöshet och ökade inkomster stimulerar konsumtionen.

God tillväxt även 2008

Svensk ekonomi kommer att fortsätta att växa snabbt även under 2008, enligt regeringens bedömning. Kraftigt stigande inkomster, fortsatt ökad sysselsättning, lägre arbetslöshet och en god förmögenhetsställning i hushållssektorn bidrar till att hushållens konsumtion växer snabbare 2008 jämfört med konsumtionstillväxten under 2006 och 2007.

Hittills under 2007 har den inhemska efterfrågan varit drivkraften i tillväxten samtidigt som exporttillväxten avtagit på grund av en svagare internationell efterfrågan. Regeringen bedömer att tillväxten blir mer balanserad under 2008 genom att de senaste årens snabba tillväxt i investeringarna avtar samtidigt som exporten ökar på nytt i takt med att den internationella efterfrågan förbättras. Stigande räntor och det faktum att många företag under de senaste åren byggt ut sin produktionskapacitet väntas leda till en lägre investeringstillväxt under de närmaste åren. Regeringen räknar vidare med att den svagare produktiviteten under 2007 är tillfällig och att produktiviteten stiger på nytt under nästa år.

Sammantaget räknar regeringen med att BNP även 2008 stiger med 3,2 %. Rensat för kalendereffekter innebär det en uppgång på 3 %. Detta betyder att den svenska tillväxten fortfarande kommer att ligga en bra bit över de förväntade tillväxtnivåerna i de större industriländerna i västvärlden. I kalkylen för 2009 och 2010 gör regeringen bedömningen att resursutnyttjandet i utgångsläget kommer att vara ansträngt till följd av den höga tillväxten under både 2007 och 2008. Bristen på arbetskraft tilltar och inflations- och lönetrycket ökar med bl.a. stigande räntor som följd. Detta bidrar till att den inhemska efterfrågan dämpas och BNP-tillväxten avtar. Sammantaget kalkylerar regeringen med att BNP stiger med 2,5 % 2008 och 2,2 % 2009.

Tabell 1.2 Regeringens prognoser över den svenska tillväxten

	Mdkr	Årlig procentuell förändring				
	2006	2006	2007	2008	2009 ²	2010 ²
Hushållens konsumtion	1338	2,8	3,0	3,8	3,2	2,3
Offentliga konsumtion	759	1,8	1,6	1,0	0,3	0,1
Statlig	207	0,8	0,3	-0,9	-0,4	-0,6
Kommunal	553	2,2	2,1	1,8	0,5	0,7
Fasta bruttoinvesteringar	507	7,9	9,4	4,6	3,5	3,4
Lagerinvesteringar ¹	0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Export	1451	8,7	5,3	6,0	6,0	6,0
Import	1225	7,9	7,4	6,5	6,5	6,3
BNP	2832	4,2	3,2	3,2	2,5	2,2
BNP, kalenderkorrigerad	-	4,5	3,4	3,0	2,5	1,9

¹ Bidrag till BNP-tillväxt.

² Kalkyl för utvecklingen.

Källa: Finansdepartementet.

I punkterna nedan sammanfattas några av de viktigaste delarna i regeringens prognos över den svenska ekonomins utveckling.

- Den starka BNP-tillväxten i kombination med de förändringar av arbetsmarknadspolitiken som genomförts och genomförs bidrar till att sysselsättningen och antalet personer i arbetskraften fortsätter att öka under de närmaste åren. Sysselsättningen väntas stiga med 2,3 % i år och 1,2 % nästa år. Antalet personer i arbetskraften ökar långsammare än

sysselsättningen vilket gör att den öppna arbetslösheten sjunker till 4,4 % 2007 och 4 % 2008 jämfört med 5,4 % under 2006. Den totala arbetslösheten går ned från 8,4 % 2006 till 6,5 % 2007 respektive 5,9 % 2008.

- Den förbättrade arbetsmarknaden och stigande inkomster på grund av bl.a. höjda löner och sänkta inkomstskatter gör att hushållens konsumtion stiger med 3 % 2007 och 3,8 % 2008, enligt regeringens bedömning. Det är den högsta tillväxttakten sedan förra högkonjunkturtoppen år 2000. Konsumtionstillväxten väntas ligga kvar på en hög nivå även under 2009 för att avta under 2010.
- I takt med att resursutnyttjandet och sysselsättningen i ekonomin stiger ökar bristen på arbetskraft vilket bidrar till att lönerna och inflationen ökar. Regeringen bedömer att inflationen, mätt enligt konsumentprisindex (KPI) stiger från 1,4 % 2006 till i genomsnitt 2,2 % 2007 och 2,8 % 2008. Inflationen fortsätter att stiga under 2009, och regeringen räknar med att Riksbanken fortsätter att höja sin reporänta under perioden, till en nivå på 4,75 % i slutet av 2009.

Tabell 1.3 Nyckeltalen i regeringens prognos

Årlig procentuell förändring	2006	2007	2008	2009 ⁵	2010 ⁵
KPI	1,4	2,2	2,8	2,9	2,5
UNDIX	1,2	1,2	1,8	2,3	2,3
Disponibel inkomst	2,2	5,4	4,0	2,5	1,8
Sparkvot (nivå) ¹	2,9	5,1	5,2	4,6	4,1
Industriproduktion	5,4	3,5	4,0	-	-
Sysselsättning, antal personer	1,8	2,3	1,2	0,3	-0,2
Öppen arbetslöshet ²	5,4	4,4	4,0	4,1	4,3
Arbetslöshet enligt ILO ²	7,1	6,0	5,5	5,6	5,6
Arbetsmarknadspolitiska program ²	3	2	1,9	1,9	1,9
Sysselsättningsgrad 16–64 år ³	73,5	74,9	75,6	75,8	75,6
Sysselsättningsgrad 20–64 år ³	77,7	79,2	80,1	80,3	80,0
Handelsbalans ⁴	5,4	5,2	4,9	5,0	5,2
Bytesbalans ⁴	7,2	7,3	7,4	7,6	7,8
Riksbankens reporänta ⁶	3,0	4,0	4,50	4,75	4,25
Oljepris, dollar/fat ⁶	65	70	65	60	-
TCW-index ⁶	123	123	121	122	123
Offentligt finansiellt sparande ⁴	2,4	2,9	2,8	3,1	3,6
Konsoliderad bruttoskuld ⁴	47	39,7	34,8	29,8	24,5

¹ Exklusive sparande i avtalspension.

² Andel av arbetskraften.

³ Antalet sysselsatta i åldersgruppen i procent av befolkningen i samma åldersgrupp.

⁴ Procent av BNP.

⁵ Kalkyl för utvecklingen 2008 och 2009.

⁶ Värde vid periodens slut.

Källa: Finansdepartementet.

- De offentliga finanserna stärks av den höga tillväxten och den stigande sysselsättningen. Regeringen räknar med ett överskott under 2007 och 2008 på 2,9 % respektive 2,8 % av BNP. Överskottet för perioden 2009 till 2010 väntas ligga ännu högre, motsvarande 3,1 % respektive 3,6 % av BNP. De skattesänkningar och reformer som föreslås i budgetpropositionen bedöms av regeringen vara till stor del finansierade med sänkta utgifter och höjda skatter. Överskotten innebär en fortsatt förstärkning av den offentliga sektorns finansiella ställning. Den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld väntas sjunka från 47 % av BNP 2006 till 24,5 % av BNP 2010, inklusive de planerade försäljningarna av statens aktieinnehav.

Fortsatt god arbetsmarknad

Sysselsättningen har fortsatt att stiga starkt hittills i år efter den kraftiga uppgången i fjol. Enligt SCB:s arbetskraftsundersökning (AKU) steg sysselsättningen under första halvåret 2007 med 2,5 % eller 109 000 personer jämfört med samma period i fjol. Eftersom antalet personer i arbetskraften inte ökat lika snabbt som sysselsättningen har även den öppna arbetslösheten fortsatt att minska under första halvåret. Enligt SCB låg den öppna arbetslösheten på i genomsnitt knappt 5 % av arbetskraften jämfört med 5,7 % första halvåret 2006. Den totala arbetslösheten, dvs. öppet arbetslösa plus antalet personer i konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska program, har sjunkit snabbare än den öppna arbetslösheten till följd av den kraftiga neddragningen i de arbetsmarknadspolitiska programmen. Under första halvåret 2007 låg den totala arbetslösheten på i genomsnitt 7 %, mot 8,8 % första halvåret 2006.

Diagram 1.1 Sysselsättningen 1990–2010

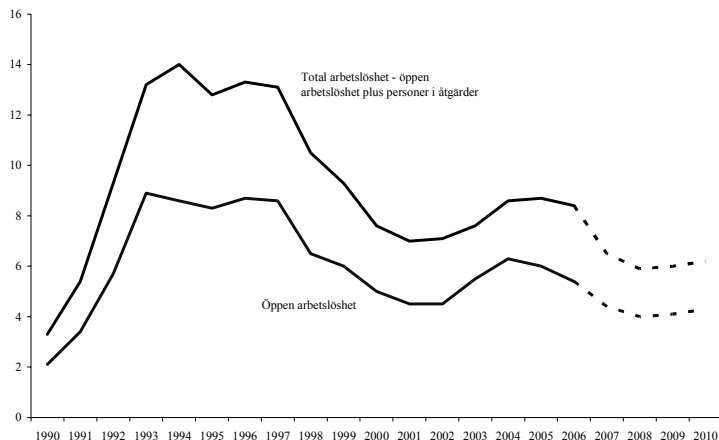
Anm. Streckad linje anger regeringens prognos 2007–2008 samt kalkyl 2009–2010.

Olika indikatorer tyder på att arbetsmarknaden förbättras ytterligare framöver. Antalet nyanmälda lediga platser har enligt Arbetsmarknadsstyrelsens (AMS) uppgifter fortsatt att öka och låg i slutet av sommaren på en mycket hög nivå. Nyanmälda lediga platser är historiskt sett en god indikator över den framtida sysselsättningen. Andra viktiga indikatorer är Konjunkturinstitutets (KI) olika barometrar, i vilka företagen fortfarande redovisar positiva anställningsplaner, särskilt gäller det tjänsteföretagen. Enligt KI har dessvärre även bristen på arbetskraft fortsatt att öka. I den senaste barometern anger närmare 40 % av företagen att de upplever brist på arbetskraft. Historiskt sett är det en ganska hög siffra – vid konjunkturtoppen 2000 angav omkring 45 % av företagen att de upplevde en brist på arbetskraft.

Regeringen räknar med att sysselsättningen stiger med 2,3 % 2007 och 1,2 % 2008. Sammantaget motsvarar det drygt 150 000 fler sysselsatta. Samtidigt minskar antalet personer i de arbetsmarknadspolitiska programmen (de i programmen som statistiskt räknas som sysselsatta) med 35 000 personer. Det innebär att den reguljära sysselsättningen förväntas stiga med 185 000 personer under 2007 och 2008. Det betyder i sin tur att den reguljära sysselsättningsgraden (för åldersgruppen 20–64 år) når strax över 80 % av befolkningen 2008. Därmed är det tidigare sysselsättningsmålet om en reguljär sysselsättningsgrad på 80 % uppnått. Regeringens åtgärder i budgetpropositionen för 2007 och de åtgärder som nu föreslås i budgetpropositionen för 2008, i form av t.ex. sänkta inkomstskatter, sänkta ersättningsnivåer, nystartsjobb, breddade nystartsjobb samt avdrag för hushållstjänster, bidrar, enligt regeringen, till att sysselsättningen ökar.

I kalkylen för 2009 och 2010 bedömer regeringen däremot att sysselsättningsstillväxten avtar markant och att sysselsättningen till och med sjunker något under 2010.

Diagram 1.2 Total och öppen arbetslöshet 1990–2010

Anm. Streckad linje anger regeringens prognos 2007–2008 samt kalkyl 2009–2010.

Tidigare beslutade åtgärder och åtgärder som föreslås i budgetpropositionen för 2008 bidrar också till att öka utbudet av arbetskraft. Under de närmaste åren ökar dock utbudet långsammare än sysselsättningen, vilket gör att den öppna arbetslösheten fortsätter att sjunka. Regeringen räknar med att den öppna arbetslösheten sjunker till 4,4 % 2007 och 4 % 2008 samt att den totala arbetslösheten går ned till i genomsnitt 6,5 % respektive 5,9 %.

Från och med AKU för oktober 2007 (som publiceras i mitten av november 2007) kommer SCB efter regeringsbeslut att redovisa den officiella svenska arbetslösheten enligt ILO:s (International Labour Organization) definition av arbetslöshet. Skillnaden mellan dagens definition av öppen arbetslöshet och ILO:s definition är framför allt att i ILO:s definition ingår heltidsstuderande som sökt arbete. Enligt regeringens beräkningar kommer arbetslösheten enligt ILO:s definition att under 2007 och 2008 uppgå till i genomsnitt 6 % respektive 5,5 %.

Till följd av den svagare sysselsättningstillväxten stiger arbetslösheten oavsett definitionen under 2009 och 2010. Den öppna arbetslösheten och den totala arbetslösheten väntas stiga till 4,3 % respektive 6,2 % 2010, medan arbetslösheten enligt ILO:s definition går upp till 5,9 %.

Alternativa scenarier för utvecklingen fram till 2010

Regeringen redovisar två alternativa scenarier för utvecklingen fram till 2010 – lågtillväxtalternativet och högtillväxtalternativet. Alternativet jämförs med det huvudalternativ som presenterats ovan.

Lågtillväxtalternativet

I detta alternativ antas att nedgången i produktiviteten under 2007 håller i sig och att nivån på produktiviteten framöver blir 1,3 % lägre än i huvudalternativet. Den lägre produktiviteten får dock ingen större effekt på lönebildningen (eftersom lönerna antas vara trögrörliga) utan lönerna stiger nästan lika snabbt som i huvudalternativet. Inflationen ökar, och Riksbanken tvingas höja räntorna ytterligare för att dämpa inflationstrycket. Detta leder i sin tur till att efterfrågetillväxten blir svagare och uppgången i sysselsättningen blir lägre mot slutet av perioden jämfört med huvudalternativet.

Tabell 1.4 Lågtillväxtalternativet

	2007	2008	2009	2010
BNP	2,9	2,2	2,2	2,3
BNP-gap ¹	0,7	0,3	-0,1	-0,4
Sysselsättningsgrad ²	75,0	75,6	75,6	75,5
Öppen arbetslöshet	4,3	4,0	4,2	4,4
Reporänta, slutet av året	4,25	4,75	4,75	4,25
Timlön	4,0	4,7	4,5	3,8
Inflation, KPI, årsgenomsnitt	2,8	3,2	3,1	2,6

¹ Skillnad i procent mellan faktisk och potentiell produktion.

² Antalet sysselsatta i åldern 20–64 år exklusive arbetsmarknadspolitiska program som andel av befolkningen i åldersgruppen.

Källa: Finansdepartementet.

Sammanfattningsvis innebär lågtillväxtalternativet bl.a. följande:

- BNP växer långsammare och antas i nivå vara 1,6 % lägre 2010 än i huvudalternativet.
- Inflationen går över 3 %, den övre gränsen i Riksbankens inflationsmål på 2 % ± 1 %.
- Den svagare produktiviteten slår igenom i lönerna först vid 2010 års avtalsrörelse, och lönerna utvecklas svagt åren därefter.

Högtillväxtalternativet

I detta alternativ antas att den politik som regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2007 och nu föreslår i budgetpropositionen för 2008 får betydligt snabbare genomslag i ekonomin än vad som förväntas i huvudalternativet. Politiken väntas få fullt genomslag redan 2010. Antalet personer i arbetskraften och sysselsättningen antas 2010 vara varaktigt 1,6 % högre än i huvudalternativet. Resursutnyttjandet i ekonomin blir mindre ansträngt och inflationstrycket blir lägre. Riksbanken behöver inte höja reporäntan lika mycket som förväntas i huvudalternativet, vilket bidrar till högre investeringar och starkare konsumtion.

Tabell 1.5 Högtillväxtalternativet

	2007	2008	2009	2010
BNP	3,2	3,4	3,0	2,3
BNP-gap ¹	0,6	0,7	0,5	0,0
Sysselsättningsgrad ²	74,9	75,9	76,6	76,7
Öppen arbetslöshet	4,4	4,6	4,5	4,4
Reporänta, slutet av året	4,0	4,25	4,5	4,0
Timlön	4,0	4,1	3,9	3,8
Inflation, KPI, årsgenomsnitt	2,2	2,5	2,7	2,4

¹ Skillnad i procent mellan faktisk och potentiell produktion.

² Antalet sysselsatta i åldern 20–64 år exklusive arbetsmarknadspolitiska program som andel av befolkningen i åldersgruppen.

Källa: Finansdepartementet.

Sammanfattningsvis innebär högtillväxtalternativet bl.a. följande:

- BNP växer snabbare och antas i nivå vara 0,8 % högre 2010.
- Sysselsättningen stiger snabbare och arbetslösheten ligger 2010 på nästan samma nivå som i huvudalternativet trots att arbetskraften ökat starkare.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna redovisar i sin motion Fi277 inga allvarliga invändningar mot regeringens bedömning av den internationella konjunkturen. Den globala ekonomiska utvecklingen ser ut att bli relativt stark också under kommande år, även om den mattas något, skriver motionärerna.

Socialdemokraterna anser, i likhet med regeringen, att det största orosmolnet är utvecklingen på den amerikanska bostadsmarknaden och dess konsekvenser på de internationella finansmarknaderna. Sveriges starka ekonomi, som byggts upp under de senaste tolv åren, är relativt väl rustad för att klara en ökad turbulens på finansmarknaderna. Men samtidigt är, skriver motionärerna, Sverige ett litet land som är beroende av omvärlden. Det är viktigt att kunna agera om det visar sig nödvändigt, och motionärerna anger att de är beredda att ta sitt ansvar vid en eventuell krissituation.

Motionärerna framför inte heller några avgörande synpunkter mot regeringens bedömning av den svenska ekonomins utveckling under de närmaste åren. Som en följd av den starka konjunkturen kommer arbetsmarknaden att utvecklas väl under de närmaste åren, enligt motionärerna. Bristen på arbetskraft ökar dock, vilket, enligt Socialdemokraterna, innebär att arbetsmarknadspolitiken bör inriktas mot att ge redan arbetslösa utbildning i de yrken där det råder brist på arbetskraft.

Socialdemokraterna konstaterar att regeringen skriver upp sin inflationsprognos för de närmaste åren samt att bedömningen av ränteutvecklingen ligger högre än Riksbankens bedömning. Enligt motionärerna riskerar de ofinansierade förslag som regeringen presenterar i budgetpropositionen att leda till att reporäntan framöver stiger mer än vad regeringen räknar med.

Vänsterpartiet

Svensk ekonomi fortsätter på flera sätt att gå mycket bra, skriver Vänsterpartiet i sin motion Fi276. Även om tillväxtprognoserna fått justeras ned jämfört med vårpropositionen växer svensk ekonomi i god takt – över 3 % 2007. Det är fortsatt högre än i euroområdet och Förenta staterna.

Sveriges tillväxtsiffror kan antas bli höga jämfört med andra rika industrinationer även under det närmaste året, skriver motionärerna. Den senaste tidens finansiella oro verkar ha dämpat aktiviteten i Förenta staternas ekonomi, medan den svenska reala ekonomin ännu inte har drabbats av turbulensen på finansmarknaderna.

En viss inbromsning av tillväxten och produktiviteten kommer att inträffa. Men inbromsningen är enligt motionärerna väntad och innebär i sig inte någon dramatisk försämring av den allmänna ekonomiska situationen.

Arbetslösheten har fortsatt att sjunka, och sysselsättningen har ökat. Fortfarande står emellertid många människor utanför arbetsmarknaden av olika skäl. Under augusti var 229 000 personer arbetslösa och 247 000 var under-sysselsatta. Det är enligt motionärerna anmärkningsvärt att regeringen själv räknar med att den öppna arbetslösheten kommer att stiga igen efter 2008.

Miljöpartiet de gröna

Miljöpartiet de gröna anser i sin motion Fi278 att Sverige befinner sig på toppen av en högkonjunktur. Resursutnyttjandet blir alltmer ansträngt, och det råder redan brist på arbetskraft i flera branscher. I detta skede bör inte finanspolitiken vara expansiv.

Motionärernas bedömning är att finanspolitiken fortfarande är något för expansiv, även om regeringen tagit till sig Miljöpartiets kritik sedan förra hösten att politiken varit alltför expansivt utformad. Detta riskerar att skapa överhettning i ekonomin som kan få till följd att konjunkturedgången blir kraftigare än nödvändigt.

Regeringens finanspolitik i kombination med oron på finansmarknaderna samt den dåliga hanteringen av omläggningen av fastighetsskatten innebär att osäkerheten om ekonomins utveckling har ökat. Ett annat tydligt hot är den ansträngda arbetsmarknaden och arbetskraftsbristen.

Ny information om konjunkturen

Prognoserna i budgetpropositionen bygger på de uppgifter som fanns tillgängliga fram till den 7 september 2007. Nedan redovisas en sammanfattning av den statistik och de indikatorer som publicerats sedan dess.

Stigande börskurser och lägre amerikansk styrränta

Sedan regeringen avslutade sin prognos fram till början av november 2007 har kurserna på de största internationella börserna stigit med omkring 7 %. I Förenta staterna har börsen i New York gått upp med ca 3,5 % (Dow Jones index) medan börsen för teknikaktier (Nasdaq) stigit med nästan 8 %. Uppgången på Stockholmsbörsen begränsar sig till drygt 2 %, bl.a. på grund av att värdet på svenska IT-aktier sjunkit med nästan 20 % under perioden. De internationella obligationsräntorna har stigit med mellan 5 och 20 räntepunkter och värdet på den svenska kronan gått upp med drygt 2 %. Den amerikanska centralbanken, Federal Reserve, har under perioden sänkt sin styrränta med 0,75 procentenheter, medan Riksbanken har höjt sin styrränta med 0,5 procentenheter. Priset på råolja har stigit kraftigt, med 22 % eller 17 dollar per fat.

Blandade signaler om konjunkturen i Förenta staterna

Den senaste statistiken från Förenta staterna visar på både positiva och negativa signaler om den amerikanska ekonomin. Enligt preliminära uppgifter från Förenta staternas handelsdepartement steg BNP under tredje kvartalet med 3,9 % i årstakt. Det var betydligt högre än vad olika bedömare hade räknat med. Det var framför allt den privata konsumtionen och utrikeshandeln som bidrog till den starkare utvecklingen. Nettoexporten, dvs. exporten minus importen, gav ett bidrag till BNP-tillväxten på nästan 1 procentenhet, medan den privata konsumtionen gav ett bidrag på drygt 2 procentenheter. De totala investeringarna sjönk däremot med 1,5 %, bl.a. till följd av att investeringarna i bostäder gick ned med drygt 20 %.

Sysselsättningen steg enligt ny statistik med 166 000 personer under oktober, vilket var nästan dubbelt så mycket som olika bedömare hade räknat med. Arbetslösheten noterades till 4,7 %, samma nivå som i september.

Hushållens förtroende för den ekonomiska utvecklingen har sjunkit relativt kraftigt under de senaste två månaderna, enligt det s.k. Conference Boards mätningar. Inflationstakten steg i september till 2,8 % från 2 % i augusti. Rensat för livsmedels- och energipriser låg dock inflationstakten kvar på 2,1 %.

Inköpschefsindex för industrin, vilket är en indikator över den amerikanska industrikonjunkturen, sjönk i oktober med mer än vad olika bedömare hade förväntat sig. Nivån på index låg i oktober på 50,9 – dvs. något över 50, vilket är den nivå som brukar betraktas som gränsen mellan avmattning och tillväxt. Inköpschefsindex för tjänstesektorn steg däremot i oktober.

Svagare i euroområdet

De senaste indikatorerna tyder på en viss försvagning av konjunkturen i euroområdet. Industrins inköpschefsindex i euroområdet har sjunkit från ett indexvärde i augusti på 54,3 till 53,2 i september och 51,5 i oktober. Även EG-kommissionens konjunkturbarometer för såväl euroområdet som hela EU sjönk under september och oktober. Signalerna om den tyska konjunkturen är blandade, även om flertalet indikatorer tyder på en viss försvagning under de senaste månaderna. Både inköpschefsindex för Tyskland och det s.k. IFO-indexet, vilket historiskt sett är en pålitlig indikator över den tyska industrins utveckling, sjönk under både september och oktober. Samtidigt har arbetslösheten i Tyskland under de senaste månaderna sjunkit snabbare än vad olika bedömare förväntat sig. I Frankrike sjönk inköpschefsindex i september, medan det var oförändrat i oktober. I Italien sjönk inköpschefsindex under både september och oktober. Inflationstakten i euroområdet steg i september till 2,1 % jämfört med 1,7 % månaden innan. Kärninflationen, dvs. inflationen exklusive energi och livsmedel, sjönk dock till 1,8 % från 1,9 % i augusti.

Fortsatt stark svensk konjunktur

Den svenska konjunkturen var fortsatt mycket stark under det tredje kvartalet, visar Konjunkturinstitutet (KI) i sin senaste barometer. Sammantaget har den s.k. konfidensindikatorn för näringslivet backat något under det senaste kvartalet, men det från en rekordhög nivå. Sysselsättningen i företagen har ökat, samtidigt som bristen på arbetskraft legat kvar på ungefär samma nivå som under andra kvartalet 2007. Drygt vart tredje företag i näringslivet uppger att de har rekryteringssvårigheter.

Byggkonjunkturen är fortfarande god. Orderläget är mycket starkt, och sysselsättningen i branschen fortsatte att öka under tredje kvartalet. Arbetsmarknadssituationen är dock mer ansträngd i byggsektorn än i övriga sektorer. Mer än två tredjedelar av byggbolagen uppger brist på arbetskraft som det främsta hindret för expansion. De privata tjänsteföretagen redovisar en stark efterfrågetillväxt samtidigt som sysselsättningen i sektorn ökade påtagligt under det tredje kvartalet. I tillverkningsindustrin har konjunkturen mattats av något under det senaste halvåret, främst till följd av en svagare exportefterfrågan. Den s.k. konfidensindikatorn för industrin minskade under tredje kvartalet jämfört med både andra och första kvartalet 2007. Indikatorn ligger dock fortfarande klart över det historiska genomsnittet, och branschen som helhet räknar med en ganska god utveckling under fjärde kvartalet, även om förväntningarna på exporten fortfarande är dämpade.

Inköpschefsindex för den svenska tillverkningsindustrin är mer optimistiskt än KI:s industribarometer. Inköpschefsindex steg under både september och oktober och ligger nu nästan på samma nivå som för ett år sedan.

Hushållens förväntningar på den ekonomiska utvecklingen, mätta enligt KI:s sammanvägda förtroendeindikator CCI, sjönk i september efter att ha legat på en mycket hög nivå under perioden april till augusti 2007. Under oktober steg dock indikatorn på nytt, dock inte till de höga nivåer som tidigare registrerats. Enligt den senaste statistiken steg försäljningsvolymen i detaljhandeln med 7,3 % i augusti och 9,9 % i september, vilket för september var betydligt högre än förväntat. Inregistreringen av nya bilar steg kraftigt i oktober, enligt Statistiska centralbyråns (SCB) senaste statistik, efter en nedgång i september.

Enligt SCB:s senaste arbetskraftsundersökning (AKU) steg sysselsättningen i september med 85 000 personer jämfört med samma månad i fjol. Den öppna arbetslösheten låg på 4,2 % av arbetskraften, mot 4,9 % för ett år sedan. Arbetsmarknadsstyrelsen (AMS) anger i sin månadsstatistik att den öppna arbetslösheten sjönk till 3,3 % i september från 4,2 % samma månad i fjol. Den totala arbetslösheten, dvs. öppen arbetslöshet plus personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, uppgick till 4,4 % mot 6,4 % i september i fjol.

Inflationstakten i den svenska ekonomin mätt enligt konsumentprisindex (KPI) steg till 2,2 % i september, från 1,8 % i augusti. Även den underliggande inflationstakten steg, från 0,7 % i augusti till 1 % i september.

Sedan regeringen offentliggjorde sin prognos har Riksbanken, Handels Utredningsinstitut, LO samt Swedbank presenterat nya eller justerade bedömningar av den svenska ekonomin. I genomsnitt räknar de med att BNP stiger med 3,2 % 2007 och 3 % 2008. Det kan jämföras med regeringens bedömning i budgetpropositionen på 3,2 % både 2007 och 2008.

Finansutskottets bedömning

Utskottet anser att det finns förutsättningar för en fortsatt ganska god internationell tillväxt under de närmaste åren, efter de senaste fyra årens rekordhöga tillväxttakt i världsekonomin. Den ekonomiska aktiviteten i Förenta staterna mattas visserligen av till följd av bl.a. den finansiella oron, men samtidigt fortsätter efterfrågan i Asien att växa relativt starkt.

Utskottet delar regeringens och oppositionspartiernas uppfattning att det största hotet mot denna utveckling är att de senaste månadernas finansiella turbulens utvecklas till en utdragen och djupare global kris.

Hittills har dock den finansiella orons effekter varit relativt begränsade. Som framgår under avsnittet Ny information om konjunkturen ovan har börskurserna stigit under de senaste månaderna efter de stora nedgångarna under sommaren samtidigt som uppgången i den allmänna räntenivån varit högst begränsad. Effekterna på börskurser och räntor har hittills varit betydligt mindre än vid t.ex. den finansiella oron i samband med Asienkrisen i slutet av 1990-talet eller oron i samband med terroristattackerna mot Förenta staterna hösten 2001. Ny statistik visar också att BNP i Förenta staterna steg betydligt mer än förväntat under tredje kvartalet 2007 samtidigt som även sysselsättningen i den amerikanska ekonomin ökat mer än förväntat under de senaste månaderna. Det som påverkats mest är olika förtroende- och förväntningsindikatorer. Både företagen och hushållen i Förenta staterna men även i euroområdet har under de senaste månaderna blivit mer negativa om den framtida ekonomiska utvecklingen. I vilken grad företagens och hushållens mer pessimistiska syn påverkar den internationella tillväxten återstår att se, enligt utskottets mening. Utvecklingen på den amerikanska bostadsmarknaden spelar en avgörande roll. Möjligtvis bidrar den amerikanska centralbankens räntesänkningar under de senaste månaderna till att effekterna på bostadsmarknaderna mildras.

Under förutsättning att den finansiella oron inte utvecklas till en bred internationell nedgång är det enligt utskottets mening rimligt att räkna med att Sveriges BNP stiger med omkring 3 % per år under de närmaste åren. Den inhemska svenska efterfrågan är stark, och de senaste månadernas utveckling tyder på att den privata konsumtionen är på väg att stiga ytterligare. Hushållens inkomster stiger kraftigt både i år och under nästa år till följd av bl.a. stigande löner samt de viktiga och de i budgetpropositionen föreslagna inkomstskattesänkningarna. Samtidigt stiger sysselsättningen kraftigt, vilket ytterligare ökar inkomsterna och stimulerar hushållskonsumtionen. Förutsättningarna för en fortsatt snabbt stigande sysselsättning

under resten av 2007 och under 2008 är goda, enligt utskottet. Antalet lediga platser ligger på en hög nivå, och konjunkturen i det svenska näringslivet är fortfarande väldigt stark, och många företag, speciellt inom tjänstenäringarna, planerar att ytterligare öka arbetsstyrkan. Sysselsättningen gynnas också, enligt utskottets uppfattning, av de åtgärder för att öka sysselsättningen och minska utanförskapet som regeringen föreslår i budgetpropositionen.

Utskottet noterar att Miljöpartiet de gröna i sin motion Fi278 anser att finanspolitiken är för expansiv och det riskerar att skapa överhettning i ekonomin som kan få till följd att konjunkturnedgången blir kraftigare än nödvändigt. Socialdemokraterna påstår i motion Fi276 att regeringens ofinansierade förslag riskerar att leda till att den svenska räntan stiger mer än förväntat.

Utskottet vänder sig starkt mot dessa beskrivningar av regeringens förslag. Arbetet med budgeten för 2008 har, precis som arbetet med budgeten för 2007, styrts av insikten av återhållsamhet samtidigt som åtgärder föreslagits och vidtagits för att förhindra obalanser och minska riskerna för att den starka konjunkturen övergår i överhettning. Det har varit en avgörande fråga för regeringen att säkerställa att skattesänkningarna, som ökar arbetskraftsutbudet, inte resulterar i att efterfrågan i ekonomin stiger alltför snabbt. Utskottet vill i sammanhanget erinra om att överskottet i de offentliga finanserna väntas ligga betydligt högre än överskottsmålet på 1 % av BNP under hela perioden 2007–2010.

KI redovisade i slutet av oktober 2007 sin syn på det aktuella läget i den svenska ekonomin. KI:s slutsats om finanspolitiken var att den var något expansiv under 2007 och 2008 men att den var väl avvägd eftersom överskottsmålet överskrids. Enligt KI begränsades också finanspolitikens expansiva effekter av regeringens förslag för att öka den långsiktiga svenska sysselsättningsnivån.

2 Riktlinjer för den ekonomiska politiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken. Regeringens politik innebär en fortsättning på politiken för stärkta drivkrafter för arbete, vilket leder till ökad sysselsättning och minskat utanförskap. Sjukförsäkringen reformeras så att sjukskrivna får ökade möjligheter att komma tillbaka till sysselsättning, och även inom arbetsmarknadspolitiken förstärks drivkrafterna för arbete. Nystartsjobben utvidgas till att även omfatta den offentliga sektorn. Villkoren för företagande förbättras, och resurser satsas inom skolan och högskolan. Regeringen föreslår ett klimatpaket för att bl.a. minska koldioxidutsläppen och presenterar den s.k. klimatomiljarden. De alternativa förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken som framförs i motioner från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet avslås.

Jämför reservationerna 1 (s), 2 (v) och 3 (mp).

I kapitel 2 behandlas riktlinjerna för den ekonomiska politiken. De förslag som här behandlas är budgetpropositionen punkt 1 i denna del, Socialdemokraternas budgetmotion Fi277 yrkandena 7 och 123, Vänsterpartiets budgetmotion Fi276 yrkandena 1, 2, 4, 5 och 7 samt Miljöpartiets budgetmotion Fi278 yrkandena 1 och 2. Därutöver behandlas även Socialdemokraternas kommittémotion MJ457 yrkande 1.

2.1 Sysselsättning och arbetsmarknad

Budgetpropositionen

Sysselsättningen har ökat kraftigt under det senaste året, till följd av den goda konjunkturen och regeringens reformering av sysselsättningspolitiken. Arbetslösheten är på väg mot nivåer som inte skådats sedan början av 1990-talet, sjukfrånvaron minskar och arbetskraftsutbudet ökar. Den tidigare regeringens mål om att 80 % av befolkningen i åldern 20–64 år ska vara sysselsatta uppnåddes för första gången sommaren 2007.

Huvuduppgiften för den ekonomiska politiken är att återupprätta full sysselsättning och minska utanförskapet. Den s.k. arbetslinjen ska stärkas. Det ska bli mer lönsamt att arbeta och mer lönsamt att anställa, vilket bidrar till att öka sysselsättningen och minska utanförskapet samtidigt som färre människor fastnar i ett bidragsberoende.

Utanförskapet, som trendmässigt vuxit sedan 1970-talet, är fortfarande stort. Över en miljon svenskar får sin försörjning från olika ersättningsssystem. Samtidigt finns det signaler och indikationer om att resursutnyttjan-

det inom vissa sektorer av den svenska ekonomin är ansträngt och att ekonomin börjar närmar sig kapacitetstaket. Detta betyder enligt regeringen att reformeringen av arbetsmarknadspolitiken måste fortsätta. Nya åtgärder föreslås och vidtas för att öka arbetskraftsutbudet och förbättra arbetsmarknadens funktionssätt och motverka tendenser till överhettning i den svenska ekonomin.

Nedan presenteras regeringens nya åtgärder för att minska utanförskapet och varaktigt öka sysselsättningen. Åtgärderna väntas i kombination med tidigare vidtagna åtgärder samt åtgärder inom övriga områden bidra till att minska utanförskapet med 175 000 personer under de kommande åren, att öka sysselsättningen med nästan 200 000 personer och att minska arbetslösheten med 90 000 personer.

Starkare drivkrafter för arbete

Det andra steget i det s.k. jobbskatteavdraget införs den 1 januari 2008 och innebär en ytterligare skattesänkning på arbetsinkomster med ungefär 10,7 miljarder kronor. Avdraget gör det mer lönsamt för personer som i dag är arbetslösa eller som befinner sig utanför arbetskraften att arbeta. Avdraget förbättrar också drivkrafterna för dem som redan har arbete att arbeta mer. Regeringen bedömer att jobbskatteavdragets två steg sammantaget ökar sysselsättningen långsiktigt med 2 %, motsvarande ungefär 90 000 personer.

En väl fungerande sjukförsäkring och fler vägar tillbaka till arbete

Att förhindra långvarig frånvaro från arbetsmarknaden är enligt regeringen en central politisk uppgift. Människors förmåga till arbete måste tillvaratas. Regeringen presenterar i budgetpropositionen ett åtgärds paket för att skapa en väl fungerande sjukförsäkring med möjligheter till flera vägar tillbaka till arbete.

- **En rehabiliteringskedja införs.** För att minska sjukfrånvaron ersätts dagens process med en rehabiliteringskedja med fasta hållpunkter för prövning av arbetsförmågan under sjukskrivningstiden.
- **En rehabiliteringsgaranti införs och företagshälsovården utvecklas.** Nuvarande vårdgaranti inom hälso- och sjukvården kompletteras med en rehabiliteringsgaranti som ska täcka de medicinska rehabiliteringsinsatser som behövs för återgång till arbete. Företagshälsovården stärks och sammantaget avsätts omkring 3,4 miljarder kronor för dessa åtgärder fram till 2010.
- **Nyfriskjobb införs.** Särskilda nystartsjobb, s.k. nyfriskjobb, införs den 1 januari 2008 för att underlätta för sjukfrånvarande att komma tillbaka till arbete. Nyfriskjobben gäller dem som sedan minst ett år på heltid fått sjukpenning, rehabiliteringspenning eller sjuk- eller aktivi-

tetsersättning. Nedsättningen av arbetsgivaravgiften i nyfriskjobben motsvarar i de flesta fall dubbelt så mycket som nedsättningen i nystartsjobben.

- **Alternativa insatser för långtidssjuka.** Försäkringskassan och AMS ges i uppdrag att under två år bedriva en försöksverksamhet för att få långtidssjukskrivna tillbaka i arbete. Privata förmedlingsföretag ska medverka i verksamheten, och den ska bl.a. fokusera på ungdomar med aktivitetsersättning.
- **Ökade möjligheter till arbete för personer med sjuk- eller aktivitetsersättning.** Personer med sjuk- eller aktivitetsersättning som vill pröva på att arbeta föreslås få behålla 25 % av sin ersättning per månad under de första tolv månaderna. I dag får den försäkrade behålla hela ersättningen under tre månader.
- **En fast tidsgräns för rätten till sjukpenning införs.** Sjukpenningen bör i normala fall inte betalas ut under längre tid än tolv månader, enligt regeringen. Om arbetsförmågan fortfarande är nedsatt efter denna gräns kan en s.k. förlängd sjukpenning beviljas. Ersättningen i den förlängda sjukpenningen ska uppgå till 75 % av den sjukpenninggrundande inkomsten upp till inkomsttaket på 7,5 basbelopp (inklusive eventuella avtalsförsäkringar) och i normalfallet betalas ut i som längst 18 månader.
- **Korrigerigering av sjukpenninggrundande inkomst.** I avvaktan på en permanent förändring föreslås en temporär korrigerigering av den sjukpenninggrundande inkomsten så att den motsvarar den genomsnittliga faktiska löneutvecklingen för sjukfrånvarande.

En väl fungerande arbetsmarknad

Vid sidan av jobbskatteavdraget fortsätter regeringen med ytterligare åtgärder för att effektivisera arbetsmarknadspolitiken och varaktigt höja sysselsättningen. De viktigaste åtgärderna presenteras i punkterna nedan:

- **Nystartsjobb inom offentlig sektor.** De nystartsjobb som regeringen införde under 2007 utökas fr.o.m. den 1 januari 2008 till den offentliga sektorn för att bl.a. öka möjligheterna för långtidsfrånvarande kvinnor att få nystartsjobb.
- **Ny arbetslöshetsavgift införs.** Den 1 juli 2008 ersätts den s.k. förhöjda finansieringsavgiften i arbetslöshetsförsäkringen av en arbetslöshetsavgift. Avgiften ska motsvara 33 % av arbetslöshetskassans utbetalningar. Genom den nya avgiften förbättras arbetsmarknadens funktionssätt genom att avgiften är beroende av nivån på arbetslösheten. Kostnaden av att driva fram oansvarsfulla löneökningar som leder till arbetslöshet blir tydligare. Avgiften får som högst uppgå till 300 kr i månaden. Förändringen innebär att en majoritet av arbetslöshetskassorna får lägre avgifter.

- **Nya regler för arbetslöshetsersättning på deltid.** Antalet ersättningsdagar i arbetslöshetsförsäkringen som kan användas vid deltidsarbetslöshet begränsas till 75 dagar den 1 januari 2008. Ensamstående med försörjningsansvar för barn under 18 år får dock möjlighet att få fortsatt ersättning efter 75 dagar. Dessa personer erbjuds deltidssysselsättning inom jobb- och utvecklingsgarantin. De som varit deltidsarbetslösa under längre tid än två år och går upp till heltidsanställning erbjuds dessutom möjlighet att kvalificera till nystartsjobb. Möjligheten gäller tillfälligt under 2008 och som högst i ett år. Nedsättningen av arbetsgivaravgifter i detta fall uppgår till hälften av nedsättningen vid ordinarie nystartsjobb.
- **Två nya karensdagar i arbetslöshetsförsäkringen.** För att öka drivkraften för sysselsatta att byta jobb utan mellanliggande arbetslöshetsperiod införs ytterligare två karensdagar. I dag finns fem karensdagar i försäkringen.
- **Bostadspolitik för att underlätta inträde på arbetsmarknaden.** För att ytterligare underlätta etableringen på bostadsmarknaden för framför allt unga införs från den 1 mars 2008 statliga kreditgarantier för att underlätta förvärv av bostad för förstagångsköpare.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna konstaterar i sin budgetmotion att det går bra för Sverige. Sysselsättningen stiger och arbetslösheten sjunker. Parallellt med detta redovisar emellertid alltfler branscher brist på arbetskraft. Samtidigt växer långtidsarbetslösheten, inte minst bland unga människor.

Enligt motionärerna är det viktigt att ta vara på högkonjunkturen för att bryta långtidsarbetslösheten och förbättra den framtida svenska konkurrenskraften. Samtidigt är det viktigt att föra en ansvarsfull finanspolitik, annars riskerar ekonomin att överhettas med stigande inflation, högre räntor och svagare sysselsättning som följd.

Denna uppgift misslyckas regeringen med, menar motionärerna. Regeringen fokuserar i stället på skattesänkningar för välbeställda som finansieras med sämre trygghet för vanliga löntagare. Socialdemokraterna avvisar i sitt budgetalternativ andra steget i regeringens jobbskatteavdrag samt delar av första steget som infördes den 1 januari 2007. Vidare avvisas bl.a. avskaffandet av förmögenhetsskatten och fastighetsskatten samt regeringens förslag till sänkta arbetsgivaravgifter för ungdomar och i vissa delar av tjänstesektorn.

Offensiv för fler i arbete

Socialdemokraterna presenterar i sin motion en offensiv för fler personer i arbete. Bland annat föreslås en rad åtgärder för att öka konkurrenskraften i näringslivet och investeringar i bostadsbyggande, forskning och infrastruktur (förslagen behandlas nedan under avsnitt 2.2 Tillväxt och företagande).

Enligt motionärerna måste fokus i arbetsmarknadspolitiken nu ligga på att rusta dem som står allra längst ifrån arbetsmarknaden så att de kan få jobb. För att undvika att arbetskraftsbristen förvärras och bryta långtidsarbetslösheten presenteras följande åtgärder:

- **Satsning på utbildning till bristyrken.** För att undvika större arbetskraftsbrist bör den kvalificerade arbetsmarknadsutbildningen inom arbetsmarknadspolitiken utökas med 20 000 platser. Utbildningen bör koncentreras till yrken i branscher där flaskhalsarna eller bristen på arbetskraft är som störst. Utbildningen bör i högre grad än i dag även ges till tjänstemän och akademiker.
- **Avstampsutbildningar och introjobb för arbetslösa ungdomar.** Korta kvalificerade arbetsmarknadsutbildningar – s.k. avstampsutbildningar – bör ges till långtidsarbetslösa ungdomar mellan 20 och 24 år. I samråd med arbetsmarknadens parter bör det också utvecklas praktikplatser – s.k. introjobb – för att ge ungdomar möjlighet att färdigutbildas i ett yrke.
- **Förstärkta anställningsstöd.** 15 000 jobb bör skapas åt personer som varit arbetslösa eller sjukskrivna i minst två år (eller personer med försörjningsstöd).
- **Plusjobb till pensionen.** För att förbättra äldre arbetslösas möjligheter att arbeta bör plusjobb för äldre återinföras.
- **Trygg arbetslöshetsförsäkring.** Motionärerna avvisar regeringens förslag till försämringar i arbetslöshetsförsäkringen. Ersättningsnivån i försäkringen bör i stället höjas till 80 % och taket bör höjas till 930 kr per dag.
- **Avgifterna till a-kassan sänks.** Motionärerna avvisar även regeringens förslag till ökad differentiering av avgifterna mellan arbetslöshetskassorna. I stället bör avgifterna sänkas generellt, och ett medlemskap i a-kassan bör inte vara obligatoriskt.
- **Heltidsanställning bör vara en laglig rättighet.**

För att påskynda nya svensks inträde på arbetsmarknaden föreslår Socialdemokraterna ett fempunktsprogram för snabb introduktion. Fempunktsprogrammet innebär bl.a. att ansvaret för flyktingmottagande bör fördelas mer jämnt över landet, att undervisningen i svenska förbättras, att kompletteringsutbildningar för utländska akademiker och yrkesutbildade införs och utvidgas, att ersättningen för flyktingmottagande blir mer rättvis samt att en solidaritetsbonus införs för att stödja de kommuner som tagit en stor del av ansvaret i flyktingpolitiken.

Vänsterpartiet

Regeringens politik är ett brett och hårt angrepp på den svenska arbetsmarknadsmodellen, anser Vänsterpartiet i sin budgetmotion. Politiken syftar till att dels minska arbetstagarnas makt på arbetsmarknaden, dels skapa en starkt delad arbetsmarknad, där framför allt lågavlönade arbeten på den privata tjänstemarknaden ska växa fram. Regeringens förslag i budgetpropositionen är en fortsättning på ambitionen att försvaga fackföreningsrörelsen och urholka den svenska avtalsmodellen.

Full sysselsättning är enligt motionärerna grunden för Vänsterpartiets ekonomiska politik. En rad reformer för att förbättra löntagarnas makt och inflytande bör genomföras genom stärkt yttrandefrihet i arbetslivet, lagstadgad rätt till heltidsanställning och förstärkt anställningstrygghet. De otrygga visstidsanställningarna bör minimeras, bl.a. genom att arbetsgivaravgifterna höjs för visstidsanställningar. Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag till jobbskatteavdrag samt regeringens förslag till slopade eller sänkta arbetsgivaravgifter inom vissa branscher eller för vissa grupper av människor. Motionärerna avvisar också t.ex. regeringens förslag om slopad förmögenhetsskatt och slopad statlig fastighetsskatt.

En solidariskt finansierad arbetslöshetsförsäkring som ger löntagarna inkomsttrygghet vid arbetslöshet är enligt Vänsterpartiet en central del i en väl fungerande arbetsmarknad. Motionärerna motsätter sig därför regeringens samtliga förslag till försämringar av arbetslöshetsförsäkringen. Avgiftsfinansieringen bör återställas till 2006 års nivå och regelsystem. Regeringens förslag till försämringar för deltidsarbetslösa och införandet av ytterligare två karensdagar avvisas samtidigt som motionärerna föreslår att ersättningen, golvet och taket i försäkringen höjs fr.o.m. den 1 juli 2008. Motionärerna avvisar också regeringens förslag till försämringar inom sjukförsäkringen. I stället bör bl.a. taket i sjukförsäkringen åter höjas till tio basbelopp och den ändrade beräkningsgrunden för SGI återställas.

För att öka de arbetslösas möjligheter att få jobb och undvika flaskhalsar på arbetsmarknaden bör ytterligare 10 000 platser i yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning inrättas. Enligt motionärerna bör även plusjobben för personer över 60 år och de förstärkta anställningsstöden återinföras. Dessutom bör anställningsstöden till nyanlända flyktingar och stöden till långtidssjukskrivna som vill börja jobba kraftigt förbättras. En särskild utbildningssatsning om 300 miljoner kronor per år över två år för ungdomar som saknar gymnasieutbildning bör genomföras. Även resurserna till komvux bör förstärkas, enligt motionärerna. Vänsterpartiet vill också öka anslagen till AMS så att myndigheten klarar omställningen till ny myndighet utan att behöva säga upp personal. Motionärerna vill återinföra och förstärka projektet gröna jobb som regeringen lagt ned.

Tyngdpunkten i Vänsterpartiets budgetförslag och sysselsättningspolitik ligger på en omfattande satsning på fler jobb i den offentliga sektorn. Förslaget är utformat som ett riktat sysselsättningsstöd över en treårsperiod med full kompensation till kommuner och landsting som anställer till avtals-

enliga villkor. Motionärerna bedömer att 40 000 personer kan anställas redan 2008 och tillför medel för ytterligare 50 000 respektive 60 000 personer under kommande år.

Enligt Vänsterpartiet leder privatiseringar av statligt finansierad verksamhet till osäkra anställningsförhållanden och lägre löner för framför allt kvinnor. Även försämringarna i t.ex. arbetslöshetsförsäkringen slår hårt mot bl.a. deltidsarbetande kvinnor. Motionärerna anser bl.a. att rätten till heltidsanställning bör lagstiftas för att ge kvinnorna samma möjligheter som männen i arbetslivet. För att minska osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män bör enligt motionärerna 10 miljarder kronor per år avsättas för att stimulera offentliga arbetsgivare att minska löneskillnaderna mellan könen.

Miljöpartiet de gröna

Miljöpartiet de gröna konstaterar i sin budgetmotion att högkonjunkturen gett högre sysselsättning och lägre arbetslöshet. Den politik som fördes under förra mandatperioden har enligt motionärerna bidragit till dagens höga sysselsättningssiffror.

Motionärerna konstaterar vidare att resursutnyttjandet i den svenska ekonomin blivit alltmer ansträngt och att det finns arbetskraftsbrist i flera branscher. Samtidigt är arbetslösheten fortfarande hög bland ungdomar och personer med annan etnisk bakgrund än svensk. Detta visar att arbetsmarknaden inte fungerar, enligt Miljöpartiet.

Motionärerna anser att delar av regeringens arbetsmarknadspolitik är bra, t.ex. reformeringen av arbetsförmedlingen och öppnandet för fler aktörer i arbetsmarknadspolitiken samt nystartsjobben och nyfriskjobben. Däremot är Miljöpartiet starkt kritiskt till regeringens försämringar i arbetslöshets- och sjukförsäkringarna. Motionärerna avvisar också det andra steget i jobbskatteavdraget och reformerar det första steget, med motiveringen att skattesänkningarna inte kommer alla till del. I stället bör grundavdraget höjas. Det ger sänkt skatt till alla.

Motionärerna anser vidare att det är oansvarigt att dra ned på de arbetsmarknadspolitiska programmen i den omfattning som regeringen gör, även om en viss neddragning kan göras till följd av konjunkturen. Arbetslösheten bland de personer som står längst från arbetsmarknaden minskar inte, utan åtgärder krävs för att få in denna grupp i arbetslivet. Minskningen av programmen bör begränsas till 3 000 platser 2008 samt 1 000 platser per år 2009 och 2010. Mer resurser bör avsättas för att stödja de sociala företagen, och praktikplatser för högskolestudenter bör införas för att öka studenternas kontakter med arbetslivet. Medel bör också avsättas för att förbättra lärosätenas möjligheter att hjälpa studenterna ut på arbetsmarknaden. Miljöpartiet vill kraftigt öka resurserna till den kommunala vuxenutbildningen samt återinföra det s.k. friåret.

Miljöpartiet avvisar vidare regeringens förslag om slopade arbetsgivaravgifter för vissa tjänsteföretag och nedsättningen av arbetsgivaravgiften och löneskatten för yngre och äldre. Sysselsättningseffekten av dessa åtgärder är troligtvis mycket låg, anser motionärerna. I stället bör arbetsgivaravgifterna sänkas generellt för alla företag, med 10 % upp till en maximal lönesumma på 741 500 kr. Företag med en lönesumma över maximal nivå får en skattelättnad om 74 000 kr per år. Även arbetsgivaravgiften för enmansföretag som anställer personal bör under ett år sättas ned för den först anställde.

Den gröna omställningen av samhället kommer enligt motionärerna att ge ekonomisk utveckling och nya jobb. Viktiga delar i det arbetet är utvecklingen av ny teknik, mer ansvarsfullt utnyttjande av Sveriges naturresurser samt en fortsatt ekologiskt klimathållbar omvandling av infrastruktur, bostäder och energiförsörjning.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet är överens med regeringen om vikten av att inrikta den ekonomiska politiken mot insatser som leder till fler jobb och färre personer i utanförskap. Utskottet är också överens med regeringen om att den fortsatta reformeringen av jobbpolitiken måste fokusera på åtgärder som ökar arbetskraftsutbudet och förbättrar arbetsmarknadens funktionssätt för att motverka tendenser till arbetskraftsbrist och överhettning i den svenska ekonomin.

Stark utveckling på arbetsmarknaden

Med stor tillfredsställelse kan utskottet samtidigt konstatera att den svenska arbetsmarknaden utvecklats mycket väl under det senaste året. Sysselsättningen har hittills i år (de första tre kvartalen) stigit med hela 2,6 % eller 112 000 personer jämfört med samma period i fjol, enligt Statistiska centralbyråns (SCB) arbetskraftsundersökningar. Arbetslösheten har under samma period sjunkit med nästan 1 procentenhet, från i genomsnitt 5,6 % de tre första kvartalen 2006 till 4,7 % under samma period i år. Samtidigt har utbudet av arbetskraft stigit, bl.a. till följd av färre platser i de arbetsmarknadspolitiska programmen.

Den kraftigt ökade sysselsättningen beror till stor del på den goda konjunkturen, men också på den omläggning av jobbpolitiken som regeringen inledde i budgetpropositionen för 2007. Reformarbetet är inriktat mot åtgärder som gör det lönsamt att arbeta, åtgärder som gör de billigare att anställa, förbättring och effektivisering av arbetsmarknadspolitiken samt åtgärder för att öka integrationen och minska arbetslösheten bland ungdomar. De viktigaste åtgärderna som genomförts eller aviserats innan budgetpropositionen för 2008 lämnades till riksdagen redovisas nedan:

- **Åtgärder som gör det mer lönsamt att arbeta.** Jobbskatteavdraget infördes vid årsskiftet samtidigt som villkoren i arbetslöshetsförsäkringen förändrats på en rad områden.
- **Åtgärder som gör det billigare att anställa.** Nystartsjobben infördes vid årsskiftet. Jobben ger en skattelättnad motsvarande full arbetsgivaravgift för person som varit arbetslös i mer än ett år, deltagit i arbetsmarknadspolitiska program, haft skyddat arbete på Samhall eller haft sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning. Vidare har en skattereduktion för köp av hushållstjänster införts, och flera åtgärder har genomförts eller aviserats för att göra det mer attraktivt för företagen att anställa äldre arbetskraft.
- **Bättre matchning och en effektivare arbetsmarknadspolitik.** Jobb- och utvecklingsgarantin har införts. Garantin omfattar individuellt utformade åtgärder i tre faser för att öka personers möjligheter att få jobb. Resurserna för lönebidragsplatser har förstärkts, och den nya myndigheten Arbetsförmedlingen bildas den 1 januari 2008, genom att gamla AMS och länsarbetsnämnderna avvecklas. AMS har fått i uppdrag att tydligare fokusera på arbetsförmedling, och i syfte att förbättra matchningen på arbetsmarknaden ska kompletterande arbetsförmedlingar användas. De arbetsmarknadspolitiska programmen har förändrats och kraftigt dragits ned i omfång.
- **Åtgärder för att öka integrationen.** Nyanlända svenskar kan få nystartsjobb de första tre åren efter att uppehållstillstånd beviljats. Instegsjobb infördes i juli 2007. Instegsjobben är en subventionerad anställning som bl.a. är kopplad till undervisning i svenska. Arbetsförmedlingens resurser för yrkesbedömning har förstärkts, och för att underlätta flyktingmottagandet och skapa drivkrafter som påskyndar flyktingars etablering på arbetsmarknaden får kommunerna en extra ersättning som delvis är prestationsbaserad. Arbetslinjen i flyktingmottagandet ska stärkas ytterligare.
- **Åtgärder för att minska arbetslösheten bland unga.** Lägre arbetsgivaravgifter för unga infördes vid halvårsskiftet 2007, och en jobbgaranti för unga beräknas träda i kraft den 1 december 2007. Med start 2008 genomförs en försöksverksamhet med lärlingsutbildning.
- **Åtgärder för att förbättra företagsklimatet.** En rad åtgärder har vidtagits och aviserats för att göra det enklare att starta företag och mer lönsamt att driva och utveckla företag. Dessutom har åtgärder genomförts och förslag lagts fram för att förbättra ramvillkoren för företagande.

Regeringen föreslår ytterligare åtgärder i budgetpropositionen

Utskottet kan i likhet med regeringen konstatera att utanförskapet fortfarande är stort. Det innebär att reformeringen av jobbpolitiken måste fortsätta. Regeringen presenterar i budgetpropositionen ytterligare åtgärder som syftar till att varaktigt öka sysselsättningen. Bland annat genomförs fr.o.m. den 1 januari 2008 det andra steget i jobbskatteavdraget, vilket inne-

bär en ytterligare skattesänkning på arbetsinkomster med runt 10,7 miljarder kronor. Nystartsjobben utvidgas till att även gälla den offentliga sektorn, vilket bl.a. ger kvinnor ökade möjligheter att få ett nystartsjobb. Undersökningar visar att kvinnorna hittills varit underrepresenterade bland de arbetslösa som fått nystartsjobb. Ytterligare förändringar vidtas i arbetsmarknadsförsäkringen för att bl.a. förbättra arbetsmarknadens funktionssätt. Dessutom vidtas och annonseras en rad åtgärder för att minska sjukfrånvaron och öppna fler vägar till arbetsmarknaden för dem som av olika skäl drabbats av sjukdom och arbetsoförmåga. Bland annat införs s.k. nyfriskjobb för att underlätta för sjukfrånvarande att komma tillbaka i arbete. Nyfriskjobben är särskilda nystartsjobb, och subventionen vid anställning är ungefär dubbelt så hög som i nystartsjobben. Vidare föreslås i budgetpropositionen ytterligare åtgärder för att förbättra företagsklimatet. Åtgärderna riktade mot företagen behandlas mer utförligt nedan under avsnitt 2.2 Tillväxt och företagande.

Högre varaktig sysselsättning

Utskottet är övertygat om att regeringens nya jobbpolitik i kombination med den övriga ekonomiska politiken leder till en varaktigt högre sysselsättningsnivå. Konjunkturinstitutet (KI) räknar med att 220 000 nya jobb skapas fram till 2010. En stor del av jobben uppkommer på grund av den goda konjunkturen, men omkring 70 000 jobb är en direkt följd av regeringens ekonomiska politik. KI:s beräkning bygger på de åtgärder som aviserats och genomförts före budgetpropositionen för 2008 (jobbavdragets andra steg inkluderas dock i beräkningarna). Även om beräkningar är osäkra så visar de att regeringens politik får positiva effekter på arbetsmarknaden. Utskottet vill dessutom erinra om att jobbpolitiken är utformad för att verka på långt sikt. Det innebär att en del av de positiva sysselsättnings-effekterna uppkommer först efter 2010, när åtgärderna får fullt genomslag på arbetsmarknaden. Regeringen bedömer i budgetpropositionen att åtgärderna i budgetpropositionen för 2007, vårpropositionen 2007 och budgetpropositionen för 2008 tillsammans bidrar till att långsiktigt höja sysselsättningsnivån med 3,3 %, vilket motsvarar omkring 140 000 personer.

Utskottet vill här erinra om att Sverige nyligen klättrade från nionde plats 2006 till fjärde plats 2007 i World Economic Forums årliga rangordning av världens mest konkurrenskraftiga länder. För att Sverige ska kunna klättra ännu högre på listan krävs, enligt World Economic Forum, att den svenska arbetsmarknadens funktionssätt förbättras ytterligare.

Extra satsningar på dem som står längst från arbetsmarknaden

Oppositionen anser i sina motioner att regeringen misslyckats med att skapa jobbförutsättningar för de människor som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Utskottet anser, i likhet med arbetsmarknadsutskottet i dess yttrande till finansutskottet, att undantaget i det senaste årets mycket positiva utveckling är att antalet långtidsarbetslösa enligt AMS statistik ökat. Långtidsarbetslösheten har framför allt stigit bland kvinnor och ungdomar, men uppgången förklaras till stor del av det minskade antalet platser i de arbetsmarknadspolitiska programmen. När sysselsättningen stiger och efterfrågan på arbetskraft är god kan det enligt utskottets mening vara positivt att en person går över från programåtgärder till öppen arbetslöshet. Möjligheterna och incitamenten för den arbetssökande att få och acceptera erbjudanden om jobb ökar. I långtidsarbetslösheten finns dock personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Detta är enligt utskottets mening en mycket otillfredsställande situation.

Utskottet kan dock samtidigt konstatera att regeringen under det senaste året vidtagit och föreslagit en rad åtgärder för att skapa fler vägar tillbaka till arbetsmarknaden för dem som har svårast att få arbete. Som redovisades ovan utvidgas nystartsjobben till att även gälla offentlig sektor den 1 januari 2008. Detta innebär enligt utskottets uppfattning att möjligheterna för långtidsfrånvarande kvinnor att komma tillbaka till arbetsmarknaden ökar väsentligt. För att förbättra ungdomarnas chanser att få jobb sänktes arbetsgivaravgifterna för unga personer vid halvårsskiftet samtidigt som en jobbgaranti för ungdomar införs mot slutet av året. Under 2008 påbörjas en försöksverksamhet med lärlingsutbildning, och dessutom vidtas en lång rad åtgärder för att stärka jobbmöjligheterna och arbetslinjen för nyanlända svenskar.

Åtgärder som leder till riktiga arbeten

Utskottet noterar att Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och i viss mån Miljöpartiet i stället föreslår att antalet platser i de arbetsmarknadspolitiska programmen kraftigt utökas, detta trots att sysselsättningen växer snabbt, arbetslösheten sjunker och vissa branscher i näringslivet redovisar brist på arbetskraft. Med dagens mycket goda arbetsmarknad är det enligt utskottets mening av avgörande vikt att arbetsmarknadspolitikens resurser koncentreras till förmedling och matchning av jobb. En kraftig expansion av antalet platser i de arbetsmarknadspolitiska programmen minskar arbetskraftsutbudet, vilket riskerar att öka bristen på arbetskraft och försvaga sysselsättningstillväxten. Utskottet konstaterar dessutom att t.ex. Socialdemokraternas förslag om 20 000 yrkesinriktade platser inom arbetsmarknadspolitiken minskar det ekonomiska utrymmet för åtgärder riktade mot personer som står längst från arbetsmarknaden. Utskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag att dra ned på de omfattande volymerna inom arbetsmarknadspolitiken till förmån för individuellt anpassade åtgärder och åtgärder som likt nystartsjobben och nyfriskjobben leder till riktiga arbeten med avtalsenliga löner.

Arbetslöshetsförsäkringen ska vara en omställningsförsäkring

Utskottet noterar också att samtliga oppositionspartier motsätter sig regeringens vidtagna och föreslagna förändringar i arbetslöshetsförsäkringen. I varierande grad föreslår Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet en återgång till tidigare ersättningsnivåer och regelverk. Utskottet börjar med att konstatera att kostnaderna för arbetslöshetsförsäkringen sjunkit under det senaste året till följd av den goda arbetsmarknaden och nya ersättningsregler. Till skillnad från oppositionspartierna anser utskottet att alltför generösa system, med långa ersättningsperioder och höga ersättningsnivåer, riskerar att förlänga arbetslöshetsperioderna. Forskningen visar enligt utskottets mening på ett tydligt samband mellan ersättningsnivån i en försäkring och hur lång tid en person befinner sig i arbetslöshet i stället för i arbete. Utskottet anser att det är viktigt att arbetslöshetsförsäkringen konstrueras och upplevs som en omställningsförsäkring, inte som ett allmänt försörjningsstöd.

Förändringarna i arbetsmarknadsförsäkringarna är en viktig del i regeringens mål att stärka arbetslinjen för att hållbart öka sysselsättningen och minska utanförskapet. De återställare som oppositionspartierna föreslår i arbetslöshetsförsäkringen riskerar att på nytt öka utanförskapet, dämpa konjunkturen och försvaga jobbtillväxten. Utskottet vill dock erinra om att de svenska arbetsmarknadsförsäkringarna är generösa i ett internationellt perspektiv, även efter de förändringar som redan vidtagits eller föreslås i budgetpropositionen.

Jobbskatteavdraget bidrar till att minska klyftorna

Jobbskatteavdraget är enligt utskottets mening den enskilt största och viktigaste satsningen i regeringens reformering av jobbpolitiken. I budgetpropositionen föreslår regeringen att steg två i jobbskatteavdraget genomförs, vilket innebär en skattesänkning på arbetsinkomster om ytterligare nästan 11 miljarder kronor. Oppositionspartierna avvisar jobbskatteavdraget bl.a. med motiveringen att avdraget är orättvist och leder till ökade klyftor i samhället.

Utskottet delar inte oppositionspartiernas åsikter om jobbskatteavdraget. Avdraget bidrar till att påtagligt öka utbudet av arbetskraft eftersom avdraget gör det mer lönsamt att arbeta, både för dem som redan har arbete och dem som i utgångsläget är arbetslösa eller står utanför arbetskraften. Tvärt emot oppositionens uppfattning anser utskottet att jobbskatteavdraget på både kort och lång sikt bidrar till att minska klyftorna i samhället. Jobbskatteavdraget är utformat så att större delen tillfaller låg- och medelinkomsttagare. I procent räknat sänks skatten mest för dem som har de lägsta inkomsterna. Samtidigt leder jobbskatteavdraget till en varaktigt högre sysselsättning och ett lägre utanförskap, vilket i sin tur bidrar till att de stora klyftor som byggts upp under de senaste 20–30 åren minskar.

Utskottet kan slutligen konstatera att oppositionspartierna saknar realistiska alternativ till regeringens jobbpolitik. I stället vill oppositionen vrida klockan tillbaka. I brist på nya idéer föreslås som vanligt en kraftig utökning av de arbetsmarknadspolitiska programmen utan en tanke på att resursutnyttjandet i den svenska ekonomin är högt och arbetskraftsbristen tilltar. Vänsterpartiet föreslår i gammal god populistisk stil hundratusentals nya jobb i den offentliga sektorn utan en tanke på de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet. Miljöpartiet vill återinföra friåret, vilket är en åtgärd som syftar till att staten, mitt under brinnande högkonjunktur, ska betala människor som har arbete för att de ska vara lediga. Enligt utskottets mening är det också uppenbart att de tre oppositionsalternativen spretrar åt olika håll när det gäller jobbpolitiken.

Utskottets sammanfattande ställningstagande

Med anledning av det som anförts ovan tillstyrker utskottet regeringens proposition yrkande 1 och avslår samtliga inom detta område aktuella motionsyrkanden.

2.2 Tillväxt och företagande

Budgetpropositionen

Entreprenören är den viktigaste bäraren av anpassnings- och effektiviseringsförmågan i ekonomin, och därför är åtgärder som skapar goda förutsättningar för entreprenörer centrala för en framgångsrik ekonomisk politik. Regeringens politik syftar till att göra det enklare och mer lönsamt att starta och driva företag. Regeringen lägger även fram förslag på infrastrukturområdet, eftersom en väl fungerande infrastruktur innebär billigare transporter och utvidgade arbetsmarknader. Enligt regeringen ställer de senaste tio årens strukturomvandling delvis nya krav på politiken. Den måste utgå från att små och medelstora företag har fått en större betydelse samtidigt som tjänstesektorn numera utgör en större andel av ekonomin.

Enklare att starta företag och förbättrad tillgång till riskkapital

Regeringen har tillsatt en utredning för att underlätta möjligheten att få F-skatt, framför allt för dem med endast en eller ett fåtal uppdragsgivare.

Regeringen har också ambitionen att förbättra tillgången till riskvilligt kapital. Detta har påbörjats genom slopandet av förmögenhetsskatten och förändringar av de s.k. 3:12-reglerna, för vilka regeringen senare återkommer med ytterligare ändringsförslag. Regeringen avser även att tillsätta en utredning för en samlad översyn av hur de statliga kapitalförsörjningsinsatserna möter företagens behov.

Förbättrade ramvillkor

Regeringen har som mål att minska företagens administrativa börda som härrör från statliga regelverk med 25 % under mandatperioden. Regeringen föreslår nu som ytterligare åtgärd att ett regelråd inrättas.

Konkurrensverket har fått ökade medel, för att säkerställa att små företag får ökad tillgång till offentlig upphandling men även för att bekämpa karteller. Regeringen har även tillsatt en utredning för att se över konkurslagstiftningen.

Sänkta kostnader för att driva företag

Regeringens politik har inneburit sänkta kostnader för att anställa ungdomar, äldre, invandrare och personer som stått utanför arbetsmarknaden under lång tid. Regeringen har även initierat en ändring av reglerna för säsonganställning och visstidsanställning så att det blir enklare att anställa. Med jobbskatteavdraget vill regeringen förstärka drivkrafterna att gå från utanförskap till arbete.

Eftersom höga skatteklivar på arbete har särskilt negativa effekter för hushållsrelaterade tjänster har regeringen tagit initiativ till en skattereduktion för köp av hushållstjänster. Regeringen vill nu ytterligare förbättra systemet genom att utvidga det till att även kunna gälla för hushållstjänster som ges som löneförmån. Regeringen har även tillsatt en utredning för att förenkla systemet så att konsumenten direkt ska kunna tillgodogöra sig det lägre priset i stället för att få en skattereduktion i efterhand.

Regeringen föreslår även en sänkning av socialavgifterna på vissa tjänster. Det rör sådana sektorer där den enskilde kan välja mellan att köpa tjänsten och att utföra den själv, eller där svartarbete är vanligt förekommande. Det är alltså områden där det finns möjlighet till ökad sysselsättning. Förslaget innebär att socialavgifterna sänks med drygt 20 procentenheter.

För att få nya entreprenörer att våga starta och driva företag vill regeringen förtydliga och förbättra reglerna i de sociala trygghetssystemen. Regeringen vill skapa en ökad balans i villkoren för och behandlingen av företagare och anställda i trygghetssystemen.

Bättre infrastruktur för ökad produktivitet

Regeringen prioriterar drift och underhåll av infrastrukturen men satsar också på nyinvesteringar. 10 miljarder kronor anvisas under 2007 för att amortera existerande lån på infrastrukturuområdet. Den extra amorteringen innebär att regeringen satsar 1,2 miljarder kronor per år på investeringar och underhåll av infrastrukturen.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna vill att Sverige ska vara ett av världens mest konkurrenskraftiga länder. För att nå dit vill Socialdemokraterna förena en politik för frihandel, öppenhet och konkurrens med breda satsningar på kunskap, entreprenörskap och trygghet för alla. Partiet anser att regeringens näringspolitik består av subventioner till låglönejobb och sämre omställningstrygghet.

Socialdemokraterna lägger fram en rad förslag för att främja nyföretagande och utveckling inom olika sektorer. Motionärerna vill bl.a. satsa på forskning och utveckling hos småföretag, branschutvecklingsprogram för turism samt lokaler och rådgivning för nyföretagare. Partiet föreslår även exportfrämjande åtgärder och satsningar för att stärka kommersialiseringen av forskningsresultat. Socialdemokraterna avvisar den höjning av arbetsgivaravgiften för småföretag som regeringen genomfört från årsskiftet.

Socialdemokraterna motsätter sig jobbskatteavdraget. Partiet accepterar inte en skillnad i beskattningen mellan arbetsinkomster och försäkringsinkomster eller mellan lön och uppskjuten lön. Finansieringen är orättvis eftersom den rikaste delen av befolkningen får en större andel av inkomstförändringen, anser motionärerna. Av samma skäl avvisar Socialdemokraterna slopandet av förmögenhetsskatten. Partiet anser dock att konstruktionen av förmögenhetsskatten bör ses över i ett större skattepolitiskt sammanhang. Socialdemokraterna avvisar även skattereduktionen för hushållsnära tjänster, eftersom det gynnar högavlönade och innebär gränsdragningsproblem.

Socialdemokraterna välkomnar att regeringen vill genomföra förtida amorteringar på infrastrukturlån och vill amortera ytterligare 13 miljarder utöver de 10 miljarder kronor som regeringen föreslår. Socialdemokraterna vill prioritera satsningar på Norra länken i Stockholm och Ostlänken.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet säger i sin budgetmotion att de jämfört med regeringen ställer andra frågor och ger andra svar om den ekonomiska politiken. Vänsterpartiet vill stärka solidariteten och sammanhållningen i samhället, vilket kräver en annan ekonomisk politik. Resultatet av skattesänkningar är att klyftorna i samhället ökar. Skatterna behövs för att en fördelningspolitik ska vara möjlig. Vänsterpartiet avvisar därför flertalet av regeringens skattesänkningar.

Förmögenhetsskatten ska vara kvar. Vänsterpartiet tror att det påstådda sambandet mellan ett slopande av förmögenhetsskatten och en ökning av riskvilligt kapital är överdrivet. Jobbskatteavdraget bygger på diffusa förhoppningar om förändrade mikroekonomiska incitament och avvisas därför

också. Skattereduktionen för hushållstjänster bör tas bort. Partiet tror inte att det bidrar vare sig till att jobben blir fler eller att skatteundandragandet minskar.

Synen på hur arbetslöshet bekämpas skiljer sig också åt mellan Vänsterpartiet och regeringen. När regeringen vill sänka kostnaderna för att anställa vill i stället Vänsterpartiet satsa på utbildning, aktiv arbetsmarknadspolitik och rehabilitering. Vänsterpartiet vill tvärtemot regeringens politik göra det svårare att visstidsanställa genom att införa rätt till heltid och höjda arbetsgivaravgifter för visstidsanställning.

Vänsterpartiet vill se förbättringar för småföretagare. Sjuklöneperioden bör tas bort för företag med högst tio anställda, och forskning bör stimuleras. Det sociala skyddsnätet för småföretagare behöver förbättras.

Vänsterpartiets önskade satsningar på infrastruktur rör kollektivtrafik och järnväg och grundas på miljöskäl.

Miljöpartiet

Miljöpartiet anser i sin budgetmotion att regeringens företagsfrämjande ambitioner är för små. Motionärerna vill avsätta extra resurser för att öka takten i arbetet med att minska företagets administrativa börda. Regelrådet bör vara permanent. Miljöpartiet vill främja forskning i små företag genom att öka resurserna till forskningsprogram och införa en nedsättning i arbetsgivaravgifterna för små och medelstora företag med hög forskningsintensitet. Nya entreprenörer ska uppmuntras genom att det nationella entreprenörskapsprogrammet permanentas, starta eget-bidrag återinförs och ett etableringskonto med skattebefriade insättningar på upp till 100 000 kr införs.

Den politik som regeringen har fört för att få fler i arbete har enligt Miljöpartiet bara lett till att de som har det sämst har fått det sämre. För att komma in på arbetsmarknaden behöver arbetslösa utbildning, medan sjuka behöver rehabilitering. Miljöpartiet säger därför nej till andra steget i jobbskatteavdraget. Det första steget bör återställas delvis, så att de med lägst inkomster inte drabbas för hårt. En sänkning av anställningskostnaderna för vissa grupper avvisas av motionärerna. Det skapar stora tröskel-effekter i skattesystemet. I stället vill man sänka arbetsgivaravgifterna för småföretag. Skattereduktionen för hushållstjänster vill Miljöpartiet slopa eftersom man tror att dessa tjänster främst kommer att utnyttjas av personer som har råd att betala för dem även utan reduktion. Miljöpartiet avvisar även regeringens förslag till sänkning av socialavgifter för vissa tjänster. Det skapar gränsdragnings- och konkurrensproblem, och påverkar troligen sysselsättningen i begränsad utsträckning.

Miljöpartiet anser att regeringen har för starkt fokus på att skapa nya jobb i tjänstesektorn. Det är också viktigt att arbeten inom nya industri- och tillverkningsföretag växer fram. Regeringen har gjort en satsning på miljöteknik som Miljöpartiet välkomnar men vill bredda och utveckla. Satsningen bör inte avgränsas till att bara omfatta export och fordons- och

flygplansindustri. Statligt främjande av riskvilligt kapital bör främst ske inom energiteknikområdet. Miljöpartiet vill bilda ett statligt riskkapitalbolag för att snabba på implementeringen av miljö- och energitekniker.

Miljöpartiet anser att järnvägar bör prioriteras framför vägar. Amorter- ingar inom infrastrukturområdet bör fördelas så att de gynnar järnvägen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet ställer sig bakom den politik för tillväxt och företagande som regeringen förespråkar i budgetpropositionen. Att skapa goda förutsättningar för företag och nya entreprenörer är viktigt för att säkra den långsiktiga tillväxten i landet. Företagen behöver bra ramvillkor, tillgång till riskvilligt kapital och ett bra utbud av kompetent arbetskraft, men även en fungerande infrastruktur. Staten bör tillmötesgå dessa behov så att det offentliga i sin tur kan dra nytta av de fördelar ett välmående näringsliv ger i form av skatteintäkter och arbetstillfällen.

Regeringens jobbskatteavdrag innebär att det blir mer lönsamt att arbeta. Företagen kan förvänta sig ett ökat utbud av arbetskraft. Skattere- duktionen för hushållstjänster verkar också företagsfrämjande. Regeringens förslag om sänkta socialavgifter för vissa tjänster kommer även det att främja tjänsteföretagen och ge goda förutsättningar för fler företag att starta och växa.

Genom slopandet av förmögenhetsskatten skapas också bättre förutsättningar för företagande och därmed även för tillväxt. Sverige har haft ett utflöde av kapital, vilket delvis förklaras av skillnader i skattenivåer gentemot omvärlden. Genom att minska dessa skillnader kan fler väntas vilja investera i Sverige. Riskvilligt kapital skapar nya affärsmöjligheter, vilket också är gynnsamt för sysselsättningen.

Utskottet ställer sig även bakom regeringens satsningar på ny och befintlig infrastruktur. De behövs för att främja tillväxten men också för att undvika kapitalförstörelse av redan byggda vägar. Utskottet utvecklar sin syn på finansieringen av infrastrukturinvesteringarna i kapitel 3.

Med detta tillstyrker utskottet regeringens proposition yrkande 1 i denna del och avstyrker samtliga här aktuella motionsyrkanden.

2.3 Välfärd

Budgetpropositionen

Vården och omsorgen ska även i framtiden vara gemensamt finansierade och fördelas efter behov. Den gemensamt finansierade välfärden måste dock vara öppen för nytänkande. En större mångfald och initiativkraft bidrar till att patienten och omsorgstagaren kan få bästa möjliga vård och omsorg. Inte minst måste den enskilde ges rätt att välja och framför allt att kunna välja bort det som inte fungerar.

Valfrihet och självbestämmande för den enskilde är ett medel för att få högre kvalitet i vården, samtidigt som det är ett mål i sig att varje person kan påverka sin egen situation och få möjlighet att fatta beslut som rör den egna vardagen.

Ökad tillgänglighet till och större inflytande i vård och omsorg

För att öka mångfalden kommer regeringen att föreslå fri etableringsrätt i primärvården. Riksdagen har redan upphävt de bestämmelser som inskränker landstingens möjligheter att överlämna driften av regionsjukhus, regionkliniker och sjukhus till andra aktörer än de offentliga. Regeringen föreslår nu att 150 miljoner kronor avsätts 2008 för en strategi för god vård som bl.a. kommer att innebära en satsning på ökad mångfald.

Satsningen på en god folkhälsa minskar utanförskapet. En viktig prioritering är att främja en god hälsa särskilt bland barn och unga. Regeringen förlänger och utvecklar satsningarna på särskilda alkohol- och narkotikapolitiska åtgärder. Dessutom förstärker regeringen folkhälsoarbetet genom att avsätta 115 miljoner kronor per år 2008–2010.

Under 2008 kommer regeringen att genomföra en tandvårdsreform som förstärker den enskildes skydd mot höga tandvårdskostnader och som stimulerar vuxna till regelbundna tandvårdsbesök i förebyggande syfte. För reformen avsätter man drygt 2 miljarder kronor.

Arbetet med att utveckla psykiatrin drivs vidare med satsningar på att bl.a. öka tillgången till psykosocial kompetens samt på ökad kvalitet och tillgänglighet. För 2008 avsätts i enlighet med tidigare planering 500 miljoner kronor, varav 240 miljoner kronor går till att stärka barn- och ungdomspsykiatrin.

Satsningen för att utveckla äldreomsorgen fortsätter. Äldreomsorgen ska vara trygg och värdig. Äldre som är i behov av vård och omsorg ska ges inflytande och självbestämmande. För att stödja utvecklingen av fritt val inom äldreomsorgen föreslår regeringen ett statligt stimulansbidrag och avsätter 300 miljoner kronor för detta ändamål.

Värnande av trygghetssystemen

En grundläggande förutsättning för att allmänhetens tilltro till välfärdssystemen ska kunna upprätthållas är att utbetalning bara sker till dem som är berättigade till ersättningar och bidrag. För att värna trygghetssystemens legitimitet har regeringen redan inlett ett arbete för att minimera felaktiga utbetalningar föranledda av överutnyttjande och bidragsbrott. Regeringen tar nu ytterligare steg i den riktningen. Under våren kommer regeringen att ta ställning till förslag om ett utökat och effektivare elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter och mellan myndigheter och andra aktörer för att minska risken för felaktiga utbetalningar. Regeringen kommer vidare att låta utreda sådana frågor som beräkningsgrunden för inkomst, tidsgränser för när en ersättning ska upphöra eller omprövas, förbättrad folkbokföring och tydligare bestämmelser om återkrav. Dessutom

har en utredning tillsatts för se över tillsynen inom socialförsäkringsområdet i syfte att få till stånd en från Försäkringskassan skild funktion för systemtillsyn och effektivisering.

En modern familjepolitik

Regeringens avsikt är att familjepolitiken ska öka familjernas valfrihet och stärka föräldrarnas makt över sin livssituation. En modern familjepolitik måste utgå från att familjer är olika, har olika önskemål och behov och är lika mycket värda. Regeringen vill möta detta genom att stödja föräldrarna i deras val. Genom införande av en jämställdhetsbonus, frivilligt kommunalt vårdnadsbidrag och barnomsorgspeng kan valfriheten och jämställdheten öka. Förskolans pedagogiska uppdrag förstärks genom att en allmän förskola införs för alla barn från tre års ålder.

Regeringen föreslår att en jämställdhetsbonus införs från den 1 juli 2008. Reformen innebär att en arbetande förälder kan erhålla en bonus förutsatt att föräldrarna delar på föräldraledigheten. Regeringen kommer att återkomma med förslag till utformning av reformen.

För kommuner ges en möjlighet att införa ett vårdnadsbidrag från den 1 juli 2008.

Motionerna

Socialdemokraterna

Människors behov ska styra prioriteringarna i hälso- och sjukvården. Den med störst behov ska behandlas först. För att säkerställa en nationellt likvärdig vård är det nödvändigt, framhåller Socialdemokraterna, att utveckla såväl de nationella kvalitetsregistren inom vården som nationella riktlinjer och former för öppna jämförelser.

Socialdemokraterna motsätter sig regeringens systemskifte som enligt partiets mening leder till ökade skillnader mellan medborgarna. Motionärerna vill i lag reglera att universitetssjukhus inte får läggas ut på entreprenad, att landsting inte får lägga ut alla sina sjukhus på entreprenad, att entreprenaddrivna sjukhus som har sin finansiering från skattemedel inte får ta emot privatbetalande patienter och att ett privat sjukhus som finansieras med skattemedel inte ska kunna betala ut en alltför stor vinst till sina ägare.

Socialdemokraterna motsätter sig också utförsäljningen av Apoteket AB. Motionärerna betonar apotekens roll som en extra instans som kan föreslå billigare men likvärdiga alternativa läkemedel och som kan göra en extra kontroll av eventuella risker för att läkemedel motverkar varandra. Kommercialiseras apoteken leder det till apotek som snarare driver fram en dyrare läkemedelskonsumtion.

Motionärerna vill komplettera regeringens förslag om en tandvårdsförsäkring och en tandvårdscheck för förebyggande tandvård med ett förslag om avgiftsfri tandvård till 24 års ålder och ytterligare satsningar på förebyggande tandvård.

Vidare föreslår Socialdemokraterna en nationell handlingsplan för psykiatri och satsar 2,4 miljarder kronor på en utbyggnad av psykiatri 2008–2010.

Motionärerna motsätter sig regeringens förslag att använda 150 miljoner kronor av resurserna till äldreomsorgen för att stimulera kommunerna att lägga ut sin äldreomsorg på entreprenad. I stället ska satsningen på kompetensutvecklingen av personalen fullföljas.

Socialdemokraterna avvisar regeringens församlingar av socialförsäkringarna. Ersättningsnivåerna i föräldrapenning-, havandeskapspenning-, rehabiliterings- och sjukpenningen bör höjas till 80 % liksom taket för samma ersättningar som bör motsvara 10 prisbasbelopp 2008.

Socialdemokraterna förespråkar en familjepolitik grundad på barnets bästa, generell välfärd och jämställdhet mellan män och kvinnor. Regeringens vårdnadsbidrag avvisas. Motionärerna vill i stället ge alla som inte utnyttjat sin föräldrapenning när barnen var små en ny möjlighet att använda outnyttjade dagar under 2009 och 2010 för att ge tid till barnen.

Vänsterpartiet

Sverige behöver en ekonomisk politik inriktad på att långsiktigt säkra och utveckla välfärden, skriver Vänsterpartiet. Ett viktigt inslag i en sådan politik måste vara att successivt överföra resurser till gemensamma lösningar inom den offentliga sektorn, så att den kan växa och tillgodose olika slags behov av välfärdstjänster. Den offentliga sektorn tillhandahåller centrala välfärdstjänster och om inte resurstillskottet och i synnerhet antalet anställda i denna sektor tillåts växa tvingar man fram en reducering av viktiga verksamheter.

Välfärdssektorn är en avgörande förutsättning för att många människor ska känna trygghet i vardagen. Den omfördelar makt och ekonomiska resurser mellan kvinnor och män, mellan hög- och lågavlönade och mellan generationer. Att bygga ut den skattefinansierade välfärden handlar om att investera långsiktigt för att stärka produktionsförmågan och höja levnadsstandarden.

Vänsterpartiet föreslår en omfattande satsning på jobb, främst inom kommunal sektor. Sammanlagt föreslår motionärerna att antalet anställda ökar med 150 000 under de kommande tre åren. Motionärerna vill bl.a. utveckla och utvidga primärvården, öka personaltätheten inom de särskilda boendena för äldre, förstärka insatserna inom handikappomsorgen och öka lärartätheten inom skolan.

En omfattande tandvårdsreform med kraftigt subventionerade tandhälsobesök och ett förbättrat högkostnadsskydd föreslås från 2008. Partiet vill göra en massiv satsning på psykiatrin i enlighet med den inriktning som psykiatrisamordnare föreslagit. Man föreslår också ytterligare stöd till kvinnor som utsätts för mäns våld.

Vänsterpartiet ser det som en prioriterad uppgift att stärka socialförsäkringssystemet och motsätter sig regeringens förslag till försämrings- och dess opreciserade satsningar för att bekämpa fusk. I stället vill motionärerna höja taket i sjukförsäkringen och stärka golvet. De avvisar också regeringens förslag till vårdnadsbidrag och jämställdhetsbonus och föreslår i stället att en individualisering av föräldraförsäkringen ska genomföras.

Miljöpartiet

Ett förebyggande förhållningssätt är grunden för Miljöpartiets politik inom hälso- och sjukvården. På tandvårdsområdet föreslår partiet en satsning på frisktvård till fast pris. Förslaget innebär att en riskbedömd egenavgift införs, vilket ger en form av högkostnadsskydd även för dem med stora tandvårdsbehov. Vidare föreslås att den avgiftsfria tandvården ska erbjudas upp till 25 år.

Psykiatrin bör tillföras 250 miljoner kronor ytterligare även för 2009 och 2010. Det är viktigt att den kommande propositionen också tar med förslag från patient-, brukar- och anhörignätverken, framhåller motionärerna.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag till vårdnadsbidrag. I stället vill partiet införa ett nytt inslag i föräldraförsäkringen, kallat barntid. Förslaget innebär en rättighet att gå ned i arbetstid till 75 % mot en skattepliktig och pensionsgrundande ersättning på 2 500 kr per månad. Reformen, som beräknas kosta ca 4 miljarder kronor per år, ger föräldrarna möjlighet till mer tid med sina barn utan att förlora kontakten med arbetsmarknaden. Vidare föreslås att föräldraförsäkringen byggs ut med ytterligare en s.k. pap-pamånad 2010.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag till besparingar på socialförsäkringarna.

Partiet föreslår en satsning på ensamstående föräldrar genom att höja det särskilda bidraget i bostadsbidraget med 300 kr per månad. Dessutom ska åldersgränsen för bostadsbidrag för studerande tas bort. En satsning på de sämst ställda pensionärerna görs 2009.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att vården och omsorgen ska vara solidariskt finansierad och fördelas efter behov. Den gemensamt finansierade välfärden måste samtidigt vara öppen för nytänkande. Ökad mångfald leder både till högre kvalitet och större valmöjligheter för den enskilde och skapar förutsättningar för bättre arbetsmiljö för de anställda. Vården och omsorgen kan därmed bli en framtidsbransch i ett växande Sverige.

Utskottet välkomnar därmed regeringens förslag om fri etableringsrätt i primärvården liksom förslagen om ökad satsning på kvalitet och mångfald inom såväl hälso- och sjukvården som äldreomsorgen.

Välfärdssystemens legitimitet och finansiering undergrävs om inte ersättningar och bidrag betalas ut endast till dem som är berättigade. Utskottet ser med tillfredsställelse att det arbete med att motverka fusk och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen som inletts fortsätter. Utskottet välkomnar också arbetet med att se över och skapa tydliga och enhetliga regler för trygghetssystemen.

En modern familjepolitik måste stödja föräldrarna i deras val. Familjer är olika, har olika önskemål och behov. Detta leder till krav på olika alternativa lösningar för att kunna tillgodose familjernas behov. Genom att införa en jämställdhetsbonus, ett frivilligt kommunalt vårdnadsbidrag och en barnomsorgspeng ökas valfriheten och jämställdheten.

Med detta tillstyrker utskottet regeringens proposition yrkande 1 i denna del och avstyrker samtliga här aktuella motionsyrkanden.

2.4 Utbildning och kompetens

Budgetpropositionen

Att utbildning och forskning håller hög kvalitet är avgörande för ekonomisk tillväxt och välfärd. Den grundläggande utbildningen ska ge alla den kunskap och kompetens som är nödvändig för att kunna delta i arbetslivet. Den ska också ge alla medborgare möjlighet att ta del av information och att kunna föra ett samtal i vardagen. Det bidrar till att en levande demokrati kan uppstå och leva vidare.

Sverige behöver välutbildad arbetskraft för att klara den internationella konkurrensen och för att skapa ekonomisk tillväxt och ökat välstånd. En högre utbildning med internationellt konkurrenskraftig kvalitet är en förutsättning för att åstadkomma detta. Det utgör också grunden för framtida forskning och utveckling.

Kunskapsuppdraget är skolans huvuduppgift

Grundskolans huvuduppgift är kunskapsuppdraget, dvs. att ge alla elever möjlighet att nå målen i alla ämnen och därigenom lägga den nödvändiga grunden för gymnasiestudier. För att ge varje elev möjlighet att utveckla den kunskap han eller hon behöver föreslår regeringen en omfattande läsa-skriva-räkna-satsning om totalt 900 miljoner kronor under återstoden av mandatperioden.

Regeringen redovisar att den har påbörjat en omfattande reformering av det svenska utbildningssystemet. Arbetet är inriktat på skolans kunskapsuppdrag och på att höja läraryrkets status och öka tillgången på välutbildade lärare. Regeringen avser att återkomma med förslag så att en ny gymnasieskola kan införas.

Satsning på ökad kvalitet i högre utbildning

Investeringar i utbildning är av stor betydelse för den enskildes utveckling, för samhällets utveckling och inte minst för den ekonomiska utvecklingen. Samtidigt är det viktigt att de stora investeringar som görs i utbildning sker på ett så effektivt sätt som möjligt, betonar regeringen. Det är viktigt att grundskolan och gymnasieskolan organiseras och styrs så att de ger de kunskaper som är nödvändiga för att klara fortsatt utbildning eller arbetsliv. De som antas till högre utbildning ska ha de förkunskaper som krävs för att kunna klara av utbildningen.

Regeringen föreslår att resurserna till universitets- och högskoleutbildningen förstärks med 240 miljoner kronor. Syftet med förstärkningen är att öka kvaliteten, exempelvis genom ökad lärartäthet och undervisningstid. Dessutom görs en satsning på läkarutbildningen som fullt utbyggd ska uppgå till 330 platser till en kostnad av drygt 60 miljoner kronor, exklusive studiestödskostnaderna.

Förstärkta resurser till forskning

I den ekonomiska vårpropositionen 2007 aviserade regeringen att resurserna för forskning under 2007, 2008 och 2009 skulle stärkas genom en nivåhöjning på sammanlagt 900 miljoner kronor utöver de resurser som följer av 2005 års ekonomiska forskningspolitiska proposition. För 2008 föreslår regeringen nu att resurserna för forskning och utveckling, FoU, på statsbudgeten ökas med drygt 1,5 miljarder kronor.

Under hösten 2008 avser regeringen att lägga fram en forskningspolitisk proposition med förslag till olika åtgärder för att öka kvaliteten i svensk forskning, samt förslag på hur Sverige ska uppnå detta mål.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna anser att utbildning är en rättighet under hela livet och kritiserar regeringen för att den med sitt budgetförslag begränsar möjligheterna för människor att utvecklas.

Kunskap och bildning ger möjlighet till utveckling och personlig frigörelse. Samtidigt är kunskap ett allt viktigare verktyg för att skapa välstånd; kunskapssamhället ställer allt högre krav på utbildning. Det kräver att hela utbildningssystemet, från förskola till universitets- och doktorandstudier, fungerar väl och ger människor den kunskap och de färdigheter som krävs i ett modernt samhälle. Motionärerna vill med sina förslag fortsätta att lyfta kunskapsnivån från förskola, via grund- och gymnasieskola och komvux till högskola och forskning.

Regeringens förslag om ökade resurser till de yngre barnen är lovvärt, men inte tillräckligt, anser Socialdemokraterna, som vill genomföra en särskild satsning på läxläsning för barn i grundskolan. En satsning föreslås också för att öka kvaliteten i fritidsverksamheten och ge alla barn möjlighet att pröva olika aktiviteter och berika sin fritid.

Alla elever har rätt till en objektiv och allsidig undervisning. Därför bör en kunskapsgaranti införas som fastslår att all undervisning ska vara icke-konfessionell, anser motionärerna. Kontrollen och tillsynen av friskolorna bör stärkas och Skolverket bör ges möjlighet att med omedelbar verkan kunna stänga skolor som uppenbarligen missköts.

Socialdemokraterna vill stärka och utveckla yrkesutbildningarna inom kommunal vuxenutbildning och avsätter för detta ändamål ytterligare 600 miljoner kronor.

Det första steget i det livslånga lärandet är en förskola för alla som håller hög pedagogisk kvalitet. Socialdemokraterna motsätter sig därför regeringens förslag att föräldrar fritt ska kunna använda en barnomsorgspong till s.k. flerfamiljslösningar utan krav på utbildad personal eller på att läroplanen för förskolan följs. Regeringens förslag till vårdnadsbidrag riskerar att urholka förskolans resurser.

Socialdemokraterna har sedan många år tillbaka verkat för att successivt bygga ut högskolan och bryta den sociala snedrekryteringen till högre studier. Partiet föreslår nu att antalet högskoleplatser ökas med 4 500 helårsplatser till 2010 för att möta de växande ungdomskullarna, detta i motsats till regeringens förslag om 3 000 färre platser. Inom ramen för ökningen ska även fler bristutbildningar ingå, däribland längre vårdutbildningar.

Socialdemokraterna satsar 2 miljarder kronor mer än regeringen på forskning 2008–2011. Av dessa riktas 100 miljoner kronor till företagsnära forskning, dvs. småföretag, tjänstesektorn och miljöteknikbranschen.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet understryker att det är oacceptabelt att unga i dag kan gå igenom tolv år i skolan utan att få det stöd de behöver för att klara kunskapskraven. Partiet föreslår en omfattande satsning på grund- och gymnasienivå. I stället för regeringens förslag om ”läsa-skriva-räkna-satsning” vill motionärerna satsa kraftigt på att höja lärartätheten i grundskolan med över 5 000 nya tjänster. Samtidigt skjuter man till medel till 18 000 nya tjänster inom förskola och fritidshem för att kunna minska barngruppernas storlek.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om anslag till försöksverksamhet med lärlingsutbildning eftersom partiet anser att all gymnasieutbildning ska ge allmän behörighet till högskolan.

Komvux föreslås bli utbyggt och rekryteringsstödet för personer som behöver läsa in grundskole- eller gymnasiekompetens återinföras.

För att stärka forskningsanknytningen vid högskolornas grundutbildning och för att ge lärare ökad möjlighet att bedriva forskning höjs anslagen.

Vänsterpartiet understryker att studiemedel som går att leva på är en nödvändig förutsättning för att skapa ett rättvist utbildningssystem utan social snedrekrytering och för att höja den allmänna utbildningsnivån. Studiemedlen förslås därför bli höjda med 1 200 kr per månad fr.o.m. den 2008.

Miljöpartiet

Ett viktigt syfte med utbildningspolitiken är att ge människor utbildning som leder till arbete och att hjälpa och stödja nyutbildade människor att söka sig ut på arbetsmarknaden. Återkommande kontakter med arbetsmarknaden under utbildningstiden gör det lättare att få arbete efter examen. Därför vill Miljöpartiet införa ett övergripande mål om minst tio veckors praktik för alla högskoleutbildningar som omfattar tre år eller mer. Praktiken, som ska vara frivillig för studenten, ska ske i form av kurser som ger poäng och som berättigar till studiemedel. För detta ändamål avsätter partiet 50 miljoner kronor 2008, 100 miljoner kronor 2009 och 200 miljoner kronor 2010. Lärosätena bör också utveckla sin verksamhet för att stödja studenterna i övergången mellan studier och arbete. För detta avsätts 50 miljoner kronor 2008 och 100 miljoner kronor 2009 och 2010.

Miljöpartiet pekar på vikten av ett livslångt lärande och på att ge möjlighet för den enskilde att i vuxen ålder ta in sådan kunskap som han missat tidigare i livet och som är nödvändig för att uppfylla arbetsmarknadens kompetenskrav och finna sysselsättning. Motionärerna avsätter 600 miljoner kronor till vuxenutbildning.

Miljöpartiet anser att studenterna fått stå tillbaka under lång tid. De flesta studenter tvingas arbeta vid sidan om för att få ekonomin att gå ihop, vilket kan påverka studieresultaten negativt. Motionärerna vill höja bidragsdelen i studiemedlen med ytterligare 900 kronor per månad fr.o.m. den 1 januari 2008.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet ställer sig bakom regeringens inriktning på utbildnings- och forskningspolitiken. Sverige behöver en välutbildad arbetskraft för att klara den internationella konkurrensen och för att skapa ekonomisk tillväxt och ökat välbefinnande.

Regeringen har påbörjat en omfattande reformering av det svenska utbildningssystemet med inriktning på skolans kunskapsuppdrag och på att höja kvaliteten i arbetet. Finansutskottet, som välkomnar denna inriktning, delar regeringens bedömning att elevernas basfärdigheter i läsning, skrivning och räkning behöver förbättras. Det är viktigt att grundskolan och gymnasieskolan organiseras och styrs på ett sådant sätt att de ger de kunskaper som är nödvändiga för att klara fortsatt utbildning och arbetsliv. Regeringens förslag om en läsa-skriva-räkna-satsning i grundskolan ser utskottet

som ett viktigt inslag för att eleverna ska kunna nå målen i alla ämnen. Det är också angeläget att höja läraryrkets status och öka tillgången på välutbildade lärare.

Finansutskottet delar också bedömningen att det är mer viktigt att satsa på kvalitet än kvantitet i den högre utbildningen. Utskottet välkomnar därför resursförstärkningen för att kunna öka lärartäthet och bygga ut undervisningstid.

Riksdagen har tidigare (prop. 2006/07:1, bet. 2006/07:UbU1, rskr. 2006/07:54) tagit ställning till att det riktade statsbidraget för utbildning av vuxna fr.o.m. budgetåret 2007 inordnas i det generella statsbidraget till kommunerna. Finansutskottet vidhåller sin tidigare bedömning att ett riktat bidrag till kommunerna blir alltför styrande och riskerar att leda till en ineffektiv resursfördelning. Utskottet avvisar därför oppositionspartiernas förslag om riktade bidrag för den kommunala vuxenutbildningen.

Utskottet tillstyrker mot denna bakgrund regeringens proposition yrkande 1 i denna del och avstyrker samtliga här aktuella motionsyrkanden.

2.5 Hållbar utveckling

Budgetpropositionen

Energi- och klimatfrågorna är avgörande globala utmaningar. FN:s vetenskapliga panel i klimatfrågan, IPCC, har i år publicerat rapporter vilka pekar på en rad mycket allvarliga slutsatser. Lägre utsläpp av koldioxid och en stabilisering av halten växthusgaser i atmosfären är nödvändiga. Enligt regeringen är miljöskatter och andra ekonomiska styrmedel centrala för att uppnå minskad miljöbelastning. Principen om att förorenaren betalar ska gälla.

Regeringen vill förena miljö- och näringspolitik. Sverige är på flera områden världsledande inom miljö- och energiteknik. Genom att omsätta detta kunnande kommersiellt kan Sveriges konkurrenskraft stärkas, nya jobb skapas och samtidigt miljönyttan mångdubblas. Regeringen vill att den ekonomiska politiken ska utformas så att den leder till en långsiktig hållbar utveckling. En översyn ska göras av arbetet med monetära miljöräkenskaper och miljöekonomisk analys.

Klimat och energi

Regeringen satsar en miljard kronor inom klimatområdet under perioden 2008–2010. Insatserna görs bl.a. inom områdena klimatforskning, energieffektivisering, biodrivmedel, vindbruk, biomassa, klimatbistånd samt hållbara städer. I beredningen av den klimatpolitiska propositionen under 2008 vill regeringen nå en så bred uppslutning som möjligt kring den framtida klimatpolitiken. En naturlig utgångspunkt för diskussionen är EU:s klimat- och energipolitiska mål. För att de ekonomiska styrmedlen ska vara effektiva vill regeringen verka för en förbättrad samordning mellan energibe-

skattningen och övriga ekonomiska styrmedel i miljö- och energipolitiken. Inom EU:s system för handel med utsläppsrätter vill regeringen fortsätta verka för att tilldelning sker genom auktionering. Samtidigt vill regeringen sänka koldioxidskatten som omfattas av detta system till en nivå som svarar mot EU:s minimiskattenivåer.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen ett klimatpaket som syftar till att uppnå en samhällsekonomiskt effektiv miljö- och energibeskattnings. Paketet innebär bl.a. höjd koldioxidskatt och höjd energiskatt på diesel. Fordonsskatten sänks på vissa dieseldrivna personbilar och höjs för de flesta lätta lastbilar och bussar. Regeringen avser att noga följa klimatpaketets effekter för att säkerställa att styrmedlen är väl avvägda och bidrar till att Sverige uppfyller EU:s klimat- och energimål.

Havsmiljö

I Östersjön och Västerhavet har övergödning, hårt fisketryck och utsläpp av miljögifter fått alarmerande konsekvenser. Regeringen har aviserat i 2007 års ekonomiska vårproposition att cirka en halv miljard kronor ska avsättas till att förbättra havsmiljön under mandatperioden. Regeringen vill att havsmiljöarbetet ska bedrivas på land, där de största utsläppskällorna finns. Åtgärder som ger märkbara resultat ska väljas. Arbetet ska bedrivas internationellt och i nära samarbete med Östersjöländerna. Regeringen anser även att kunskaperna om vad som är rätt insatser för havsmiljön måste öka.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna tycker inte att någon av regeringens satsningar får den kraft, tyngd och långsiktighet som behövs. Partiet vill att Sverige ska ha en ledande roll i den globala samverkan om klimatåtgärder, vilket kräver skarpa åtgärder på hemmaplan. Enligt Socialdemokraterna verkar regeringens föreslagna skattehöjningar vara fiskalt betingade. Att höja bensinskatten för att sänka andra skatter är inte klimateffektivt. Motionärerna vill utveckla verkningsfulla ekonomiska styrmedel och föreslår bl.a. certifikat som fungerat väl inom elsektorn. Socialdemokraterna avvisar regeringens nedläggning av Klimatinvesteringsprogrammet.

Socialdemokraterna vill höja ambitionsnivån i utsläppsminskningarna jämfört med den rekommendation som regeringens vetenskapliga råd har lagt fram. Partiet håller också fast vid sitt mål att oljeberoendet ska brytas till 2020. För att nå dit behövs forskning, kunskapsutveckling och effektivisering inom transport-, bostads- och industrisektorena.

Socialdemokraterna vill minska vägtrafiksektorns beroende av olja genom effektivare transporter, förnybara drivmedel och fordon som drivs av annat än fossila bränslen. Miljövänliga alternativ ska vara billiga. Sam-

hållsplaneringen ska främja kollektivtrafik och godslogistik. Insatser behövs för att bensin och diesel ska ersättas av biodrivmedel och för att konvertera gamla bilar till miljöbilar.

Partiet vill ha ett investeringsprogram för att stöjda investeringar som bidrar till att minska oljeberoendet. För att förbättra energieffektiviseringen behövs enligt motionärerna informationssatsningar. Vid nybyggnationer ska bästa teknik och byggnadsmaterial stimuleras. Socialdemokraterna vill införa certifikat som ålägger elleverantörerna att effektivisera motsvarande en viss procent av den mängd el de säljer. Konsumenterna ska stödjas att kunna välja klimatsmart genom en enhetlig klimatmärkning.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet anser att klimatfrågan kräver och förtjänar en ambitionshöjning till att satsa motsvarande 1 % av BNP på klimatåtgärder till 2010. Eftersom fattiga länder kommer att drabbas värst vill partiet förstärka klimatbiståndet kraftigt med 3 miljarder kronor under kommande år. I Sverige behöver klimatsäkerheten främjas. Enligt en utredning kommer vi att drabbas av omfattande översvämningar. Vänsterpartiet motsätter sig den avveckling av Klimatinvesteringsprogrammet som regeringen har initierat, och vill i stället öka satsningen till 700 miljoner kronor per år. Partiet vill se en stimulans för energisnåla hus, eftersom nybyggnationer ofta sker med traditionella metoder trots att utvecklad teknik för att minska energiåtgången finns. Anslagen till energiforskningen höjs med 910 miljoner kronor under tre år. Motionärerna vill även se en fortsatt grön skatteväxling.

Vänsterpartiet vill tillföra 1,5 miljarder kronor per år till tidigare planerade järnvägsbyggen så att de ska kunna slutföras. Därutöver höjs Banverkets anslag med 2,5 miljarder kronor per år, och ytterligare 5 miljarder kronor avsätts till Citybanan i Stockholm. För att minska tågförseningarna vill Vänsterpartiet anslå 1 miljard kronor per år under åtta år till ökat banunderhåll. Kollektivtrafiken tillförs 8 miljarder kronor under tre år. Partiet vill även införa försök med gratis kollektivtrafik och stimulera människor att cykla till jobbet i stället för att ta bilen.

Motionärerna välkomnar regeringens satsningar på havsmiljön. Satsningen bör dock inte finansieras genom att minska anslaget till skydd av skog, utan ramen bör höjas. Vänsterpartiet vill införa ett havsinvesteringsprogram och lämnar olika skatteförslag för att minska utsläpp i havet. Partiet avvisar regeringens minskade anslag till skydd av biologisk mångfald och vill öka anslaget med 1,6 miljarder kronor 2008–2010. Djurskyddsmyndigheten ska återinrättas. Vänsterpartiet vill även öka bidragen till miljöorganisationer.

Miljöpartiet

För att klara klimatmålen krävs kraftfulla insatser både i Sverige och internationellt. Kostnaderna för koldioxidutsläpp måste bli högre men det behövs även investeringar, forskning och teknikutveckling. Miljöpartiet satsar drygt 25 miljarder kronor mer än regeringen på klimatrelaterade investeringar under mandatperioden.

För att ställa om energiproduktionen krävs utbyggnad av vindkraft, mer forskning på förnybara energikällor och ett statligt riskkapitalbolag. Elproduktion kräver stabila förutsättningar för att bära de stora investeringar som behövs. Miljöpartiet förespråkar därför ett garantipris på elcertifikat och fortsatt satsning på solceller. För att främja mindre producenter på elmarknaden, vilka kan bidra till minskad sårbarhet i elleveranserna, behövs regelförenklningar och teknikutveckling. Partiet vill också öka Energimyndighetens teknikupphandling, eftersom den kan påverka utbudet genom att forcera produktutvecklingen.

Genom att möjliggöra timmätning för alla elkunder kan leverantören variera kostnaden med utgångspunkt i om förbrukningen sker vid låg eller hög belastning. Därmed kan behovet av reservkapacitet minska. Eftersom bostäder står för 40 % av landets energiförbrukning bör stimulans till energieffektivisering i bostäder införas. Miljöpartiet vill höja koldioxidskatten och samtidigt minska industrins nedsättning av den. Flygskatten återinförs. Ett nytt anslag bör införas för att kunna möta de oförutsedda kostnader som dyker upp till följd av klimatproblemen. Miljöpartiet vill att Sverige ska vara aktivt även i det internationella miljöarbetet genom att föra över pengar, investeringar och kunskap till fattigare länder.

Miljöpartiet avvisar regeringens förslag att öka anslaget till Vägverket. I stället vill partiet satsa 10,3 miljarder kronor extra i underhåll och investering i järnvägar fram till 2010. Statliga bidrag på 4,2 miljarder kronor införs för kollektivtrafik i städer, och 1,5 miljarder kronor av Vägverkets årliga anslag ska öronmärkas till investeringar i infrastruktur för kollektivtrafik och utbyggnad av gång- och cykelvägar. Samtidigt bör skatten på lastbilstransporter och flygbränsle öka och biogas främjas. Miljöbilssatsningen kan avvecklas, men partiet vill införa ett konverteringsstöd eftersom utbudet av miljöbilar på andrahandsmarknaden är för litet.

Miljöpartiet vill öka naturskyddet, bl.a. havsmiljön och sanering av förorenade miljöer. Centrala miljömyndigheter får extra resurser. Partiet vill satsa mer på skogsvårdsavtal, framför allt för att främja plantering av blandskog. Djurskyddet bör förbättras och alternativ till djurförsök utvecklas. Ekologisk livsmedelsproduktion ska främjas och fiskeflottan minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet ställer sig bakom regeringens inriktning av klimat- och miljöpolitiken. Koldioxidutsläppen måste minska och halten växthusgaser stabiliseras. Finansutskottet stöder regeringens betoning på ekonomiska

styrmedel och principen att förorenaren betalar. Därmed har regeringen också utskottets stöd i sin hållning att tilldelning av utsläppsätter bör ske genom auktionering. Politiken måste skapa förutsättningar för aktörer att bete sig hållbart. Klimatpolitiken ska vara ambitiös men också ändamålsenligt utformad och förankrad i vetenskap.

Finansutskottet ställer sig även bakom regeringens ambition att förena miljö- och näringspolitik. Det är viktigt att visa att det går att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och negativ miljöpåverkan. Det är inte minst möjligt genom att kommersialisera det kunnande inom miljö- och energiteknik som finns i Sverige. En sådan insats bidrar både till att mångfaldiga miljönyttan och att utveckla näringslivet. Regeringens klimatmiljard kommer att spela en viktig roll för att främja en sådan utveckling.

Transportsektorn utgör en stor och tyvärr växande påfrestning på miljön. Utskottet välkomnar därför regeringens klimatpaket som ger skatteincitament till transportsektorn att minska de miljöbelastande utsläppen. Regeringens reformer på detta område är väl avvägda i jämförelse med oppositionens orealistiska förslag på mycket kraftiga höjningar av såväl inkomstskatter som miljöskatter. Klimatproblemen är inte betjänta av politiska förslag som saknar förankring i verkligheten. Finansutskottet förutsätter att regeringen noga följer klimatpaketets effekter och att regeringen skyndsamt lämnar nya förslag på hur transportsektorns miljöbelastning kan minskas om de nu framlagda förslagen skulle visa sig brista i effekt. Utskottet ställer sig även bakom regeringens satsning för att förbättra havsmiljön.

För att en hållbar utveckling ska kunna uppnås krävs en långsiktighet i politiken. Det är därför beklagligt att oppositionen inte har lyckats enas om en gemensam miljöpolitik. Finansutskottet ställer sig bakom regeringens ambition att nå en så bred uppslutning som möjligt i den klimatpolitiska proposition som presenteras 2008.

Med detta tillstyrker utskottet regeringens proposition yrkande 1 i denna del och avstyrker samtliga här aktuella motionsyrkanden.

2.6 Försvaret

Budgetpropositionen

Ett väl fungerande försvar är av central betydelse för att kunna bevara fred, frihet och säkerhet i vårt land, bidra till stabilitet och säkerhet i vårt närområde och för att kunna stärka internationell fred, säkerhet och försvaret av mänskliga rättigheter. Sveriges militära försvar har i enlighet med riksdagens beslut genomgått en omvandling från invasionsförsvar till insatsförsvar. Den omprövning av materielförsörjningsprocessen som regeringen redovisar i budgetpropositionen är ett ytterligare steg i denna omvandling och i regeringens strävan att effektivisera försvaret.

Enligt regeringen har omvärldsutvecklingen och kraven på försvaret ändrat utgångspunkterna för materieförsörjningen. Resurserna bör i mindre utsträckning bindas upp i beställningar på lång sikt. Direktanskaffning på den internationella marknaden kan vara lämpligare än att satsa på egenutveckling. Samtidigt betonar regeringen försvarets betydelse i en aktiv svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige bör ha ökade möjligheter att delta i internationella fredsbevarande insatser. Regeringens föreslagna omprövning innebär att anslaget för försvarets materiel föreslås sänkas med 350 miljoner kronor 2008, 620 miljoner kronor 2009 och 980 miljoner kronor 2010.

Regeringen bedömer att det även efter den omprövning som redovisas i budgetpropositionen finns en effektiviseringspotential inom försvaret. Regeringen avser därför att tillsätta en genomförandegrupp under Försvarsdepartementets ledning med uppgift att ta fram beslutsunderlag för en fortsatt effektivisering av försvaret. Utgifterna bedöms kunna minskas med i storleksordningen 3–4 miljarder kronor inklusive nu föreslagna besparingar. En del av de sparade medlen ska kunna användas till internationella fredsfrämjande insatser. Regeringen bedömer att besparingar är möjliga inte bara inom materieförsörjningen utan även inom de verksamheter som stöder den, såsom administration, forskning och teknikutveckling samt försvarsförvaltning. Regeringen anger även att en utgångspunkt för genomförandegruppen är att materieförsörjningen måste kopplas till de krav på operativ förmåga som ställs på Försvarsmakten.

Motionerna

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna avvisar regeringens besparingar eftersom de inte baseras på en säkerhetspolitisk analys. Partiet vill i stället invänta Försvarsberedningens säkerhetspolitiska rapport och Försvarsmaktens perspektivplanering innan slutlig ställning tas till materielbehovet. För Socialdemokraterna är det också viktigt att värna den inhemska försvarsindustrin. Det är viktigt för alliansfrihetens skull men även för de bidrag den ger till Sverige som industrination. Socialdemokraterna avvisar därför regeringens minskning av materielanslaget med 350 miljoner kronor 2008.

Socialdemokraterna anser att de kostnadsminskningar för inköp av JAS 39 Gripen som är att vänta de kommande åren gör det möjligt att minska materielanslaget utan att det påverkar flygvapnets förmåga. En sänkning av materielanslagen står därmed inte i strid med behovet av en säkerhetspolitisk bedömning. Socialdemokraterna vill därför minska materielanslaget med 3 miljarder kronor 2009 och med 4,5 miljarder kronor 2010.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag att utöka resurserna till de internationella insatserna. I stället vill partiet satsa på att utöka antalet totalförsvarspliktiga, göra totalförsvarsplikten könsneutral och kvalitetsutveckla värnplikts- och civilpliktsutbildningen. Vänsterpartiet föreslår även ökade löneanslag till vissa myndigheter. Partiet vill genomföra besparingar på materielbeställningar och all verksamhet som syftar till att främja svensk vapenexport. Sammantaget vill Vänsterpartiet minska anslagen till utgiftsområde 6 med 4,4 miljarder kronor för 2008, 5 miljarder kronor 2009 samt 5,5 miljarder kronor 2010 jämfört med regeringens förslag.

Miljöpartiet

Miljöpartiet välkomnar att den borgerliga regeringen bryter tidigare tabun och talar om besparingar på försvaret. Materielen måste givetvis förnyas och följa den tekniska utvecklingen, men materielanslaget har enligt motionärernas mening varit alltför omfattande. Besparingar kan göras inom t.ex. ubåtsvapen och framtida ytstridsfartyg. Miljöpartiet vill dock se ytterligare besparingar på försvaret. Utöver de besparingar som regeringen föreslår i budgetpropositionen vill Miljöpartiet minska anslagen med 0,6 miljarder kronor 2008. De följande två åren sparas 2,9 miljarder kronor respektive 3,5 miljarder kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet ställer sig bakom regeringens inriktning angående effektivisering av försvaret. Utskottet delar regeringens uppfattning att det finns anledning att nu se annorlunda på materieförsörjningen. Problemet med att materieförsörjningen binder upp resurser för lång tid reduceras med regeringens förslag, som innebär att försvarets egenutveckling av materiel koncentreras och direktanskaffning av ny eller begagnad materiel ersätter långsiktiga beställningar. Förutom att regeringens inriktning frigör resurser innebär den större flexibilitet i planeringen.

Finansutskottet välkomnar även regeringens inrättande av en genomförandegrupp under Förvarsdepartementets ledning med uppgift att ge underlag för ytterligare utgiftsminskningar. Uppdraget förutsätter, som regeringen bedömer, att genomförandegruppen noga överväger de föreslagna besparingarna med utgångspunkt i de krav på operativ förmåga som ställs på Förvarsmakten. Även Förvarsberedningens säkerhetspolitiska bedömning bör naturligtvis beaktas av genomförandegruppen.

De ytterligare besparingar som oppositionspartierna föreslår är enligt utskottets mening alltför kraftiga med tanke på att de inte har prövats av någon föregående beredning. De är inte heller tillräckligt väl motiverade. De ackumulerade besparingar som Socialdemokraterna vill få igenom fram till 2010 är i princip dubbelt så stora som de minskningar regeringen uppskattar som möjliga. Vänsterpartiets föreslagna nedskärningar de närmsta

tre åren är ungefär fyra gånger så stora som regeringens. Att redan nästa år skära ned försvarsanslagen med nästan 5 miljarder kronor är enligt utskottets mening både orealistiskt och fullständigt ansvarslöst. Miljöpartiet har det minst omfattande sparförslaget bland oppositionspartierna, men det uppgår ändå till betydande 7 miljarder kronor under tre år.

Socialdemokraterna kritiserar regeringen för att inte grunda sina förslag på bedömningar av det säkerhetspolitiska läget. Utskottet är därför förvånat över att motionärerna själva, utan andra analyser än att kostnaderna för JAS beräknas minska efter 2008, föreslår neddragningar av försvarsanslagen som vida överstiger regeringens. Ett sådant förslag kan inte betecknas som annat än oansvarigt. Regeringen avser att tillsätta en genomförandegrupp under Försvarsdepartementets ledning för att ge underlag till de utgiftsminskningar inom materieförsörjningen som regeringen bedömer som rimliga, dvs. 2–3 miljarder kronor utöver de preciserade neddragningar som föreslås.

Utskottet står bakom regeringens bedömning av besparingspotentialen och vill framhålla vikten av att neddragningen görs på ett välunderbyggt sätt som står i samklang med riksdagens försvarspolitiska inriktningsbeslut.

Utskottet anser även liksom regeringen att Sverige bör ha bättre möjligheter att delta i internationella fredsinsatser, eftersom de bidrar till att stärka vår egen säkerhet genom att främja internationell fred och säkerhet. Utskottet välkomnar därför att en del av de medel som frigörs med framtida besparingar används för förstärkning av Försvarsmaktens deltagande i internationella fredsfrämjande insatser.

Utskottet tillstyrker regeringens proposition yrkande 1 i denna del och avstyrker samtliga här aktuella motionsyrkanden.

3 Riktlinjer för budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller regeringens förslag till riktlinjer för budgetpolitiken som innebär en fortsättning på regeringens politik för ökad sysselsättning, företagande och tillväxt. Regeringens förslag innebär att de offentliga finanserna hålls fortsatt mycket starka och att de budgetpolitiska målen uppnås och överträffas. De alternativa riktlinjer för budgetpolitiken som föreslås av oppositionspartierna avslås av riksdagen.

Jämför reservationerna 4 (s), 5 (v) och 6 (mp).

Budgetpropositionen

Åtgärder i propositionen

Regeringen fortsätter sin politik vars övergripande mål är att minska utanförskapet och öka sysselsättningen. I det rådande konjunkturläget med ett högt resursutnyttjande är det också angeläget att inte stimulera ekonomin så att det uppstår risk för överhettning. De reformer som föreslås i denna proposition är därför till övervägande delen finansierade med direkta regeländringar som stärker budgeten. Genom en politik som gör det mer lönsamt att arbeta, enklare och billigare att anställa och mer attraktivt att starta och driva företag stärks ekonomins förmåga att möta kommande utmaningar. Åtgärder som bidrar till högre sysselsättning har prioriterats vilket innebär att utrymmet för andra reformer är begränsat.

Den största satsningen utgörs av det andra steget i jobbskatteavdraget vilket innebär sänkta skatter på arbetsinkomster med 10,7 miljarder kronor, främst inriktade på låg- och medelinkomsttagare. Regeringen föreslår också förstärkta nystartsjobb och en förändring av avgifterna till arbetslöshetskassan som skapar en tydligare koppling mellan avgiften och arbetslösheten. För att öka drivkrafterna för arbete även bland deltidsanställda föreslås ändrade regler som begränsar möjligheterna till arbetslöshetsersättning på deltid vilket minskar utgifterna med ca 0,9 miljarder kronor. Det starka arbetsmarknadsläget motiverar också att volymerna i vissa arbetsmarknadspolitiska program reduceras vilket innebär lägre utgifter med ca 1 miljard kronor. Inom försvaret föreslås besparingar på materielsidan med 350 miljoner kronor 2008, och regeringen bedömer att det finns en total besparingspotential de närmaste åren på 3–4 miljarder kronor.

En stor sjukvårdreform föreslås som innebär mindre risker för att sjuk-skrivna ska fastna i långvarig frånvaro och fler vägar tillbaka till arbetsmarknaden. Åtgärderna för att minska sjukfrånvaron beräknas reducera utgifterna 2008 med 1,9 miljarder kronor.

Regeringen föreslår en läsa-skriva-räkna satsning inom skolan och resurser för ökad kvalitet inom högskoleutbildningen. En satsning inom klimatpolitiken föreslås med bl.a. höjd koldioxidskatt med 1,9 miljarder kronor och den s.k. klimatmiljarden.

Regeringen ökar också resurserna till infrastrukturen med 1,2 miljarder kronor per år genom en extra amortering av lån i Riksgäldskontoret.

Sammantaget innebär regeringens förslag att både inkomster och utgifter minskar i den offentliga sektorn. Den offentliga sektorns finansiella sparande försvagas med 3,3 miljarder kronor 2008, 4,4 miljarder kronor 2009 och 3,5 miljarder kronor 2010 som ett resultat av förslagen i propositionen.

Tabell 3.1 Nu föreslagna och aviserade utgifts- och inkomstförändringar 2008–2010*Miljoner kronor, i förhållande till 2007 års ekonomiska vårproposition*

	2008	2009	2010
Utgiftsförändringar			
Anslagsökningar	4 003	5 565	5 531
Anslagsminskningar	-8 582	-12 028	-12 384
Summa anslagsförändringar	-4 579	-6 463	-6 853
Inkomstförändringar			
Sänkta skatter	-3 034	-2 444	-2 384
Övriga inkomstreformer	-1 455	-3 500	-3 000
Summa inkomstförändring, brutto	-4 489	-5 944	-5 384
Utgifts- och inkomstreformer, brutto	90	519	1 469
Indirekta effekter av inkomstreformer	-586	-168	-128
Indirekta effekter av utgiftsreformer	-1 574	-3 542	-3 650
Utgifts- och inkomstreformer, netto	-2 070	-3 191	-2 309
Ökat utrymme för infrastrukturinvesteringar	-1 200	-1 200	-1 200
Förändring av finansiellt sparande i offentlig sektor	-3 270	-4 391	-3 509

Starka offentliga finanser

Den offentliga sektorns finanser har stärkts de senaste åren och för 2006 uppgick det finansiella sparandet till 67 miljarder kronor eller 2,4 % av BNP. År 2007 och 2008 beräknas det finansiella sparandet uppgå till 2,9 respektive 2,8 % av BNP och under 2009 och 2010 beräknas sparandet stärkas ytterligare till 3,6 % av BNP, vilket motsvarar 126 miljarder kronor.

De stora överskotten innebär en kraftig minskning av den offentliga sektorns skuldsättning. Den konsoliderade bruttoskulden som vid slutet av 2005 uppgick till 50,3 % av BNP beräknas vid utgången av 2010 vara nere i 24,5 %. Skuldreduceringen påskyndas av regeringens planer att sälja aktier för sammanlagt 200 miljarder kronor under perioden, men även bortsett från dessa inkomster sker en mycket snabb skuldminskning. Den offentliga sektorns nettoförmögenhet, som inte påverkas av aktieförsäljningarna, stiger från 15,7 till 24,4 % av BNP mellan 2006 och 2010. Regeringen bedömer att de starka offentliga finanserna, med den förmögenhetsuppbyggnad som nu sker, ger goda förutsättningar för att möta de påfrestningar som den demografiska utvecklingen kommer att innebära.

Tabell 3.2 Den offentliga sektorns finanser*Procent av BNP där ej annat anges*

	2006	2007	2008	2009	2010
Inkomster	55,2	54,1	53,2	52,6	52,4
Skatter och avgifter	49,8	48,4	47,7	47,3	47,2
Utgifter	52,8	51,2	50,4	49,5	48,9
Finansiellt sparande	2,4	2,9	2,8	3,1	3,6
<i>Miljarder kronor</i>	67	87	89	105	126
varav Staten	26	49	56	81	111
ÅP-systemet	30	28	25	17	11
Kommuner	11	10	9	6	3
Finansiell ställning					
<i>Procent av BNP</i>					
Nettoskuld	-15,7	-17,7	-19,7	-21,9	-24,4
Konsoliderad bruttoskuld	47,0	39,7	34,8	29,8	24,5
Statsskuld	43,1	35,6	30,7	25,6	20,2

Överskotts målet för de offentliga finanserna innebär att det finansiella sparandet i hela den offentliga sektorn ska uppgå till minst 1 % av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel. För att bedöma måluppfyllelsen använder regeringen flera indikatorer: strukturellt sparande, genomsnittet av faktiskt sparande och den s.k. genomsnitt indikatorn som regeringen presenterade i våras. Åren 2006–2009 bedöms det s.k. BNP-gapet vara positivt, vilket innebär att det strukturella, dvs. konjunkturrensade, finansiella sparandet är lägre än det faktiska. Det konjunkturrensade sparandet beräknas uppgå till 2,2; 2,0; 2,8 respektive 3,6 % av BNP åren 2007–2010. Genomsnitt indikatorn visar det finansiella sparandet som ett glidande medelvärde över sju år, tre år bakåt i tiden och tre framåt. Beräkningen för 2006 avser således perioden 2003–2009 och för 2007 avses perioden 2004–2010. För 2007 uppgår detta genomsnittliga värde till 2,3 % av BNP. Regeringen gör bedömningen att den föreslagna inriktningen av finanspolitiken ger ett tillräckligt stort finansiellt sparande för att kunna klara en konjunkturedgång utan att äventyra överskotts målet. Regeringen bedömer också att de offentliga finanserna är hållbara på lång sikt. Den offentliga sektorns omfattning och inriktning bedöms, i kombination med det gällande finanspolitiska ramverket, inte leda till att en skuld vältras över på kommande generationer.

Utgiftstaken

Regeringen framhöll redan i förra årets budgetproposition att man ansåg att det var angeläget att återgå till den tidigare ordningen med utgiftstak som fastställs tre år framåt för att värna långsiktigheten i de offentliga finanserna. På den korta tid som stod till buds hade regeringen dock inte möjlighet att lägga fram ett helt genomarbetat förslag till utgiftstak för det tredje året, dvs. 2009, utan lämnade endast en bedömning för det året. Man framhöll emellertid sin avsikt att i budgetpropositionen för 2008

lämna förslag till utgiftstak för både 2009 och 2010. Regeringen bedömde hösten 2006 att ett utgiftstak för 2009 på 1 003 miljarder kronor var i linje med finanspolitikens inriktning att utgifterna ska minska svagt som andel av potentiell BNP.

I 2007 års ekonomiska vårproposition skrev regeringen, i anslutning till redovisningen av arbetet med att utveckla och förstärka det finanspolitiska ramverket, att en bedömning av utgiftstaket för budgetcykelns tredje år bör redovisas i den ekonomiska vårpropositionen och därvid utgöra en väsentlig del i riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringen framhöll också att den nivå som bedöms i vårpropositionen normalt borde motsvara det förslag till utgiftstak som föreslås i den efterföljande budgetpropositionen. I 2007 års ekonomiska vårproposition höll regeringen fast vid sin bedömning av utgiftstaket för 2009, dvs. 1 003 miljarder kronor, och bedömde därutöver att ett utgiftstak på 1 033 miljarder kronor var en väl avvägd nivå för 2010. Den nivån bedömdes vara förenlig både med den beräknade utvecklingen av det finansiella sparandet, behovet av osäkerhetsmarginaler och inriktningen att utgiftstaken bör minska som andel av BNP.

Nu föreslår regeringen utgiftstak för 2009 och 2010 i enlighet med tidigare utfästelser. Förslag och redovisningsförändringar sedan i våras föranleder dock regeringen att göra en s.k. teknisk justering av utgiftstaket för samtliga år 2008–2010. Tekniska justeringar motiveras av förändringar i de takbegränsade utgifterna som inte har sin motsvarighet i ändrade offentliga utgifter, så att utgiftstaket efter justeringen utgör en lika stram budgetrestriktion som tidigare. Utgiftstaken för 2008–2010 föreslås nu justeras ned med 14, 14 respektive 15 miljarder kronor. Den dominerande orsaken till dessa tekniska förändringar är förslaget att avskaffa den statliga fastighetsskatten och införa en kommunal fastighetsavgift. De inkomster som kommunerna beräknas få in via den nya avgiften, regleras genom att statsbidragen till kommunerna justeras ned i motsvarande grad. Denna förändring innebär en minskning av de takbegränsade utgifterna med ca 12 miljarder kronor och motiverar en teknisk justering av utgiftstaket. Tillsammans med ett antal redovisningsförändringar innebär detta att de nu föreslagna utgiftstaken är lägre än tidigare. Någon annan förändring av utgiftstaket föreslås inte, vilket innebär att regeringen i praktiken står fast vid de bedömningar av utgiftstaket som gjordes både i budgetpropositionen för 2007 och i 2007 års ekonomiska vårproposition.

Tabell 3.3 Utgiftstaket för staten 2007–2010*Miljarder kronor*

	2007	2008	2009	2010
Av riksdagen beslutade utgiftstak	938	971		
Regeringens tidigare bedömningar			1 003	1 033
Tekniska justeringar		-14	-14	-15
Aktuellt förslag		957	989	1 018
<i>Procent av BNP</i>	<i>31,1</i>	<i>30,0</i>	<i>29,4</i>	<i>28,9</i>
Årlig förändring	31	19	32	29
Takbegränsade utgifter	919	928	949	984
<i>Procent av BNP</i>	<i>30,5</i>	<i>29,1</i>	<i>28,2</i>	<i>27,9</i>
Budgeteringsmarginal	19	29	40	34

Regeringens förslag till utgiftstak innebär att taken ökar årligen med mellan 19 och 32 miljarder kronor men samtidigt successivt minskar i relation till BNP, från 31,1 % 2007 till 28,9 % 2010. Förslagen tar sin utgångspunkt i en bedömning av det finansiella sparandet i kommunsektorn och i ålderspensionssystemet samt de statsinkomster som följer av den föreslagna och eftersträlvade skattepolitiken. De nu föreslagna utgiftstaken innebär enligt regeringens bedömning att överskottsålet för den offentliga sektorn, ett överskott på 1 % av BNP i genomsnitt över en konjunkturcykel, kommer att överträffas. I rådande konjunkturläge är det önskvärt att det faktiska överskottet överträffar det eftersträlvade genomsnittet så att finanspolitiken inte leder till en överhettning av ekonomin. Storleken på budgeteringsmarginalen 2010 bedöms vara i linje med vad som är nödvändigt för att täcka prognososäkerheter och tillfälliga utgiftsvariationer vid givna regler.

Statsbudgeten och statsskulden

Statsbudgeten uppvisar stora överskott åren 2008–2010. Budgetöverskotten uppgår till 90, 116 respektive 147 miljarder kronor, vilket innebär att statsskulden från utgången av 2006 till utgången av 2010 minskar kraftigt, både i kronor och i relation till BNP. Statsskulden beräknas sjunka från 43,1 % av BNP vid utgången av 2006 till 20,2 % av BNP 2010, vilket innebär att statsskulden minskar med ca 500 miljarder kronor under dessa år. Av denna skuldminskning förklaras 200 miljarder kronor av de beräknade inkomsterna från försäljningar av företag, men även om dessa tillfälliga inkomster inte beaktas uppvisar budgeten stora överskott och statsskulden faller dramatiskt.

Tabell 3.4 Statsbudgetens saldo och statsskulden*Miljarder kronor*

	2008	2009	2010
Inkomster	871,6	892,6	940,9
Utgifter exkl. statsskulsräntor	726,9	730,0	748,9
Statsskulsräntor	40,8	35,2	34,6
Riksgäldskontorets nettoutlåning	12,7	9,8	9,8
Kassamässig korrigerig	0,8	1,4	0,6
Statsbudgetens saldo	90,5	116,3	147,1
Statsskuld vid årets slut	978,0	862,0	714,0

Det finanspolitiska ramverket

I 2007 års ekonomiska vårproposition redogjorde regeringen utförligt för sitt arbete med att göra det finanspolitiska ramverket mer ändamålsenligt, effektivt och tydligt. I sin behandling av propositionen (bet. 2006/07: FiU20) ställde sig utskottet bakom regeringens inriktning vad gäller det finanspolitiska ramverkets utveckling. Regeringen anser att det finanspolitiska ramverket har tjänat Sverige väl och bidragit till den starka statsfinansiella situationen och att det finns goda skäl att i allt väsentligt hålla fast vid detta ramverk. Det hindrar emellertid inte att det i ljuset av cirka tio års erfarenhet av ramverket finns utrymme för förbättringar. Regeringen har återgått till ett treårigt perspektiv i budgetpropositionen och föreslår ett utgiftstak för det tredje året såsom systemet ursprungligen var tänkt att fungera. Ett finanspolitiskt råd har tillsatts, med uppgift att årligen utvärdera den förda finanspolitiken och bedöma om den ligger i linje med de ekonomisk-politiska målen. Rådet beräknas lämna sin första rapport under våren 2008. Regeringen avser vidare att förtydliga principerna för hur utgiftstaket sätts och förbättra uppföljningen av såväl överskottsmålet som utgiftstaket. Under 2008 avser regeringen också att genomföra en översyn av budgetlagen.

I årets budgetproposition pekar regeringen ut två ytterligare områden där man avser att förändra nuvarande ordning. Den första gäller utformningen av den ekonomiska vårpropositionen. Riksdagen fattade beslut 2001 om att den ekonomiska vårpropositionen varken skulle innehålla något förslag till utgiftstak eller preliminära utgiftsområdesramar. I stället skulle propositionen innehålla riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken på medellång och lång sikt och de konkreta förslagen om utgiftstak, utgiftsramar och anslag skulle alla lämnas i budgetpropositionen på hösten. Sedan dess har den ekonomiska vårpropositionen inte innehållit några förslag om utgiftstak eller ramar för utgiftsområden, men regeringen gör bedömningen att propositionen inte fått det övergripande och långsiktigt inriktade innehåll som riksdagen avsåg. Regeringen har därför initierat ett arbete med att se över utformningen av den ekonomiska vårpropositio-

nen för att göra den till mer av det dokument som riksdagen avsåg i sitt beslut 2002, dvs. med större fokus på det övergripande perspektivet, på inriktningen av politiken samt på det medellånga och långa tidsperspektivet. Regeringen avser att presentera 2008 års ekonomiska vårproposition i det nya formatet.

Den andra förändring som regeringen nu aviserar är att fr.o.m. våren 2008 presentera tilläggsbudgeten i en separat proposition men vid samma tidpunkt som den ekonomiska vårpropositionen. På så sätt blir de båda propositionernas olika karaktär och syfte tydligare.

Motionerna

Socialdemokraterna

Det gäller att nu i detta goda konjunkturläge ta till vara möjligheterna att bryta långtidsarbetslösheten och investera i framtida konkurrenskraft. Den ekonomiska politiken får dock inte spä på risken för överhettning och höjda räntor. Det krävs en god avvägning mellan en ansvarsfull ekonomisk politik och nödvändiga satsningar för att förbereda Sverige för framtiden, anser motionärerna. Regeringens politik lägger fokus på skattesänkningar för redan välbeställda vilket finansieras av försämringar för vanliga löntagare, sjuka och arbetslösa. Agendan är tydlig, hävdar Socialdemokraterna. Skattesänkningarna är viktigast och alla andra frågor kommer i andra hand. De utlovade välfärdsreformerna skjuts på framtiden.

Socialdemokraterna beräknar att deras budgetalternativ innebär ett finansiellt sparande i den offentliga sektorn som överstiger regeringens med ca 1, 3 respektive 2 miljarder kronor åren 2008–2010. Den offentliga sektorns inkomster överstiger regeringens med ca 37 miljarder kronor och utgifterna med ca 36 miljarder kronor i Socialdemokraternas budgetalternativ. De högre inkomsterna uppkommer genom att Socialdemokraterna avvisar många av regeringens förslag till skattesänkningar. Motionärerna avvisar det nu föreslagna andra steget i jobbskatteavdraget vilket ökar inkomsterna med ca 11 miljarder kronor. Det första steget i jobbskatteavdraget, som gäller fr.o.m. 2007, föreslås reduceras med 7 miljarder kronor. Motionärerna är emot avdrag för hushållsnära tjänster och sänkta arbetsgivaravgifter för ungdomar och avvisar regeringens förslag om sänkta arbetsgivaravgifter för vissa tjänsteföretag samt avskaffandet av förmögenhetsskatten. Man avvisar också regeringens förslag angående fastighetsbeskattningen, vilket innebär en ökning både av budgetens inkomster och utgifter men inte påverkar det offentliga saldot.

De högre inkomsterna använder motionärerna till en rad åtgärder både på budgetens inkomst- och utgiftssida. Egenavgifterna i arbetslöshetsförsäkringen föreslås sänkas med 7 miljarder kronor vilket motsvaras av reduktionen i jobbskatteavdragets första steg. Grundavdraget för pensionärerna höjs så att skatten i genomsnitt sänks med 2 000 kronor per år. Bland åtgärderna på utgiftssidan märks främst stora satsningar på arbetsmarknadspoli-

tiken liksom höjda ersättningsnivåer i arbetslöshets- och sjukförsäkringen. Man satsar också på ett ökat antal platser i högskolan och på den kommunala vuxenutbildningen. Motionärerna föreslår dessutom att förtidspensionärernas rätt till ålderspension ska återställas.

Tabell 3.5 Finansiellt sparande i offentlig sektor 2008–2010 (s)

Miljarder kronor där inget annat anges

	2008	2009	2010
A Finansiellt sparande enligt budgetpropositionen	89	105	126
<i>Procent av BNP</i>	<i>2,8</i>	<i>3,1</i>	<i>3,6</i>
B Socialdemokraternas utgiftsförändringar, netto	+36,3	+37,5	+39,9
C Socialdemokraternas inkomstförändringar, netto	+37,4	+40,0	+42,1
<i>D Samlad effekt av Socialdemokraternas förslag</i>	<i>+1,1</i>	<i>+2,5</i>	<i>+2,2</i>
Socialdemokraternas finansiella sparande (A+D)	90	108	128
<i>Procent av BNP</i>	<i>2,8</i>	<i>3,2</i>	<i>3,7</i>

Regeringens skattepolitik leder till ökade orättvisor, undergräver välfärdens långsiktiga finansiering och leder till ett krångligare och mer svåröverskådligt skattesystem, anser motionärerna. Socialdemokraterna accepterar inte en skillnad i beskattningen mellan arbetsinkomster och försäkringsinkomster eller mellan lön och uppskjuten lön. Förändringar av skattesystemet bör ta sikte på att skatterna ska trygga finansieringen av välfärden, främja samsättning och tillväxt, vara omfördelande och att skattesystemet ska vara tydligt och enkelt.

Socialdemokraterna avvisar regeringens planer på att sälja företag. Statens lånebehov försvagas därför med 50 miljarder kronor per år. Motionärerna räknar dock inte med någon effekt på det finansiella sparandet då högre räntor på statsskulden och högre utdelningsinkomster bedöms ta ut varandra.

Tabell 3.6 Statsbudgetens inkomster 2008–2010 (s)

Miljarder kronor

	2008		2009		2010	
	Reg. nivå	s avvik.	Reg. nivå	s avvik.	Reg. nivå	s avvik.
Skatt på arbete	910,5	+21,3	957,3	+21,3	998,4	+21,3
Skatt på kapital	190,7	+6,9	206,3	+6,9	221,2	+6,9
Skatt på konsumtion och insatsvaror	430,4	+0,0	438,6	+0,0	456,0	+0,0
Off. sektorns skatteink. (periodiserat)	1 521,6	+28,2	1 591,8	+28,2	1 664,4	+28,2
varav kommunalskatter	520,1	-12,1	548,1	-12,1	572,4	-12,1
avgifter till ålderspensionssystemet	178,2	±0	187,0	±0	194,8	±0
Statens skatteintäkter (periodiserat)	823,4	+40,3	856,6	+40,3	897,2	+40,3
Periodiseringar	-14,1	±0	-13,3	±0	-11,3	±0
1000 Skatter m.m. (kassamässigt)	809,3	+40,3	843,3	+40,3	885,9	+40,3
Övriga inkomster (kassamässigt)	62,3	-54,6	49,3	-52,0	55,0	-49,9
S:a statsbudgetens ink. (kassamässigt)	871,6	-14,4	892,6	-11,7	940,9	-9,6

Socialdemokraterna står bakom överskotts målet för de offentliga finanserna. Målet infördes 2000, och för perioden 2000–2006 uppgick det till i genomsnitt 1,1 % av BNP efter korrigering för det nya sättet att räkna där premiepensionsdelen av pensionssystemet inte längre ingår i den offentliga

sektorn. Överskottsmålet klarades därmed under hela denna period. Även utgiftstaket har klarats alla år sedan det infördes 1997. Motionärerna föreslår nu ett utgiftstak för 2008 på 982 miljarder kronor, dvs. 25 miljarder kronor högre än regeringens förslag. Socialdemokraterna avvisar regeringens förslag till utgiftstak för 2009 och 2010.

Tabell 3.7 Statsbudgetens saldo och statsskulden 2008–2010 (s)

Miljarder kronor

	2008		2009		2010	
	Reg. nivå	s avvik.	Reg. nivå	s avvik.	Reg. nivå	s avvik.
Inkomster	871,6	-14,4	892,6	-11,7	940,9	-9,6
Utgifter exkl. statsskuld räntor	726,9	+33,9	730,0	+32,4	748,9	+32,7
Statsskuld räntor	40,8	+2,4	35,2	+5,1	34,6	+7,2
Riksgäldskontorets nettoutlåning	12,7	+1,3	9,8	+2,5	9,8	+3,8
Kassamässig korrigerings	0,8	±0	1,4	±0	0,6	±0
Statsbudgetens saldo	90,5	-51,8	116,3	-51,7	147,1	-53,2
Saldo exkl. försäljningsinkomster		-1,8		-1,7		-3,2
Statsskuld vid årets slut	978,0	+51,8	862,0	+103,5	714,0	+156,7

Vad gäller det finanspolitiska ramverket står Socialdemokraterna fast vid sin tidigare ståndpunkt att man anser det nuvarande finanspolitiska ramverket har tjänat Sverige väl och att det finns skäl att behålla den nuvarande ordningen. Detta hindrar dock inte att ramverket kontinuerligt utvärderas. Socialdemokraterna anser att det är viktigt att kunna följa den ekonomiska politikens betydelse för inkomstfördelningens utveckling och vill därför skärpa kraven på att regeringen ska lämna fördelningspolitiska analyser av sina förslag.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet är starkt kritiskt till regeringens politik som man anser skapar ökade klyftor och är början till en nedmontering av den svenska välfärdsmodellen. De anställdas inflytande minskas och regeringen tunnar systematiskt ut socialförsäkringssystemen genom sänkta ersättningar, privatiseringar och en s.k. sjukförsäkringsreform som i själva verket är ett kraftigt besparingsprogram. Regeringens politik har dessutom en tydlig inriktning på att öka de privata inslagen i hälso- och sjukvården, först genom fler privata utförare och privata tilläggsförsäkringar och sedan genom alltmer av privat finansiering. Genom skattesänkningar för välbeställda och kraftiga försämringar för arbetslösa och sjuka förs stora resurser över från det offentliga till det privata, från de fattiga till de rika, anser motionärerna. Vänsterpartiet vill föra en motsatt politik och presenterar ett förslag som förbättrar för arbetslösa och sjuka, satsar på utbildning, ökade investeringar och ökad sysselsättning i den offentliga sektorn. Socialförsäkringssystemet ska vara starkt, hållbart och bygga på inkomstbortfallsprincipen.

En stor jobsatsning i offentlig sektor utformas som ett riktat sysselsättningsstöd till kommuner och landsting och beräknas öka antalet anställda i offentlig sektor med 150 000 personer till 2010. Kostnaden netto för denna jobsatsning beräknas till ca 29 miljarder kronor 2010. Under en fyraårsperiod vill man också satsa sammanlagt 10 miljarder kronor på att höja kvinnors löner i offentlig sektor. Motionärerna vill satsa på ökat bostadsbyggande genom att årligen satsa 10 miljarder kronor i tio år i en statlig bostadsfond som gör det möjligt att bygga 40 000 lägenheter per år. Vänsterpartiet motsätter sig regeringens försäljningar av företag och förepråkar i stället ett vidgat statligt ägande.

Motionärerna vill satsa ökade resurser på investeringar i infrastruktur och anser att budgetlagens huvudprincip bör vara att lånefinansiera i stället för som i dag att anslagsfinansiera infrastrukturinvesteringar. En sådan förändring öppnar för en mer långsiktigt inriktad debatt kring prioriteringar och ekonomisk politik i stället för dagens kamerala perspektiv, anser motionärerna.

Vänsterpartiet föreslår också flera satsningar, t.ex. höjda studiemedel med 1 200 kr i månaden, ökat bistånd och en tandvårdsreform som innehåller både subventionerade tandhälsokontroller och ett ambitiöst högkostnadsskydd. Motionärerna föreslår också höjd garantipension med 300 kr i månaden och uppräknade ATP-pensioner. Medel avsätts också för satsningar på järnväg och kollektivtrafik.

Vänsterpartiet är starkt kritiskt till det finanspolitiska ramverkets uppbyggnad. Konstruktionen med utgiftstak försvårar välfärdssatsningar på ett orimligt sätt samtidigt som det tillåter ofinansierade skattesänkningar. Modellen är specifikt utformad för att försvåra en politik som överför resurser från privat till offentlig sektor, anser motionärerna, som avvisar regeringens förslag till utgiftstak och anser att det tidigare fastlagda utgiftstaket för 2008 ska rivas upp. Motionärerna anser också att dagens överskottsmål bör ersättas av en politik för god hushållning och långsiktig hållbarhet.

Effekterna på statsbudgeten och de offentliga finanserna av Vänsterpartiets budgetalternativ framgår av nedanstående tabeller: Det finansiella sparandet är starkare än regeringens 2008 men svagare därefter. Trots omfattande reformer innebär motionärernas förslag ett sparandet i den offentliga sektorn som överstiger 2 % av BNP alla år.

Tabell 3.8 Finansiellt sparande i offentlig sektor 2008–2010 (v)*Miljarder kronor där inget annat anges*

	2008	2009	2010
A Finansiellt sparande enligt budgetpropositionen	89	105	126
<i>Procent av BNP</i>	2,8	3,1	3,6
B Vänsterpartiets utgiftsförändringar, netto	+59,1	+79,1	+88,5
C Vänsterpartiets inkomstförändringar, netto	+69,0	+60,0	+39,0
D <i>Samlad effekt av Vänsterpartiets förslag</i>	+9,8	-20,0	-48,3
Vänsterpartiets finansiella sparande (A+D)	99	85	78
<i>Procent av BNP</i>	3,1	2,5	2,2

Vänsterpartiet motsätter sig systemet med jobbskatteavdrag och föreslår även ökade skatter på höga inkomster. Förmögenhetsskatten bör behållas och det finns utrymme för att höja bolagsskatten, anser motionärerna. Den offentliga sektorns skatteinkomster är därmed betydligt högre i Vänsterpartiets budgetalternativ än i regeringens förslag. Statsbudgetens kassamässiga inkomster är dock bara marginellt högre än regeringens. Detta beror på att Vänsterpartiet dels avvisar försäljningarna av statliga företag och föreslår sänkta egenavgifter i a-kassan, dels har utformat sitt förslag till satsning på ökad offentlig sysselsättning som en skattekreditering.

Tabell 3.9 Statsbudgetens inkomster 2008–2010 (v)*Miljarder kronor*

	2008		2009		2010	
	Reg. nivå	v avvik.	Reg. nivå	v avvik.	Reg. nivå	v avvik.
Skatt på arbete	910,5	+61,4	957,3	+64,2	998,4	+68,5
Skatt på kapital	190,7	+20,3	206,3	+19,2	221,2	+19,5
Skatt på konsumtion och insatsvaror	430,4	+0,3	438,6	+2,1	456,0	+4,0
Off. sektorns skatteink. (periodiserat)	1 521,6	+80,0	1 591,8	+84,5	1 664,4	+90,9
varav kommunalskatter	520,1	-12,1	548,1	-13,8	572,4	-14,2
avgifter till ålderspensionssystemet	178,2	+1,5	187,0	+1,5	194,8	+1,5
Statens skatteintäkter (periodiserat)	823,4	+90,6	856,6	+96,8	897,2	+103,6
Periodiseringar	-14,1	-7,6	-13,3	-0,3	-11,3	+6,2
1000 Skatter m.m. (kassamässigt)	809,3	+83,0	843,3	+96,5	885,9	+109,8
Övriga inkomster (kassamässigt)	62,3	-74,0	49,3	-90,0	55,0	-113,7
S:a statsbudgetens ink. (kassamässigt)	871,6	+9,0	892,6	+6,5	940,9	-3,9

Vänsterpartiets förslag innebär ett budgetsaldo som är 50, 72 respektive 92 miljarder kronor svagare än regeringens 2008–2010. Av denna försvagning beror dock 50 miljarder kronor per år på att Vänsterpartiet inte tillgodoräknar sig några försäljningsinkomster.

Tabell 3.10 Statsbudgetens saldo och statsskulden 2008–2010 (v)*Miljarder kronor*

	2008		2009		2010	
	Reg. nivå	v avvik.	Reg. nivå	v avvik.	Reg. nivå	v avvik.
Inkomster	871,6	+9,0	892,6	+6,5	940,9	-3,9
Utgifter exkl. statsskuld räntor	726,9	+30,2	730,0	+51,5	748,9	+60,0
Statsskuld räntor	40,8	±0	35,2	+0,0	34,6	+1,7
Riksgäldskontorets nettoutlåning	12,7	+28,9	9,8	+26,8	9,8	+27,0
Kassamässig korrigering	0,8	±0	1,4	±0	0,6	±0
Statsbudgetens saldo	90,5	-50,1	116,3	-71,8	147,1	-92,4
Saldo exkl. försäljningsinkomster		-0,1		-21,8		-42,4
Statsskuld vid årets slut	978,0	+50,1	862,0	+121,9	714,0	+214,3

Miljöpartiet

Miljöpartiet anser att regeringens finanspolitik är för expansiv och att den ger orimliga fördelningseffekter. Jobbskatteavdraget gynnar i alltför hög utsträckning dem med höga inkomster, och i kombination med andra skattesänkningar på t.ex. fastigheter och förmögenhet är skattesänkningarna för dem med höga inkomster mycket kraftiga. Tillsammans med stora besparingar på grupper med sämre ekonomisk standard, inte minst arbetslösa och sjuka, innebär regeringens politik omfördelningar som Miljöpartiet anser vara djupt felaktiga. I stället föreslår motionärerna att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen ska återställas till 80 % utan avtrappning, förbättrade villkor för studenter och de sämst ställda pensionärerna och att regeringens förslag till sjukförsäkringsreform avvisas. Egenavgifterna i arbetslöshetsförsäkringen föreslås sänkas med 70 kronor per månad, dvs. med sammanlagt 3 miljarder kronor.

Motionärerna föreslår stora satsningar på miljöpolitiken både genom satsningar på utgiftssidan, bl.a. på energieffektivisering av flerbostadshus och stimulans av ny energiteknik, och på inkomstsidan med bl.a. en successiv höjning av koldioxidskatten så att bensinpriset totalt ökar med 1 kr 2008 och ytterligare 1 kr 2009. Miljöpartiet förslår också stora satsningar på järnvägar och på kollektivtrafiken medan vägnätet får stå tillbaka.

Miljöpartiet utvecklar inte närmare sin syn på regeringens förslag att sälja statliga företag för 50 miljarder kronor per år men accepterar omfattningen av regeringens försäljningar. Sammantaget innebär Miljöpartiets förslag att den offentliga sektorns finansiella sparande blir starkare än regeringens alla år 2008–2010. Det offentliga sparandet beräknas i Miljöpartiets budgetalternativ vara 9, 10 respektive 10 miljarder kronor starkare 2008–2010 än i regeringens förslag.

Miljöpartiet står fast vid de utgiftstak som man presenterade i sin partimotion med anledning av 2007 års ekonomiska vårproposition. Utgiftsramarna är 38–52 miljarder kronor högre än regeringens men 16 miljarder av de ökade utgifterna beror på förslag om höjda grundavdrag och att man avvisar förändringarna i fastighetsskatten. Dessa förslag innebär lägre inkomster för kommunerna vilket kompenseras av höjda statsbidrag. Försla-

gen påverkar dock inte den offentliga sektorns utgifter. Effekterna på statsbudgeten och de offentliga finanserna av Miljöpartiets budgetalternativ framgår av nedanstående tabeller.

Tabell 3.11 Finansiellt sparande i offentlig sektor 2008–2010 (mp)

Miljarder kronor där inget annat anges

	2008	2009	2010
A Finansiellt sparande enligt budgetpropositionen	89	105	126
<i>Procent av BNP</i>	<i>2,8</i>	<i>3,1</i>	<i>3,6</i>
B Miljöpartiets utgiftsförändringar, netto	+21,9	+30,0	+35,4
C Miljöpartiets inkomstförändringar, netto	+31,2	+37,9	+43,5
D <i>Samlad effekt av Miljöpartiets förslag</i>	<i>+9,4</i>	<i>+9,6</i>	<i>+10,0</i>
Miljöpartiets finansiella sparande (A+D)	98	115	136
<i>Procent av BNP</i>	<i>3,1</i>	<i>3,4</i>	<i>3,9</i>

Motionärerna säger nej till andra steget i jobbskatteavdraget och vill reformera det första steget så att det i högre grad riktas till lägre inkomstskikt. Man avvisar förändringarna i fastighetsskatten och anser att systemet bör utredas med sikte på att nya regler ska kunna införas 2009. Regeringens förslag till riktade sänkningar av arbetsgivaravgifterna bör ersättas med en generell sänkning.

Tabell 3.12 Statsbudgetens inkomster 2008–2010 (mp)

Miljarder kronor

	2008		2009		2010	
	Reg. nivå	mp avvik.	Reg. nivå	mp avvik.	Reg. nivå	mp avvik.
Skatt på arbete	910,5	+20,1	957,3	+19,6	998,4	+19,6
Skatt på kapital	190,7	+6,0	206,3	+4,7	221,2	+4,6
Skatt på konsumtion och insatsvaror	430,4	+8,1	438,6	+16,6	456,0	+22,3
Off. sektorns skatteink. (periodiserat)	1 521,6	+34,2	1 591,8	+40,9	1 664,4	+46,5
varav kommunalskatter	520,1	-16,7	548,1	-18,2	572,4	-18,4
avgifter till ålderspensionssystemet	178,2	±0	187,0	±0	194,8	±0
Statens skatteintäkter (periodiserat)	823,4	+50,9	856,6	+59,0	897,2	+64,8
Periodiseringar	-14,1	±0	-13,3	±0	-11,3	±0
1000 Skatter m.m. (kassamässigt)	809,3	+50,9	843,3	+59,0	885,9	+64,8
Övriga inkomster (kassamässigt)	62,3	-3,0	49,3	-3,0	55,0	-3,0
S:a statsbudgetens ink. (kassamässigt)	871,6	+47,9	892,6	+56,0	940,9	+61,8

Sammantaget innebär Miljöpartiets förslag att budgetsaldot är något starkare än i regeringens förslag. Genom denna förstärkning beräknas statsskulden vid utgången av 2010 understiga regeringens med ca 30 miljarder kronor.

Tabell 3.13 Statsbudgetens saldo och statsskulden 2008–2010 (mp)*Miljarder kronor*

	2008		2009		2010	
	Reg. nivå	mp avvik.	Reg. nivå	mp avvik.	Reg. nivå	mp avvik.
Inkomster	871,6	+47,9	892,6	+56,0	940,9	+61,8
Utgifter exkl. statsskulsräntor	726,9	+38,4	730,0	+46,5	748,9	+51,9
Statsskulsräntor	40,8	±0	35,2	±0	34,6	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	12,7	±0	9,8	±0	9,8	±0
Kassamässig korrigering	0,8	±0	1,4	±0	0,6	±0
Statsbudgetens saldo	90,5	+9,4	116,3	+9,6	147,1	+10,0
Statsskuld vid årets slut	978,0	-9,4	862,0	-19,0	714,0	-28,9

Finansutskottets ställningstagande

Regeringen fortsätter i budgetpropositionen för 2008 sin politik för att minska utanförskapet på arbetsmarknaden och höja sysselsättningen. Tyngdpunkten i budgetpropositionen utgörs av förslag som bidrar till en sådan utveckling. Politiken stimulerar till arbete, företagande och tillväxt. Det är genom arbete och företagande som resurserna till den framtida välfärden skapas. Regeringens politik för ökad sysselsättning och minskat utanförskap är därför en förutsättning för att välfärden ska klara de påfrestningar som kommande demografiska förändringar innebär. Sunda offentliga finanser bidrar till en god ekonomisk utveckling och hög sysselsättning, samtidigt som hög sysselsättning och ett sjunkande utanförskap bidrar till sunda offentliga finanser. Det är därför avgörande att politiken för sysselsättning och tillväxt drivs utan att stabiliteten i de offentliga finanserna rubbas. Regeringens politik innebär att de budgetpolitiska målen, utgiftstaket för staten och överskottsmålet för den offentliga sektorn upprätthålls och respekteras.

Utskottet ser med tillfredsställelse på regeringens inriktning av politiken. Genom att stimulera till arbete, företagande och tillväxt skapas en långsiktigt hållbar grund för en god ekonomisk och statsfinansiell utveckling och därmed en förbättrad och utvecklade välfärd. Utskottet kan konstatera att regeringens politik innebär mycket goda offentliga finanser. Överskottsmålet uppnås och överträffas, utgiftstaken läggs nu fast på tidigare aviserade nivåer och budgeteringsmarginalerna ger ett tillräckligt utrymme för att möta osäkerheterna i beräkningarna. Sveriges skuldsättning minskar dramatiskt och statsskulden beräknas 2010 vara nere på anmärkningsvärt låga 20 % av BNP. Den offentliga sektorn har betydande och snabbt växande nettotillgångar. Den starka utvecklingen av de offentliga finanserna innebär enligt regeringens bedömning att grunden nu läggs för att möta de kommande demografiska påfrestningarna. Utskottet står bakom denna ansvarsfulla och statsfinansiellt uthålliga inriktning av politiken.

Socialdemokraterna

Socialdemokraterna avvisar stora delar av regeringens politik för tillväxt och sysselsättning. Man höjer skatterna för vanliga löntagare genom att avvisa det andra steget i jobbskatteavdraget. Det första steget av jobbskatteavdraget minskas med ca 7 miljarder kronor och egenavgifterna till arbetslöshetsförsäkringen föreslås sänkas med motsvarande belopp. Detta framställs som ett nollsummespel av motionärerna men innebär att kopplingen mellan arbetslöshet i olika sektorer av ekonomin och egenavgifterna i arbetslöshetsförsäkringen försvinner. Denna förändring är symtomatisk för Socialdemokraterna som genomgående tycks anse att ekonomiska drivkrafter för arbete saknar betydelse. Utskottet anser tvärtom att det är mycket viktigt att både skatter och försäkringssystem utformas så att drivkrafterna för arbete blir tydliga och starka. Beträffande jobbskatteavdraget kan utskottet konstatera att Socialdemokraterna trots sin uppskrivade retorik om avdragets orättvisor väljer att behålla den allra största delen av jobbskatteavdragets första steg, motsvarande ca 30 miljarder kronor. Socialdemokraterna vill höja ersättningarna i sjuk- och arbetslöshetsersättningarna och motsätter sig den sjukförsäkringsreform som bl.a. syftar till att minska riskerna att sjuka permanent slås ut från arbetsmarknaden.

Man motsätter sig också att förmögenhetsskatten avskaffas trots att det står bortom tvivel att förmögenhetsskatten är godtycklig, företagsvänlig och driver kapital ur landet i stor skala. I stället vill man hålla fast vid ett system som innebär uppenbara orimligheter samtidigt som några av landets allra rikaste genom specialregler undantas från skatten. Socialdemokraterna motsätter sig också regeringens förslag att fastighetsskatten avskaffas och ersätts av en kommunal fastighetsavgift. Det samlade skatteuttaget inom boendesektorn ska inte vara större än i dag, anser motionärerna, men vad man vill göra med fastighetsskatten är högst oklart. Allmänna påståenden om att skatten ska vara rättvis och rimlig är föga trovärdiga med tanke på att Socialdemokraterna i regeringsställning under många år hade möjlighet att reformera fastighetsskatten men inte visade någon ambition att göra det.

Socialdemokraterna föreslår betydande utgiftsökningar, sammanlagt drygt 36 miljarder kronor under 2008. Av dessa består ca 14 miljarder av saldoneutrala utgiftsökningar främst till följd av att man avvisar regeringens förslag om fastighetsskatten, men även om detta beaktas ökar utgifterna avsevärt i det socialdemokratiska alternativet. Ökade utgifter för t.ex. högre ersättningsnivåer finansieras av högre skatter för dem som arbetar. Socialdemokraterna vrider genom dessa återställare tillbaka flera av de åtgärder som skapat ökade drivkrafter för arbete och redan gett tydliga resultat i form av ökande sysselsättning och fallande arbetslöshet. Genom att försvaga drivkrafterna för arbete minskar Socialdemokraternas alternativ också den ekonomiska tillväxten och därmed på sikt även de offentliga

finanserna. Man säger sig värna generösa välfärdssystem men föreslår samtidigt en politik som försvagar ekonomins möjligheter att på lång sikt kunna bära sådana system.

De besparingar på försvaret som Socialdemokraterna föreslår är enligt utskottets uppfattning oansvariga. Först framhåller man att förändringar i materielanslaget kräver noggranna överväganden och bör beslutas i största politiska enighet, och därefter föreslår man nedskärningar på 3 miljarder kronor 2009 och 4,5 miljarder kronor 2010 utan vare sig noggranna överväganden eller politisk enighet. Detta, menar Socialdemokraterna, kan göras utan att försvarets förmåga påverkas, medan regeringens betydligt blygsammare planerade neddragningar på materielsidan kritiserats för att inte baseras på en säkerhetspolitisk analys. Socialdemokraternas stora och svagt underbyggda nedskärningar inom försvaret avvisas bestämt.

Utskottet motsätter sig också Socialdemokraternas planer på att amortera sammanlagt 13 miljarder kronor mer än regeringen på infrastrukturlån och sedan ta upp nya lån på sammanlagt 25 miljarder kronor för infrastrukturprojekt. Utskottet anser att budgetlagens huvudprincip att finansiera investeringar i infrastruktur med anslag är riktig och ska tillämpas om inte undantag särskilt kan motiveras.

Socialdemokraterna har föreslagit att ålderspensionsrätten för dem som uppbär sjuk- och aktivitetsersättning ska återställas till de regler som gällde före 2007. Utskottet behandlar frågan i avsnitt 4.1 i detta betänkande.

Det socialdemokratiska alternativet innebär att drivkrafterna för arbete försvagas och att sysselsättningen utvecklas svagare än med regeringens politik. När konjunkturen försvagas kommer därför fler människor att stå utanför arbetsmarknaden och förutsättningarna att möta lågkonjunkturen kommer att vara sämre. Utskottet anser att det är utomordentligt viktigt att i det goda konjunkturläge som nu råder skapa förutsättningar för så många människor som möjligt att lämna utanförskapet och etablera sig på arbetsmarknaden. Genom att förstärka drivkrafterna för arbete och föra en tydlig och konsekvent sysselsättningsstimulerande politik tar regeringen vara på den möjlighet som nu finns att varaktigt höja sysselsättningen. Det socialdemokratiska alternativet riskerar att leda till att utanförskapet i stället permanentas, vilket dessutom försvagar de offentliga finanserna och möjligheterna att upprätthålla en god och uthållig välfärd.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiets politik står i bjärt kontrast mot regeringens. Vänsterpartiet förespråkar kraftigt höjda skatter på arbete och företagande och höjda bidrag och ersättningar till dem som inte arbetar. Tvärt emot regeringen anser Vänsterpartiet att villkoren ska försämrats för dem som arbetar och förbättras för dem som inte arbetar. Den offentliga sektorns andel av den totala ekonomin ska öka kraftigt, och detta ska ske genom en stor satsning på subventionering av jobb i den offentliga sektorn. Samtidigt innebär partiets politik att drivkrafterna för arbete försvagas avsevärt och därmed

försämrar förutsättningarna att finansiera en växande offentlig sektor: Om Vänsterpartiets budgetalternativ blev verklighet skulle de offentliga finanserna enligt utskottets bedömning undergrävas och försvagas kraftigt, så att de långsiktiga finansieringsbehov som väntar i den offentliga sektorn allvarligt skulle äventyras.

Om Socialdemokraternas neddragningar av försvaret är oansvariga så är Vänsterpartiets uppseendeväckande. På tre år räknar motionärerna med att minska anslagen med sammanlagt ca 15 miljarder kronor varav ca 4,4 miljarder kronor redan 2008. Neddragningar i den storleksordningen skulle inte bara innebära tvärstopp för all utveckling och inköp av materiel utan också att ingångna kontrakt måste brytas. Läger man dessutom till förslaget om stopp för export av försvarsmateriel skulle stora delar av svensk försvarsindustri tvingas lägga ned. Utskottet har svårt att tro att motionärernas förslag är seriöst.

Vänsterpartiet föreslår en mycket stor satsning på sammanlagt 150 000 nya jobb i den offentliga sektorn och beräknar att detta belastar de offentliga finanserna 2010 med 29 miljarder kronor. En jobsatsning i denna skala för dock med sig betydande kostnader utöver de rena lönekostnaderna och utskottet ifrågasätter starkt motionärernas beräkningar.

Nästa år kan Vänsterpartiet uppvisa ett starkt finansiellt sparande eftersom man avvisar regeringens skattesänkningar, föreslår kraftigt höjda skatter på både bolagsvinster och inkomster och gör drakoniska försvarsnedskärningar. På längre sikt innebär emellertid Vänsterpartiets politik betydligt svagare offentliga finanser. Motionärerna beräknar att deras sparande 2010 är ca 1,4 % av BNP svagare än regeringens. Detta är en kraftig försvagning, men enligt utskottets bedömning skulle Vänsterpartiets politik på längre sikt riskera att allvarligt skada de offentliga finanserna. Högre skatter på företagande och arbete försämrar de långsiktiga förutsättningarna för fortsatt tillväxt och ökad sysselsättning i den privata sektorn vilket leder till att skattebaserna eroderar. Samtidigt förespråkar motionärerna en trendmässig ökning av den offentliga sektorns andel av den samlade ekonomin. Den ekvation som Vänsterpartiet formulerar i sitt budgetalternativ går inte ihop.

Miljöpartiet

Utskottet ser positivt på att Miljöpartiet förespråkar en stram finanspolitik och markerar att man står bakom det finanspolitiska ramverket i ord och handling. Utskottet ser också positivt på att Miljöpartiet delar regeringens syn i vissa frågor, t.ex. neddragningar inom arbetsmarknadspolitiken och de utökade nystartsjobben som innebär att även den offentliga sektorn omfattas av systemet och i viss mån också jobbskatteavdraget, även om Miljöpartiet föreslår ett avdrag med en något annorlunda fördelningsprofil. När det gäller egenfinansieringen i arbetslöshetsförsäkringen noterar utskottet att Miljöpartiet nu, till skillnad från förra hösten, accepterar huvuddelen

av regeringens förslag till ökad egenfinansiering. Miljöpartiet accepterar också, som enda oppositionsparti, planerna på att sälja statliga företag till ett värde av 50 miljarder kronor per år.

Miljöpartiet avvisar emellertid den övervägande delen av regeringens skattesänkningar, bl.a. förslaget om ett andra steg i jobbskatteavdraget, och förespråkar i stället höjda grundavdrag. Man höjer arbetsgivaravgifterna för ungdomar och avvisar regeringens förslag om sänkta arbetsgivaravgifter för vissa tjänsteföretag.

Sammantaget innebär Miljöpartiets budgetalternativ att skatterna på arbete höjs med ca 20 miljarder kronor och att flera av regeringens åtgärder som stimulerar sysselsättningen dras tillbaka eller begränsas. Den samlade effekten av motionärernas förslag riskerar därför att bli betydligt mindre gynnsam för tillväxt och sysselsättning än regeringens politik. Utskottet anser att det är av största vikt att åtgärderna utformas så att de ger största möjliga stimulans till arbete, sysselsättning och tillväxt. Miljöpartiet tycks för sin del förespråka en linje som inte ger samma prioritet till ökad sysselsättning och minskat utanförskap. Utskottet avvisar Miljöpartiets riktlinjer för budgetpolitiken.

Oppositionen tillgodoräknar sig regeringens makroekonomiska utveckling

Alla oppositionspartier föreslår, om än i varierande grad, att stora delar av de förändringar av skatte- och transfereringssystemen som regeringen föreslår i syfte att stimulera sysselsättning och tillväxt återställs. Regeringens politik innebär en klar förstärkning av drivkrafterna för arbete och bedöms ge stora positiva effekter på sysselsättningen och tillväxten. Antalet personer i utanförskap beräknas minska med mer än 200 000 mellan 2006 och 2010. En sådan utveckling är även mycket gynnsam för de offentliga finanserna. Stigande sysselsättning innebär att skatteintäkterna stiger samtidigt som belastningen på olika transfereringssystem avtar.

Oppositionspartierna avvisar många av de förslag som skapar den starka utvecklingen men kan ändå tillgodoräkna sig effekterna av regeringens politik eftersom budgetalternativen bygger på samma makroekonomiska utveckling som i propositionen. Utskottet är medvetet om att oppositionspartierna inte har praktiska möjligheter att själva beräkna en makroekonomisk utveckling med utgångspunkt i sina egna förslag utan är hänvisade till regeringens siffror, och riktar därför ingen kritik mot oppositionen i det avseendet. Inte desto mindre innebär denna beräkningsmetod att såväl den makroekonomiska som den statsfinansiella utvecklingen ter sig bättre i oppositionspartiernas alternativ än de sannolikt skulle bli i verkligheten om deras politik genomfördes. Statiska jämförelser mellan regeringens proposition och de olika budgetalternativen ger därför inte en fullt rättvisande bild av de skillnader som uppstår om de olika politiska alternativen skulle förverkligas.

Fördelningspolitiken

Oppositionen förfasar sig över att regeringens politik är orättvis och ökar de ekonomiska skillnaderna i samhället. Man lyfter exempelvis fram den avskaffade förmögenhetsskatten som ett exempel och framhåller att knappt 200 personer kommer att få en skattesänkning på mer än 1 miljon kronor när skatten avskaffas. Man hävdar att regeringens politik är helt fokuserad på skattesänkningar för välbeställda och försämringar för dem med sämre ekonomisk standard. Utskottet anser för sin del att denna bild är kraftigt missvisande.

Sysselsättning och produktion lägger grunden för ökad tillväxt och ökat välstånd och en växande ekonomi innebär också växande fördelningspolitiska möjligheter. Fördelningspolitiken kan ses som en balansgång mellan att upprätthålla goda ekonomiska drivkrafter, som stimulerar till sysselsättning och produktion, och en ekonomisk trygghet för alla i de skeden av livet då detta behövs.

Under perioden 1991–2006 ökade inkomstspridningen i Sverige. En del av ökningen kan förklaras av att inkomster av kapital är ojämnt fördelade. Om kapitalvinster exkluderas minskar inkomstspridningen, men trenden mot ökad inkomstspridning kvarstår. Inkomstspridningen har alltså ökat under en lång tid och har flera förklaringar. Dels har inkomsterna i de översta inkomstskikten ökat snabbare än övriga vilket inte är något unikt svenskt utan i stället ett internationellt fenomen. Skillnaderna har också ökat till följd av att lönerna för dem som arbetar stigit snabbare än inkomster från olika typer av transfereringar. En misslyckad jobbpolitik leder således till att klyftorna i samhället ökar, och därför är sysselsättningsfrågan viktig även ur ett fördelningspolitiskt perspektiv. Trots ökningen har Sverige dock en internationellt sett mycket jämn fördelning av ekonomiska resurser. År 2005 hade Sverige enligt Eurostat EU:s jämnaste inkomstfördelning mätt i termer av Ginikoefficient¹.

Regeringens politik har som främsta mål att höja sysselsättningen och minska utanförskapet, och en viktig del i att åstadkomma detta är att göra det mer lönsamt att arbeta. På kort sikt kan vissa av de nödvändiga åtgärderna leda till ökade inkomstskillnader. Ett exempel på detta är sloandet av förmögenhetsskatten, men på längre sikt bedöms skillnaderna minska i och med att fler människor kommer i arbete och färre blir bidragsförsörjda. Potentialen att utjämna ekonomiska skillnader är mycket stor om utanförskapet minskar och fler människor kommer i sysselsättning. Drivkrafterna för arbete förbättras med regeringens åtgärder, och utskottet bedömer att politiken kommer att leda till ökad sysselsättning och i förlängningen även till en jämnare inkomstfördelning. Regeringen skriver i budgetpropositionen att antalet helårspersoner (s.k. helårsekvivalenter) som är försörjda av olika typer av sociala ersättningar de senaste åren har legat

¹ Ginikoefficienten är ett vedertaget mått på fördelning av ekonomiska resurser. Koefficienten kan anta ett värde mellan noll och ett, där noll innebär att alla personer har exakt samma resurser, och ett innebär att alla resurser tillhör en person.

stabil kring ca 1,1 miljoner människor vilket motsvarar ca 20 % av befolkningen i arbetsför ålder. Antalet beräknas minska till 890 000 till år 2010 främst som en följd av att fler personer kommer in på arbetsmarknaden.

Konjunkturinstitutets (KI) bedömning av sysselsättningsutvecklingen överensstämmer väl med denna bild. Totalt kommer det enligt KI:s bedömning att tillkomma 220 000 nya jobb från 2006 till 2010 vilket till största delen beror på den goda konjunkturen. Regeringens politik bedöms dock spela en viktig roll i den starka jobbtillväxten. Enligt KI:s senaste bedömning, som inkluderar regeringens åtgärder före budgetpropositionen för 2008 samt jobbskatteavdragets andra steg, beräknas den varaktiga sysselsättningen öka med drygt 70 000 personer från 2006 till 2010 som en följd av politiken. Utskottet bedömer att regeringens politik utan tvekan ger ett mycket viktigt bidrag till att varaktigt öka sysselsättningen även om utskottet är medvetet om att denna typ av beräkningar alltid är behäftade med osäkerhet.

Regeringen har gjort beräkningar av fördelningseffekterna av sina förslag. I årets budgetproposition presenteras beräkningar av de samlade effekterna av förslagen i förra årets budgetproposition, 2007 års ekonomiska vårproposition och i nuvarande budgetproposition. Beräkningarna visar att regeringens politik ger ökade inkomster till hushållen och att ökningen gäller alla inkomstskikt, men förbättringarna är störst för dem som arbetar. De direkta effekterna av åtgärderna är större i de högre inkomstskikten där andelen i sysselsättning är större. Analyserar man i stället fördelningseffekterna inom gruppen heltidsarbetande är effekterna störst för låg- och medelinkomsttagare. Om man därutöver beaktar de långsiktiga effekterna av politiken och tar hänsyn till den beräknade ökningen av sysselsättningen kommer grupperna som i dag till följd av att de saknar arbete att gynnas mest. Personer som tack vare regeringens politik får en möjlighet att gå från utanförskap till sysselsättning kommer på sikt att vara de verkliga vinnarna. Fördelning mellan könen påverkas i mycket liten utsträckning av regeringens politik. Den ekonomiska standarden beräknas öka ungefär lika mycket, 2,2 % för kvinnor och 2,3 % för män.

När oppositionen riktar sin starka kritik mot fördelningseffekterna av regeringens politik gör man en mycket enögd analys. En statiskt beräkning av hur inkomstfördelningen påverkas av regeringens politik visar förvisso ökade inkomstskillnader, men en sådan analys innebär orimliga förenklingar av problematiken. I grupperna med lägst ekonomisk standard är arbetslösa och andra bidragsförsörjda starkt överrepresenterade. Regeringens politik syftar till att just dessa grupper ska kunna komma tillbaka till arbetsmarknaden och därmed förbättra sin ekonomiska situation och sin livssituation. Det är enligt utskottets uppfattning grovt missvisande att isolera den kortsiktiga statistiska effekten av åtgärderna och bortse från den ökning av tillväxt och sysselsättning, och därmed också jämnare inkomstfördelning, som bedöms bli resultatet av regeringens politik.

Oppositionens fördelningspolitiska kritik innehåller tydliga överdrifter. Socialdemokraterna väljer exempelvis ut vissa delar av förslagen, och beräknar fördelningseffekter av dessa, väl medvetna om att när politikens samlade effekter beaktas blir bilden en annan. Särskilt upprörda är Socialdemokraterna över att en mycket liten grupp får stora skattesänkningar när förmögenhetsskatten avskaffas. Man kommenterar dock inte det faktum att Socialdemokraterna själva genomförde förändringar i förmögenhetsskatten som befriade de allra rikaste från denna skatt. Förmögenhetsskattens bisarra och samhällsekonomiskt skadliga effekter är väl dokumenterade, och utskottet välkomnar förslaget att nu avskaffa denna skatt.

Utskottet står bakom regeringens politik och anser att en kortsiktig ökning av en med internationella mått mätt mycket jämn inkomstfördelning är fullt acceptabel när den sätts in i sitt sammanhang – som en del av en konsekvent och målmedveten politik som syftar till att öka sysselsättningen och tillväxten, och därmed skapa förutsättningar att långsiktigt säkra en god utveckling av den svenska ekonomin och den svenska välfärden.

Det finanspolitiska ramverket

Utskottet vill framhålla att dagens system med överskottsmål, utgiftstak och den s.k. rambeslutsmodellen har varit en starkt bidragande orsak till de offentliga finansernas goda utveckling sedan mitten av 1990-talet. Det finns enligt utskottets mening mycket starka skäl att bibehålla och vårda ramverket, och med undantag för Vänsterpartiet råder en relativt stor samsämmighet i denna fråga.

Regeringen fortsätter också sitt arbete med att förbättra och förstärka det finanspolitiska ramverket. Utgiftstaket för staten föreslås nu, i enlighet med vad regeringen aviserade i våras, för alla tre åren i budgetcykeln, dvs. till 2010. De föreslagna utgiftstaken är, frånsett tekniska justeringar, desamma som tidigare presenterats. Regeringen lever därmed upp till sin ambition att det utgiftstak som presenteras på våren normalt ska vara samma som föreslås på hösten ett halvt år senare. Det finanspolitiska rådet med uppgift att utvärdera den förda finanspolitiken har inlett sitt arbete och beräknas presentera sin första rapport den 15 maj 2008, och regeringen avser att under 2008 genomföra den översyn av budgetlagen som aviserades i våras.

År 2001 beslutade riksdagen om vissa förändringar av budgetprocessen. Utgiftstaket skulle föreslås i budgetpropositionen på hösten i stället för i den ekonomiska vårpropositionen, och några beslut om preliminära ramar skulle inte tas på vårarna. I stället skulle vårpropositionen ha en övergripande och långsiktig inriktning och lägga grunden för en ideologisk diskussion om den ekonomiska politikens inriktning på medellång och lång sikt. Denna förändring av budgetprocessen har utvärderats av en arbetsgrupp med företrädare för såväl regering som riksdag, och regeringen bedömer nu att den ekonomiska vårpropositionen i sin nuvarande utformning inte

lever upp till de önskemål som riksdagen hade. Regeringen avser därför att se över utformningen och innehållet i den ekonomiska vårpropositionen i syfte att ge den det långsiktiga och övergripande innehåll som avsågs med riksdagens beslut. Regeringen avser också att lägga vårens tilläggsbudget, som hittills ingått i den ekonomiska vårpropositionen, som en särskild proposition, men vid samma tidpunkt. Detta är enligt utskottets mening en åtgärd som faller sig naturlig i samband med att vårpropositionens utformning förändras. Riksdagen behandlar dessutom sedan länge tilläggsbudgeten och den ekonomiska vårpropositionen i skilda betänkanden.

Oppositionens förslag spretar åt olika håll när det gäller synen på det finanspolitiska ramverket. Socialdemokraterna skriver att ramverket har fungerat väl och bör behållas och har inget emot att det utvärderas. Man säger dock inget om de punkter där regeringen avser att utveckla och förbättra ramverket, t.ex. återgången till en treårig budgetcykel. Under den socialdemokratiska regeringen förkortades tidsperspektivet i budgetarbetet gradvis, och trots återkommande löften om att föreslå utgiftstak förmådde inte den dåvarande regeringen att upprätthålla den treåriga budgetcykeln. I det nu aktuella socialdemokratiska alternativet återfinns inga utgiftstak för vare sig 2009 eller 2010 och någon motivering till detta finns inte. Det finns därför skäl att tvivla på Socialdemokraternas vilja att upprätthålla denna del av det finanspolitiska ramverket.

Om Vänsterpartiets syn på ramverket kan man säga att den åtminstone är konsekvent. Vänsterpartiet vill genomgående montera ned det finanspolitiska ramverket i alla dess delar. Motionärerna anser att ramverket innebär inskränkningar av den ekonomiska politikens räckvidd och inbjuder till en oansvarig hantering av de gemensamma resurserna eftersom systemet försvårar för överföringar av resurser från den privata till den offentliga sektorn. Motionärerna utvecklar inte närmare sin syn på överskottsmålet, men ett betydligt lägre sparande än i regeringens förslag från 2009 och formuleringar om att ett högt offentligt sparande knappast är ett självändamål skvallrar om att Vänsterpartiet inte tar överskottsmålet på något större allvar. Vänsterpartiet föreslår inte något ordentligt alternativ till dagens ramverk. Deras budgetalternativ är i stället en provkarta på olika sätt att bryta ned budgetdisciplin och transparens. Vänsterpartiet vill kraftigt öka användningen av skattekrediteringar, dvs. öka utgifterna men redovisa det som minskade inkomster. Man vill låna sammanlagt 100 miljarder kronor i Riksgäldskontoret för enorma satsningar på bostadssubventioner, och man vill ändra budgetlagen så att investeringar i infrastruktur som regel ska finansieras genom lån i Riksgäldskontoret. I rådande goda konjunkturläge kan Vänsterpartiet på kort sikt uppvisa offentliga överskott, men genom att demontera det finanspolitiska ramverket bäddar Vänsterpartiet för ett framtida statsfinansiellt moras. Den grundläggande läxan från tidigt 90-tal om vikten av att ha ordning i de offentliga finanserna har Vänsterpartiet uppenbarligen inte lärt sig.

Miljöpartiet tar å andra sidan tydligt ställning för att upprätthålla det finanspolitiska ramverket. Utgiftstaken är viktiga, anser Miljöpartiet, då de håller utgiftsökningarna i schack och förhindrar att staten tar på sig för stora utgifter som blir ohållbara vid en lågkonjunktur. Kontrasten mot Vänsterpartiet kunde knappast vara större. Som enda oppositionsparti anser Miljöpartiet att det treåriga perspektivet ska upprätthållas. I likhet med regeringen presenterade Miljöpartiet i 2007 års ekonomiska vårproposition en preliminär beräkning av utgiftstak för 2010, och detta tak gör man nu, efter vissa tekniska justeringar, till sitt skarpa förslag. Miljöpartiet anser inte att höga offentliga utgifter har något egenvärde och förespråkar en stram finanspolitik men med högre inkomster och utgifter än regeringen. Utskottet ser positivt på den principiella syn på det finanspolitiska ramverket som Miljöpartiet ger uttryck för i sin motion.

Investeringar i infrastruktur

I tilläggsbudgeten för 2007 föreslår regeringen en extra amortering på 10 miljarder kronor av Vägverkets och Banverkets befintliga lån för infrastrukturinvesteringar i Riksgäldskontoret (förslaget behandlas i bet. 2007/08:FiU11). Innebörden av denna extra amortering är att medel som sedan tidigare finns budgeterade på Vägverkets och Banverkets anslag inom utgiftsområde 22 för amorteringar av lån i stället kan användas för andra investeringar eller för underhållsåtgärder. Den extra amorteringen innebär således ett reellt tillskott på 10 miljarder kronor till infrastrukturen men utspritt över tiden på det sätt som amorteringarna ursprungligen var tänkta att göras. Åtgärden innebär att medlen till infrastrukturen ökar med 1,2 miljarder kronor per år, vilket framgår av budgetpropositionen.

Vänsterpartiet föreslår i sin budgetmotion att budgetlagen ska ändras så att lånefinansiering i Riksgäldskontoret görs till huvudprincip när det gäller investeringar (yrkande 3).

Socialdemokraterna vill satsa på lånefinansiering av infrastrukturinvesteringar i stor skala. Man vill dels amortera 10 miljarder kronor 2007 utöver regeringens förslag, dels ytterligare 3 miljarder kronor 2008. Nya stora satsningar på sammanlagt 25 miljarder kronor föreslås finansieras genom lån i Riksgäldskontoret.

I motion Fi250 (m) förespråkas att nya större väg- och järnvägsprojekt ska bokföras som investeringar och inte ingå under utgiftstaket för staten. Med långa avskrivningstider kan i så fall den årliga kostnaden för sådana investeringar bli mycket låg.

Utskottet har inget att invända i sak mot att regeringen ökar resurserna för angelägna investeringar och eftersatt underhåll i infrastrukturen men vill ändå klargöra sin principiella syn på hur sådana investeringar bör finansieras och budgeteras. Budgetlagens huvudregel (lag 1059, 22 §) är att investeringar som inte ger någon monetär avkastning ska finansieras med anslag. I förarbetena till lagen anges att detta är särskilt viktigt när det gäller stora investeringar i infrastruktur. En undantagsregel i budgetlagen

(23 §) medger att riksdagen kan besluta om finansiering i annan ordning. Finansutskottet har vid flera tidigare tillfällen uttalat sitt stöd för principen att investeringarna ska finansieras med anslag. Utskottet står fast vid denna uppfattning. Genom att anslagsfinansieras underkastas investeringstgifterna samma budgetprövning som övriga utgifter vilket skapar förutsättningar för regering och riksdag att göra tydliga och medvetna prioriteringar. Det förhållandet att investeringarna är långsiktiga till sin karaktär är enligt utskottets mening inte i sig ett skäl att undanta dem från den årliga budgetprövningen. Även andra utgifter i budgeten varierar vad gäller långsiktighet och ekonomiska konsekvenser för framtiden. Anslagsfinansiering av investeringar bidrar även till tydlighet och transparens i budgeten. Utskottet vill också understryka att lånefinansiering inte innebär att några nya resurser tillförs. Effekterna på statens samlade upplåning och räntekostnader är desamma oavsett om investeringarna finansieras med anslag eller med lån i Riksgäldskontoret. Regeringens extra amortering av Vägverkets och Banverkets lån är ett välkommet steg i riktning mot att minska användningen av lånefinansiering.

Utskottet anser således att det finns goda skäl att upprätthålla budgetlagens huvudprincip om anslagsfinansiering av investeringar i infrastruktur. I vissa fall kan det finnas skäl att frångå denna princip och med stöd av 23 § budgetlagen finansiera investeringar genom lån i Riksgäldskontoret. Denna möjlighet bör dock användas i undantagsfall och inte som ett sätt att undanta investeringarna från den ordinarie budgetprövningen.

Utskottets sammanfattande bedömning

Utskottet stöder regeringens långsiktiga och ansvarsfulla hållning i fråga om budgetpolitiken och de offentliga finanserna. De budgetpolitiska målen ligger fast och uppnås. Det finanspolitiska ramverket ligger också fast, och regeringen arbetar med att stärka det ytterligare.

Sveriges offentliga finanser är utomordentligt starka, och de förbättras ytterligare fram till 2010. Målen för finanspolitiken, överskottsmålet och utgiftstaket för staten ligger fast och klaras med god marginal. Överskottet i den samlade offentliga sektorn beräknas till 2,8 % av BNP 2008 och beräknas öka till 3,6 % av BNP 2010. Den konsoliderade bruttoskulden, den s.k. Maastrichtskulden, faller kraftigt under perioden och beräknas uppgå till 24,5 % av BNP vid utgången av 2010.

En hög sysselsättning är avgörande för att långsiktigt säkra den framtida välfärden. Regeringens politik har som övergripande ambition att stimulera till arbete och företagande i syfte att skapa ökad sysselsättning. Huvuddelen av förslagen, både vad gäller skattesänkningar och besparingar, är utformade för att bidra till detta mål. Oppositionspartier motsätter sig dock denna sysselsättningsstimulerande politik och erbjuder alternativ som enligt utskottets uppfattning minskar möjligheterna att bryta det stora utanförskapet, höja sysselsättningen och långsiktigt säkra den gemensamt finansierade välfärden.

Utskottet ställer sig bakom regeringens riktlinjer för budgetpolitiken och avvisar de alternativ som förespråkas i motionerna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Med det anförda tillstyrker utskottet propositionens yrkande 1 i denna del och avstyrker motionerna Fi277 (s), Fi 269 (s), Fi 276 (v), Fi 278 (mp) i berörda delar samt Fi250 (m).

4 Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster

4.1 Statsbudgetens utgifter 2008 per utgiftsområde

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2008 i enlighet med regeringens förslag. Förslagen om alternativa fördelningar av statens utgifter, som framförs i oppositionspartiernas motioner, avslås.

Jämför reservationerna 7 (s), 8 (v) och 9 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår i budgetpropositionen punkt 4 att utgifterna för 2008 fördelas på utgiftsområden på det sätt som framgår av tabell 4.1.

Motionerna

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet förordar alternativa förslag till utgiftsfördelningar jämfört med regeringens förslag. Dessa framförs av Socialdemokraterna i motion Fi277 yrkande 4, Vänsterpartiet i motion Fi276 yrkande 12 och Miljöpartiet i motion Fi278 yrkande 5. Socialdemokraterna föreslår också i motionerna Sf347 (yrkande 17) och Fi277 (yrkande 51) att ålderspensionsrätten för dem som uppbär sjuk- och aktivitetsersättning ska återställas till den nivå som gällde före 2007. Ramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp bör därför avslås (Sf347 yrkande 13). Oppositionspartiernas förslag i förhållande till regeringens framgår av tabell 4.1.

Tabell 4.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2008*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Regeringens Avvikelser från regeringens förslag			
	förslag	s	v	mp
1 Rikets styrelse	10 938	-544	-44	-33
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 106	+10	-1	+170
3 Skatt, tull och exekution	9 176	+80	+307	+25
4 Rättsväsendet	31 380	±0	-228	+36
5 Internationell samverkan	1 655	+5	±0	±0
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43 881	+350	-4 380	-550
7 Internationellt bistånd	27 702	+213	+2 003	+2 000
8 Migration	6 145	±0	+149	+95
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	50 755	+723	+4 476	+294
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	117 999	+4 735	+7 092	+1 869
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	42 948	±0	+3 120	±0
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	66 697	+931	+3 655	+3 171
13 Arbetsmarknad	61 761	+11 203	+3 373	+5 418
14 Arbetsliv	1 196	+30	-91	+93
15 Studiestöd	20 297	+140	+3 584	+3 984
16 Utbildning och universitetsforskning	46 374	+1 625	+1 192	+140
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 110	+127	+776	+250
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande	1 809	+350	+286	+39
19 Regional utveckling	3 350	±0	±0	±0
20 Allmän miljö- och naturvård	4 722	+345	+955	+983
21 Energi	2 838	+188	+500	+1 649
22 Kommunikationer	35 760	+3 925	-10 806	+2 066
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näring	17 432	±0	+122	+40
24 Näringsliv	4 849	+370	-25	+210
25 Allmänna bidrag till kommuner	64 520	+9 090	+14 174	+16 485
26 Statsskuldsräntor m.m.	40 757	+2 445	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	30 122	±0	±0	±0
Minskning av anslagsbehållningar	1 326	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	767 603	+36 341	+30 189	+38 432

Anm. Förslagen till utgiftsramar i tabellen överensstämmer inte i alla delar med de ramar som presenterades i respektive partis budgetmotioner. För att följa riksdagsordningens bestämmelser om att ändringar i statsbudgetens struktur ska göras på våren och för att göra partiernas förslag mer jämförbara har överföringar av anslag som föreslagits av motionärerna flyttats tillbaka vid riksdagens behandling. De utgiftsområdesramar som avviker från motionerna är: för (s) utg.omr. 12 och 18, och för (v) utg.omr. 1, 4, 12, 16, 17, 18 och 24. Inga av dessa förändringar påverkar de samlade utgifterna.

Övriga utskotts yttranden

Sammanlagt tolv utskott har yttrat sig över budgetpropositionens förslag till utgiftsramar och de motioner som väckts med anledning av propositionen.

Två utskott, utrikesutskottet och utbildningsutskottet, har avstått från att yttra sig och i samtliga yttranden tillstyrks regeringens förslag. I tabell 4.2 visas en översiktlig sammanställning över inkomna yttranden. Av tabellen framgår huruvida regeringens förslag tillstyrks i yttrandet samt om yttrandena innehåller eventuella avvikande meningar. Samtliga yttranden återfinns i sin helhet som bilagor i del 2 i detta betänkande.

Tabell 4.2 Yttranden med anledning av regeringens och partiernas förslag till ramar för utgiftsområden 2008

Utgiftsområde	Utskott	Yttrande	Ställningstagande till propositionen	Avvikande mening
1. Rikets styrelse	KU	KU1y	Tillstyrks	s, v, mp
2. Samhällsekonomi m.m	FiU	-	-	-
3. Skatt, tull, exekution	SkU	SkU1y	Tillstyrks	s, v, mp
4. Rättsväsendet	JuU	JuU, protokoll	Tillstyrks	s, v, mp
5. Internationell samv.	UU	-	-	-
6. Försvar m.m.	FöU	FöU1y	Tillstyrks	s, v, mp
7. Internationellt bistånd	UU	-	-	-
8. Invandrare, flyktingar	SfU	SfU1y	Tillstyrks	s, v, mp
9. Hälso/sjukvård m.m.	SoU	SoU1y	Tillstyrks	s, v, mp
10 Ek. trygghet sjukdom	SfU	SfU1y	Tillstyrks	s, v, mp
11 Ek. trygghet ålderdom	SfU	SfU1y	Tillstyrks	s, v, mp
12 Ek. trygghet familjer	SfU	SfU1y	Tillstyrks	s, v, mp
13 Arbetsmarknad	AU	AU1y	Tillstyrks	s, v, mp
14 Arbetsliv	AU	AU1y	Tillstyrks	s, v, mp
15 Studiestöd	UbU	-	-	-
16 Utbildning	UbU	-	-	-
17 Kultur, medier m.m.	KrU	KrU1y	Tillstyrks	s, v, mp
18 Samh.plan. bostadsb.	CU	CU1y	Tillstyrks	s, v, mp
19 Regional utveckling	NU	NU2y	Tillstyrks	s, v, mp
20 Miljö- och naturvård	MJU	MJU, protokoll	Tillstyrks	s, v, mp
21 Energi	NU	NU2y	Tillstyrks	s, v, mp
22 Kommunikationer	TU	TU, protokoll	Tillstyrks	s, v, mp
23 Jord- och skogsbruk m.m.	MJU	MJU, protokoll	Tillstyrks	s, v, mp
24 Näringsliv	NU	NU2y	Tillstyrks	s, v, mp
25 Bidrag kommuner	FiU	-	-	-
26 Statsskuldräntor	FiU	-	-	-
27 Avgiften till EU	FiU	-	-	-
Övrigt				
Ålderspensionsystemet	SfU	SfU1y	Tillstyrks	v

Samtliga utskott som yttrat sig har tillstyrkt regeringens förslag till ramar för sina respektive utgiftsområden.

Socialförsäkringsutskottet skriver angående de socialdemokratiska yrkandena om ålderspensionsrätten för dem som uppbär sjuk- och aktivitetsersättning att fr.o.m. 2007 gäller att 80 %, i stället för som tidigare 93 %, av den antagandeinkomst som ligger till grund för beräkning av inkomstrelaterad aktivitets- och sjukersättning grundar rätt till ålderspension. Reduceringen medför att personer med inkomstrelaterad aktivitets- och sjukersättning får lägre ålderspension. Vid sin behandling av förslaget om reducerad antagandeinkomst (bet. 2006/07:SfU1 s. 50) framhöll utskottet att det innebär att den inkomst som läggs till grund för ålderspensionen blir mer i

överensstämmelse med den inkomst som blir pensionsgrundande då den försäkrade uppbär sjukpenning. Socialförsäkringsutskottet tillstyrkte regeringens förslag och gör nu samma bedömning och avstyrker samtliga motionsförslag.

Försvarsutskottet delar regeringens uppfattning att det krävs en ny syn på materielförsörjningen där det endast är Försvarsmaktens operativa behov som ska styra. Utskottet delar regeringens syn på besparingspotentialen inom försvaret. Utskottet framhåller också att statsmakternas inflytande över materielförsörjningen måste öka i tidiga faser i beslutsprocessen. Utskottet anser också att en del av de medel som frigörs ska användas för att förstärka Försvarsmaktens möjligheter att medverka i internationell freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet.

Finansutskottets ställningstagande

Fortsatt vård av pensionsöverenskommelsen

Utskottet har erfarit att Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Socialdemokraterna är överens om att pensionsöverenskommelsen mellan dessa fem partier ska upprätthållas. Partierna är överens om att återgå till den tidigare regeln om att personer med sjuk- och aktivitetsersättning fr.o.m. den 1 januari 2008 ska erhålla ålderspensionsrätt för 93 % i stället för 80 % av antagandeinkomsten. Detta innebär att utgiftsområde 10 tillförs 1,7 miljarder kronor. Effekten på det offentliga finansiella sparandet blir en försvagning med ca 230 miljoner kronor. Efter samråd med Socialdemokraterna avser regeringen att återkomma till riksdagen under 2008 med konkreta förslag.

För att vårda överenskommelsen och pensionssystemet tillsätts en kontrollgrupp med representanter för de fem partierna. Gruppen bör, enligt vad partierna tidigare kommit överens om, få i uppdrag att arbeta vidare med utestående frågor, bl.a. efterlevandeskyddet i premiepensionen, avgiftsväxling, antalet fonder i PPM-systemet samt AP-fondernas kostnader.

Det ankommer på kontrollgruppen att ytterligare precisera innebörden i pensionsöverenskommelsen.

Utskottet anser i och med detta att motionerna Fi277 (s) yrkande 51 och Sf347 (s) yrkande 17 därmed är tillgodosedda. Yrkandena avstyrks.

Finansutskottets ställningstagande till utgiftsramarna 2008

Finansutskottet konstaterar att de yttranden som inkommit från andra utskott alla tillstyrker regeringens förslag till ramar för utgiftsområden 2008. I budgetpropositionen presenter regeringen en politik som innebär en fortsättning på inriktningen att stimulera sysselsättning, företagande och tillväxt. Finansutskottet har tidigare i detta betänkande ställt sig bakom regeringens politik och tillstyrker även regeringens förslag till fördelning av utgifter på utgiftsramar i enlighet med tabell 4.1.

Utskottet tillstyrker därmed propositionens yrkande 4, och avstyrker Fi277 (s) yrkande 4, Fi276 (v) yrkande 12 samt Fi278 (mp) yrkande 5.

4.2 Statsbudgetens övriga utgifter

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen godkänner avseende 2008 regeringens beräkningar av förändringen av anslagsbehållningar, myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret och den kassamässiga korrigeringen. Oppositionspartiernas alternativa beräkningar avslås.

Jämför reservation 8 (v).

Budgetpropositionen

Lägre förbrukning av sparade medel

Statliga myndigheter har vissa möjligheter att fördela sina utgifter över tiden. Medel på ramanslag som inte utnyttjas under ett budgetår kan i viss utsträckning sparas och användas efterföljande budgetår. Myndigheter har också möjlighet att inom vissa gränser låna mot efterföljande års anslag. Förskjutningar av detta slag påverkar statsbudgetens utgifter och redovisas på budgetens utgiftssida som en beräkningspost kallad ökning/minskning av anslagsbehållningar.

Regeringen beräknar att anslagsbehållningarna kommer att minska med 1 326 miljoner kronor under 2008. I 2007 års ekonomiska vårproposition beräknade regeringen att anslagsbehållningarna skulle minska med ca 3,8 miljarder kronor under 2008. Regeringen räknar således nu med att myndigheterna har betydligt mindre behov av att förbruka sparade medel än man trodde i våras.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

Riksgäldskontorets nettoutlåning utgörs av förändringen av kontorets in- och utlåning till myndigheter, affärsverk, vissa statliga bolag och fonder. De största delposterna utgörs av förändringar av myndigheternas räntekontobehållningar, in- och utbetalningar av premiepensionsmedel samt Centrala studiestödsnämndens nettoupplåning för finansiering av studielån.

Inbetalningar av premiepensionsmedel placeras tillfälligt på ett konto i Riksgäldskontoret tills de definitiva pensionsrätterna fastställs och medlen överförs till pensionsspararnas konton i PPM. De årliga inbetalningarna beräknas successivt öka från 28 till 32 miljarder kronor åren 2007–2010.

För 2007 beräknas nettoutlåningen för infrastrukturinvesteringar bli –5,2 miljarder kronor, vilket är 9,2 miljarder kronor mindre än vad som beräknades i vårpropositionen. Detta beror på den extra amortering på 10

miljarder kronor av Vägverkets och Banverkens lån som föreslås i tilläggsbudgeten för 2007. Regeringen beräknar Riksgäldskontorets nettoutlåning 2008 till 12,7 miljarder kronor.

Kassamässig korrigering

Beräkningsposten är nödvändig för att budgetsaldot ska bli identiskt med lånebehovet (med omvänt tecken). En kassamässig korrigering kan dels uppstå om betalningen respektive anslagsavräkningen sker olika budgetår, dels om det förekommer transaktioner över statsverkets checkräkning som inte har sin motsvarighet i anslag eller inkomstitlar, eller vice versa.

Regeringen beräknar den kassamässiga korrigeringen 2008 till 0,8 miljarder kronor.

Motionerna

Oppositionspartiernas förslag innebär inga förändringar jämfört med regeringens förslag när det gäller beräkningen av anslagsbehållningar och den kassamässiga korrigeringen. Socialdemokraterna föreslår dock att posten Riksgäldskontorets nettouplåning höjs med 1,3; 2,5 respektive 3,8 miljarder kronor 2008–2010 som ett resultat av de satsningar på investeringar i infrastruktur som partiet föreslår ska finansieras med lån i Riksgäldskontoret.

I Vänsterpartiets budgetalternativ föreslås en ökning av posten Riksgäldskontorets nettoutlåning med 29 miljarder kronor 2008 och 27 miljarder kronor per år 2009 och 2010. Detta är en följd av att partiet anser att infrastrukturinvesteringar som princip ska finansieras genom lån i Riksgäldskontoret och att budgetlagen bör ändras i detta avseende. Vänsterpartiet lyfter därför över befintliga anslag för investeringar till Riksgäldskontoret och redovisar dessa som ökad nettoutlåning. Vänsterpartiet föreslår också att en bostadsfond inrättas och att denna fond ska få disponera 10 miljarder kronor per år i tio år som tas upp som lån i Riksgäldskontoret. Även förslaget om höjda studiemedel med 1 200 kr per månad innebär en ökad nettoutlåning.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har tidigare i detta betänkande avvisat såväl Vänsterpartiets förslag om att övergå till lånefinansiering som huvudprincip för investeringar i infrastruktur som förslaget om en bostadsfond och höjda studiemedel. Utskottet har också avvisat Socialdemokraternas förslag om lånefinansierade investeringar. Finansutskottet tillstyrker därmed regeringens beräkning av förändring av anslagsbehållningar, myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret samt beräkning av den kassamässiga korrigeringen, alla för 2008.

Därmed tillstyrker utskottet propositionens yrkanden 5, 9 och 10 samt avstyrker motion Fi276 (v) yrkande 6.

4.3 Statsbudgetens skatteinkomster

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag om förändrade nivåer för socialavgifterna, regeringens förslag om höjd beloppsgräns för avdrag för kostnader vid beräkning av allmän pensionsavgift, regeringens förslag om avtrappning av vindkraftens energiskatteavdrag och regeringens förslag om upphävande av krediteringen på skattekonto av stöd för oljekonvertering.

Riksdagen godkänner regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster såvitt avser skatteinkomster och avslår här aktuella motionsyrkanden.

Jämför reservationerna 7 (s), 8 (v) och 9 (mp).

Tabell 4.3 Regeringens och oppositionspartiernas beräkning av statsbudgetens inkomster 2008

Miljarder kronor

	Regeringens förslag	Avvikelser från regeringen		
		s	v	mp
Skatt på arbete	910,5	+21,3	+61,4	+20,1
<i>Direkta skatter</i>	503,5	+15,7	+48,9	+20,2
Kommunal inkomstskatt	508,0	±0	±0	-4,6
Statlig inkomstskatt	50,6	+14,3	+1,1	+0,7
Allmän pensionsavgift	85,7	±0	±0	±0
Skattereduktioner m.m.	-141,0	+1,3	+47,8	+24,1
Artistskatt	0,1	±0	±0	±0
<i>Indirekta skatter</i>	407,1	+5,6	+12,4	-0,1
Arbetsgivaravgifter	407,6	+5,6	+3,2	-1,1
Egenavgifter	13,0	±0	±0	±0
Särskild löneskatt	32,2	±0	±0	+1,0
Nedsättningar	-21,2	±0	+9,2	±0
Tjänstegruppliv	1,1	±0	±0	±0
Avgifter till premiepensionssystemet	-25,6	±0	±0	±0
Skatt på kapital	190,7	+6,9	+20,3	+6,0
Skatt på kapital, hushåll	27,7	±0	-4,3	-4,3
Skatt på företagsvinster	108,9	±0	+7,6	±0
Avkastningsskatt	16,6	±0	±0	±0
Fastighetsskatt	22,5	±0	+10,1	+4,3
Stämpelskatt	9,9	±0	±0	±0
Förmögenhetsskatt	0,0	+6,9	+6,9	+6,0
Kupongskatt m.m.	5,0	±0	±0	±0
Arvs- och gåvoskatt	0,0	±0	±0	±0

Tabell 4.3 forts.

	Regeringens förslag	Avvikelser från regeringen		
		s	v	mp
Skatt på konsumtion och insatsvaror	430,4	+0,0	+0,3	+8,1
Mervärdesskatt	307,2	±0	±0	-0,2
Skatt på tobak	11,3	±0	±0	±0
Skatt på etylalkohol	4,2	±0	±0	±0
Skatt på vin m.m.	3,9	±0	±0	±0
Skatt på öl	3,2	±0	±0	±0
Energiskatt	40,1	±0	±0	±0
Koldioxidskatt	27,0	±0	±0	+7,5
Övrig skatter på energi och miljö	5,5	+0,0	+0,1	±0
Skatt på vägtrafik	15,6	±0	+0,2	+0,3
Skatt på import	6,3	±0	±0	±0
Övriga skatter	6,2	±0	±0	+0,4
Restförda och övriga skatter	-2,4	±0	-2,0	±0
Restförda skatter	-6,1	±0	±0	±0
Övriga skatter	3,8	±0	-2,0	±0
Totala skatteintäkter	1 529,3	+28,2	+80,0	+34,2
varav EU-skatter	7,7	±0	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	1 521,6	+28,2	+80,0	+34,2
varav kommunalskatter	520,1	-12,1	-12,1	-16,7
avgifter till ålderspensionssystemet	178,2	±0	+1,5	±0
Statens skatteintäkter (periodiserat)	823,4	+40,3	+90,6	+50,9
Periodiseringar	-14,1	±0	-7,6	±0
Uppbördsförskjutningar	-3,9	±0	-7,6	±0
Betalningsförskjutningar	-10,1	±0	±0	±0
varav kommunsektorn	-1,8	±0	±0	±0
varav ålderspensionssystemet	-1,3	±0	±0	±0
varav privat sektor	-3,4	±0	±0	±0
varav kyrkosektorn	-0,5	±0	±0	±0
varav EU	-3,1	±0	±0	±0
Anstånd	0,0	±0	±0	±0
1000 Skatter m.m. (kassamässigt)	809,3	+40,3	+83,0	+50,9
Övriga inkomster (kassamässigt)	62,3	-54,6	-74,0	-3,0
2000 Inkomster av statens verksamhet	44,0	-4,6	-7,4	-3,0
3000 Inkomster av försäld egendom	50,0	-50,0	-50,0	±0
4000 Återbetalning av lån	1,9	±0	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	8,9	±0	±0	±0
6000 Bidrag från EU	12,5	±0	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystem	-52,5	±0	±0	±0
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skatteko	-2,6	±0	-16,6	±0
Summa statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	871,6	-14,4	+9,0	+47,9

Inledning

Regeringens beräkning av statsbudgetens skatteinkomster baserar sig på de regelförändringar som framgår av avsnitt 5 i budgetpropositionen. I motionerna från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet redovisas alternativa inkomstberäkningar som baserar sig på de förslag som motionärerna lägger fram.

Skatteutskottet, Socialförsäkringsutskottet och Arbetsmarknadsutskottet har i sina yttranden behandlat de förslag om regelförändringar som ligger till grund för inkomstberäkningarna. För en mer detaljerad beskrivning av dessa förslag hänvisar utskottet till dessa yttranden.

Utskottets ställningstagande

Förstärkt jobbskatteavdrag, grundavdrag m.m.

Regeringen bedömer (avsnitt 5.2.1) att skattereduktionen för arbetsinkomster bör förstärkas som ett led i ansträngningarna att ytterligare stimulera arbetsutbudet och därmed varaktigt öka sysselsättningen. Det samhällsekonomiska utrymmet och de offentliga finanserna är sådana att de tillåter en förstärkning av jobbskatteavdraget med 10,72 miljarder kronor. Förstärkningen innebär att jobbskatteavdraget höjs så att det ger en tillkommande skattelättnad med upp till 3 000 kr per år för dem som har genomsnittlig skattesats för kommunal inkomstskatt (31,55 % för 2007) och som vid beskattningsårets ingång inte har fyllt 65 år. För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och som har genomsnittlig skattesats för kommunal inkomstskatt motsvarar höjningen en skattelättnad med upp till 3 900 kr per år. I genomsnitt kommer skatten att minska med ca 2 400 kr per år för dem som omfattas av jobbskatteavdraget. Ökningen av nettoinkomsten för låg- och medelinkomsttagare, till följd av det totala jobbskatteavdraget, kommer därmed att uppgå till minst 6 %.

I Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets motioner avvisar motionärerna regeringens planer på en förstärkning av jobbskatteavdraget och lägger fram egna förslag om förändringar i beskattningen av förvärvsinkomster. Förslagen finns i motionerna Fi277 (s) yrkandena 10 och 12, Fi269 (v) yrkandena 2 och 4–6 och Fi278 (mp) yrkandena 9, 11 och 12.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att jobbskatteavdraget bör förstärkas fr.o.m. år 2008 och avstyrker motionsförslagen om andra förändringar i beskattningen av förvärvsinkomster.

Skattelättnad för utländska nyckelpersoner

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt ett motionsförslag som gäller de särskilda reglerna för nyckelpersoner. Förslaget finns i motion Fi269 (v) yrkande 7.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet det aktuella motionsyrkandet.

Skattereduktion för förmån av hushållstjänster

Regeringen anför (avsnitt 5.2.2) att en skattereduktion bör införas för förmån av hushållstjänster. Skattereduktionen bedöms kunna införas den 1 januari 2008. Avsikten är att ytterligare stimulera hushållens köp av hushållstjänster i syfte att öka människors möjligheter att förena arbetsliv och familjeliv, att öka arbetsutbudet och därmed den varaktiga sysselsättningen samt att minska svartarbetet. En särskild utredare har utsetts för att utreda och lämna förslag om ett enklare och effektivare system än det nuvarande (dir. 2007:104).

I Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets motioner avvisar motionärerna den aviserade förändringen och föreslår att reglerna om skattereduktion för hushållstjänster slopas. Förslagen finns i motionerna Fi277 (s) yrkande 14, Fi269 (v) yrkande 10 och Fi278 (mp) yrkande 10.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att en skattereduktion bör införas också för förmån av hushållstjänster och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Avgift till a-kassa och fackförening

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt ett motionsförslag angående skattereduktion för avgift till a-kassa och fackförening. Förslaget finns i motion Fi269 (v) yrkande 9.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet det aktuella motionsyrkandet.

Höjt avdrag för resor till och från arbetet samt tjänsteresor m.m.

Regeringen bedömer (avsnitt 5.2.3) att det belopp som får dras av för kostnader för resor med egen bil mellan bostad och arbetsplats, för resor med egen bil i tjänsten och för resor med egen bil i näringsverksamhet bör höjas från 18 kr till 18 kr och 50 öre per mil. Vidare bör avdraget för resor med förmånsbilar höjas från 9 kr till 9 kr och 50 öre per mil, med undantag för dieseldrivna förmånsbilar där avdraget bör höjas från 6 kr till 6 kr och 50 öre per mil. Förändringarna innebär att reseavdragen anpassas till de aviserade höjningarna av skatterna på drivmedel. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2008.

I Miljöpartiets motion avvisar motionärerna förändringen och föreslår att reseavdraget görs färdmedelsneutralt. Förslaget finns i motion Fi278 yrkande 24.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att reseavdragen bör höjas och avstyrker det aktuella motionsyrkandet.

Förmån av fri bil eller cykel

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt motionsförslag som gäller förmån av fri bil eller cykel. Förslagen finns i motionerna Fi269 (v) yrkande 29 och Fi278 (mp) yrkandena 32 och 33.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet de aktuella motionsyrkandena.

Begränsning av avdragsrätten för privat pensionssparande

Regeringen bedömer (avsnitt 5.2.4) att det allmänna pensionssparavdraget bör begränsas till 12 000 kr per år som ett led i finansieringen av förmögenhetsskattens slopande. Begränsningen innebär att alla skattskyldiga fysiska personer får göra avdrag med högst 12 000 kr per år oavsett om avdraget görs i näringsverksamhet eller som allmänt avdrag. Det särskilda utrymmet för allmänt avdrag för den som har inkomst av tjänst slopas. Det särskilda utrymmet för aktiv näringsverksamhet samt för den som saknar pensionsrätt i anställning påverkas däremot inte.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att det allmänna pensionssparavdraget bör begränsas till 12 000 kr som ett led i finansieringen av förmögenhetsskattens slopande.

Beskattningen av lånedatorer

Regeringen bedömer (avsnitt 5.2.5) att den särskilda värderingsregeln för förmån av att för privat bruk använda en datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller inom ramen för s.k. lånedatorprogram bör slopas fr.o.m. 2009 och att en sådan förmån under 2008 bör värderas till 4 800 kr per år.

I Vänsterpartiets motion föreslås ett tillkännagivande om att det är viktigt att ta hänsyn till redan ingångna avtal när reformen fasas ut. Förslaget finns i motion Fi269 (v) yrkande 3.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att den särskilda värderingsregeln för lånedatorer bör slopas och avstyrker i likhet med skatteutskottet motionsyrkandet om särskilda övergångsregler för ingångna avtal.

Beskattningen vid dubbel bosättning

Regeringen bedömer (avsnitt 5.2.6) att reglerna om avdrag vid dubbel bosättning bör förändras fr.o.m. 2008 för att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden och förstärka den regionala utvecklingen. Utredningen om dubbel bosättning har i sitt betänkande Dubbel bosättning för ökad rörlighet (SOU 2005:28) lämnat förslag som innebär att avdrag får göras under längre tid än i dag och att villkoren för avdrag blir enklare att uppfylla och tillämpa. För att finansiera förslagen föreslår utredningen att avdraget för ökade utgifter för måltider och småutgifter begränsas vid såväl dubbel bosättning som tillfälligt arbete genom att sådana utgifter bara får dras av under den första månaden.

I Vänsterpartiets motion föreslås ett tillkännagivande om att tidsgränserna bör förlängas och på sikt tas bort helt. Förslaget finns i motion Fi269 (v) yrkande 8.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att reglerna om avdrag vid dubbel bosättning bör förändras fr.o.m. 2008 för att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden och förstärka den regionala utvecklingen och avstyrker i likhet med skatteutskottet motionsyrkandet om att dagens tidsgränser på sikt bör tas bort.

Förändringar i reglerna för sjöinkomst

Regeringen bedömer (avsnitt 5.2.7) att rätten till sjöinkomstavgifter och skattereduktion för sjöinkomst bör utvidgas till arbete på handelsfartyg från annat EES-land och att undantaget för arbete på fartyg som är registrerat i ett annat nordiskt land än Sverige och går i internationell trafik bör permanentas. Också skattebefrielsen för anställda ombord på danska färjor i reguljär trafik mellan Sverige och Danmark bör permanentas, och detta undantag bör gälla oavsett när den anställde anställdes.

Finansutskottet anser i likhet med skatteutskottet att beskattningen av sjöinkomst bör förändras på det sätt som regeringen aviserat.

Sänkta socialavgifter för tjänstesektorn

Regeringen bedömer (avsnitt 5.3.1) att det bör införas ett system med reducerade socialavgifter för vissa delar av tjänstesektorn. Åtgärden syftar till att varaktigt öka sysselsättningen, förbättra den samhällsekonomiska effektiviteten och minska svartarbetet i den svenska ekonomin.

I Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets motioner avvissar motionärerna planerna på sänkta socialavgifter för vissa delar av tjänstesektorn och lägger fram egna förslag om förändringar i uttaget av socialavgifter. Förslagen finns i motionerna Fi269 (v) yrkandena 32 och 34, Fi271 (s), Fi277 (s) yrkandena 15 och 16, Fi278 (mp) yrkandena 14 och 16, A400 (s) yrkande 2 och N323 (mp) yrkandena 1 och 2.

Finansutskottet delar i likhet med socialförsäkringsutskottet regeringens bedömning att det bör införas ett system med reducerade socialavgifter för vissa delar av tjänstesektorn och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Slopas särskild löneskatt för personer födda 1937 eller tidigare

För att göra det mer attraktivt för företagen att behålla och nyanställa äldre medarbetare har den särskilda löneskatten slopats för personer som fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare.

Regeringen bedömer (avsnitt 5.3.2) att den särskilda löneskatten bör slopas också för personer födda 1937 eller tidigare.

I Vänsterpartiets och Miljöpartiets motioner avvisas förslaget och föreslås att den särskilda löneskatten återinförs för personer som fyllt 65 år och är födda 1938 eller senare. Förslagen finns i motion Fi269 (v) yrkande 33 och Fi278 (mp) yrkande 15.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att också personer som är födda 1937 eller tidigare bör omfattas av befrielsen från särskild löneskatt och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Förändrade nivåer för socialavgifter

Regeringen föreslår (avsnitt 5.3.3, punkterna 30 och 31) att sjukförsäkringsavgiften och arbetsmarknadsavgiften sänks som en anpassning till sjunkande utgifter. Eftersom förändringen bör genomföras inom ramen för ett oförändrat avgiftsuttag höjs den allmänna löneavgiften i motsvarande grad.

Finansutskottet anser i likhet med socialförsäkringsutskottet att det är principiellt viktigt att det finns ett tydligt samband mellan de socialförsäkringsavgifter som tas ut och de olika förmåner som dessa ska finansiera och har därför ingen invändning mot regeringens förslag om förändrade nivåer för socialavgifterna. Utskottet tillstyrker propositionen punkterna 30 och 31.

Allmän pensionsavgift

I inkomstskattelagen har beloppsgränsen för avdrag för övriga utgifter under tjänst höjts från 1 000 kr till 5 000 kr fr.o.m. den 1 januari 2007.

Regeringen föreslår (avsnitt 5.3.4, punkt 28) att motsvarande ändring görs i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift.

Finansutskottet har i likhet med socialförsäkringsutskottet inte någon erinran mot följdförslaget om minskade kostnadsavdrag inom den allmänna pensionsavgiften och tillstyrker därför propositionen punkt 28.

Reformerad beskattning av bostäder

Regeringen bedömer (avsnitt 5.4.1) att den statliga fastighetsskatten på bostäder bör avskaffas den 1 januari 2008 och ersättas av en kommunal fastighetsavgift. Den kommunala fastighetsavgiften sätts till 6 000 kr per värderingsenhet för småhus, dock högst 0,75 % av taxeringsvärdet. För bostadsdelen i flerbostadshus bestäms avgiften till 1 200 kr per bostadslägenhet, dock högst 0,4 % av taxeringsvärdet för bostadsdelen. År 2008 justeras statsbidraget till kommunerna ned så att övergången blir neutral. Den nuvarande begränsningsregeln slopas, och en ny begränsningsregel för pensionärer aviseras.

Omläggningsen kommer att finansieras genom att kapitalvinstskatten för privatbostäder höjs från 20 till 22 % den 1 januari 2008. Vidare förordas ett antal begränsande förändringar i systemet med uppskov och en räntebeläggning av uppskoven.

I Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets motioner avvisar motionärerna planerna på en omläggning av bostadsbeskattningen, och de lägger fram egna förslag och begär tillkännagivanden som syftar till en annan utformning av beskattningen på detta område. Förslagen finns i motionerna Fi229 (s), Fi269 (v) yrkandena 11 och 13, Fi277 (s) yrkande 9 och Fi278 (mp) yrkande 31.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att den statliga fastighetsskatten på bostäder bör avskaffas den 1 januari 2008 och ersättas med en relativt låg kommunal fastighetsavgift och att omläggningen bör finansieras inom beskattningen av kapitalvinster på bostäder. Utskottet avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Slopad förmögenhetsskatt

Regeringen bedömer (avsnitt 5.4.3) att förmögenhetsskatten bör slopas med verkan fr.o.m. den 1 januari 2007. Regeringen framhåller att avskaffandet av förmögenhetsskatten är ett led i en bred satsning på företagande. Ett större utbud av riskvilligt kapital ökar viljan att investera i Sverige, vilket lägger grund för nya och växande företag.

I Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets motioner avvisar motionärerna planerna på att avskaffa förmögenhetsskatten. Förslagen finns i motionerna Fi269 (v) yrkande 12, Fi270 (s) yrkande 2 och Fi277 (s) yrkande 13.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att förmögenhetsskatten bör slopas fr.o.m. den 1 januari 2007 och avstyrker motionsyrkandena.

Nya skatteregler för pensionsförsäkring

I en dom i det s.k. Danmarksmålet (EG-domstolens dom den 30 januari 2007, kommissionen mot Kungariket Danmark, mål C-150/04) har EG-domstolen prövat det danska etableringskravet för liv- och pensionsförsäkringar och bedömt att det inte är förenligt med EG-rätten. Detta har betydelse för Sverige eftersom de svenska skattereglerna för pensionsförsäkringar i väsentliga delar överensstämmer med de danska. Regeringen har i en skrivelse till riksdagen (skr. 2006/07:47) aviserat ett kommande förslag till nya skatteregler för pensionsförsäkring som innebär att etableringskravet slopas för EES-försäkringar. De nya reglerna ska tillämpas retroaktivt fr.o.m. den 2 februari 2007. Regeringen har i ytterligare en skrivelse redovisat beredningsläget i ärendet (skr. 2006/07:131).

Regeringen avser (avsnitt 5.4.5) att senare under riksmötet återkomma till riksdagen med de tidigare aviserade förslagen till ändrade skatteregler för pensionsförsäkring.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning av behovet av ändrade skatteregler för pensionsförsäkring och har inte något att erinra med anledning av den redovisning som regeringen har lämnat om det pågående beredningsarbetet.

Vissa kapitalskattefrågor

Regeringen redovisar (avsnitt 5.4.6) ett ändringsbehov i fråga om ett flertal olika regler inom kapitalbeskattningens område. Förändringarna gäller möjligheten att göra underprisöverlåtelser utan beskattningskonsekvenser, tioårsregeln när en begränsat skattskyldig avyttrar andelar, skattereglerna vid sammanläggning och delning av investeringsfonder, vinstbeskattningen av andelar som är föremål för avnotering och beskattningen vid avyttring av kapitalförsäkring.

Finansutskottet har i likhet med skatteutskottet inte något att erinra mot regeringens bedömning av behovet av förändringar i dessa delar.

Ränteavdrag för utomlands bosatta

Regeringen bedömer (avsnitt 5.4.7) att reglerna för ränteavdrag för utomlands bosatta bör ändras för att anpassas till EG-rätten.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning även i denna del.

Övergångsvis lättnad i kapitalvinstbeskattningen av kvalificerade andelar m.m.

Regeringen bedömer (avsnitt 5.5.1) att hälftindelningen av en kapitalvinst som överstiger sparutrymme bör återinföras övergångsvis för inkomståren 2008 och 2009. På den skattskyldiges begäran bör bestämmelsen kunna tillämpas retroaktivt på avyttringar som skett under år 2007. Bestämmelsen bör kombineras med särskilda regler för interna andelsöverlåtelser.

Regeringen anför att det är angeläget att olika organisationsformer, som marknadsnoterade aktieföretag, onoterade aktieföretag, s.k. 3:12-företag och enskild näringsverksamhet, behandlas på ett så likvärdigt sätt som möjligt. Efter den avisering som regeringen gjorde i vårpropositionen har ett särskilt uppdrag lämnats där denna fråga kommer att analyseras i olika samhällsekonomiska avseenden. Uppdraget ska redovisas före utgången av 2007.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens uppfattning att hälftindelningen vid beskattning av vinst vid försäljning av kvalificerade andelar bör återinföras under en övergångstid och ställer sig positivt till att den skattemässiga behandlingen av företagande i olika organisationsformer blir föremål för en analys.

Överföring av skogskonto och skogsskadekonto vid generationsskiftet

Regeringen bedömer (avsnitt 5.5.4) att det bör införas en möjlighet att överföra skogskonton och skogsskadekonton i samband med generationsskiftet.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens uppfattning att skogskonto och skogsskadekonto bör kunna överföras utan beskattningskonsekvenser även i samband med arv och bodelning.

Koncernbidrag till lagerbolag

Regeringen bedömer (avsnitt 5.5.5) att det bör införas en möjlighet att lämna koncernbidrag till lagerbolag. Detta skulle minska den administrativa bördan för företagen i samband med omstruktureringar.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning i fråga om koncernbidrag till lagerbolag.

Förenklade regler för skalbolagsdeklaration

Regeringen bedömer (avsnitt 5.5.6) att reglerna för fysiska personer om ställande av säkerhet i samband med skalbolagsdeklaration bör anpassas till det regelverk som gäller för juridiska personer.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning i fråga om ställande av säkerhet i samband med skalbolagsdeklaration.

Ändrade regler för CFC-beskattnig

Nuvarande CFC-regler (Controlled Foreign Company) innebär att en delägare i en utländsk juridisk person med lågbeskattade inkomster kan beskattas löpande för sin andel av det överskott som uppkommer hos den utländska juridiska personen.

Regeringen bedömer (avsnitt 5.5.7) att en regel bör införas som möjliggör undantag från CFC-beskattnig i vissa fall.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning om behovet av en precisering i CFC-reglerna.

Höjd bolagsskatt, etableringskonto m.m.

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt motionsförslag om höjd bolagsskatt och införande av etableringskonto. Förslagen finns i motion Fi269 (v) yrkande 14 och Fi278 (mp) yrkande 13.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet de aktuella motionsyrkandena.

Höjd koldioxidskatt

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.2) att koldioxidskatten bör höjas med 6 öre per kilo koldioxid fr.o.m. den 1 januari 2008. Skattehöjningen bör belasta bränslen som används såväl för motordrift som för uppvärmning och påverka samtliga förbrukarkategorier.

I Vänsterpartiets och Miljöpartiets motioner välkomnar motionärerna den aviserade höjningen och lägger fram förslag om ytterligare generella höjningar av koldioxidskatten, särskild höjning för den lätta industrin, koldioxidskatt på torv, sänkning av energiskatten på eldningsolja och om sänkt skatt på alkylatbensin. Förslagen finns i motionerna Fi269 (v) yrkandena 19 och 27, Fi278 (mp) yrkandena 18, 19, 25 och 27.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att koldioxidskatten bör höjas med 6 öre per kilo koldioxid fr.o.m. den 1 januari 2008 och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Beskattningen av bränslen i den handlande sektorn

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.3) att koldioxidskatten på bränslen som förbrukas i anläggningar som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter bör sänkas. I ett första steg bör den procentuella skattenedsättningen för bränslen som förbrukas i industri- och kraftvärmeanläggningar inom handelssystemet ökas med 6 procentenheter. Motsvarande ökning av nedsättningen, uttryckt i procentenheter, bör ske för bränslen som förbrukas i övriga värmeanläggningar inom handelssystemet. I ett andra steg bör koldioxidskatten för bränslen som förbrukas i industri- och kraftvärmeanläggningar som omfattas av handelssystemet tas ut med belopp som motsvarar ca 7 % av 2008 års koldioxidskattenivå. Härigenom iaktas EU:s minimiskattenivåer. Även övriga värmeanläggningar inom handelssystemet bör ges en motsvarande ökning av skattenedsättningen, uttryckt i procentenheter.

I Vänsterpartiets motion föreslås att det införs en kontrollstation innan det andra steget genomförs, och i Miljöpartiets motion anförs att koldioxidskatten i den handlande sektorn bör vara kvar tills vidare. Förslaget finns i Fi269 (v) yrkande 16.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att koldioxidbeskattningen på bränslen som förbrukas i anläggningar som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter bör sänkas i två steg och avstyrker det aktuella motionsyrkandet.

Höjd energiskatt på diesel

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.4) att energiskatten på diesel i miljöklass 1 och 2 bör höjas med 20 öre per liter fr.o.m. den 1 januari 2008. Höjningen bör begränsas till miljöklass 1 och 2 för att minska skatteskillnaden till miljöklass 3-diesel. Syftet med höjningen är att minska bränsleförbrukningen inom transportsektorn.

I Socialdemokraternas och Vänsterpartiets motioner läggs förslag om höjd skatt på diesel i miljöklass 3 m.m., om att beskattningen på bensin och diesel bör bli mer likställd och om att miljöeffekterna och skatteklassindelningen av dieseln bör utredas. Förslagen finns i motionerna Fi269 (v) yrkande 18 delvis, Fi277 (s) yrkande 17 och T327 (v) yrkande 19.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att energiskatten på diesel i miljöklass 1 och 2 bör höjas med 20 öre per liter och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Uppräkning av energi- och koldioxidskattesatserna efter prisutvecklingen

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.5) att energi- och koldioxidskattesatserna bör räknas upp motsvarande förändringarna i konsumentprisindex.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning i denna del.

Återbetalning av energi- och koldioxidskatt till jord-, skogs- och vattenbruket

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.8) att gränserna för återbetalning till jordbruket, skogsbruket och vattenbruket av skatt på bränslen respektive skatt på el kommer att sänkas från 1 000 kr till 500 kr. Om gränserna är uppnådda bör återbetalning medges med hela beloppet. Höjningen av energiskatten på diesel bör kompenseras genom en höjning av den nuvarande återbetalningen för diesel som används i jordbrukets arbetsmaskiner.

I Miljöpartiets motion anför motionärerna att gränsen för återbetalning till jordbruket, skogsbruket och vattenbruket av skatt på bränslen respektive skatt på el bör vara oförändrade.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att gränserna för återbetalning till jord-, skogs- och vattenbruket av skatt på bränsle och el bör sänkas och att återbetalningen för diesel som används i jordbrukets arbetsmaskiner bör höjas.

Handelsgödsel och bekämpningsmedel

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt ett motionsyrkande angående skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel. Yrkandet finns i motion Fi269 (v) yrkande 23.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet det aktuella yrkandet.

Beskattnings av avfall som förbränns

Regeringen anser (avsnitt 5.6.12) att en särskild utredare bör tillkallas med uppdrag att analysera avfallsförbränningsskatten. En fråga som bör utredas är om skatten kan utformas på ett mer effektivt sätt. En annan är om en reformerad avfallsförbränningsskatt är ett samhällsekonomiskt lämpligt energi- och miljöpolitiskt styrmedel, eller om det finns andra styrmedel som på ett kostnadseffektivt sätt styr mot de avfalls-, energi- och klimatpolitiska målen.

I Miljöpartiets motion anføres att utredningen bör undersöka hur industrins avfall kan omfattas av skatten och hur rent träavfall kan undantas. Förslaget finns i motion Fi278 yrkande 26.

Finansutskottet har i likhet med skatteutskottet inte någon erinran mot att en särskild utredare tillkallas med uppdrag att analysera avfallsförbränningskatten och avstyrker motionsförslaget angående utredningens inriktning.

Fortsatta skattelättnader för koldioxidneutrala drivmedel

Regeringen bedömer (avsnitt 5.5.13) att en lagstiftning om generell skattebefrielse för koldioxidneutrala drivmedel bör införas och gälla längst t.o.m. 2013. Vidare bör det särskilda villkor som gäller för att etanol som låginblandas i bensin ska vara skattebefriad slopas så snart det är möjligt, dock senast den 1 januari 2009.

I Miljöpartiets motion föreslås bl.a. att skattebefrielsen villkoras med miljökrav och livscykelanalyser av växthusgasutsläppen. Förslagen finns i motion Fi258 (mp) yrkandena 1–3.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att en lagstiftning om generell skattebefrielse för koldioxidneutrala drivmedel bör införas och att det särskilda villkoret som gäller för att etanol som låginblandas i bensin ska vara skattebefriad bör slopas så snart det är möjligt, dock senast den 1 januari 2009. Utskottet avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Beskattnings av privatflygets bränsle, m.m.

Sverige har tidigare, t.o.m. den 31 december 2006, genom rådsbeslut haft tillstånd att tillämpa skattebefrielse för privatflygets bränsle. Undantaget kan inte förlängas.

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.14) att frågan hur beskattningen av flygbränsle ska utformas när privatflyg inte längre kan undantas bör beredas ytterligare. Regeringen avser att återkomma med lagförslag under våren 2008.

I Vänsterpartiets och Miljöpartiets motioner läggs förslag om en klimatskatt på inrikesflyget respektive en skatt på flygresor med fördubblade skattenivåer. Förslagen finns i motionerna Fi269 (v) yrkande 22 och Fi278 (mp) yrkandena 22 och 23.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att frågan om beskattningen av privatflygets bränsle bör beredas ytterligare och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Skatt på fluorerade gaser

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt motionsyrkanden om en skatt på fluorerade gaser. Yrkandena finns i motionerna Fi269 (v) yrkande 24 och MJ449 (v) yrkande 18.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet de aktuella motionsyrkandena.

Sänkt fordonsskatt för dieselpersonbilar, m.m.

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.6) att fordonsskatten för dieseldrivna personbilar som beskattas efter vikt bör sänkas med 4,5 %. För de bilar som beskattas efter koldioxidutsläpp bör miljö- och bränslefaktorn sättas ned till 3,3. För bilar som blir skattepliktiga fr.o.m. den 1 januari 2008 bör fordonsskatten sänkas ytterligare genom att miljö- och bränslefaktorn sätts ned till 3,15. Sänkningarna bör träda i kraft den 1 januari 2008.

I Vänsterpartiets motion föreslås längre gående förändringar och differentieringar. Förslagen finns i motion Fi269 (v) yrkandena 18 delvis, 20 och 25.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning i fråga om fordonsskatten för dieselpersonbilar och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Höjd fordonsskatt för lätta lastbilar och bussar

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.7) att fordonsskatten för de flesta lätta lastbilarna och bussarna bör höjas med 45 % fr.o.m. den 1 januari 2008. Skillnaden i skattenivå har lett till att dieseldrivna personbilar byggs om och registreras som lastbilar.

Finansutskottet har i likhet med skatteutskottet ingen invändning mot den planerade höjningen av fordonsskatten för lätta lastbilar och bussar.

Registreringsskatt för fordon, trängselskatt, kilometerskatt

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt motionsförslag angående registreringsskatt för fordon, trängselskatt och kilometerskatt. Förslagen finns i motionerna Fi269 (v) yrkande 21 och Fi278 (mp) yrkandena 20 och 21.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet de aktuella motionsyrkandena.

Sänkt energiskatt på el i norra Sverige

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.9) att den lägre energiskattesatsen på el som förbrukas i hushålls- och servicesektorerna i vissa kommuner i norra Sverige bör sänkas med 3 öre per kWh fr.o.m. den 1 januari 2008.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning i fråga om skatten på el som förbrukas i norra Sverige.

Energiskatteavdrag för vindkraft

Regeringen föreslår (avsnitt 5.6.10, punkt 29) att den under år 2004 inledda avtrappningen av avdraget för energiskatt på el som produceras i vindkraftverk fortsätter. För landbaserad vindkraft sänks avdraget från 4 till 2 öre per kWh, och för havsbaserad vindkraft sänks avdraget från 14 till 13 öre per kWh.

Finansutskottet har i likhet med skatteutskottet inget att erinra mot regeringens förslag om en sänkning av avdraget för energiskatt på el som producerats med landbaserad vindkraft från 4 till 2 öre per kWh och med havsbaserad vindkraft från 14 till 13 öre per kWh fr.o.m. den 1 januari 2008 och tillstyrker därför propositionen punkt 29.

Höjd effektskatt på kärnkraft

Regeringen bedömer (avsnitt 5.6.11) att skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer bör höjas med 24 % till 12 648 kr per megawatt och månad fr.o.m. den 1 januari 2008. Regeringen anför bl.a. att senare års ökande elpris inte har motsvarats av ökade produktionskostnader inom kärnkraften. Systemet med handel med utsläppsrätter har också bidragit till höjda elpriser och har därmed ökat företagets vinster.

I Vänsterpartiets motion anføres att vinster som uppkommer genom marginalkostnadsprissättning ska återföras till konsumenterna. Förslaget finns i motion N377 (v) yrkande 3 delvis.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer bör höjas med 24 % och avstyrker det aktuella motionsyrkandet.

Höjd fastighetsskatt för vattenkraftverk

Regeringen bedömer (avsnitt 5.4.4) att fastighetsskatten för vattenkraftverk bör höjas från 1,2 % till 1,7 %. Senare års ökande elpris har inte motsvarats av ökade produktionskostnader inom vattenkraften. Systemet för handel med utsläppsrätter har också bidragit till höjda elpriser och har därmed ökat företagets vinster.

I Vänsterpartiets motion anføres att vinster som uppkommer genom marginalkostnadsprissättning ska återföras till konsumenterna. Förslaget finns i motion N377 (v) yrkande 3 delvis.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att fastighetsskatten för vattenkraftverk bör höjas från 1,2 % till 1,7 % och avstyrker det aktuella motionsyrkandet.

Höjd skatt på öl och sänkt skatt på vin samt andra jästa drycker än vin eller öl

Regeringen bedömer (avsnitt 5.7.1) att skatten på öl bör höjas från 1,47 kr till 1,66 kr per volymprocent alkohol och liter och att skatten på vin samt andra jästa drycker än vin eller öl bör sänkas från 22,08 kr till 21,58 kr per liter för drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent. Även den skatt som i vissa fall tas ut vid privat import av alkoholvaror från tredjeländ bör justeras på motsvarande sätt som skatten på öl och vin. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2008.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning när det gäller förändringarna av skattesatserna på öl och vin samt andra jästa drycker än vin eller öl. I likhet med skatteutskottet utgår finansutskottet ifrån att regeringen följer upp effekterna av vidtagna skatteförändringar och vid behov aktualiserar en resursförstärkning till bl.a. Tullverket för ökad gränskontroll.

Skatt på alkoholisk

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt motionsyrkanden angående skatt på alkoholisk. Yrkandena finns i motionerna Fi277 (s) yrkande 18 och Fi278 (mp) yrkande 28.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet de aktuella motionsyrkandena.

Tobaksskatt

Regeringen bedömer (avsnitt 5.7.2) att styckeskatten på cigaretter bör höjas med 3 öre från 28 öre till 31 öre per cigarett, att skatten på röktnak bör höjas från 975 kr till 1 560 kr per kilo och att skatten på snus bör höjas från 246 kr till 336 kr per kilo. Även beträffande den skatt som i vissa fall tas ut vid privat import av tobaksvaror från tredjeländ bör motsvarande höjning av skatten på cigaretter, röktnak och snus göras. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2008.

Vidare bedömer regeringen att beskattningen av privatinförsel av cigaretter från Slovenien bör upphöra att gälla eftersom landet har uppnått minimiskatten på cigaretter inom EU sedan den 1 juli 2007. Ändringarna bör träda i kraft den 1 januari 2008 men tillämpas retroaktivt fr.o.m. den 1 juli 2007.

I två motioner läggs förslag som syftar till att begränsa skatthöjningen på snus. Förslagen finns i motion Fi267 (m) och Fi248 (s).

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning i fråga om de kommande höjningarna av tobaksskatten och sloandet av beskattningen av privatinförsel av cigaretter från Slovenien. Utskottet avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Lättnader i reklamskatten

Regeringen bedömer (avsnitt 5.7.3) att reklamskatten bör sänkas för vissa periodiska publikationer. Sänkningen bör träda i kraft den 1 januari 2008 och tillämpas retroaktivt fr.o.m. den 1 januari 2007.

I motionerna Fi249 (m) och Fi207 (c) begärs förslag som syftar till att avskaffa reklamskatten.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att reklamskatten bör sänkas för vissa periodiska publikationer och avstyrker de aktuella motionsyrkandena.

Sänkt lotteriskatt

Regeringen bedömer (avsnitt 5.7.4) att lotteriskatten bör sänkas från 36 % till 35 % av den behållning som återstår sedan de sammanlagda vinster som betalats ut till vinnarna i lotteriet räknats av från de sammanlagda insatserna. Ändringen bör träda i kraft den 1 januari 2008. Genom den aviserade sänkningen återgår skatten till den nivå den hade före den 1 juli 1997.

I Vänsterpartiets och i Miljöpartiets motioner anför motionärerna att de inte delar regeringens bedömning att skatten bör sänkas. Förslaget finns i motion Fi269 (v) yrkande 17.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att lotteriskatten bör sänkas och avstyrker det aktuella motionsyrkandet.

Skatt på trafikförsäkringspremier, m.m.

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt motionsförslag angående skatten på trafikförsäkringspremier och en skatt på fritidsbåtar. Yrkandena finns i motion Fi269 (v) yrkandena 26 och 30.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet de aktuella motionsyrkandena.

Förlängd redovisningsperiod för mervärdesskatt

Regeringen bedömer (avsnitt 5.8.1) att redovisningsperioden för mervärdesskatt bör förlängas till tre månader för mindre företag fr.o.m. den 1 januari 2008 i syfte att förbättra likviditeten och minska den administrativa bördan för mindre företag.

I Vänsterpartiets motion föreslås ett tillkännagivande om att ändringen hade kunnat undvikas med ett större ansvarstagande inom näringslivet. Förslaget finns i motion Fi269 (v) yrkande 31.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning att redovisningsperioden för mervärdesskatt bör förlängas till tre månader för mindre företag och avstyrker det aktuella motionsyrkandet.

Vissa andra mervärdesskattefrågor

Regeringen bedömer (avsnitt 5.8.2) att arbetet med att anpassa mervärdesskattelagen till EG:s mervärdesskattedirektiv 2006/112/EG bör fortsätta. Inriktningen är att förändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2008.

Finansutskottet delar i likhet med skatteutskottet regeringens bedömning i denna del.

Moms på ekologiska livsmedel

Skatteutskottet har i sitt yttrande avstyrkt ett motionsförslag angående moms på ekologiska livsmedel. Förslaget finns i motion Fi278 (mp) yrkande 29.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet det aktuella motionsyrkandet.

Kreditering på skattekonto – konvertering från oljeuppvärmning

Regeringen föreslår (avsnitt 5.9.2, punkt 32) att stödet för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus omvandlas från en kreditering på skattekonto till ett anslagsfinansierat bidrag fr.o.m. den 1 januari 2008.

Finansutskottet har i likhet med skatteutskottet inte någon erinran mot att stödet för konvertering från oljeuppvärmning omvandlas till ett anslagsfinansierat bidrag och tillstyrker därför propositionen punkt 32.

Kreditering på skattekonto – jämställdhetsbonus

Regeringen anför (avsnitt 1.7) att en jämställdhetsbonus kommer att införas den 1 juli 2008. Arbetande föräldrar som delar på uttaget av föräldrapenning kommer att få en bonus på maximalt 3 000 kr i månaden. Storleken styrs av förvärvsinkomsten och i vilken utsträckning föräldrarna delar på föräldrapenningen.

I Vänsterpartiets motion avvisar motionärerna planerna på en jämställdhetsbonus.

Finansutskottet har i likhet med skatteutskottet ingen invändning mot att den planerade jämställdhetsbonusen krediteras på skattekonto.

Kreditering på skattekonto – arbetsmarknadspolitiska stöd, m.m.

Skatteutskottet och arbetsmarknadsutskottet har i sina yttranden avstyrkt motionsförslag om att en rad arbetsmarknadspolitiska stöd, en satsning på fler offentliganställda etc. som lämnas via skattekonto. Förslagen finns i motion Fi269 (v) yrkandena 15, 28, 38 och 39.

Finansutskottet avstyrker i likhet med skatteutskottet och arbetsmarknadsutskottet de aktuella motionsyrkandena.

4.4 Statsbudgetens övriga inkomster

Utskottets bedömning i korthet

Utskottet ställer sig bakom regeringens beräkningar av statsbudgetens övriga inkomster.

Jämför reservationerna 7 (s), 8 (v) och 9 (mp).

Budgetpropositionen

Inkomster av statens verksamhet består bl.a. av aktieutdelningar, affärsverkens och Riksbankens inlevererade överskott, ränteinkomster och offentlig-rättsliga avgifter. Prognoserna för utdelningar från statens aktier är 19, 17 respektive 17 miljarder kronor åren 2008–2010. De minskade utdelningsin-

komster som följer av planerade företagsförsäljningar är beaktade i denna beräkning. Förslaget om förändrad finansieringsavgift för arbetslöshetskassorna påverkar statsbudgetens övriga inkomster, närmare bestämt inkomsttypen Inkomster från statens verksamhet. Den s.k. förhöjda finansieringsavgiften ersätts med en ny arbetslöshetsavgift som tydligare kopplas till respektive kassas utbetalningar. Denna förändring innebär att inkomsterna minskar med 1,3; 2,9 respektive 2,4 miljarder kronor åren 2008–2010 jämfört med 2007 års ekonomiska vårproposition.

Regeringen har för avsikt att sälja aktier i statliga bolag till ett värde av 50 miljarder kronor per år 2007–2010, dvs. sammanlagt 200 miljarder kronor under mandatperioden. Dessa inkomster redovisas under inkomsttypen Inkomster av försåld egendom.

Motionerna

Socialdemokraterna avvisar regeringens försäljningsplaner. Därmed ökar inkomsterna från aktieutdelningar men detta motsvaras i motionärernas beräkning av ökade statskuldsräntor. Man föreslår också sänkt egenfinansiering i arbetslöshetsförsäkringen med ca 7 miljarder kronor från 2008, vilket innebär att inkomsterna minskar. Detta motverkas dock i motionen av höjd skatt i form av reducerat jobbskatteavdrag.

Vänsterpartiet avvisar också regeringens försäljningsplaner. De statliga företagen ska utvecklas och inte avvecklas och det statliga ägandet bör ökas på sikt anser motionärerna. Företagen bör fungera som spjutspetsar genom att stödja forskning, teknikutveckling och innovation. De ger dessutom vinst till staten, vinster som med regeringens politik i stället kommer att gå till de privata aktieägarna. Vänsterpartiet redovisar också en inkomstminskning 2008 på ca 17 miljarder kronor under inkomsttypen 8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot. År 2010 har denna skattekreditering ökat till hela 59 miljarder kronor. Till största delen förklaras detta av den satsning på fler offentliga arbeten som motionärerna föreslår och utformar som en skattekreditering. Vänsterpartiet avvisar också regeringens förslag angående egenfinansieringen av arbetslöshetsförsäkringen och beräknar därför 7,4 miljarder kronor lägre inkomster än regeringen 2008.

Miljöpartiet föreslår också att egenavgifterna i arbetslöshetsförsäkringen ska sänkas men inte i samma omfattning som övriga oppositionspartier. Egenfinansieringen beräknas i Miljöpartiets förslag sänkas med 70 kr per månad, vilket innebär minskade inkomster med 3 miljarder kronor. Miljöpartiet utvecklar inte sin syn på regeringens försäljningsplaner, men motsätter sig inte omfattningen av regeringens planerade försäljningar.

Tabell 4.4 Statsbudgetens övriga inkomster 2008*Miljarder kronor*

Inkomsttyp	Regeringens förslag				Avvikelser från regeringens förslag			
		s	v	mp		s	v	mp
2000 Inkomster av statens verksamhet	44,0	-4,6	-7,4	-3,0				
3000 Inkomster av försäld egendom	50,0	-50,0	-50,0	±0				
4000 Återbetalning av lån	1,9	±0	±0	±0				
5000 Kalkylmässiga inkomster	8,9	±0	±0	±0				
6000 Bidrag från EU	12,5	±0	±0	±0				
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-52,5	±0	±0	±0				
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot	-2,6	±0	-16,6	±0				
Summa övriga inkomster	62,3	-54,6	-74,0	-3,0				

Finansutskottets bedömning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till reformering av egenfinansieringen av arbetslöshetsförsäkringen. Utskottet står även bakom regeringens planer på att sälja aktier i statliga företag för 50 miljarder kronor per år, dvs. sammanlagt 200 miljarder kronor under mandatperioden. Ett fortsatt statligt ägande kan vara motiverat om det finns särskilda nationella intressen eller samhällsuppdrag som är svåra att hantera utan statligt inflytande i företagen. Företag som verkar på fullt marknadsmässiga villkor fungerar emellertid i de flesta fall bättre med privata ägare.

I samband med beredningen av propositionen om försäljning av statliga företag (2006/07:57) yttrade sig finansutskottet till näringsutskottet bl.a. om de statsfinansiella konsekvenserna av försäljningarna. Finansutskottet bedömde då, med utgångspunkt i ett utredningsmaterial från riksdagens utredningstjänst med jämförelser mellan bolagens direktavkastning och räntorna på statsskulden, att försäljningarna skulle få positiva statsfinansiella konsekvenser. Utskottet står fast vid denna bedömning.

Utskottet avvisar Vänsterpartiets förslag om en kraftig ökning av antalet offentligt anställda som i tabell 4.4 syns i form av minskade inkomster under inkomsttypen 8000.

4.5 Statsbudgetens totala inkomster

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till beräkning av statsbudgetens inkomster för 2008. Oppositionspartiernas förslag till inkomstberäkningar avslås.

Jämför reservationerna 7 (s), 8 (v) och 9 (mp).

Budgetpropositionen

I budgetpropositionens yrkande 11 föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster. I propositionens bilaga 1 avsnitt 2 redovisar regeringen en specifikation av statsbudgetens inkomster

fördelad på inkomsttitlar. Statsbudgetens inkomster 2008 beräknas enligt regeringens förslag uppgå till 871 582 303 000 kr. Nedan redovisas en aggregerad tabell över statsbudgetens inkomster. Skatteinkomsterna redovisas mer i detalj i betänkandets avsnitt 4.3.

Tabell 4.5 Statsbudgetens totala inkomster 2008

Miljarder kronor

Inkomsttyp	Regeringens förslag	Avvikelser från regeringens förslag		
		s	v	mp
1000 Skatter m.m.	809,3	+40,3	+83,0	+50,9
2000 Inkomster av statens verksamhet	44,0	-4,6	-7,4	-3,0
3000 Inkomster av försäld egendom	50,0	-50,0	-50,0	±0
4000 Återbetalning av lån	1,9	±0	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	8,9	±0	±0	±0
6000 Bidrag från EU	12,5	±0	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-52,5	±0	±0	±0
8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekontot	-2,6	±0	-16,6	±0
Summa statsbudgetens inkomster	871,6	-14,4	+9,0	+47,9

Motionerna

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslår i sina budgetmotioner alternativa beräkningar av statsbudgetens inkomster 2008. Vänsterpartiet föreslår även att riksdagen ska godkänna en beräkning av inkomsterna för 2009 och 2010.

Yttranden från andra utskottet

Skatteutskottet tillstyrker regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster och avstyrker motionernas alternativa förslag. Socialförsäkringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet tillstyrker regeringens beräkning av inkomster 2008 såvitt avser utskottens respektive områden.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har tidigare i detta betänkande tagit ställning till de olika skatteförslagen, avsnitt 4.3, samt till förslagen om övriga inkomster, avsnitt 4.4. I kapitlen 2 och 3 har utskottet tagit ställning till förmån för regeringens inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. I överensstämmelse med detta tillstyrker utskottet regeringens förslag till beräkning av statsbudgetens inkomster för 2008 och avstyrker oppositionspartiernas alternativa förslag. Utskottet avvisar även Vänsterpartiets yrkande om inkomsterna 2009–2010.

Därmed tillstyrker utskottet budgetpropositionens yrkande 11 och avstyrker motionerna Fi277 (s) yrkandena 3 och 11, Fi278 (mp) yrkandena 6 och 30 samt Fi276 (v) yrkandena 10 och 11.

4.6 Statsbudgeten i sammandrag

Utskottet har i de närmast föregående avsnitten behandlat de delposter som statsbudgeten är uppbyggd av. Skillnaden mellan statsbudgetens inkomster och summan av samtliga utgifter på utgiftsområden (inklusive förändring av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringen) utgör budgetsaldot, vilket definitionsmässigt är liktydigt med statens lånebehov, men med omvänt tecken. Ett positivt budgetsaldo motsvaras således av ett lika stort negativt lånebehov. Budgetsaldot (och därmed lånebehovet) framkommer alltså som ett resultat av de delar som bygger upp budgeten. Riksdagen tar ställning till delarna, inte till saldot som sådant.

Tabell 4.6 Statsbudgetens inkomster, utgifter och saldo 2008

Miljarder kronor

	Regeringens			
	förslag	s	v	mp
Inkomster	871,6	857,2	880,5	919,4
varav: Försäljningsinkomster	50,0	0,0	0,0	50,0
Utgifter	781,1	818,7	840,2	819,5
varav: Utgifter exkl. statsskulsräntor	726,9	760,8	757,1	765,3
Statsskulsräntor	40,8	43,2	40,8	40,8
Riksgäldskontorets nettoutlåning	12,7	13,9	41,6	12,7
Kassamässig korrigering	0,8	0,8	0,8	0,8
Statsbudgetens saldo	90,5	38,7	40,4	99,9
Saldo exkl. försäljningsinkomster	40,5	38,7	40,4	49,9

I tabell 4.6 presenteras ett sammandrag av regeringens och oppositionspartiernas budgetalternativ för 2008. Regeringens förslag innebär ett budgetöverskott, dvs. en minskning av statens lånebehov, med 90,5 miljarder kronor. Även oppositionspartiernas alternativ visar betydande överskott och om inkomsterna från företagsförsäljningar exkluderas förefaller skillnaderna mellan partiernas budgetsaldon små. Bakom denna skenbara likhet ligger dock stora skillnader mellan alternativen.

Socialdemokraternas lägre inkomster beror på att man avvisar försäljningarna av statliga företag. Den offentliga sektorns skatteintäkter ökar i själva verket med drygt 28 miljarder kronor i Socialdemokraternas budgetalternativ.

Vänsterpartiets inkomster ser ut att överstiga regeringens med 9 miljarder kronor vid en första anblick. Under ytan ligger dock skattehöjningar i den samlade offentliga sektorn i storleksordningen 80 miljarder kronor. Att höjningen av de redovisade inkomsterna inte blir större beror i Vänsterpartiets fall både på att företagsförsäljningarna avvisas och på att partiets jobbsatsning redovisas som en skattekreditering, dvs. som minskade inkomster. Den stora ökningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning beror på att Vänsterpartiet lyfter över stora utgiftsprogram från anslag till Riksgäldskontoret.

Miljöpartiet redovisar högst inkomster eftersom man genomför skatteköningar som uppgår till ca 34 miljarder kronor för den offentliga sektorn och accepterar regeringens försäljningar av företag.

Utskottet vill i detta sammanhang påpeka att beskrivningen i propositionen av regeringens olika åtgärder är mycket komplex. Förutom de olika måtten på förändringarna förekommer också olika jämförelsegrunder och olika skärningar av förslagen. I redovisningen av skatteförändringarna kompliceras bilden ytterligare av att flera förslag aviseras i en proposition och sedan föreslås i en annan. Utskottet har stor förståelse för att materialet i sig är komplext och kan behöva beskrivas på flera sätt för att ge en fullständig bild. Inte desto mindre är det ur riksdagens perspektiv ett rimligt krav att någorlunda enkelt kunna utläsa de statsfinansiella konsekvenserna av att t.ex. avvisa ett regeringsförslag.

4.7 Ålderspensionssystemet

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

Jämför reservation 8 (v).

Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten omfattar ålderspension i form av tilläggspension, inkomstpension, premiepension samt administrationskostnader.

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår i budgetpropositionens yrkande 6 att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2008. Utgifterna beräknas till 201 093 miljoner kronor.

Motionerna

Vänsterpartiet föreslår höjd garantipension med 300 kr per månad 2008, vilket enligt motionärerna innebär ökade utgifter för ålderspensionssystemet med 1,5 miljarder kronor.

Socialförsäkringsutskottets yttrande

Beträffande ålderspensionssystemet anser socialförsäkringsutskottet att finansutskottet bör avstyrka ett motionsförslag, Fi276 (v) yrkande 9, om att tilläggspensionen för vissa av de tidigare ATP-pensionärerna ska räknas

upp som en kompensation för den urholkning av pensionerna som skedde på 1990-talet. Utskottet har tidigare behandlat och avstyrkt yrkanden i frågan, senast i betänkande 2006/07:SfU1 och vidhåller sin tidigare uppfattning.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2008 och avstyrker det aktuella motionsförslaget. Därmed tillstyrker utskottet propositionens yrkande 6 och avstyrker motion Fi276 (v) yrkande 9.

4.8 Utgiftstak för staten och offentlig sektor

Utskottets delförslag i korthet

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 957 miljarder kronor 2008, 989 miljarder kronor 2009 och 1 018 miljarder kronor 2010. Riksdagen godkänner regeringens beräkning av taket för den offentliga sektorns utgifter 2008–2010.

Alternativa förslag till utgiftstak för staten avslås.

Jämför reservationerna 7 (s), 8 (v) och 9 (mp).

Utgiftstaket för staten omfattar utgifterna på statsbudgeten, exklusive statskuldsräntor, samt utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

Utgiftstaket för den offentliga sektorn utgörs av utgiftstaket för staten samt beräknade utgifter i kommunsektorn. Nivån på utgiftstaket för den offentliga sektorn är således en funktion av det utgiftstak som gäller för staten. En eliminering görs för interna transaktioner mellan staten och kommunsektorn och mellan staten och ålderspensionssystemet. Den största delen av de interna transaktionerna utgörs av statsbidrag till kommunsektorn samt av statliga ålderspensionsavgifter.

Utgiftstaket för staten fastställs av riksdagen men avseende utgiftstaket för den offentliga sektorn innebär riksdagens beslut endast att beräkningen godkänns.

Budgetpropositionen

Utgiftstak för staten

Utgiftstaket för staten utgör ett viktigt budgetpolitiskt åtagande som främjar budgetdisciplinen och stärker trovärdigheten i den ekonomiska politiken. Utgiftstaket ska sättas på ett sådant sätt att det ger förutsättningar att uppnå överskotts målet om ett genomsnittligt finansiellt sparande i den

offentliga sektorn på 1 % och därmed skapa förutsättningar för långsiktigt uthålliga offentliga finanser. Utgiftstaket understryker också behovet av prioriteringar mellan olika utgifter och förebygger en utveckling där skatteuttaget stegvis måste höjas till följd av bristfällig utgiftskontroll. Regeringen framhåller också sin ambition att de statliga utgifterna ska minska svagt i relation till BNP.

Regeringen föreslår i punkt 2 i propositionen att utgiftstaket för 2008 fastställs till 957 miljarder kronor. I punkt 3 föreslår regeringen att utgiftstaken för 2009 och 2010 fastställs till 989 respektive 1 018 miljarder kronor.

Förslagen till utgiftstak innebär att regeringen nu återgår till en treårig budgetcykel. I 2007 års ekonomiska vårproposition presenterade regeringen en beräkning av utgiftstaket för 2010, och det förslag som nu lämnas överensstämmer med detta förslag när hänsyn tagits till de tekniska förändringar som följer av regeringens förslag och vissa ändringar av redovisningen. De föreslagna utgiftstaken innebär en fortsatt stark utveckling av de offentliga finanserna, där överskotts målen beräknas uppnås och de statliga utgifterna fortsätter att minska svagt som andel av BNP under mandatperioden.

Utgiftstaket för den offentliga sektorn

Beräkningen av utgiftstaket för den offentliga sektorn föreslås enligt punkt 7 i propositionen uppgå till 1 506 miljarder kronor 2008, 1 567 miljarder kronor 2009 och 1 623 miljarder kronor 2010.

Tabell 4.7 Regeringens förslag till utgiftstak för staten och offentlig sektor 2008–2010

Miljarder kronor

	2008	2009	2010
Summa utgiftsområden exkl. statsskuld räntor	726	728	747
Minskning av anslagsbehållningar	1	2	2
Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten	201	219	235
Takbegränsade utgifter	928	949	984
Budgeteringsmarginal	29	40	34
Utgiftstak för staten	957	989	1 018
<i>Procent av BNP</i>	<i>30,0</i>	<i>29,4</i>	<i>28,9</i>
Kommunsektorns utgifter	696	726	755
Interna transaktioner	-146	-148	-150
Utgiftstak för den offentliga sektorn	1 506	1 567	1 623
<i>Procent av BNP</i>	<i>47,2</i>	<i>46,6</i>	<i>46,0</i>

Motionerna

Socialdemokraterna föreslår i sin motion Fi277 yrkande 1 att utgiftstaket för 2008 fastställs till 982 miljarder kronor, vilket enligt motionärerna är ett utgiftstak som ligger väl i linje med kravet på sunda offentliga finanser. Det föreslagna utgiftstaket innebär att budgeteringsmarginalen 2008

uppgår till 20 miljarder kronor i Socialdemokraternas budgetalternativ. Motionärerna avvisar regeringens förslag till utgiftstak för 2009 och 2010 (yrkande 2).

Vänsterpartiet avvisar det nuvarande systemet med utgiftstak som enligt motionärerna inbjuder till en oansvarig hantering av de gemensamma resurserna. Systemet sätter skarpa gränser för offentliga utgifter men hindrar inte att de offentliga finanserna försvagas genom ofinansierade skattesänkningar, anser motionärerna. Som en konsekvens av detta föreslår Vänsterpartiet att regeringens förslag till utgiftstak för 2008–2010 avslås (yrkandena 14 och 15) och att det tidigare fattade beslutet om utgiftstak för 2008 upphävs (yrkande 16).

Miljöpartiet anser att utgiftstaken fyller en viktig funktion genom att det håller utgiftsökningarna i schack och hindrar att staten tar på sig åtaganden som blir ohållbara vid ett försämrat konjunkturläge. Utgiftstaken ger förutsättningar att nå överskottsmålet, skriver motionärerna. I likhet med regeringen presenterade Miljöpartiet förslag till utgiftstak för 2008 och 2009 samt en bedömning av ett lämpligt utgiftstak för 2010 i 2007 års ekonomiska vårproposition. Nu föreslår man utgiftstak för alla tre åren som överensstämmer, efter vissa tekniska justeringar, med dem som presenterades i våras. Miljöpartiet föreslår att utgiftstaket för 2008 fastställs till 985 miljarder kronor (yrkande 3) och för 2009–2010 till 1 021 respektive 1 051 miljarder kronor (yrkande 4).

Tabell 4.8 Regeringens och oppositionens utgiftstak för staten 2008–2010

Miljarder kronor

	2008	2009	2010
Regeringen	957	989	1 018
Socialdemokraterna	+25		
Vänsterpartiet			
Miljöpartiet	+28	+32	+33

Anm. Socialdemokraterna föreslår endast utgiftstak för 2008. Vänsterpartiet motsätter sig systemet med utgiftstak som sådant och föreslår följaktligen inte några tak.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet ser mycket positivt på att regeringen i och med denna budgetproposition återupprättar det treåriga perspektivet i budgeten. I våras gjorde regeringen en bedömning av ett lämpligt utgiftstak för 2010 och nu föreslår man ett tak som överensstämmer med denna bedömning, efter vissa tekniska korrigeringar, varav den dominerande beror på minskade anslag till kommunerna eftersom dessa i stället får tillgodogöra sig inkomster från den kommunala fastighetsavgiften som införs 2008. Regeringens föreslagna utgiftstak innebär en ansvarsfull och långsiktigt hållbar inriktning av de offentliga finanserna. Överskottsmålen uppnås enligt beräkningarna i propositionen och de statliga utgifterna fortsätter att minska svagt som andel av BNP.

Socialdemokraterna tycks ha en dubiös inställning till utgiftstaken. Man hävdar att det finanspolitiska ramverket fungerat väl och att det finns goda skäl att bevara det, men treårsperspektivet i budgeten ligger knappast Socialdemokraterna varmt om hjärtat. I regeringsställning lät man upprepade gånger bli att föreslå något utgiftstak för det tredje året, och i det nu aktuella budgetalternativet föreslår man endast ett utgiftstak för 2008. För 2009 och 2010 lämnas inga förslag eller bedömningar av utgiftstaken och några skäl till detta lämnas inte. Utskottet ser allvarligt på denna bristande vilja från Socialdemokraternas sida att presentera eller föreslå några utgiftstak efter 2008.

Vänsterpartiet vill montera ned hela det ramverk som i tio års tid kraftigt bidragit till den goda offentlig-finansiella situation som Sverige nu befinner sig i. Utgiftstaken ska avskaffas. Stora utgiftsprogram ska lyftas ut ur budgeten och utgifter ska redovisas som minskade inkomster. Vänsterpartiet bäddar med sina förslag för en ansvarslös budgetpolitik.

Miljöpartiet föreslår som enda oppositionsparti utgiftstak för alla år 2008–2010. I likhet med regeringen presenterade Miljöpartiet i våras en bedömning av utgiftstaket för 2010 och håller nu fast vid den bedömningen. Utskottet avvisar Miljöpartiets förslag som innebär avsevärt högre utgifter än regeringens, men ser positivt på att motionärerna står bakom de budgetpolitiska målen och upprätthåller ett tydligt treårsperspektiv i sitt budgetalternativ.

Finansutskottet tillstyrker därmed propositionens yrkanden 2, 3 och 7 och avstyrker motionerna Fi277 (s) yrkandena 1 och 2, Fi276 (v) yrkandena 14, 15 och 16 samt Fi 278 (mp) yrkandena 3 och 4.

5 Fördelning av utgifter 2009 och 2010

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av statsbudgetens utgifter på utgiftsområden för 2009 och 2010. De alternativa förslag till utgiftsområdesramar som föreslås av oppositionspartierna avstyrks.

Jämför reservationerna 10 (s), 11 (v) och 12 (mp).

Budgetpropositionen

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att riksdagen ska godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2009 och 2010 som riktlinje för regeringens budgetarbete (yrkande 12).

Motionerna

Förslag till alternativ på preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2009 och 2010 framförs av Socialdemokraterna i motion Fi277 yrkande 5, Vänsterpartiet i motion Fi276 yrkande 13 och Miljöpartiet i motion Fi278 yrkande 7. Oppositionspartiernas förslag presenteras i förhållande till regeringens i tabellerna 5.1 och 5.2.

Tabell 5.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar 2009

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelser från regeringen		
		s	v	mp
1 Rikets styrelse	11 971	-594	-43	-418
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 623	-90	-33	+340
3 Skatt, tull och exekution	9 346	+80	+475	+25
4 Rättsväsendet	32 039	±0	-925	+36
5 Internationell samverkan	1 636	+5	±0	±0
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	45 377	-3 000	-5 005	-2 880
7 Internationellt bistånd	29 829	±0	+2 484	±0
8 Migration	5 868	±0	-291	-12
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	54 160	+1 498	+9 002	+724
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	118 419	+4 755	+8 793	+2 500
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	42 381	±0	+4 350	+1 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	68 613	+1 031	+3 685	+5 146
13 Arbetsmarknad	61 370	+13 713	+6 900	+8 348
14 Arbetsliv	1 068	+20	+158	+93
15 Studiestöd	21 582	+180	+4 397	+4 044
16 Utbildning och universitetsforskning	48 170	+1 920	+1 012	+220
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 301	+127	+939	+500
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	1 682	+700	+1 128	+49
19 Regional utveckling	3 422	±0	±0	±0
20 Allmän miljö- och naturvård	4 484	+330	+1 468	+1 731
21 Energi	2 347	+1 290	+1 270	+3 426
22 Kommunikationer	36 622	+940	-7 173	+4 770
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	17 274	±0	+104	+150
24 Näringsliv	4 853	+370	+35	+210
25 Allmänna bidrag till kommuner	64 535	+9 140	+18 787	+16 485
26 Statskuldsräntor m.m.	35 210	+5 050	+5	±0
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	18 678	±0	±0	±0
Minskning av anslagsbehållningar	2 276	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	765 135	+37 465	+51 522	+46 485

Tabell 5.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar 2010
Miljoner kronor

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelser från regeringen		
		s	v	mp
1 Rikets styrelse	11 455	-294	-44	-176
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	12 059	-90	-34	+500
3 Skatt, tull och exekution	9 581	+80	+601	+25
4 Rättsväsendet	32 849	±0	-925	+36
5 Internationell samverkan	1 643	+5	±0	±0
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	46 294	-4 500	-5 538	-3 520
7 Internationellt bistånd	31 371	±0	+2 984	±0
8 Migration	5 665	±0	-291	+5
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	55 474	+1 645	+10 052	+719
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	120 287	+4 775	+9 443	+2 400
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	41 765	±0	+5 350	+1 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	70 894	+1 031	+3 725	+6 673
13 Arbetsmarknad	61 978	+13 873	+1 545	+8 528
14 Arbetsliv	1 055	+40	+318	+93
15 Studiestöd	23 282	+260	+5 595	+4 103
16 Utbildning och universitetsforskning	49 586	+2 050	+1 162	+320
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 486	+127	+1 001	+1 000
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	1 503	+1 200	+1 937	+49
19 Regional utveckling	3 373	±0	±0	±0
20 Allmän miljö- och naturvård	4 599	+175	+1 568	+1 710
21 Energi	1 903	+1 955	+2 040	+3 823
22 Kommunikationer	37 185	+778	-5 098	+7 700
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	17 151	±0	+104	+200
24 Näringsliv	4 808	+460	+155	+210
25 Allmänna bidrag till kommuner	64 531	+9 160	+24 313	+16 485
26 Statsskuldsräntor m.m.	34 588	+7 170	+1 650	±0
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	26 219	±0	±0	±0
Minskning av anslagsbehållningar	1 820	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	783 401	+39 899	+61 613	+51 881

Finansutskottets ställningstagande

Förslagen till fördelning av utgifter på utgiftsområden 2009 och 2010 utgår från motsvarande fördelning av utgiftsramar för 2008. Utskottet har tidigare i betänkandet avstyrkt oppositionspartiernas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken samt deras förslag till fördelning av statbudgetens utgifter för 2008. Utskottet föreslår att den preliminära fördelningen på utgiftsområdena för 2009 och 2010 godkänns i enlighet med regeringens förslag. Därmed tillstyrker utskottet propositionens yrkande 12 och avstyrker motionerna Fi277 (s) yrkande 5, Fi276 (v) yrkande 13 samt Fi278 (mp) yrkande 7.

6 Lån och bemyndiganden

6.1 Bemyndigande om upplåning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 ta upp lån enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning. Därmed tillstyrker riksdagen regeringens förslag (punkt 8).

Budgetpropositionen

Statsbudgetens saldo är sedan 1997 identiskt med statens lånebehov. För att saldot ska överensstämma med statens lånebehov redovisas Riksgäldskontorets nettoutlåning och en post för kassamässig korrigering över statsbudgeten på utgiftssidan, vid sidan av utgifterna inom de 27 utgiftsområdena.

Under perioden 2007–2010 beräknas det ackumulerade budgetöverskottet enligt redovisningen i budgetpropositionen uppgå till 488,4 miljarder kronor. År 2008 beräknas statsbudgeten uppvisa ett överskott på 90,5 miljarder kronor, och för 2009 och 2010 beräknas överskottet uppgå till 116,3 respektive 147,1 miljarder kronor.

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under budgetåret 2008 ta upp lån enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning.

Finansutskottets ställningstagande

Riksdagen ger enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning regeringen befogenhet att för ett år i taget ta upp lån för staten. Finansutskottet tillstyrker att regeringen ges det i finansplanen begärda bemyndigandet (punkt 8).

6.2 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar för förvaltningsändamål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2008 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet upp till ett belopp av 30,3 miljarder kronor. Därmed tillstyrker riksdagen regeringens förslag (punkt 13).

Budgetpropositionen

I budgetpropositionen (avsnitt 7.5.1) redovisas för varje utgiftsområde det beräknade sammanlagda behovet av låneramar för investeringar i anläggningstillgångar för 2008. Den totala låneramen avser summan av de lån som regeringen via myndigheterna högst får ha i Riksgäldskontoret under 2008 och innefattar även tidigare tagna lån. Regeringen beräknar att det behövs en sammantagen låneram på 30,3 miljarder kronor för 2008. För att möta oförutsedda behov kommer preliminärt 258 miljoner kronor initialt inte att fördelas till myndigheterna utan disponeras av regeringen.

Jämfört med aktuella låneramar för 2007 innebär regeringens förslag en ökning med 1,8 miljarder kronor eller 6 %. Under perioden 2002 till 2007 har den genomsnittliga ökningstakten av låneramen uppgått till ca 6 % per år. Vid halvårsskiftet 2007 uppgick myndigheternas totala skuld avseende investeringar i anläggningstillgångar till 20,4 miljarder kronor, vilket är ca 0,6 miljarder kronor mer än vid samma tidpunkt ett år tidigare. Vid halvårsskiftet 2007 utnyttjades 72 % av den totala ramen, vilket kan jämföras med 71 % vid samma tidpunkt 2006. Upplåningen ökar dock i regel under andra halvåret, vilket innebär att utnyttjandegraden vid utgången av året i regel är högre än ovan redovisade nivåer.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att utnyttjandegraden vad gäller de låneramar som beviljades för innevarande år är 72 %. Nivån är anmärkningsvärt låg och har bara ökat enstaka procentenheter de senaste två åren. Som utskottet tidigare har påpekat (bet. 2005/06:FiU1 s. 181, bet. 2006/07:FiU1 s. 129) kan en så stor skillnad mellan beviljade låneramar för myndigheten och faktiskt utnyttjade belopp innebära problem för den finansiella styrningen av myndigheterna. Utskottet förutsätter att regeringen strävar mot att utnyttjandegraden successivt visar en allt bättre överensstämmelse med begärd låneram.

När det gäller utvecklingen av låneramen totalt har den ökat under en lång följd av år, även i relation till statsbudgetens utgifter. År 1998 motsvarade den begärda låneramen 2,3 % av statsbudgetens utgifter, vilket kan jämföras med 3,7 % för 2007 och 3,9 % för 2008. En successivt ökande andel lån får, som finansutskottet tidigare påpekat (bet. 2005/06:FiU1 s. 181 samt bet. 2006/07:FiU1 s. 129) till följd att myndigheternas utgifter för räntor och amorteringar ökar i betydelse.

Utskottet saknar en förklaring i budgetpropositionen till varför låneramen ökar trots att utgifterna har minskat. Utgiftsnivån för 2008 ligger på motsvarande 2006 års nivå, medan låneramen är 8 % högre 2008 jämfört med 2006. Detta borde ha förklarats av regeringen, särskilt med tanke på att utnyttjandegraden är låg.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till låneramar avseende myndigheternas investeringar för 2008. Utskottet tillstyrker således att regeringen för 2008 får besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet upp till ett belopp om 30,3 miljarder kronor (punkt 13).

6.3 Myndigheternas räntekontokrediter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2008 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 19,8 miljarder kronor. Därmed tillstyrker riksdagen regeringens förslag (punkt 14).

Budgetpropositionen

Myndigheterna placerar överskottslikviditet och finansierar sitt behov av rörelsekapital i Riksgäldskontoret. För detta ändamål har varje myndighet ett räntekonto med kredit. Storleken på krediten varierar men ligger normalt i intervallet 5–10 % av summan av myndighetens anslag, bidrag och avgiftsinkomster.

Regeringen föreslår att summan av kreditramarna för myndigheternas räntekonton (exklusive Sjunde AP-fonden) får uppgå till högst 19,8 miljarder kronor för 2008, varav 198 miljoner kronor initialt inte kommer att fördelas till myndigheterna. Jämfört med den ram som riksdagen beslutat om för 2007 innebär det en ökning av den totala ramen med 0,1 miljarder kronor.

Myndigheterna hade en betydande inlåning på sina räntekonton vid halvårsskiftet i år. En anledning till detta är det anslagssparande som myndigheterna har byggt upp. Det kan även uppstå en likviditet från myndigheternas avgiftsfinansierade verksamhet. Endast 18 av 240 myndigheter utnyttjade sin kredit vid halvårsskiftet.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om myndigheternas räntekontokrediter i Riksgäldskontoret (punkt 14).

6.4 Sjunde AP-fondens lån och räntekontokredit i Riksgäldskontoret

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2008 för Sjunde AP-fondens verksamhet dels besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 5 miljoner kronor, dels besluta om en kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 150 miljoner kronor (punkt 15).

Budgetpropositionen

Sjunde AP-fonden förvaltar premiepensionsmedel inom ålderspensionssystemet. Medlen förvaltas i två fonder, Premiesparfonden och Premievalsfonden. Premiesparfonden förvaltar medel för de personer som har avstått från att välja någon annan fond. Premievalsfonden kan väljas fritt på samma sätt som andra fonder inom premiepensionssystemet.

Kostnaderna för Sjunde AP-fondens verksamhet ska täckas med förvaltningsavgifter som tas ur fonderna. Det gäller även kostnaderna för att bygga upp verksamheten från grunden. För att åstadkomma neutralitet mellan generationer sprids kostnaderna under uppbyggnadsskedet över en längre period. För detta ändamål disponerar Sjunde AP-fonden krediter i Riksgäldskontoret.

Förvaltningsavgiften uppgår, med beaktande av PPM:s rabattsystem, till 0,15 % för Premiesparfonden och 0,29 % för Premievalsfonden under 2006. Under 2007 kommer Premiesparfondens avgift att vara oförändrad medan Premievalsfondens avgift sänks. Sjunde AP-fondens totala resultat för 2007 uppskattas till 7,5 miljoner kronor, vilket minskar det balanserade underskottet till ca 143 miljoner kronor.

Beräkningar visar på successivt förbättrade resultat för Sjunde AP-fonden. Det balanserade underskottet och därmed kreditbehovet beräknas bli allt lägre för att slutligen elimineras senast år 2015. Det förutsätter bl.a. att den pågående översynen av premiepensionssystemet inte leder till påtagligt höjda kostnader för Sjunde AP-fondens del.

För 2008 bedömer regeringen att ramarna inte behöver ändras från föregående år.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om Sjunde AP-fondens kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret samt låneram i Riksgäldskontoret för finansiering av anläggningstillgångar som används i verksamheten (punkt 15).

6.5 Bemyndigande för ramanslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 besluta att ett ramanslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om vissa villkor är uppfyllda. Riksdagen tillstyrker därmed regeringens förslag (punkt 16).

Budgetpropositionen

Regeringen får med riksdagens bemyndigande besluta att ett ramanslag får överskridas, om detta är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända då anslaget anvisades eller för att ett av riksdagen beslutat ändamål med anslaget ska kunna uppfyllas (6 § andra stycket lagen [1996:1059] om statsbudgeten).

Regeringen begär i budgetpropositionen (avsnitt 7.8) att den bemyndigas att under budgetåret 2008 få besluta att ett ramanslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om

- ett riksdagsbeslut om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas och
- överskridandet ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten.

Enligt regeringen kan oundvikliga utgiftsökningar för de flesta ramanslag rymmas inom den högsta tillåtna anslagskrediten på 10 %. Något särskilt bemyndigande som ger regeringen befogenhet att besluta om överskridande av ramanslag som anvisats för förvaltningsändamål anser regeringen därför inte att den behöver inhämta. Vid behov kommer ytterligare medel att begäras på tilläggsbudget. När det däremot gäller ramanslag som anvisats för regelstyrd verksamhet, icke påverkbara EU-relaterade utgifter, infriande av garantier samt oförutsedda utgifter kan så stora förändringar inträffa att utgifterna inte ryms inom den högsta tillåtna anslagskrediten. Regeringen avser att i sådana fall i första hand återkomma till riksdagen med förslag om anslag på tilläggsbudget. Förändringar kan dock inträffa snabbt, och betalningarna kan behöva göras utan dröjsmål. Om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas bör regeringen bemyndigas att besluta om överskridande när de förutsättningar som anges i budgetlagen är uppfyllda.

Regeringen avser även fortsättningsvis på tilläggsbudget föreslå förändringar av berörda anslag som ersätter de medgivna överskridandena. I Årsredovisning för staten 2006 (skr. 2006/07:101 avsnitt 5.3.4) lämnades en redovisning av vilka anslag som regeringen medgivit överskridanden för under 2006. Innevarande år har regeringen medgivit överskridande på utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar av anslag 42:4 *Bekämpande av smittsamma husdjursjukdomar* med 50 miljoner kronor. Anslaget har på tilläggsbudget tillförts motsvarande medel. Regeringen har även medgivit överskridande på utgiftsområde 24 Närings-

liv av anslag 38:17 *Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.* med 50 miljoner kronor. Anslaget har tillförts motsvarande medel på tilläggsbudget i 2007 års ekonomiska vårproposition. Ett eventuellt utnyttjande av bemyndigandet senare i år kommer att redovisas i årsredovisning för staten 2007.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande för ramanslag (punkt 16).

7 Övrigt

7.1 EU-medlemskapets kostnader

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion med begäran om att regeringen ska utreda EU-medlemskapets totala kostnader.

Jämför reservation 13 (v, mp).

Motionen

I *motion Fi257* av Max Andersson och Ulf Holm (båda mp) föreslås en utredning som ska undersöka Sveriges samlade kostnader för EU-medlemskapet. Enligt motionärerna är kostnaderna betydande, och medlemsavgiften är trots sin storlek endast en mindre del av kostnaderna. Till medlemsavgiften måste t.ex. läggas kostnaderna för att återreglera jordbruket, för den misskötta fiskepolitiken, för en protektionistisk handelspolitik och medfinansieringskostnader för kommuner och landsting i samband med den hårt kritiserade regionalpolitiken. Till detta kommer svårberäknade kostnader för att goda idéer stoppas för att de står i strid med, eller skulle kunna stå i strid med, EU-lagstiftningen, ökad byråkratisering och kostnader för implementering. Även näringslivet har betydande kostnader för byråkrati och administration på grund av EU:s regelverk. En utredning som bara beaktar kostnaderna skulle enligt motionärerna vara onödigt ensidig och måste även undersöka och kvantifiera de positiva effekterna av ett EU-medlemskap. Motionärerna anser att det behövs en ordentlig utredning av EU-medlemskapets samlade kostnader.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet behandlade en snarlik motion förra hösten (bet. 2006/07: FiU5) och anförde då följande:

Sverige bör arbeta för att unionen ska vara öppen, effektiv och dynamisk. Målet för den svenska budgetpolitiken inom EU innebär att Sverige ska arbeta för en effektiv och återhållsam budgetpolitik. Samtidigt är det angeläget att Sverige inom ramen för EU:s politik tar till vara de möjligheter till återflöde som finns inom jordbruks-, miljö- och regionalpolitiken.

Motionärerna beskriver EU:s politik som misskött och misslyckad inom en rad områden och anser därmed att EU ger upphov till stora och onödiga kostnader. Utskottet delar inte denna syn. Sverige är en del av Europa och ska vara en aktiv och drivande part i den europeiska integrationen. För att ge en rättvisande bild av EU-medlemskapets samlade konsekvenser måste självfallet även alla de positiva effekterna av medlemskapet beaktas. Det är i praktiken ogörligt att på ett rättvisande sätt beräkna de ekonomiska effekterna av vår tillgång till den inre marknaden och dessutom väga in vår politiska möjlighet att påverka EU. Att ensidigt belysa kostnader och nackdelar med EU-medlemskapet, som motionärerna tycks förespråka, skulle enligt utskottets uppfattning ge en kraftigt missvisande bild av EU-medlemskapets effekter.

Motionärerna skriver nu att en utredning, för att inte vara onödigt ensidig, också måste undersöka och kvantifiera de positiva effekterna av EU-medlemskapet. Det är i och för sig lovvärt, men utskottet anser att EU-medlemskapets för- och nackdelar inte låter sig fångas i en kvantitativ analys och anser liksom tidigare att det i praktiken är ogörligt att på ett rättvisande sätt beräkna de ekonomiska effekterna av Sveriges tillgång till den inre marknaden och dessutom väga in vår politiska möjlighet att påverka EU. Det är dock viktigt att Sverige fortsätter att arbeta för att EU ska fungera effektivt och att budgetpolitiken ska vara restriktiv.

Utskottet avstyrker därmed motion Fi257 (mp).

7.2 Pris- och löneomräkningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att utreda modellen för pris- och löneomräkningen av myndigheternas förvaltningsanslag.

Jämför reservation 14 (v).

Motionen

I motion Fi209 (v) föreslås att regeringen ska utreda frågan om ett nytt system för pris- och löneomräkning. Den nuvarande modellen för pris- och löneomräkning innebär att löneutvecklingen i den privata tjänstesektorn används som jämförelsenorm. För 2008 räknas lönerna bara upp med 0,78 %, vilket ska jämföras med att de avtal som träffats på arbetsmarknaden under 2007 oftast ligger på 3,4 % per år.

Den modell som används för pris- och löneomräkning innebär att kvalificerade arbeten inom staten jämförs med exempelvis tjänster på callcenter och andra verksamheter som inte har samma krav på kvalitet och rättssäkerhet som statliga myndigheter. Modellen är alltför ökänslig för de stora skillnaderna inom tjänstesektorn och riskerar att fungera som en automatisk nedskärningsmaskin som successivt urholkar de offentliga verksamheterna. Staten har behov av kvalificerad arbetskraft som det råder hög konkurrens om, och dessutom ska verksamheterna kunna upprätthålla en bra och professionell service i hela landet.

Motionärerna anser att regeringen bör utreda frågan om ett nytt system för pris- och löneomräkning av myndigheternas förvaltningsanslag.

Finansutskottets ställningstagande

Varje år görs en omräkning av myndigheternas förvaltningsanslag med utgångspunkt i separata index för utvecklingen av löner, hyror och andra förvaltningskostnader. För att möjliggöra en långtgående delegering till myndigheterna och för att undvika inblandning i lönerörelsen används ett system för pris- och löneomräkning där myndigheterna inte kan påverka kompensationen genom sitt eget handlande. Systemet är även tänkt att skapa förutsättningar för en produktivitet utveckling som motsvarar den privata sektorn. Därför reduceras löneindexet med ett produktivitetsavdrag som motsvarar produktivitet utvecklingen i den privata tjänstesektorn. Detta avdrag motsvarar genomsnittet av de senaste 10 årens produktivitet utveckling inom den privata tjänstesektorn enligt nationalräkenskaperna.

Regeringen skriver i budgetpropositionen att man anser att pris- och löneomräkningen i stort sett fungerar bra och att man för närvarande inte har några planer på att se över eller byta modellen.

Utskottet delar regeringens uppfattning att systemet på det stora hela fungerar bra och anser inte att det finns skäl att nu se över modellen för pris- och löneomräkning. Utskottet noterar också att omräkningstalen för 2008 är lägre än normalt och det framgår av budgetpropositionen att regeringen räknar med betydligt högre pris- och löneomräkning både 2009 och 2010.

Utskottet avstyrker därmed motion Fi209 (v).

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Riktlinjer för den ekonomiska politiken, punkt 1 (s)

av Pär Nuder (s), Sonia Karlsson (s), Monica Green (s), Hans Hoff (s), Agneta Gille (s) och Tommy Ternemar (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för den ekonomiska politiken. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 7 och 123 i denna del och

2007/08:MJ457 av Anders Ygeman m.fl. (s) yrkande 1 och

avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 1 i denna del och motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 1, 2, 4, 5 och 7 samt

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del.

Ställningstagande

Det går bra för Sverige. Sysselsättningen stiger och arbetslösheten faller. Ändå biter sig långtidsarbetslösheten fast och många har inte alls fått del av de goda tiderna. Det är hög tid att ändra på det.

Det är viktigt att nu bryta långtidsarbetslösheten och investera i framtida konkurrenskraft. Samtidigt får inte den ekonomiska politiken spä på risken för överhettning. Därför krävs en god avvägning mellan en ansvarsfull ekonomisk politik och nödvändiga satsningar för att förbereda Sverige för framtiden. Denna uppgift misslyckas regeringen med. Den budgetproposition som regeringen presenterade den 20 september innehåller vare sig åtgärder för att bryta långtidsarbetslösheten eller strategiska framtidssatsningar.

Fokus i regeringens politik ligger på skattesänkningar för välbeställda, som finansieras med sämre trygghet för vanliga löntagare. Vi ställer inte upp på en sådan politik. Ökade klyftor är varken bra för tillväxt eller sysselsättning. Sverige blir inte mer konkurrenskraftigt för att vuxna inte kan få en andra chans på komvux. Svenska företag får inte lättare att rekrytera

arbetskraft när den kvalificerade arbetsmarknadsutbildningen dras ned. Sverige får inte lättare att hävda sig i den globala konkurrensen för att ungdomar förvägras möjligheten att läsa vidare på högskolan. Orättvisor är inte produktiva. Sverige tjänar på rättvisa.

Sverige ska vara ett av världens mest konkurrenskraftiga länder. För att nå dit vill vi förena en politik för frihandel, öppenhet och konkurrens med breda satsningar på kunskap, entreprenörskap och trygghet för alla. Nu, i goda tider, kan vi rusta oss för de stora utmaningar vi ser i att ställa om till ett hållbart samhälle och möta de demografiska förändringarna. Vi är oroade över att regeringen ersätter offensiva satsningar på kunskap med subventioner till låglönejobb och sämre omställningstrygghet.

Sunda offentliga finanser

Sverige ska ha sunda offentliga finanser. Det är en förutsättning för uthållig tillväxt och stabil välfärd. Genom överskott i goda tider förhindras nedskärningar i sämre tider, då välfärden behövs som mest. Sunda offentliga finanser är även en fråga om rättvisa mot kommande generationer. En ansvarsfull ekonomisk politik under många år av socialdemokratiskt styre har lagt grunden till dagens goda offentliga finanser, och under de kommande åren är möjligheten för ett högt finansiellt sparande i den offentliga sektorn god. Vi föreslår nu en rad offensiva satsningar. De ryms alla inom en mer ansvarsfull budget än regeringens. Det finansiella sparandet i vårt alternativ är 1,1 miljard kronor högre än regeringens 2008, 2,5 miljarder kronor högre 2009 och 2,2 miljarder kronor högre 2010.

Strategiska framtidsinvesteringar

Sverige ska vara en ledande forskningsnation. Anslagen till forskning ska öka med 400 miljoner kronor per år 2008–2010 utöver regeringens förslag och forskningsanslag inom näringslivspolitikerna ska öka med 100 miljoner kronor per år utöver regeringens förslag. Det innebär att vi har forskningsanslag som är 2 miljarder kronor högre än regeringen under en fyraårsperiod. Utöver detta föreslår vi även ett investerings- och forskningsprogram inom energipolitiken på totalt 2,5 miljarder kronor 2009 och 2010.

Regeringen drar ned på antalet högskoleplatser med 3 000 helårsplatser. Vi vill i stället öka antalet högskoleplatser med 4 500 helårsplatser till 2010. Det innebär att vi föreslår 7 500 fler platser än regeringen. Inom ramen för denna ökning ska även fler bristutbildningar, bl.a längre vårdutbildningar, ingå.

Infrastrukturen är av avgörande betydelse för tillväxt, sysselsättning och välfärd. Företag ska snabbt och effektivt kunna leverera varor och tjänster till kunder inom och utom landet. Anställda ska enkelt kunna ta sig till och från arbetet. En väl utbyggd infrastruktur skapar större arbetsmarknader och ökar människors frihet. Det finns många angelägna infrastruktur-

projekt som skulle underlätta människors vardagsliv och förbättra näringslivets konkurrenskraft om de förverkligades. Samtidigt är det viktigt att sköta och underhålla den infrastruktur vi har.

Vi föreslår att Norra länken i Stockholm och Ostlänken, en ny järnväg mellan Järna och Linköping, ska börja byggas. För att inte andra angelägna investeringar ska behöva vänta vill vi lånefinansiera dem med lån i Riksgälden på sammanlagt 25 miljarder kronor.

Vi vill även införa ett nytt investeringsstöd för byggandet av miljövänliga hyresrätter till låga kostnader. Investeringsstödet ska bl.a. gå till att bygga studentbostäder och hyresrätter för både unga och äldre samt uppmuntra till ökat ekologiskt hållbart byggande. Vi vill genomföra ett långsiktigt miljardprogram för att förnya och utveckla miljonprogramsområdena. Satsningen ska genomföras i nära samarbete med de boende och finansieras av staten tillsammans med näringsliv och kommuner. Den totala kostnaden för satsningen beräknas till 15 miljarder kronor under 2010–2016 och ska fördelas jämnt mellan staten, kommunerna och näringslivet.

Sysselsättningen stiger och arbetslösheten faller. I detta konjunkturläge krävs mindre av insatser i form av hjälp och stöd för arbetssökande. Fokus måste i stället ligga på dem som står allra längst ifrån arbetsmarknaden. Samtidigt som stora grupper inte kommer in på arbetsmarknaden har många företag svårt att finna kvalificerad arbetskraft. Därför föreslår vi att politiken riktas in på att bygga broar från långtidsarbetslöshet till jobb. En sådan politik är bra för de arbetslösa och för de företag som i dag har svårt att finna arbetskraft och för samhällsekonomin i stort. Vi föreslår att 20 000 av de platser i arbetsmarknadspolitiska program som regeringen föreslår uppgraderas till kvalificerad arbetsmarknadsutbildning och riktas mot bristyrken. Vi vill också erbjuda en ny form av kort kvalificerad arbetsmarknadsutbildning – avstampsutbildningar. Dessa ska inte kräva några förkunskaper och vara öppna för långtidsarbetslösa ungdomar mellan 20 och 24 år. Vi vill också införa 15 000 jobb åt långtidsarbetslösa som ger arbetsgivaren 50 % av lönen i subvention plus den nystartssubvention som motsvarar arbetsgivaravgifterna. Dessa ska riktas till dem som har varit inskrivna vid arbetsförmedlingen eller sjukskrivna i minst två år.

Introduktion av nya svenskar

Sverige behöver bli bättre på att välkomna nya svenskar och så snabbt och smidigt som möjligt ta till vara deras resurser i arbetslivet. Ansvaret för flyktningmottagandet måste fördelas mer solidariskt. Vissa storstadskommuner som Göteborg, Malmö, Stockholm och Södertälje tar emot över tusen flyktingar om året medan andra kommuner inte tar emot några flyktingar alls. Vi vill att de kommuner som under de senaste åren har tagit en stor del av ansvaret i flyktningpolitiken ska få en solidaritetsbonus som innebär att de kommuner som har tagit emot flest flyktingar under de senaste fem åren i förhållande till sin kommuns befolkningsstorlek får en 20 % högre schablonersättning vid flyktningmottagande än andra kommuner.

En kunskapsskola för alla

Kunskap och bildning ger möjligheter till utveckling och personlig frigörelse. Samtidigt är kunskapen allt viktigare som verktyg för att skapa välstånd; kunskapssamhället ställer allt högre krav på utbildning. Det kräver att hela utbildningssystemet, från förskolan till universitets- och doktorandstudier, fungerar bra och ger människor de kunskaper och färdigheter som krävs i vårt moderna samhälle. Vi vill genomföra en särskild satsning för att öka kvaliteten på fritidsverksamheten genom att anställa fler fritidspedagoger och öka möjligheten till kompetensutveckling för redan anställda på fritids.

Vi föreslår även en kunskapsgaranti för eleverna. Den innebär att det slås fast att all undervisning ska vara icke-konfessionell. Vi vill även stärka tillsynen och kontrollen av friskolorna. I dag har Skolverket små möjligheter att säga nej till någon som vill starta en friskola. Vi vill i stället att Skolverket ska göra en självständig bedömning om skolan har förutsättningar att leva upp till skollagen, t.ex. ska friskolor visa att deras undervisning vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet – inte på religiös tro.

Arbetsmarknaden förändras hela tiden och det är viktigt att människor ges möjlighet till omskolning. Därför behövs en andra chans för de vuxna som inte tillgodogjort sig hela grund- och gymnasieskolans utbildning. Vi föreslår att komvux anslag ska öka med 600 miljoner kronor. Av dessa medel ska resurser avsättas för att stärka och utveckla yrkesutbildningarna på komvux.

En grön omställning

Regeringen har använt sitt första år till att tillsätta en ”kommission för hållbar utveckling”, ett vetenskapligt råd för klimatfrågor och en parlamentarisk beredning för översyn av klimatpolitiken. Ännu lyser resultaten av allt detta utredande och analyserande med sin frånvaro i regeringens politik. Det som presenterats i budgeten är nya namn på tidigare insatser och neddragningar på ett område för att finansiera ett annat. Ingen av regeringens satsningar får den kraft, tyngd och långsiktighet som behövs.

Vi vill att Sverige ska gå före och menar att möjligheterna till en högre svensk ambitionsnivå bör utredas och utsläppsminskningar på uppemot 35–40 % till 2020 övervägas. Om vi ska klara det viktiga slutmålet 70–85 % till år 2050 finns det anledning att ha en hög ambitionsnivå redan från början. Fortfarande pågår en ohållbar utveckling. Den går att vända. Men det kräver ambitioner och långsiktigt ansvar.

Oljeberoende måste brytas. Det behövs ett brett arbete för effektivare transporter, ökad produktion av förnybara drivmedel och en övergång till en fordonspark som inte enbart är hänvisad till fossila bränslen – framför allt genom att det ska vara ekonomiskt fördelaktigt och förmånligt att välja miljövänliga alternativ.

Vi vill öka takten i energieffektiviseringen av Sverige. Vi vill satsa på en rad åtgärder som t.ex. rådgivning, information och utbildning inom området. Vi vill inrätta ett råd för energieffektivisering och stimulera bästa teknik och byggnadsmaterial vid nybyggnationer för att kunna kombinera energieffektivitet med attraktivt boende.

De gröna certifikaten har redan kraftigt ökat tillförseln av miljövänlig el – nu är det dags för de vita certifikaten som gör samhället mer energieffektivt. Tanken med vita certifikat är att elleverantörer åläggs att effektivisera motsvarande en viss procent av den mängd el de säljer.

Regeringen lägger ned de framgångsrika klimatinvesteringsprogrammen trots att de haft stor betydelse för det breda klimatarbete som pågår över hela landet och som gett Sverige hög trovärdighet i de internationella förhandlingarna. Vi avvisar nedläggningen.

Välfärd av hög kvalitet

Det finns stora behov av åtgärder för att man ska våga lita på att välfärden håller hög kvalitet den dag som man behöver den. Det går före stora skattesänkningar. Vi vill att det ska vara människors behov som ska styra prioriteringarna i hälso- och sjukvården. Den med störst behov ska behandlas först. Vi kan aldrig acceptera att det är plånbokens tjocklek som ska avgöra tillgång och kvalitet i vården. Undersökningar visar att även om svensk sjukvård i internationell jämförelse är unikt jämlik så finns det oacceptabla skillnader i tillgänglighet mellan kvinnor och män, mellan infödda svenskar och nya svenskar samt mellan ung och gammal. Det gäller även skillnader mellan olika landsting och regioner.

Den borgerliga regeringen går i motsatt riktning. Efter stopplagstiftningens avskaffande är det fritt fram att sälja ut även universitetssjukhus eller göra ”vårdgallerior” av Sveriges högspecialiserade forsknings- och utbildningssjukhus. Samtidigt har det blivit tillåtet för sjukhus som drivs på entreprenad åt landstingen att ta emot privatbetalande patienter och ge dem förtur. Vi motsätter oss detta systemskifte.

Alla ska ha rätt till en god tandhälsa. Vi beklagar att regeringen har dragit frågan om en tandvårdsreform i långbänk. I de borgerliga partiernas valmanifest utlovades reformen från den 1 juli 2007. I budgetpropositionen för 2007 sköts reformen upp till den 1 januari 2008. I 2007 års ekonomiska vårproposition sköts reformen fram ytterligare en gång – nu skulle ett förslag om reformen lämnas först i början av 2008. I årets budgetproposition finns inget datum för genomförandet preciserat. Det visar på bristande engagemang från regeringens sida.

Psykiatrin behöver förstärkas och vi satsar 2,4 miljarder kronor 2008–2010. Vi socialdemokrater lanserade under våren 2006 en utvecklingsplan för vården och omsorgen om de äldre som totalt omfattar 2 miljarder kronor 2008. Regeringen föreslår nu att 150 miljoner kronor av dessa resurser

ska användas för att stimulera kommunerna att lägga ut sin äldreomsorg på entreprenad. Vi motsätter oss detta och anser att det bör vara varje kommuns egen sak att avgöra lämpliga driftformer.

Trygga försäkringar

Vi anser att en bred majoritet av löntagarna ska omfattas av ett fullgott försäkringsskydd vid arbetslöshet. Ersättningar på höga nivåer och villkor i övrigt som är rimliga utifrån den enskildes utgångspunkt gör att människor blir öppnare för den globaliserade ekonomin och vågar gå från det gamla till det nya. Detta är grunden för att försäkringarna ska fungera som en omställningsförsäkring.

Regeringen inledde mandatperioden med besparingar i trygghetsförsäkringarna för att finansiera sina skattesänkningar. Trots kritik har de inte ändrat inriktning. Nu föreslås nya försäkringar i arbetslöshetsförsäkring, föräldraförsäkring och sjukförsäkring. Ersättningen har sänkts både genom lägre nivå och ändrade beräkningsgrunder. Fortsätter regeringen på samma sätt under de kommande åren kommer ersättningsnivåerna att bli en procentenhet lägre för varje år som passerar. Vi vill förbättra arbetslöshetsförsäkringarna så att de allra flesta får ut 80 % av sin tidigare inkomst. Vi vill höja ersättningsnivån i a-kassan till 80 % och taket till 930 kr per dag. Vi vill även förbättra a-kassan på samma sätt för de människor som både är arbetslösa och sjukskrivna. En bra arbetslöshetsförsäkring gör att den som förlorar sitt jobb kan koncentrera sig på att snabbt söka nytt och inte behöver oroa sig för att behöva gå från hus och hem.

Skatt efter bärkraft

Skatterna har förändrats kraftigt sedan den 1 januari 2007. Sammantaget kommer skatterna att ha sänkts med 65 miljarder kronor om den nuvarande budgetpropositionen accepteras av riksdagen. Det är en historiskt stor skattesänkning. Skatterna har sänkts mest för höginkomsttagare och förmögna. Dessutom är det främst arbetslösa, sjuka och pensionärer som har fått finansiera skattesänkningarna. Det har lett till att klyftorna i Sverige har vidgats. Vi vill förändra skatterna så att de blir mer rättvisa och skattesystemet mer välfungerande. De övergripande utgångspunkterna för förändringen är att skatterna ska

- trygga *finansieringen* av den gemensamma *välfärden*,
- främja sysselsättning och *tillväxt*,
- vara omfördelande,
- vara *tydligt* och *enkelt* utformade.

Regeringens förvärvsavgdrag, som infördes vid årsskiftet, syftar till att öka skillnaderna mellan dem som arbetar och dem som inte arbetar. Effekten av förvärvsavgdraget är att den som blir sjuk, arbetslös, frånvarande på grund av arbetsskada eller går i pension inte bara får lägre inkomst – han eller hon får dessutom höjd skatt. Det ökar orättvisorna i samhället och

drabbar alla som står utanför arbetsmarknaden. Regeringen föreslår nu ett andra steg i förvärvsavdraget och hävdar att det ska komma låg- och medelinkomsttagarna till del. Detta påstående stämmer dock inte. Finansieringen är dessutom djupt orättvis. Ur ett principiellt perspektiv bör alla inkomster beskattas lika. Detta kräver dock en större översyn. Nu föreslår vi i stället ett höjt grundavdrag för alla pensionärer, så att den genomsnittliga skatten blir 2 000 kr lägre per år.

Vi motsätter oss att förmögenhetsskatten avskaffas. Förmögenhetsskatten betalas till 60 % av den tiondel av befolkningen som har de högsta inkomsterna och det är således denna grupp som tjänar på att skatten avskaffas. Avskaffandet av förmögenhetsskatten är dessutom inte fullt ut finansierat. Konstruktionen av förmögenhetsskatten bör emellertid ses över i ett större skattepolitiskt sammanhang.

Den socialdemokratiska regeringen förberedde en översyn av hela skattesystemet – inklusive fastighetsskatten. I avvaktan på den ansåg vi att uttaget av fastighetsskatt skulle frysas på 2006 års nivå. Vi anser att vi inte behöver ta ut mer fastighetsskatt än i dag. Likaså anser vi fortfarande att fastighetsskatten måste ses över eftersom dagens system har brister. Vi kan emellertid inte acceptera att en sådan översyn leder fram till det som den borgerliga regeringen nu föreslår – störst skattesänkningar till dem som har de exklusivaste husen, som betalas av alla andra boende.

Vi vill förändra fastighetsbeskattningen så att den blir

- **rättvis** – slott och koja ska inte beskattas lika, fastigheter med lågt taxeringsvärde ska ha lägre skatt än fastigheter med högt taxeringsvärde; detta ska ske genom en omfördelning inom systemet,
- **förutsägbar** för den enskilde fastighetsägaren,
- **rimlig** – vanliga löntagare med vanliga inkomster ska inte betala oproportionerligt hög skatt i förhållande till sin inkomst.

Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen vad vi här har anfört om den ekonomiska politikens inriktning. Vi tillstyrker därmed motionerna Fi277 (s) yrkande 7, yrkande 123 i denna del och MJ457 (s) yrkande 1 och avstyrker propositionens yrkande 1 i denna del, samt motionerna Fi276 (v) yrkandena 1, 2, 4, 5 och 7 och Fi278 (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del.

2. Riktlinjer för den ekonomiska politiken, punkt 1 (v)

av Ulla Andersson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för den ekonomiska politiken. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 1, 2, 4, 5 och 7 samt avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 1 i denna del och motionerna

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 7 och 123 i denna del, 2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del, och

2007/08:MJ457 av Anders Ygeman m.fl. (s) yrkande 1.

Ställningstagande

En solidarisk politik för fler i arbete och fler vägar framåt

Regeringen har i budgetpropositionen presenterat en närsynt och oansvarig politik som systematiskt ger mer till dem som har mest. Regeringen försätter möjligheten att använda det gynnsamma ekonomiska läget till att genomföra reformer och nödvändiga strukturella investeringar och satsar i stället på skattesänkningar som främst gynnar de redan förmögna. Stora samhällsutmaningar som löneskillnaderna mellan kvinnor och män, infrastruktur, klimatförändringar, utbildning och välfärd kräver kraftfulla insatser. Regeringen behandlar dem med måttligt intresse eller direkt kontraproduktiva åtgärder. Samtidigt är regeringens politik inte verkningslös; den är ett kalkylerat angrepp på det svenska välfärdssystemets grundvalar. Välfärden vilar på en arbetsmarknadsmodell där kollektiva parter förhandlar fram löner och arbetsvillkor, solidariskt finansierade och heltäckande socialförsäkringar samt allmänt tillgängliga välfärdstjänster. Regeringens retorik har gett sken av att politiken ska värna den svenska välfärdsmodellen, men de faktiska åtgärderna slår sönder den struktur som välfärden grundas på.

Vänsterpartiet pekar ut en radikalt annorlunda färdriktning. Vi vill stärka solidariteten och sammanhållningen i samhället. Det kräver en annan politik än regeringens. Vår politik omfördelar från förmögna till fattiga, satsar på välfärden och investerar långsiktigt för ett hållbart samhälle. Vänsterpartiet föreslår mer progressiva skatter och satsningar som ger människor möjlighet att växa, arbeta och förkovra sig i stället för att tryckas ner eller misstänkliggöras.

Svensk ekonomi fortsätter på flera sätt att gå mycket bra. Sveriges tillväxt väntas även de närmsta åren vara hög i jämförelse med omvärlden. En viss inbromsning är väntad och innebär inte i sig någon dramatisk försämring av det ekonomiska läget. Tyvärr saknar regeringen i detta läge en fungerande politik för att de växande resurserna ska komma alla tillgodo och för att trygga en hög framtida standard. Det är särskilt allvarligt med tanke på att lönegapen har ökat det senaste decenniet och att den samlade förmögenheten i samhället är mycket ojämnt fördelad.

Full sysselsättning som överordnat mål

Arbetsmarknaden är betydelsefull både för människors allmänna livsmöjligheter, för resursfördelningen och maktförhållandena i samhället och för relationerna mellan människor. Regeringens arbetsmarknadspolitik syftar till att minska arbetstagarnas makt, försvaga deras fackliga organisationer och skapa nya jobb på den delen av arbetsmarknaden som består av lågavlönade arbeten med dåliga villkor i den privata tjänstesektorn.

Vänsterpartiets ekonomiska politik har full sysselsättning som överordnat mål. Arbetslöshet är destruktivt både för den enskilde, för löntagarna som kollektiv och för samhället som helhet. Vi vill att arbetslivet ska präglas av trygghet, goda möjligheter till inflytande och utveckling i arbetslivet och att alla ska ha en plats efter sin individuella förmåga. De fackliga organisationerna har en central roll för att förbättra villkoren i arbetslivet. Regeringen har försvagat facken genom att göra medlemskap dyrare, kraftigt höja kostnaderna för medlemskap i arbetslöshetsförsäkringen samtidigt som det blir svårare att få ut en god ersättning från försäkringen, men även genom ett oerhört anmärkningsvärt ingrepp i den fria avtalsrätten som har uttraderat värdet av redan ingångna avtal om utfyllnad i sjukförsäkringen. Vänsterpartiet vill i stället stärka de fackliga organisationerna genom att göra det billigare att vara medlem och återinföra anslag till facklig utbildning.

Löntagarnas makt och inflytande bör stärkas. Regeringens politik går tyvärr i rakt motsatt riktning när den försämrar för deltidsarbetslösa genom att begränsa rätten till arbetslöshetsersättning. Vänsterpartiet vill genom ändringar i LAS minimera visstidsanställningar och stimulera tillsvidareanställningar. Visstidsanställningar ska göras dyrare genom förhöjd arbetsgivaravgift. Den solidariskt skattefinansierade arbetslöshetsförsäkringen är central för den gemensamma välfärden och för en väl fungerande arbetsmarknad. Vänsterpartiet avvisar samtliga försämringar av arbetslöshetsförsäkringen som regeringen har genomfört och nu föreslår. I stället vill vi förbättra den med lägre avgifter, rimligare kvalifikationskrav som anpassas till arbetsmarknadens realiteter och behovet av generella lösningar, och bättre inkomstbortfallstäckning.

Den aktiva arbetsmarknadspolitikerna har varit en väsentlig ingrediens i den svenska arbetsmarknadsmodellen. Den underlättar strukturomvandling på arbetsmarknaden, förbättrar matchningen och underlättar för människor som har svårt att göra sig gällande på arbetsmarknaden. Vänsterpartiet anser att den nya myndigheten Arbetsförmedlingen behöver betydligt mer resurser för att uppnå sina syften. Även komvux och Samhall behöver tillskott. De alltför höga arbetslöshetstal som invandrare fortfarande har måste bemötas med ytterligare åtgärder, bl.a. förbättrad sfi-undervisning och examensvärdering. Vänsterpartiet vill också genomföra en särskild satsning på unga långtidsarbetslösa utan gymnasieutbildning, som är den grupp i samhället som har allra svårast att komma in på arbetsmarknaden.

Det höga antalet långa sjukskrivningar som har följt på bl.a. ökad arbetstakt och höjda prestationskrav i arbetslivet måste åtgärdas. Rehabiliteringen måste förbättras, och vi vill införa sanktioner mot arbetsgivare som inte tar sitt ansvar för rehabiliteringen. Dessutom måste de som redan är sjukskrivna eller har sjukbidrag erbjudas rimliga levnadsvillkor. För att minska sjukskrivningsproblemen på sikt är dock det förebyggande arbetsmiljöarbetet viktigast. Mer resurser och bättre verktyg behöver ges till Arbetsmiljöverket och skyddsombuden.

Jobsatsning i offentlig sektor

Vänsterpartiet vill satsa på att långsiktigt säkra och utveckla välfärden. Därför vill vi överföra resurser till gemensamma lösningar inom den offentliga sektorn, så att den kan tillgodose behovet av olika välfärdstjänster. Eftersom rationaliseringar inte är möjliga inom tjänstesektorn på samma sätt som i industriproduktion är det naturligt att en växande andel av samhällets resurser går till s.k. humantjänster. Om inte resurserna till den offentliga sektorn ökar innebär det därför en påtvingad minskning av den offentliga servicen, fastän det är just sådana tjänster som efterfrågas i välfärdssamhällen när inkomsterna ökar. Det är en orimlig och oansvarig hantering av samhällets resurser, att låta den gemensamma välfärden dras med ständig undernäring, samtidigt som de sammanlagda resurserna ökar. Detta är en central policyfråga. Vi vill välja en radikalt annorlunda väg, än den som leder till en påtvingad tillbakarullning av verksamheter som är viktiga för ett utvecklat och utvecklande samhälle. Vi vill därför göra en kraftfull satsning på fler jobb i den offentliga sektorn. Med Vänsterpartiets jobsatsning kan 40 000 personer anställas i kommuner och landsting redan under 2008. Under de två följande åren kan 90 000 respektive 150 000 fler personer vara anställda i offentlig sektor jämfört med i dag. Kommunsektorns verksamheter berör alla människor i deras vardag och påverkar deras livsmöjligheter. Det är därför av största vikt att de har resurser som kan möta de behov som finns. Vår satsning på folknära jobb innebär en förbättring för större delen av befolkningen, eftersom tjänsterna berör i princip alla människor i vardagen. Det är moderna reformer av ett helt annat slag än regeringens hushållsnära jobb, som främst berör de mer välbeställda skikten i samhället som med nostalgiska blickar ser bakåt mot ett samhälle som de flesta övriga gladligen lämnat bakom sig.

Socialförsäkringens grundvalar måste värnas

För Vänsterpartiet är det en prioriterad uppgift att stärka socialförsäkringssystemet, eftersom det är ett viktigt verktyg för att minska klass- och könsskillnader, och en avgörande del av den trygghet som gör att människor i ett modernt välfärdssamhälle kan utvecklas, ta risker och bidra till en förbättrad samhällelig produktivitet. Rättigheterna ska omfatta alla och tryggheten för de försäkrade ska öka, så att människor kan ta till vara sina livsmöjligheter. Regeringen initierade redan i förra budgetpropositionen

olika sänkningar av ersättningen i socialförsäkringarna. Nu går regeringen vidare med nya förslag till försämringar som ytterligare sänker ersättningsnivåerna och urholkar tilliten till systemet. Vänsterpartiet vill värna socialförsäkringens grundvalar. Finansieringen ska ske via ett progressivt skattesystem, inte genom avgifter eller efter behovsprövning. Det är nödvändigt för att säkra finansieringen och för att bevara de omfördelade effekterna i systemet. Inkomstbortfallsprincipen måste värnas för att inte legitimiteten ska minska. Vänsterpartiet vill därför höja taket i sjukförsäkringen och återställa de försämringar i sjuk- och aktivitetsersättningen som regeringen genomdrivit. De försämringar i sjukförsäkringen som regeringen vill genomföra, bl.a.sänkta ersättningsnivåer för långtidssjukskrivna, kraftigt sänkta sjukskrivningstider för en rad diagnoser och krav på att arbetsförmågan ska prövas mot hela arbetsmarknaden efter sex månader, vilket innebär att LAS kringgås, avvisas bestämt av Vänsterpartiet. Vi tror inte heller att de beräknade besparingarna genom dessa åtgärder är möjliga. Vänsterpartiet vill i stället stärka sjukförsäkringen genom satsningar på rehabilitering, företagshälsovård och extra resurser till Försäkringskassan för att öka rättssäkerheten i bedömningarna. Ett högriskskydd för långtidsarbetslösa som återgått i arbete bör också införas. Eftersom det nya pensionssystemets konstruktion gör att orättvisorna på arbetsmarknaden överförs till den framtida pensionen vill vi också göra en kraftfull satsning för att stärka de ekonomiska förutsättningarna till de fattigaste pensionärerna genom att höja garantipensionen och förbättra bostadstillägget. Ett stärkt underhållsstöd är också motiverat, inte minst med tanke på de försämringar på arbetsmarknaden som regeringen nu genomdriver, och som särskilt drabbar ensamstående mammor.

Socialförsäkringarna är individbaserade rättigheter förutom i ett fall; föräldraförsäkringen. Vi anser att barn ska ges tillgång till båda sina föräldrar och att det därför inte ska vara möjligt att överlåta sin föräldrapenning. En individualisering av föräldraförsäkringen bör genomföras från 2008.

En långsiktig bostadspolitik för hela befolkningen

Bostadssituationen för många grupper är akut, samtidigt som de långsiktiga behoven också är stora. Regeringen saknar mål för framtidens bostadsbyggande. Det finns varken någon plan för hur nyproduktionen av hyresrätter ska klaras eller hur underhåll och ombyggnation ska tryggas. De produktionsstöd som tidigare fanns för nyproduktion av hyresrätter har regeringen avskaffat. Det går inte att lita till att marknaden ska garantera allas rätt till en god bostad, men så är också regeringens politik en politik för de utvalda. Vänsterpartiet anser att bostadspolitik ska bygga på ett statligt ansvar för ekonomiska och juridiska styrmedel och ett kommunalt ansvar för bostadsförsörjning och fysisk utveckling. Detta vill vi förverkliga genom att inrätta en statlig bostadsfond som ger investeringsbidrag för ny- och ombyggnation av hyresrätter. Målet är att minst 40 000 nya lägenheter ska tillkomma årligen under de närmaste tio åren. Detta innebär en

rejäl och nödvändig samhällsinvestering. Därigenom kan, förutom volym-målet, också de länge eftersatta sociala ambitionerna med bostadspolitiken lyftas fram.

En genomgående feministisk politik

Vänsterpartiet är ett feministiskt parti, vilket genomsyrar alla våra förslag. En feministisk politik kan inte begränsas till ett enda politikområde. Den hierarkiska maktordningen mellan kvinnor och män visar sig bland annat i att kvinnor förväntas ta ett större ansvar för obetalt arbete och omsorg av barn och äldre, att kvinnor har sämre inkomster och position på arbetsmarknaden, att kvinnors asylskäl inte tas på allvar och att kvinnor i högre grad utsätts för sexualiserat våld.

Regeringens argument att kvinnors position på arbetsmarknaden förbättras av en privatisering av offentlig sektor är osakligt. Effekten har snarare visat sig bli minskad bemanning och minskat löneutrymme. Det enda sättet att förbättra löner och arbetsvillkor för kvinnor i offentlig sektor är att tillföra mer resurser och satsa på kvalitetsförbättringar. Kvinnors sämre ställning på arbetsmarknaden visar sig också i fler deltids- och visstidsanställningar och sämre löner. Vänsterpartiet har, till skillnad från regeringen, lösningar för att komma till rätta med dessa problem. Det behövs en lagstadgad rätt till heltid för att ge kvinnor samma möjligheter i arbetslivet som män. Heltid ska vara norm och anställningar på deltid kunna ingås om det finns särskilda skäl, reglerade av parterna på arbetsmarknaden. Detta är en mycket viktig åtgärd för att komma framåt när det gäller kvinnors och mäns lika rättigheter. Dessutom måste visstidsanställningarna, som i mycket hög utsträckning drabbar LO-kvinnor, minska. Också här har Vänsterpartiet presenterat förslag – medan regeringen i stället genomfört förändringar som fördjupar problemet. Även Vänsterpartiets förslag om individualiserad föräldraförsäkring skulle minska diskrimineringen av kvinnor i arbetslivet.

Det sexualiserade våldet mot kvinnor måste stoppas. Vänsterpartiet vill göra omfattande satsningar på flera områden, bland annat utbildning och förstärkning av berörda samhällsorgan, tillgång till skyddat boende och behandlingsprogram för dömda sexualbrottslingar.

Högre ambitioner för miljön

Vänsterpartiet har som mål att satsa motsvarande 1 procent av BNP på klimatåtgärder till 2010. Åtgärderna ska minska utsläppen av växthusgaser och minska klimatförändringarnas effekter. Eftersom redan fattiga länder kommer att drabbas värst och inte heller har nödvändiga resurser för att möta klimatförändringarna bör klimatbiståndet förstärkas kraftigt. I Sverige behöver beredskapen höjas för de omfattande översvämningar vi numera vet kommer att drabba oss. Vänsterpartiet beklagar att regeringen avvecklar det framgångsrika Klimatinvesteringsprogrammet och vill i stället öka satsningen.

Vi vill även satsa på en utbyggd och väl fungerande kollektivtrafik och på nybyggnation och underhåll av järnvägar. Eftersom bostäder står för en betydande del av landets energiförbrukning vill Vänsterpartiet med olika åtgärder förbättra energieffektiviseringen. Energiforskningen bör få höjda anslag. Den gröna skatteväxlingen ska fortsätta. Vänsterpartiet välkomnar att regeringen föreslår höjd skatt på bland annat koldioxid men vi anser att ambitionerna vad gäller miljöskatter måste öka ytterligare.

Havsmiljön behöver uppmärksammas, men regeringens förslag på området är otillräckliga. Vänsterpartiet vill bland annat införa ett havsinvesteringsprogram för medfinansiering av åtgärder som minskar utsläppen i havsmiljön. Genom skattehöjningar på bland annat handelsgödsel och kemiska bekämpningsmedel kan utsläppen ytterligare minskas.

Vänsterpartiet avvisar regeringens minskade anslag till skydd av biologisk mångfald och vill i stället förstärka det. Vi vill även återinföra det framgångsrika arbetsmarknadspolitiska projektet Gröna jobb och återinrätta Djurskyddsmyndigheten. Acceptansen för den hotade vargstammen i Sve- rige kan ökas genom att bättre skydda tamboskap mot rovdjursangrepp.

En rättvisare och mer långsiktig skattepolitik

Regeringens skattepolitik bär orättvisans prägel. Den omvända fördelningspolitik som nu genomdrivs saknar motstycke i svensk skattepolitik. Regeringens politik förstärker systematiskt en trend med ett ansträngt offentligt konsumtionsutrymme samtidigt som privata inkomster och förmögenheter för de högre skikten i samhället drar i väg. Det innebär vidgade klyftor och en tillbakarullning av viktiga framsteg som arbetarrörelsen och andra folkliga krafter kunnat tillkämpa sig under efterkrigstiden. Genom att inrikta åtgärder mot vissa grupper av individer eller sektorer i näringslivet rör sig regeringen bort från en likformig beskattning. Vänsterpartiets förslag på skatteområdet ger ett rättvisare skatteuttag och ökade inkomster för staten. Det bidrar till satsningar på bättre välfärd, fler i arbete och en snabbare klimatomställning.

Vi avvisar regeringens jobbskatteavdrag, som både är orättvist och ökar de ekonomiska skillnaderna mellan män och kvinnor. Vänsterpartiet vill i stället utjämna skillnaderna genom att sänka grundavdraget för högre inkomster och höja det för lägre inkomster. Skattereduktionen för hushållsnära tjänster bör tas bort, medan skattereduktionen för avgifter till fackför- ening och a-kassa bör återinföras. Förmögenhetsskatten bör vara kvar, och det finns utrymme att höja bolagsskatten. Samtidigt vill Vänsterpartiet införa en rad åtgärder för att underlätta för småföretagare.

Med det anförda föreslår jag att riksdagen godkänner Vänsterpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och Vänsterpartiets övriga förslag i detta sammanhang. Därmed tillstyrks motion Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 1, 2, 4, 5 och 7. Regeringens förslag i berörda delar avstyrks liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

3. Riktlinjer för den ekonomiska politiken, punkt 1 (mp)

av Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för den ekonomiska politiken. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del, och

avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 1 i denna del och motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 1, 2, 4, 5 och 7,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 7 och 123 i denna del och

2007/08:MJ457 av Anders Ygeman m.fl. (s) yrkande 1.

Ställningstagande

Regeringens första år vid makten kännetecknas av stora förändringar. Inkomstskatterna har sänkts kraftigt för dem med de högst inkomsterna, förmögenhetsskatten föreslås avskaffas, ett förslag om omlagd fastighets-skatt som framför allt gynnat dem med höga inkomster har presenterats. Samtidigt har mycket omfattande besparingar och nedskärningar genomförts för arbetslösa och sjuka. I budgetpropositionen redovisas nu nya besparingar tillsammans med ytterligare skattesänkningar. En politik som innebär att de grupper som har det allra sämst fått en ännu svårare ekonomisk situation. Miljöpartiet ställer sig starkt kritiskt till regeringens politik som dessutom har drivits igenom i en tid som präglas av en snabb ekonomisk utveckling. Vi tror inte att de arbetslösa är lata eller att de sjuka fuskar. En politik som syftar till att straffa dem som har det sämst ställt är osolidarisk och omodern. Vår grundsyn är att människor vill vara med och delta. Människor som står utanför arbetsmarknaden behöver stöd, kompletterande utbildning och omskolning för att komma tillbaka. Sjuka människor behöver rehabilitering, vård och omsorg för att återigen kunna kliva in på arbetsmarknaden.

Miljöpartiets budget innehåller förslag för att få en bättre fungerande arbetsmarknad och förbättrade möjligheter till utbildning. Förslag som lyfter upp entreprenörens och företagarens roll i skapandet av nya jobb, förslag och idéer om hur sociala företag kan få en större och viktigare roll i att hjälpa dem som står längst från arbetsmarknaden att komma tillbaka. Sammantaget innebär vårt förslag till ekonomisk politik bättre villkor för de sämst ställda, en effektiv och kraftfull klimatpolitik, solidaritet med världens alla människor och ett stort mått av ansvar för kommande generationer.

Miljö och klimat

Klimatomställningen i dag utgör en av de största utmaningarna vårt samhälle står inför. Sverige som ett modernt och välutvecklat land med höga utsläpp per capita har ett stort ansvar att gå före i klimatomställningen och utveckla ny teknik. Regeringens politik på klimatområdet är helt otillräcklig. Förslaget om en höjning av koldioxidskatten är otillräckligt och matchas inte med nödvändiga investeringar i ny energiteknik, energieffektiviseringar och utbyggd kollektivtrafik som en omställning mot ett hållbart samhälle kräver.

Miljöpartiet anser att koldioxidutsläppen måste minska med runt 80 % till 2050. För att klara det målet behövs stora satsningar på investeringar för att underlätta att ny teknik kommer in på marknaden. Det behövs stöd och information för att underlätta beteendeförändringar som gör det lättare för människor att leva klimativänligt i vardagen. Det enskilt viktigaste styrmedlet på klimatområdet är emellertid koldioxidskatten. Vi i Miljöpartiet föreslår därför att koldioxidskatten höjs med 30 öre 2008 och 30 öre 2009. Utöver detta föreslår vi bl.a. att industrins nedsättning av koldioxidskatten minskas, att flygskatten återinförs och att färdmedelsneutrala reseavdrag utreds. Dessutom bör en kilometerskatt för lastbilar införas från 2010.

Redan i våras presenterade Miljöpartiet stora satsningar på omställning av transportsystem genom ökade ramar för Banverket för investeringar i järnväg och utbyggd och förbättrad kollektivtrafik. Vi lägger nu nya förslag på forskning, utveckling och investeringar på energiområdet. Totalt avsätter vi drygt 25 miljarder kronor under mandatperioden för klimatrelaterade investeringar.

Det behövs nya satsningar för att underlätta för ett energisnålare och klimativänligare boende. Det handlar om investeringar i befintliga byggnader och det handlar om hårdare krav i plan- och bygglagen när det gäller nybyggnation. Energieffektiviseringspotentialen för befintliga hus är mycket stor, därför vill vi erbjuda räntefria lån eller rotavdrag för energiupprustning av äldre flerbostadshus. Att avveckla beroendet av olja och minska utsläppen av klimatpåverkande gaser är av största prioritet för oss. Detta kräver stora satsningar på förnybara energikällor. Utbyggnaden av vindkraften måste öka. Ett större tillskott av resurser för forskning och utveckling behövs på energiområdet då utvecklingen av teknik för förgasning av biomassa är inne i ett avgörande skede. Dessutom kan vågkraften ganska snart behöva en större pilotanläggning. Miljöpartiet vill satsa 500 miljoner kronor per år på pilotanläggningar för ny förnybar energiteknik och inrätta ett nytt statligt riskkapitalbolag inom energiområdet. För att öka robustheten i elsystemet och skapa möjlighet för fler små producenter att vara med och förse Sverige med ren hållbar energi behöver lagstiftningen förenklas och förbättras kring småskaliga elproducenters möjlighet att leverera och sälja miljövänlig el. För att öka takten i utbyggnaden av

förnybar elproduktion föreslår vi bl.a. att ett fast pris på el införs för nya elproducenter av förnybar el. Vi vill också ha en fortsatt satsning på sol-cellsanläggningar.

Vi i Miljöpartiet anser att järnvägen utgör en grundbult för lång- och kortväga resande i ett klimatanpassat transportsystem. Vägverkets anslag bör därför inte öka utan vara oförändrat och i stället fokuseras på ombyggnader som är önskvärda ur säkerhetssynpunkt samt i större utsträckning bidra till en ökad och förbättrad kollektivtrafik samt cykling. Banverkets anslag ökas med 10,3 miljarder kronor för underhåll och investeringar samt med 4,2 miljarder kronor för kollektivtrafik. Statens intäkter från trängselskatten bör i enlighet med folkomröstningen gå till investeringar i regionens kollektivtrafik. Amorteringar inom infrastrukturuområdet bör fördelas så att de gynnar järnvägen.

Jag vill ha ett annat förslag på konstruktion av miljöbilspremie än regeringens och vill fasa ut stödet 2008. Däremot behövs ett stöd för konvertering av bilar till förnybara bränslen.

Miljöpartiets budgetförslag innebär att naturskyddet ökas. Satsningar på havsmiljö inriktas på att bl.a. minska övergödningen. Saneringen av förorenade områden fortsätter och utvidgas till att omfatta läckande skeppsvrak. Mer pengar satsas på skogsvårdsavtal, förbättrat djurskydd, ekologisk livsmedelsproduktion och neddragning av fiskeflottans överkapacitet.

Det behövs också ett nytt anslag att användas för oförutsedda kostnader till följd av klimatproblemen. För detta avsätts 100 miljoner kronor.

Minska klyftorna

För att minska klyftorna i samhället och skapa rimligare förutsättningar för dem med lägst inkomst föreslår Miljöpartiet ett antal rättvisereformer. Vi anser att nivån i arbetslöshetsförsäkringen ska återställas till 80 % och kvalificeringsmöjligheterna förbättras så att fler arbetslösa får tillgång till försäkringen. Samtidigt sänker vi nivån på egenavgiften i a-kassan. Vi säger nej till regeringens förslag om besparingar i sjukförsäkringen. För studenter föreslår vi höjt studiemedel, förbättrade möjligheter till bostadsbidrag och att ett studerandevillkor införs i arbetslöshetsförsäkringen. För att förbättra för ensamstående föräldrar med låg inkomst föreslår vi att ett höjt bostadsbidrag genom att det särskilda bostadstillägget höjs med 300 kr per månad. En miljard kronor avsätts till förbättringar för de pensionärer som har det svårast ekonomiskt fr.o.m. 2009.

Jag menar att 2000-talets viktigaste välfärds- och livskvalitetsreform är att fortsätta att skapa mer tid för människor. Ökad tillväxt bör i större utsträckning användas till reformer som skapar mer tid för människor att njuta av livet, umgås med familj och vänner och ta hand om varandra. Därför föreslår vi en ny del i föräldraförsäkringen kallad barntid. Reformen ger småbarnsföräldrar möjlighet att minska sin arbetstid utan att förlora kontakten med arbetsmarknaden. Föräldraförsäkringen byggs ut med ytterligare en pappamånad 2010. Friåret återinförs.

Arbetsmarknad och företagande

För att klara omställningen till ett hållbart samhälle krävs både fortsatt strukturomvandling av svensk ekonomi i hållbar riktning och att nya jobb skapas. Miljöpartiet ser tre viktiga områden som är fortsatt högprioriterade för den gröna omställningen av samhället som samtidigt kommer att skapa sysselsättning och nya jobb. För det första, genom utveckling av ny, renare, effektivare teknik och teknologier som leder till en hållbar omställning av produktionen kan näringslivet utvecklas och ny sysselsättning, export och ekonomisk utveckling skapas. För det andra leder ett bättre och ansvarsfullare nyttjande av Sveriges naturresurser till fler ekologiskt hållbara jobb. Genom att förvalta naturresurserna bättre kan nya jobb skapas inom traditionellt gröna näringar som skog och jordbruk. Slutligen kommer en fortsatt ekologisk, klimathållbar omvandling av infrastruktur, bostäder och energiförsörjning att generera jobb samtidigt som det leder till ett mer hållbart samhälle.

Vi satsar på en aktiv näringspolitik genom forskning och utveckling för de minsta företagen. Programmet Forska och väx bör utvecklas. Ett fortsatt arbete med regelförenklningar, bättre tillgång till krediter för småföretag, entreprenörskapsprogram, starta-eget-bidrag och stöd till miljöteknikföretagen, som vi anser tillhör en framtidsbransch, är nödvändigt. Vi föreslår en generell nedsättning av arbetsgivareavgifterna på 10 % upp till en maximal lönesumma på 741 000 kr. Detta ger ett rejält ekonomiskt tillskott till små företag, till skillnad från regeringens nedsättning som bara berör speciellt utpekade branscher. Även arbetsgivaravgiften för enmansföretag som anställer personal ska under ett år sättas ned för den först anställde.

Vi i Miljöpartiet säger nej till andra steget i jobbskatteavdraget. Det första steget bör delvis återställas, så att de med lägst inkomst inte drabbas för hårt. Av fördelningspolitiska skäl föreslår vi i stället ett höjt grundavdrag för alla. Skattereduktionen för hushållstjänsten ska slopas eftersom dessa tjänster främst kommer att utnyttjas av personer som har råd att betala för dem även utan reduktion. Att sänka anställningskostnaderna för vissa grupper avvisas. Detta skapar stora tröskeeffekter i skattesystemet.

Arbetsmarknadspolitiken ska i första hand syfta till att förena människors rätt till arbete och arbetsmarknadens behov av kvalificerad arbetskraft. De senaste årens utveckling har, främst beroende av högkonjunkturen, inneburit högre sysselsättning och lägre arbetslöshet vilket är mycket glädjande. Delar av regeringens arbetsmarknadspolitik kan jag sympatisera med. Det handlar om reformering av arbetsförmedlingen och öppnandet för fler aktörer i arbetsmarknadspolitikerna samt nystartsjobben och nyfriskjobben. Många andra delar är jag starkt kritisk till, bl.a. de kraftfulla försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen. Vi i Miljöpartiet motsätter oss också de kraftiga neddragningarna i åtgärdsprogrammen. Visserligen minskar arbetslösheten liksom antalet personer i åtgärder, men samtidigt är det så att den grupp som står längst från arbetsmarknaden inte minskar. Därför bör minskningen av antalet platser i arbetsmarknadsprogrammen begrän-

sas till 3 000 platser 2008 och till 1 000 platser per år 2009 och 2010. Vi anser att socialt företagande är ett alternativ för att integrera de mest utsatta grupperna både i samhället och i arbetslivet. Dagens regelverk måste anpassas för att bättre motsvara de sociala företagens och deras medarbetares behov.

En viktig uppgift för utbildningspolitiken är att utbilda människor till jobb och sedan hjälpa och stödja nyutbildade människor att söka sig ut på arbetsmarknaden. För att underlätta övergången från studier till jobb och för att bättre förbereda studenter för arbetsmarknaden föreslår Miljöpartiet dels frivillig praktik i högskolan, dels att mer resurser satsas på att hjälpa nyutexaminerade studenter ut på arbetsmarknaden.

Miljöpartiet satsar 600 miljoner kronor på vuxenutbildningen. Samhällsutvecklingen och den snabba strukturomvandlingen av arbetsmarknaden ställer krav på framför allt dem med lägst utbildning. Utan ett livslångt lärande och möjlighet att även i vuxen ålder läsa in kunskap man missat tidigare blir det svårt för dem som inte riktigt uppfyller arbetsmarknadens kompetenskrav att komma tillbaka i sysselsättning.

Solidaritet med alla i världen

Solidaritet med världens alla människor är en grundbult i Miljöpartiets ideologi. Därför slår vi vakt om enprocentsmålet för biståndet. Vi säger nej till regeringens nya biståndsområde kallat Reformsamarbete i Östeuropa, som syftar mer till EU-anpassning än till fattigdomsbekämpning. Vi anser inte heller att biståndet ska gå till skuldavskrivning eller flyktingmottagande. För 2008 vill vi återföra 2 miljarder kronor till biståndsbudgeten. Det sägs inte mycket i budgeten om fattigdomsbekämpning som är det viktigaste av alla områden. Däremot är vi positiva till att regeringen lyfter fram klimatanpassningen som ett prioriterat område.

För de flyktingar som kommer till Sverige är det viktigt att de så snart som möjligt ges chans att bli aktiva och respekterade i det svenska samhället. En väl fungerande arbetsmarknad underlättar integrationen. För att detta ska bli möjligt måste fler kommuner solidariskt dela det nationella ansvaret för flyktingmottagandet. Den individbaserade stimulanssättning som regeringen föreslår vill vi i stället använda för att stimulera fler kommuner till flyktingmottagande. Vi vill också att de flyktingar som fick ett avvisningsbeslut enligt den tidigare utlänningslagstiftningen men som ändå fortfarande befinner sig i landet ska ges uppehållstillstånd.

En fortsatt ansvarsfull ekonomisk politik

Miljöpartiets utgångspunkt är att all politik ska vara långsiktig. Det långsiktiga perspektivet innebär ansvarstagande och ett synsätt där framtida kostnader alltid måste tillåtas att återspeglas i den politik vi driver här och nu. Vårt budgetförslag innebär ett högre finansiellt sparande än regeringens.

Detta motiveras i huvudsak av konjunkturskäl men vi ser också att det är viktigt med ett högt sparande för att klara de utmaningar som klimatproblemen kommer att utsätta oss för i framtiden.

Med det anförda föreslår jag att riksdagen godkänner Miljöpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och Miljöpartiets övriga förslag i detta sammanhang, motion Fi278 yrkandena 1 och 2. Regeringens förslag i berörda delar avstyrks liksom övriga här aktuella motioner.

4. Riktlinjer för budgetpolitiken, punkt 2 (s)

av Pär Nuder (s), Sonia Karlsson (s), Monica Green (s), Hans Hoff (s), Agneta Gille (s) och Tommy Ternemar (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för budgetpolitiken. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 8 och 123 i denna del och

avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 1 i denna del och motionerna

2007/08:Fi250 av Jan Ericson och Maria Plass (båda m) yrkandena 1 och 2,

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 1,

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del.

Ställningstagande

Sverige ska ha sunda offentliga finanser. Det är en förutsättning för uthållig tillväxt och stabil välfärd. Genom överskott i goda tider förhindras nedskärningar i sämre tider, då välfärden behövs som mest. Sunda offentliga finanser är även en fråga om rättvisa mot kommande generationer. En ansvarsfull ekonomisk politik under många år av socialdemokratiskt styre har lagt grunden till dagens goda offentliga finanser och under de kommande åren är möjligheten för ett högt finansiellt sparande i den offentliga sektorn god.

Vi står bakom dagens utformning av det finanspolitiska ramverket med överskottsmål för de offentliga finanserna och utgiftstak. Sedan överskottsmålet infördes 2000 och fram t.o.m. 2006 har den offentliga sektorns finansiella sparande i genomsnitt uppgått till 1,1 % av BNP enligt det nya sättet att räkna på. Därmed klarades överskottsmålet under den period då

vi socialdemokrater satt i regeringsställning. Även utgiftstaken klarades samtliga år och har bidragit till en ansvarsfull finanspolitik och sunda offentliga finanser.

Vi föreslår att utgiftstaket ska uppgå till 982 miljarder kronor 2008. Det är ett utgiftstak som ligger väl i linje med kravet på sunda offentliga finanser. Därutöver avvisar vi regeringens förslag till utgiftstak för 2009 och 2010.

Vi anser att det är viktigt att kunna följa den ekonomiska politikens betydelse för inkomstfördelningen i samhället och vill därför skärpa kraven på att regeringen ska lämna fördelningspolitiska redogörelser av sina förslag.

Vi föreslår nu en rad offensiva satsningar. De ryms alla inom en mer ansvarsfull budget än regeringens. Det finansiella sparandet i vårt alternativ är 1,1 miljarder kronor högre än regeringens 2008, 2,5 miljarder kronor högre 2009 och 2,2 miljarder kronor högre 2010.

Regeringens skattepolitik innebär att höginkomsttagare och förmögna får mycket stora skattesänkningar medan främst arbetslösa, sjuka och pensionärer får finansiera dem. Vi avvisar bestämt en sådan politik. Vi vill förändra skattesystemet med utgångspunkten att skatterna ska trygga finansieringen av välfärden, de ska främja sysselsättning och tillväxt, vara omfördelande, och skattereglerna ska dessutom vara tydligt och enkelt utformade.

Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen vad vi här har anfört om inriktningen av budgetpolitiken och skattepolitiken. Vi tillstyrker därmed motion Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 123 i denna del och yrkande 8 samt avstyrker proposition 1 yrkande 1 i denna del och övriga här aktuella motionsyrkanden.

5. Riktlinjer för budgetpolitiken, punkt 2 (v)

av Ulla Andersson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för budgetpolitiken. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 1 och

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3 och

avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 1 i denna del och motionerna

2007/08:Fi250 av Jan Ericson och Maria Plass (båda m) yrkandena 1 och 2,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 8 och 123 i denna del och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del.

Ställningstagande

Regeringens politik omfördelar på ett systematiskt sätt resurser från fattiga till rika, underminerar den svenska välfärdsmodellen och försämrar möjligheterna till en långsiktigt god ekonomisk utveckling. Vänsterpartiet vänder sig med kraft mot denna orättvisa politik. Vi föreslår i stället en politik som innebär omfördelningar för att minska klyftorna i samhället och gör satsningar på arbete, utbildning, och hållbar utveckling. En politik för ökad sammanhållning i samhället

Det behövs också stora satsningar på investeringar i infrastruktur. I dag begränsas utrymmet för investeringar av att de finansieras med anslag och därmed ska rymmas under utgiftstaket. Vänsterpartiet anser att det innebär en bakvänd syn på investeringar. Investeringar är långsiktiga och bör betalas över lång tid. Vi vill ha en rättvis fördelning av kostnader över tiden och anser att budgetlagen bör ändras så att lånefinansiering blir huvudprincip för investeringar i infrastruktur.

Vänsterpartiet avvisar dagens finanspolitiska ramverk, i synnerhet systemet med utgiftstak. Utgiftstaket är medvetet utformat för att försvåra en politik som överför resurser från privat till offentlig sektor. I goda tider när skatteinkomsterna och de offentliga överskotten är stora, så förhindrar de i förväg fastställda utgiftstaken att resurserna används till angelägna satsningar i den offentliga sektorn, men lägger inga hinder för att resurserna i stället används till att sänka skatterna och därmed minska den offentliga sektorn omfång. Utgiftstaken fungerar i själva verket som ett verktyg för att skära ner den offentliga sektorn. Vänsterpartiet menar tvärtom att det är nödvändigt med en långsiktig ökning av överföringen från privat till offentlig konsumtion. Alternativet, som vi avvisar, är att välfärdstjänsterna privatiseras och/eller minskar i tillgänglighet för de flesta. Dagens överskotts-mål för den offentliga sektorn bör ersättas med en politik för god hushållning och långsiktig hållbarhet.

Trots de omfattande satsningar som finns i Vänsterpartiets budgetalternativ beräknas det offentliga finansiella sparandet överstiga 2 procent av BNP varje år. Under 2008 beräknas sparandet överstiga regeringens. Ett högt finansiellt sparande är emellertid inget självändamål utan indikerar att det finns ett ekonomiskt utrymme som inte används på ett produktivt sätt och att det därför finns utrymme för större reformer längre fram. Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen vad jag här har anfört om inriktningen av budgetpolitiken och skattepolitiken.

Jag tillstyrker därmed motion Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 1 i denna del och yrkande 3 samt avstyrker proposition 1 yrkande 1 i denna del och övriga här aktuella motionsyrkanden.

6. Riktlinjer för budgetpolitiken, punkt 2 (mp)

av Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om riktlinjer för budgetpolitiken. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del, och

avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 1 i denna del och motionerna

2007/08:Fi250 av Jan Ericson och Maria Plass (båda m) yrkandena 1 och 2,

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 1,

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3 och

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 8 och 123 i denna del.

Ställningstagande

Sedan ett år har Sverige en ny regering, och på detta år har stora förändringar genomförts. Mycket stora skattesänkningar har kombinerats med omfattande besparingar och nedskärningar. Trots kraftig kritik och trots att arbetsmarknaden är stark fortsätter regeringen sin inslagna linje att sänka skatterna för dem med höga inkomster och försämrade villkoren för dem som är sjuka eller arbetslösa. Regeringens politik har inneburit en fördelningsspolitik som vi bestämt tar avstånd från. De grupper som har det allra sämst ställt har fått det sämre.

Den ekonomiska utvecklingen är stark. Vi bedömer att regeringens politik är för expansiv och riskerar att leda till överhettning och att Riksbanken tvingas höja räntan. Miljöpartiets budgetalternativ innebär ett högre finansiellt sparande alla år än regeringens förslag. Detta motiveras främst av konjunkturskäl men vi anser också att det är viktigt med ett högt sparande för att klara de utmaningar som klimatproblemen kommer att ställa oss inför. Det finansiella sparandet i vårt budgetalternativ överstiger regeringens med 9, 10 respektive 10 miljarder kronor 2008–2010. Vår politik innebär att vi tar ett stort ansvar för den långsiktiga utvecklingen av de offentliga finanserna.

Miljöpartiet står bakom de båda budgetpolitiska målen, överskottsmålet och utgiftstaket. Utgiftstaken fyller en viktig funktion dels för att de förhindrar att staten tar på sig för stora utgiftsökningar som blir ohållbara vid en lågkonjunktur, dels för att de ger förutsättningar att nå överskottsmålet.

Vi föreslår nu att utgiftstaken 2008–2010 fastställs till 985, 1 021 respektive 1 051 miljarder kronor. Dessa utgiftstak överensstämmer, efter tekniska justeringar, med de tak vi föreslog i våras.

Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen vad jag här har anfört om inriktningen av budgetpolitiken. Jag tillstyrker därmed motion Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2, båda i denna del samt avstyrker proposition 1 yrkande 1 i denna del och övriga här aktuella motionsyrkanden.

7. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster, punkt 3 (s)

av Pär Nuder (s), Sonia Karlsson (s), Monica Green (s), Hans Hoff (s), Agneta Gille (s) och Tommy Ternemar (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster

a) Statsbudgetens utgifter per utgiftsområde

Riksdagen beslutar om utgifter på utgiftsområden för 2008 enligt Socialdemokraternas förslag i tabell 4.1 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 4 och

2007/08:Sf347 av Tomas Eneroth m.fl. (s) yrkande 13 och

avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 4 och motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12,

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 51,

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 5 och

2007/08:Sf347 av Tomas Eneroth m.fl. (s) yrkande 17.

b) Statsbudgetens övriga utgifter

=Utskottet.

c) Förstärkt jobbskatteavdrag, grundavdrag m.m.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förstärkt jobbskatteavdrag, grundavdrag m.m. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 10 och 12 samt

avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 2 och 4–6 samt

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 9, 11 och 12.

d) Skattelättnad för utländska nyckelpersoner

=Utskottet.

e) Skattereduktion för förmån av hushållstjänster

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatteavdrag för hushållsnära tjänster. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 14 och avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 10 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 10.

f) Avgift till a-kassa och fackförening

=Utskottet.

g) Höjt avdrag för resor till och från arbetet samt tjänsteresor m.m.

=Utskottet.

h) Förmån av fri bil eller cykel

=Utskottet.

i) Beskattningen av lånedatorer

=Utskottet.

j) Beskattningen vid dubbel bosättning

=Utskottet.

k) Sänkta socialavgifter för tjänstesektorn

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om sänkta socialavgifter för tjänstesektorn. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:Fi271 av Carina Adolfsson Elgestam och Lars Wegedal (båda s),

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 15 och 16 samt

2007/08:A400 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 2 och

avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 32 och 34,

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 14 och 16 samt

2007/08:N323 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2.

l) Slopad särskild löneskatt för personer födda 1937 eller tidigare

=Utskottet.

m) Förändrade nivåer för socialavgifter

=Utskottet.

n) Allmän pensionsavgift

=Utskottet.

o) Reformerad beskattning av bostäder

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om reformerad beskattning av bostäder. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:Fi229 av Tomas Eneroth m.fl. (s) och

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 9 och

avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 11 och 13 samt

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 31.

p) Slopad förmögenhetsskatt

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förmögenhetsskatten. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:Fi270 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 2 och

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 13 och

avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12.

q) Höjd bolagsskatt, etableringskonto m.m.

=Utskottet.

r) Höjd koldioxidskatt

=Utskottet.

s) Beskattningen av bränslen i den handlande sektorn

=Utskottet.

t) Höjd energiskatt på diesel

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om höjd energiskatt på diesel. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 17 och

avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 18 i denna del och

2007/08:T327 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 19.

u) Handelsgödsel och bekämpningsmedel

=Utskottet.

v) Beskattning av avfall som förbränns

=Utskottet.

w) Fortsatta skattelättnader för koldioxidneutrala drivmedel

=Utskottet.

x) Beskattning av privatflygets bränsle, m.m.

=Utskottet.

- y) *Skatt på fluorerade gaser*
=Utskottet.
- z) *Sänkt fordonsskatt för dieselpersonbilar, m.m.*
=Utskottet.
- å) *Registreringsskatt för fordon, trängselskatt, kilometerskatt*
=Utskottet.
- ä) *Energiskatteavdrag för vindkraft*
=Utskottet.
- ö) *Höjd effektskatt på kärnkraft*
=Utskottet.
- aa) *Höjd fastighetsskatt för vattenkraftverk*
=Utskottet.
- ab) *Skatt på alkohol*
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatt på alkohol. Därmed bifaller riksdagen motion
2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 18 och
avslår motion
2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 28.
- ac) *Tobaksskatt*
=Utskottet.
- ad) *Lättnader i reklamskatten*
=Utskottet.
- ae) *Sänkt lotteriskatt*
=Utskottet.
- af) *Skatt på trafikförsäkringspremier, m.m.*
=Utskottet.
- ag) *Förlängd redovisningsperiod för mervärdesskatt*
=Utskottet.
- ah) *Moms på ekologiska livsmedel*
=Utskottet.
- ai) *Kreditering på skattekonto – konvertering från oljeuppvärmning*
=Utskottet.
- aj) *Kreditering på skattekonto – arbetsmarknadspolitiska stöd, m.m.*
=Utskottet.

ak) Statsbudgetens totala inkomster

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster i enlighet med Socialdemokraternas alternativ i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 3 och 11 samt avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 11 och motionerna 2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 10 och 11 samt 2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 6 och 30.

al) Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten
=Utskottet.

am) Utgiftstak för staten och offentlig sektor

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan om statsbudgeten till 982 miljarder kronor 2008 samt avslår regeringens förslag till utgiftstak för 2009 och 2010 i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 1 och 2 samt avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkterna 2, 3 och 7 samt motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 14–16 och 2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Vi anser att Socialdemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken, budgetpolitiken och skattepolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftsramar och beräkning av statsinkomster för 2008. Det innebär att fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2008 ska göras på det sätt som föreslås i motion Fi277 (s) och som, efter tekniska justeringar, framgår av tabell 4.1 i betänkandet. Statsbudgetens inkomster ska beräknas till de belopp som framgår av tabell 3.6 i betänkandet.

Slutligen stöder vi även Socialdemokraternas övriga förslag i detta sammanhang förutom motionerna Sf347 yrkande 17 och Fi277 yrkande 51 om ålderspensionen för personer som uppbär sjuk- och aktivitetsersättning. Eftersom dessa motionsförslag i sak är tillgodosedda genom utskottets förslag avstår vi från att reservera oss.

Regeringens förslag avstyrks i berörda delar liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

8. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster, punkt 3 (v)

av Ulla Andersson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster

a) Statsbudgetens utgifter per utgiftsområde

Riksdagen beslutar om utgifter på utgiftsområden för 2008 enligt Vänsterpartiets förslag i tabell 4.1 i betänkandet och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ålderspensionen för personer med sjuk- och aktivitetsersättning. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12,

bifaller delvis motionerna

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 51 och

2007/08:Sf347 av Tomas Eneroth m.fl. (s) yrkande 17 och

avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 4 och motionerna

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 4,

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 5 och

2007/08:Sf347 av Tomas Eneroth m.fl. (s) yrkande 13.

b) Statsbudgetens övriga utgifter

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om statsbudgetens övriga utgifter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:1 Finansplanen punkterna 5 och 10 samt motion

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 6 och

avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 9.

c) Förstärkt jobbskatteavdrag, grundavdrag m.m.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förstärkt jobbskatteavdrag, grundavdrag m.m. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 2 och 4–6 samt avslår motionerna

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 10 och 12 samt

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 9, 11 och 12.

d) Skattelättnad för utländska nyckelpersoner

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skattelättnader för utländska nyckelpersoner. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 7.

e) Skattereduktion för förmån av hushållstjänster

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skattereduktion för hushållstjänster. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 10 och avslår motionerna

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 14 och

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 10.

f) Avgift till a-kassa och fackförening

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avgift till a-kassa och fackförening. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 9.

g) Höjt avdrag för resor till och från arbetet samt tjänsteresor m.m.

=Utskottet.

h) Förmån av fri bil eller cykel

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ett cykelavdrag. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 29 och

avslår motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 32 och 33.

i) Beskattningen av lånedatorer

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om beskattningen av lånedatorer. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3.

j) Beskattningen vid dubbel bosättning

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avdrag för dubbel bosättning. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 8.

k) Sänkta socialavgifter för tjänstesektorn

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om sänkta socialavgifter för tjänstesektorn. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 32 och 34 samt

avslår motionerna

2007/08:Fi271 av Carina Adolfsson Elgestam och Lars Wegendal (båda s),

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 15 och 16,

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 14 och 16,
2007/08:N323 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2 samt
2007/08:A400 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 2.

l) Slopad särskild löneskatt för personer födda 1937 eller tidigare
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som
anförs i reservationen om slopad särskild löneskatt för personer
födda 1937 eller tidigare. Därmed bifaller riksdagen motion
2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 33 och
avslår motion
2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 15.

m) Förändrade nivåer för socialavgifter
=Utskottet.

n) Allmän pensionsavgift
=Utskottet.

o) Reformerad beskattning av bostäder
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som
anförs i reservationen om reformerad beskattning av bostäder. Där-
med bifaller riksdagen motion
2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 11 och 13 samt
avslår motionerna
2007/08:Fi229 av Tomas Eneroth m.fl. (s),
2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 9 och
2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 31.

p) Slopad förmögenhetsskatt
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som
anförs i reservationen om förmögenhetsskatten. Därmed bifaller riks-
dagen motion
2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12 och
avslår motionerna
2007/08:Fi270 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 2 och
2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 13.

q) Höjd bolagsskatt, etableringskonto m.m.
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som
anförs i reservationen om höjd bolagsskatt. Därmed bifaller riksdagen
motion
2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 14 och
avslår motion
2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 13.

r) Höjd koldioxidskatt
Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som
anförs i reservationen om höjd koldioxidskatt. Därmed bifaller riks-
dagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 19 och 27 samt avslår motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 18, 19, 25 och 27.

s) *Beskattningen av bränslen i den handlande sektorn*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om beskattningen av bränslen i den handlande sektorn. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 16.

t) *Höjd energiskatt på diesel*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om höjd energiskatt på diesel. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 18 i denna del och

2007/08:T327 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 19 och avslår motion

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 17.

u) *Handelsgödsel och bekämpningsmedel*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 23.

v) *Beskattning av avfall som förbränns*

=Utskottet.

w) *Fortsatta skattelättnader för koldioxidneutrala drivmedel*

=Utskottet.

x) *Beskattning av privatflygets bränsle, m.m.*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om beskattning av privatflygets bränsle m.m. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 22 och

avslår motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 22 och 23.

y) *Skatt på fluorerade gaser*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatt på fluorerande gaser. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 24 och

2007/08:MJ449 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 18.

z) Sänkt fordonsskatt för dieselpersonbilar, m.m.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om sänkt fordonsskatt för dieselpersonbilar, m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 18 i denna del, 20 och 25.

å) Registreringsskatt för fordon, trängselskatt, kilometerskatt

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om registreringsskatt för fordon. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 21 och avslår motion 2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 20 och 21.

ä) Energiskatteavdrag för vindkraft

=Utskottet.

ö) Höjd effektskatt på kärnkraft

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om höjd effektskatt på kärnkraft. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:N377 av Kent Persson m.fl. (v) yrkande 3 i denna del.

aa) Höjd fastighetsskatt för vattenkraftverk

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om höjd fastighetsskatt för vattenkraftverk. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:N377 av Kent Persson m.fl. (v) yrkande 3 i denna del.

ab) Skatt på alkoholisk

=Utskottet.

ac) Tobaksskatt

=Utskottet.

ad) Lättnader i reklamskatten

=Utskottet.

ae) Sänkt lotteriskatt

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om sänkt lotteriskatt. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 17.

af) Skatt på trafikförsäkringspremier, m.m.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatt på trafikförsäkringspremier, m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 26 och 30.

ag) Förlängd redovisningsperiod för mervärdesskatt

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förlängd redovisningsperiod för mervärdesskatt. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 31.

ah) Moms på ekologiska livsmedel

=Utskottet.

ai) Kreditering på skattekonto – konvertering från oljeuppvärmning

=Utskottet.

aj) Kreditering på skattekonto – arbetsmarknadspolitiska stöd, m.m.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om kreditering på skattekonto – arbetsmarknadspolitiska stöd, m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 15, 28, 38 och 39.

ak) Statsbudgetens totala inkomster

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster i enlighet med Vänsterpartiets alternativ i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 10 och 11 samt avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 11 och motionerna 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 3 och 11 samt 2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 6 och 30.

al) Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

Riksdagen beslutar om ökade utbetalningar till ålderspensionssystemet vid sidan om statsbudgeten i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 9 och avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 6.

am) Utgiftstak för staten och offentlig sektor

Riksdagen beslutar avslå regeringens förslag till utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan om statsbudgeten för 2008, 2009 och 2010 i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 14–16 och avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkterna 2, 3 och 7 samt motionerna 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 1 och 2 samt

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Jag anser att Vänsterpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftsramar och beräkning av statsinkomster för 2008. Det innebär att fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2008 ska göras på det sätt som föreslås i motion Fi276 (v) och som, efter tekniska justeringar, framgår av tabell 4.1 i betänkandet. Statsbudgetens inkomster ska beräknas till de belopp som framgår av tabell 3.9 i betänkandet. Jag stöder även Vänsterpartiets övriga förslag i detta sammanhang.

Jag står också i princip bakom motionerna Sf347 (s) yrkande 17 och Fi277 (s) yrkande 51 om att ålderspensionsrätten för personer som uppbär sjuk- och aktivitetsersättning ska återställas från 2008. Utskottet avstyrker motionsförslagen med hänvisning till att de betraktas som tillgodosedda i och med den överenskommelse som refereras i betänkandet. Enligt min mening borde återställandet göras retroaktivt från 2007, och det finns även andra viktiga frågor kring återställandet som fortfarande är obesvarade.

Pensionsreformen genomfördes utan någon demokratisk förankring. För att genomföra sjösättandet av reformen tillsattes inom Socialdepartementet en arbetsgrupp med företrädare för de fem partier som ställt sig bakom överenskommelsen. Med tanke på att nuvarande pensionssystem fullt ut har trätt i kraft måste detta uppdrag sägas vara slutfört. De fem partierna har trots det fortsatt att arbeta bakom lyckta dörrar med uppdraget att ”vårda överenskommelsen”. Det är enligt min mening hög tid att alla riksdagens sju partier tillåts att fullt ut ta ansvar för pensionsfrågorna. Det är ett allvarligt demokratiskt underskott att så inte redan är fallet. När pensionärers villkor försämrats måste någon kunna ställas till svars.

Med tanke på att partierna bakom pensionsöverenskommelsen valt att hemlighålla sitt arbete finns det stora begränsningar i riksdagens möjligheter att få den insyn i de viktiga diskussioner som rör pensionssystemets utformning. Av denna anledning bör regeringen se till att riksdagens samtliga partier omgående ges full och löpande insyn i de politiska överläggningar som rör pensionssystemet och därmed frånta Genomförandegruppen dess formella roll i beslutsprocesser kring pensionssystemet. Därför menar Vänsterpartiet att även de förändringar som de fem partierna nu kommit överens om gällande antagandeinkomsten för förtidspensionärer inte heller borde hanteras av den s.k. Genomförandegruppen utan att samtliga partier bör ha möjlighet att delta i arbetet, men det är positivt att regeringen nu backar från de neddragningar den gjort på förtidspensionerna.

Regeringens förslag avstyrks i berörda delar, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

9. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster, punkt 3 (mp)

av Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Beslut om utgiftsramar och beräkning av statsbudgetens inkomster

a) Statsbudgetens utgifter per utgiftsområde

Riksdagen beslutar om utgifter på utgiftsområden för 2008 enligt Miljöpartiets förslag i tabell 4.1 i betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 5 och avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 4 och motionerna 2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 12, 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 4 och 51 samt 2007/08:Sf347 av Tomas Eneroth m.fl. (s) yrkandena 13 och 17.

b) Statsbudgetens övriga utgifter

=Utskottet.

c) Förstärkt jobbskatteavdrag, grundavdrag m.m.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förstärkt jobbskatteavdrag, grundavdrag m.m. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 9, 11 och 12 samt

avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 2 och 4–6 samt 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 10 och 12.

d) Skattelättnad för utländska nyckelpersoner

=Utskottet.

e) Skattereduktion för förmån av hushållstjänster

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skattereduktion för hushållstjänster. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 10 och avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 10 och 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 14.

f) Avgift till a-kassa och fackförening

=Utskottet.

g) Höjt avdrag för resor till och från arbetet samt tjänsteresor m.m.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om höjt avdrag för resor till och från arbetet samt tjänsteresor m.m. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 24.

h) Förmån av fri bil eller cykel

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om förmån av fri bil eller cykel. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 32 och 33 samt avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 29.

i) Beskattningen av lånedatorer

=Utskottet.

j) Beskattningen vid dubbel bosättning

=Utskottet.

k) Sänkta socialavgifter för tjänstesektorn

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om sänkta socialavgifter för tjänstesektorn. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 14 och 16 samt 2007/08:N323 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 32 och 34,

2007/08:Fi271 av Carina Adolfsson Elgestam och Lars Wegendal (båda s),

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 15 och 16 samt

2007/08:A400 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 2.

l) Slopad särskild löneskatt för personer födda 1937 eller tidigare

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om slopad särskild löneskatt för personer födda 1937 eller tidigare. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 15 och avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 33.

m) Förändrade nivåer för socialavgifter

=Utskottet.

n) Allmän pensionsavgift

=Utskottet.

o) Reformerad beskattning av bostäder

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om reformerad beskattning av bostäder. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 31 och avslår motionerna

2007/08:Fi229 av Tomas Eneroth m.fl. (s),

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 11 och 13 samt

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 9.

p) Slopad förmögenhetsskatt

=Utskottet.

q) Höjd bolagsskatt, etableringskonto m.m.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om att införa etableringskonto. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 13 och avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 14.

r) Höjd koldioxidskatt

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om höjd koldioxidskatt. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 18, 19, 25 och 27 samt

avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 19 och 27.

s) Beskattningen av bränslen i den handlande sektorn

=Utskottet.

t) Höjd energiskatt på diesel

=Utskottet.

u) Handelsgödsel och bekämpningsmedel

=Utskottet.

v) Beskattning av avfall som förbränns

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om beskattningen av avfall som förbränns. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 26.

w) Fortsatta skattelättnader för koldioxidneutrala drivmedel

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om fortsatta skattelättnader för koldioxidneutrala drivmedel. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi258 av Per Bolund m.fl. (mp) yrkandena 1–3.

x) *Beskattning av privatflygets bränsle, m.m.*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om beskattning av privatflygets bränsle, m.m. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 22 och 23 samt avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 22.

y) *Skatt på fluorerade gaser*

=Utskottet.

z) *Sänkt fordonsskatt för dieselpersonbilar, m.m.*

=Utskottet.

å) *Registreringsskatt för fordon, trängselskatt, kilometerskatt*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om trängselskatt och kilometerskatt. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 20 och 21 samt avslår motion

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 21.

ä) *Energiskatteavdrag för vindkraft*

=Utskottet.

ö) *Höjd effektskatt på kärnkraft*

=Utskottet.

aa) *Höjd fastighetsskatt för vattenkraftverk*

=Utskottet.

ab) *Skatt på alkohol*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om skatt på alkohol. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 28 och avslår motion

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 18.

ac) *Tobaksskatt*

=Utskottet.

ad) *Lättnader i reklamskatten*

=Utskottet.

ae) *Sänkt lotteriskatt*

=Utskottet.

af) *Skatt på trafikförsäkringspremier, m.m.*

=Utskottet.

ag) Förlängd redovisningsperiod för mervärdesskatt

=Utskottet.

ah) Moms på ekologiska livsmedel

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om sänkt moms på ekologiska livsmedel. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 29.

ai) Kreditering på skattekonto – konvertering från oljeuppvärmning

=Utskottet.

aj) Kreditering på skattekonto – arbetsmarknadspolitiska stöd, m.m.

=Utskottet.

ak) Statsbudgetens totala inkomster

Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster i enlighet med Miljöpartiets alternativ i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 6 och 30 samt avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 11 och motionerna 2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 10 och 11 samt 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 3 och 11.

al) Ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten

=Utskottet.

am) Utgiftstak för staten och offentlig sektor

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan om statsbudgeten till 985 miljarder kronor för 2008, 1 021 miljarder kronor för 2009 och 1 051 miljarder kronor för 2010 i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkandena 3 och 4 samt avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkterna 2, 3 och 7 samt motionerna

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 14–16 och

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Jag anser att Miljöpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftsramar och beräkning av statsinkomster för 2008. Det innebär att fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2008 ska göras på det sätt som föreslås i motion Fi278 (mp) och som framgår av tabell 4.1 i betänkandet. Statsbudgetens inkomster ska beräknas till de belopp som framgår av tabell 3.12 i betänkandet.

Jag står också bakom motionerna Sf347 (s) yrkande 17 och Fi277 (s) yrkande 51 om ålderspensionen för personer som uppbär sjuk- och aktivitetsersättning. Eftersom dessa motionsförslag i sak är tillgodosedda genom utskottets förslag avstår jag dock från att reservera mig till förmån för dem.

Slutligen stöder jag också Miljöpartiets övriga förslag i detta sammanhang. Regeringens förslag avstyrks i berörda delar liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

10. Fördelning av utgifter 2009 och 2010, punkt 4 (s)

av Pär Nuder (s), Sonia Karlsson (s), Monica Green (s), Hans Hoff (s), Agneta Gille (s) och Tommy Ternemar (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifter på utgiftsområden i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 5 och avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 12 och motionerna 2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 13 och 2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 7.

Ställningstagande

Vi anser att den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden 2009 och 2010 ska göras i enlighet med Socialdemokraternas förslag vilket, efter tekniska justeringar, framgår av tabellerna 5.1 och 5.2 i betänkandet.

Därmed tillstyrker vi motion Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 5 samt avstyrker proposition 1 yrkande 12 och övriga här aktuella motionsyrkanden.

11. Fördelning av utgifter 2009 och 2010, punkt 4 (v)

av Ulla Andersson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifter på utgiftsområden i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 13 och avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 12 och motionerna 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 5 och 2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 7.

Ställningstagande

Jag anser att den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden 2009 och 2010 ska göras i enlighet med Vänsterpartiets förslag vilket, efter tekniska justeringar, framgår av tabellerna 5.1 och 5.2 i betänkandet.

Därmed tillstyrker jag motion Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 13 samt avstyrker proposition 1 yrkande 12 och övriga här aktuella motionsyrkanden.

12. Fördelning av utgifter 2009 och 2010, punkt 4 (mp)

av Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifter på utgiftsområden i enlighet med vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 7 och avslår proposition 2007/08:1 Finansplanen punkt 12 och motionerna 2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 13 och 2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s) yrkande 5.

Ställningstagande

Jag anser att den preliminära fördelningen av utgifterna på utgiftsområden 2009 och 2010 ska göras i enlighet med Miljöpartiets förslag, vilket framgår av tabellerna 5.1 och 5.2 i betänkandet.

Därmed tillstyrker jag motion Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 7 samt avstyrker proposition 1 yrkande 12 och övriga här aktuella motionsyrkanden.

13. EU-medlemskapets kostnader, punkt 11 (v, mp)

av Ulla Andersson (v) och Mikaela Valtersson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om EU-medlemskapets kostnader. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2007/08:Fi257 av Max Andersson och Ulf Holm (båda mp).

Ställningstagande

Vi anser att Sveriges samlade kostnader för EU-medlemskapet bör utredas. Kostnaderna är mer betydande än man kan tro. Medlemsavgiften har kostat oss hundratals miljarder sedan vårt inträde i EU, men det är troligen ändå bara en mindre del av medlemskapets samlade kostnader. Till avgiften måste man lägga kostnader för att Sverige tvingades återreglera och byråkratisera jordbruket, kostnader för EU:s misskötta fiskepolitik, medfinansiering av EU:s hårt kritiserade regionalpolitik och EU:s protektionistiska handelspolitik som tvingar på Sverige tullar för varor som tillverkas i tredje världen.

Förutom dessa kostnader har EU-medlemskapet också inneburit minskad flexibilitet och ökad byråkratisering i det politiska systemet. Goda idéer stoppas för att de är i strid med, eller misstänks vara i strid med, EU:s regler och implementering av EU-regler innebär stora kostnader.

EU-medlemskapet har också positiva sidor och i analys av EU-medlemskapets samlade kostnader måste också dessa beaktas. Oavsett vilken inställning man har till det svenska EU-medlemskapet borde det finnas ett intresse av att göra en seriös utredning av EU-medlemskapets samlade både direkta och indirekta kostnader.

Riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening vad vi har anfört om en utredning av EU-medlemskapets kostnader. Därmed tillstyrker vi motion Fi257 (mp).

14. Pris- och löneomräkningen, punkt 12 (v)

av Ulla Andersson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i reservationen om pris- och löneomräkningen. Därmed bifaller riksdagen motion

2007/08:Fi209 av Ulla Andersson m.fl. (v).

Ställningstagande

Varje år räknas myndigheternas anslag upp för att kompensera för ökade priser och löner. Lönernas uppräknings baseras på SCB:s arbetskostnadsindex. Detta index är baserat på löneutvecklingen för tjänstemän i den konkurrensutsatta tjänstesektorn korrigerad för ett tioårigt genomsnitt av produktionsutvecklingen inom den privata tjänstesektorn.

I regeringens vårproposition 2007 uppräknas lönekostnaden för 2008 med 0,78 % (jämfört med siffrorna i budgetpropositionen 2007). Det är den lägsta uppräknings som gjorts sedan modellen infördes. Uppräknings läggs nu fast i och med budgetpropositionen. Denna siffra ska jämföras

med att de avtal som träffats på arbetsmarknaden under 2007 oftast ligger på en löneutvecklingstakt på 3,4 % per år. Innebörden av den låga uppräkningsningen är att många statligt anställda hotas av uppsägningar.

Den modell som används för pris- och löneuppräkningsningen innebär att kvalificerade statliga arbeten jämförs med verksamheter som inte alls har samma kvalitets- och rättssäkerhetskrav. I ett läge då många tjänsteyrken, exempelvis telefonförsäljning, växer i omfattning och samtidigt i viktiga avseenden industrialiseras, skapas det en situation där kraven på ”rationalisering” i den statliga sektorn blir orimliga. Den nuvarande omräkningsfaktorn är alltför okänslig för de stora skillnaderna inom tjänstesektorn och riskerar i praktiken att fungera som en automatisk nedskärningsmaskin som bidrar till en successiv urholkning av de offentliga verksamheterna. Jag anser att regeringen ska utreda frågan om ett nytt system för pris- och löneomräkning för myndigheternas anslag.

Riksdagen bör tillkännage för regeringen som sin mening vad jag här har anfört om pris- och löneomräkningen. Därmed tillstyrker jag motion Fi209 (v).

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:1 Budgetpropositionen för 2008 Finansplanen:

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår (kapitel 1).
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten till 957 miljarder kronor för 2008 (avsnitt 4.3.3).
3. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten till 989 miljarder kronor för 2009 och 1 018 miljarder kronor för 2010 (avsnitt 4.3.3).
4. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2008 i enlighet med vad regeringen föreslår (avsnitt 4.3.4 tabell 4.6).
5. Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2008 (avsnitt 4.3.4 tabell 4.6).
6. Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensions-systemet vid sidan av statsbudgeten för 2008 (avsnitt 4.3.4 tabell 4.6).
7. Riksdagen godkänner beräkningen av taket för den offentliga sektorns utgifter för 2008, 2009 och 2010 (avsnitt 4.3.5).
8. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008 ta upp lån enligt lagen (1988:1387) om statens upplåning och skuldförvaltning (avsnitt 4.4.3).
9. Riksdagen godkänner beräkningen av myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret för 2008 (avsnitt 4.4.3 tabell 4.11).
10. Riksdagen godkänner beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2008 (avsnitt 4.4.3 tabell 4.11).
11. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2008 (avsnitt 6.3 och bilaga 1 avsnitt 2).
12. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2009 och 2010 som riktlinje för regeringens budgetarbete (avsnitt 7.4.1 tabell 7.6).
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2008 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet intill ett belopp av 30 300 000 000 kronor (avsnitt 7.5.1).
14. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2008 besluta om krediter för myndigheters räntekonton i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 19 800 000 000 kronor (avsnitt 7.5.2).

15. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2008 för Sjunde AP-fondens verksamhet dels besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 5 000 000 kronor, dels besluta om kredit på räntekonto i Riksgäldskontoret intill ett belopp av 150 000 000 kronor (avsnitt 7.5.3).
16. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2008, med de begränsningar som följer av 6 § andra stycket lagen (1996:1059) om statsbudgeten, besluta att ett ramanslag, med undantag för anslag anvisade för förvaltningsändamål, får överskridas om ett riksdagsbeslut om anslag på tilläggsbudget inte hinner inväntas samt om överskridandet ryms inom utgiftstaket för staten (avsnitt 7.8).
28. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift (avsnitt 3.1 och 5.3.4).
29. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi (avsnitt 3.2 och 5.6.10).
30. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift (avsnitt 3.3 och 5.3.3).
31. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980) (avsnitt 3.4 och 5.3.3).
32. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus (avsnitt 3.5 och 5.9.2).

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:Fi207 av Kerstin Lundgren (c):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om reklamskatten i enlighet med vad som anförs i motionen.

2007/08:Fi209 av Ulla Andersson m.fl. (v):

Riksdagen begär att regeringen låter utreda frågan om ett nytt system för pris- och löneomräkning för myndigheternas anslag.

2007/08:Fi229 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda de regionalpolitiska konsekvenserna av förändrad fastighetsskatt.

2007/08:Fi248 av Claes-Göran Brandin och Kenneth G Forslund (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändrad fördelning av höjd skatt på tobak.

2007/08:Fi249 av Gunnar Axén (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om reklamskatten.

2007/08:Fi250 av Jan Ericson och Maria Plass (båda m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ändra den rådande redovisningsprincipen för stora, framtida och samhällsekonomiskt lönsamma infrastrukturinvesteringar, genom att lyfta bort dessa från statens budget och lägga dem utanför utgiftstaket.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över regelverket för avskrivningar samt avskrivningstidens längd för olika former av infrastrukturinvesteringar.

2007/08:Fi257 av Max Andersson och Ulf Holm (båda mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om EU-medlemskapets totala kostnader.

2007/08:Fi258 av Per Bolund m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att skattebefrielse för alternativa drivmedel från den 1 januari 2009 villkoras med miljökrav och livscykelanalyser.
2. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med en proposition i detta ärende senast juni 2008.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en eventuell förlängning av den ovillkorade dispensen sker med högst ett år i taget.

2007/08:Fi267 av Jan R Andersson och Mikael Cederbratt (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ändrad fördelning av den i budgetpropositionen (2007/08:1) föreslagna höjningen av skatten på tobak.

2007/08:Fi269 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om målsättningen med Vänsterpartiets skattepolitik.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jobbskatteavdraget.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förmånsskatt på datorer.

4. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i 63 kap. inkomstskattelagen enligt vad som anförs i motionen om ökat skatteuttag vid högre inkomster.
5. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i 65 kap. 5 § inkomstskattelagen enligt vad som anförs i motionen om uppräknning av skiktgränserna.
6. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i 63 kap. inkomstskattelagen enligt vad som anförs i motionen om skattelättnader vid lägre inkomster.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skattelättnader för utländska nyckelpersoner.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avdrag för dubbel bosättning.
9. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i inkomstskattelagen samt följdändringar i lagen (1197:324) om begränsning av skatt och i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter enligt vad som anförs i motionen om skattereduktion för a-kassa och fackföreningsavgift.
10. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i lag om skattereduktion för utgifter för hushållsarbete och lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483) enligt vad som anförs i motionen om skattereduktion för hushållstjänster.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om reformerad beskattning av bostäder.
12. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i lagen om statlig förmögenhetsskatt enligt vad som anförs i motionen om förmögenhetsskatt.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Vänsterpartiets förslag till fastighetsskatt, begränsnings- och dämpningsregel.
14. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i 65 kap. 14 § inkomstskattelagen enligt vad som anförs i motionen om bolagsskatt.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kreditering på skattekonto avseende forskning och utveckling i små och medelstora företag.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nedsättningar av koldioxidskatten för den handlande sektorn.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om lotteriskatt.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om höjd skatt på diesel och sänkt fordonsskatt.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om höjd bensinskatt.

20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fordonsskatt i glesbygd.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om registreringsskatt.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om klimatskatt på flyget.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skatt på handelsgödsel och bekämpningsmedel.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om avgift på fluorerade gaser.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om koldioxidbaserad fordonsskatt.
26. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till båtskatt enligt vad som anförs i motionen.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om alkylatbensin.
28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kollektivtrafik i glesbygd.
29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett ”cykelavdrag”.
30. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i lagen om skatt på trafikförsäkringspremier enligt vad som anförs i motionen om skatt på trafikförsäkringspremie.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om momsredovisning.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sänkta socialavgifter för vissa tjänsteföretag.
33. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i socialavgiftslagen enligt vad som anförs i motionen om nedsättning av särskild löneskatt.
34. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring i socialavgiftslagen enligt vad som anförs i motionen om sänkta arbetsgivaravgifter för 19–24-åringar.
38. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om nystartsjobb och nyfriskjobb.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anställningsstöd och krediteringar med skatteanknytning.

2007/08:Fi270 av Mona Sahlin m.fl. (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att behålla förmögenhetsskatten.

*2007/08:Fi271 av Carina Adolfsson Elgestam och Lars Wegedal
(båda s):*

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förändringar i arbetsgivaravgiften inte bör missgynna mindre företag.

2007/08:Fi276 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen beslutar godkänna utgångspunkterna för den ekonomiska politiken i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 5–7 i motionen).
2. Riksdagen beslutar i enlighet med vad som anförs i motionen om en jobsatsning genom skattekreditering på budgetens inkomstsida (avsnitt 6.3 och 6.4 i motionen).
3. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag till hur 22–23 §§ budgetlagen kan ändras så att huvudprincipen för en infrastrukturinvestering sker genom lån hos Riksgäldskontoret i enlighet med vad som anförs i motionen (avsnitt 7.3 i motionen).
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en feministisk politik (avsnitt 8 i motionen).
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en radikal miljöpolitik (avsnitt 9 i motionen).
6. Riksdagen beslutar att godkänna beräkningen av Riksgäldens nettoutlåning i enlighet med vad som anförs i motionen angående bostadsfond, höjt studiemedel samt investeringsbudget för väg- och järnvägsinvesteringar (avsnitt 6.5, 7.3 och 7.2, tabell 4 i motionen).
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om anställningsstöd, plusjobb och krediteringar med skatteanknytning (avsnitt 6.2 i motionen).
9. Riksdagen beslutar om ökade utbetalningar till ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten i enlighet med vad som anförs i motionen om ökad utbetalning av tilläggspension (avsnitt 12.11, tabell 7 och 10 i motionen).
10. Riksdagen beslutar om förändrade inkomster för staten för 2008 enligt uppställning i tabell 7 (avsnitt 10).
11. Riksdagen beslutar godkänna beräkningar av statens inkomster för 2009–2010 (avsnitt 10, tabell 7).
12. Riksdagen anvisar förändrade utgifter för 2008 enligt uppställning i tabell 10 (avsnitt 12 i motionen).
13. Riksdagen beslutar godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2009 och 2010 (avsnitt 12, tabell 11 i motionen).
14. Riksdagen beslutar avslå regeringens förslag till utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2008 (avsnitt 4.3.3 i budgetpropositionen).

15. Riksdagen beslutar avslå regeringens förslag till utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2009 och 2010 (avsnitt 4.3.3 i budgetpropositionen).
16. Riksdagen beslutar upphäva av riksdagen tidigare fattat beslut om utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten för 2008.

2007/08:Fi277 av Mona Sahlin m.fl. (s):

1. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet till 982 miljarder kronor för 2008 i enlighet med vad som anförs i motionen.
2. Riksdagen avslår regeringens förslag till utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet för 2009 och 2010.
3. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2008 i enlighet med vad som anförs i motionen.
4. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2008 i enlighet med vad som anförs i motionen.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av utgifter på utgiftsområden för 2009 och 2010 i enlighet med vad som anförs i motionen.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en fördelningspolitisk redogörelse för regeringens förslag.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inriktningen av skattepolitiken.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en differentierad fastighetsskatt.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om höjt grundavdrag för pensionärer.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sänkta egenavgifter i a-kassan.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förvärvsavdraget.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förmögenhetsskatten.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skatteavdrag för hushållsnära tjänster.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbetsgivaravgifter.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om sänkta socialavgifter för företag.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skatt på diesel.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om skatt på alkohol.

51. Riksdagen beslutar om ändring i 3 kap. 5 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension enligt följande lydelse: ”Ett pensionsgrundande belopp enligt 4 § ska för hel inkomstrelaterad sjukersättning och hel inkomstrelaterad aktivitetsersättning beräknas enligt följande. Den antagandeinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade ersättningen ska minskas med ett belopp motsvarande 7 procent av antagandeinkomsten. Det pensionsgrundande beloppet utgör för varje månad som hel ersättning uppburits skillnaden mellan en tolfedel av den minskade antagandeinkomsten och den pensionsgrundande inkomsten av nämnda ersättning efter avdrag enligt 2 kap. 21 §. Har den försäkrade för en månad uppburit en fjärdedels, halv, två tredjedels eller tre fjärdedels sjukersättning eller aktivitetsersättning ska vid beräkningen enligt första stycket användas så stor andel av antagandeinkomsten som svarar mot graden av sjukersättningen eller aktivitetsersättning. Utbetalas för hel månad endast en del av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen enligt bestämmelserna i 16 kap. 20 § lagen (1962:381) om allmän försäkring ska vid beräkning enligt första stycket användas så stor andel av antagandeinkomsten som svarar mot den utbetalade delen.”
123. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.

2007/08:Fi278 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.
2. Riksdagen beslutar att anta Miljöpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (avsnitt 4–14).
3. Riksdagen beslutar att fastställa utgiftstaken för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 985 miljarder kronor för 2008.
4. Riksdagen beslutar att fastställa utgiftstaken för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten till 1 021 miljarder kronor för 2009 och 1 051 miljarder kronor för 2010.
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2008 i enlighet med tabell 5.4 (avsnitt 5.2).
6. Riksdagen beslutar att godkänna beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2008 i enlighet med tabell 14.7 (avsnitt 14.9).
7. Riksdagen beslutar att godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2009 och 2010 i enlighet med tabell 5.4 (avsnitt 5.2).
9. Riksdagen beslutar att skiktgränsen för statlig skatt 2008 endast räknas upp med 1 % plus inflation.
10. Riksdagen beslutar att slopa skattereduktionen för hushållsnära tjänster fr.o.m. den 1 januari 2008.

11. Riksdagen begär att regeringen lägger fram lagförslag om höjt grundavdrag i enlighet med vad som i motionen anförs.
12. Riksdagen begär att regeringen lägger fram lagförslag om reformerad skattreduktion för arbetsinkomst i enlighet med vad som i motionen anförs.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa etableringskonto.
14. Riksdagen beslutar att slopa nedsättningen av arbetsgivaravgift för 18–24-åringar från den 1 januari 2008.
15. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om löneskatt för äldre i enlighet med vad som i motionen anförs.
16. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om en generell arbetsgivaravgiftssänkning för alla företag i enlighet med vad som i motionen anförs.
18. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om höjd koldioxidskatt med 30 öre per kilo koldioxid.
19. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om sänkt energiskatt på eldningsolja med 375 kr per kubikmeter.
20. Riksdagen begär att regeringen utreder och återkommer med lagförslag om en kilometerskatt som kan träda i kraft senast den 1 januari 2010.
21. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag som innebär att möjligheten att dra av trängselskatten som en kostnad i arbetet avskaffas.
22. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om införande av en skatt på flygresor i enlighet med vad som i motionen anförs.
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning gällande koldioxidskatt för flygbränsle.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en utredning med syfte att reformera reseavdragen.
25. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om att höja koldioxidskatten för den lätta industrin genom att nedsättningen höjs till 32 % av hushållens nivå.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en reformerad förbränningsskatt.
27. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om ett slopande av koldioxidskatteundantaget för torv.
28. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag på tilläggsskatt på alkoholisk i enlighet med vad som i motionen anförs.
29. Riksdagen begär att regeringen återkommer med lagförslag om sänkt moms på ekologiska livsmedel i enlighet med vad som i motionen anförs.

30. Riksdagen begär att regeringen återkommer med förslag om att sänka den förhöjda finansieringsavgiften i arbetslöshetsförsäkringen i enlighet med vad som i motionen anförs.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om hanteringen av fastighetsskatten.
32. Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag om nedsatt förmånsskatt på cyklar i enlighet med vad som i motionen anförs.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att utreda förmånsbilsbeskattning.

2007/08:Sf347 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

13. Riksdagen avslår regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområde 10.
17. Riksdagen beslutar om ändring i 3 kap. 5 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension enligt följande lydelse: Ett pensionsgrundande belopp enligt 4 § skall för hel inkomstrelaterad sjukersättning och hel inkomstrelaterad aktivitetsersättning beräknas enligt följande. Den antagandeinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade ersättningen skall minskas med ett belopp motsvarande 7 procent av antagandeinkomsten. Det pensionsgrundande beloppet utgör för varje månad som hel ersättning uppburits skillnaden mellan en tolfedel av den minskade antagandeinkomsten och den pensionsgrundande inkomsten av nämnda ersättning efter avdrag enligt 2 kap. 21 §.

2007/08:T327 av Lars Ohly m.fl. (v):

19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen mer noggrant utreder vilka skillnader som föreligger mellan "svavelfri" europadiesel och miljöklass 1 och utifrån den samlade miljöbedömningen föreslår lämpliga skattenivåer.

2007/08:MJ449 av Lars Ohly m.fl. (v):

18. Riksdagen beslutar om införande av lag om miljöavgift på F-gaser i enlighet med vad som anförs i motionen.

2007/08:MJ457 av Anders Ygeman m.fl. (s):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag att avsluta stödet till klimatinvesteringsprogrammen för åren 2009–2010.

2007/08:N323 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en generell sänkning av arbetsgivaravgifterna.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om arbetsgivaravgifter för soloföretagare.

2007/08:N377 av Kent Persson m.fl. (v):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att prishöjningar som uppkommer genom marginalkostnadsprissättningen på kolkraft inte ska gå till företagen utan ska ”skattas bort” och återföras till konsumenterna.

2007/08:A400 av Mona Sahlin m.fl. (s):

2. Riksdagen avslår regeringens förslag om höjda arbetsgivaravgifter för småföretagen.

BILAGA 2

Statsbudgetens inkomster och utgifter 2008

Förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens.

Tusental kronor

Utgiftsområden	Utskottets förslag
1 Rikets styrelse	10 937 659
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 105 694
3 Skatt, tull och exekution	9 175 600
4 Rättsväsendet	31 380 237
5 Internationell samverkan	1 654 966
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	43 880 510
7 Internationellt bistånd	27 702 071
8 Migration	6 145 413
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	50 754 889
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	117 999 388
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	42 948 000
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	66 696 808
13 Arbetsmarknad	61 760 699
14 Arbetsliv	1 195 617
15 Studiestöd	20 297 353
16 Utbildning och universitetsforskning	46 373 839
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	10 109 728
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning, byggande samt konsumentpolitik	1 808 637
19 Regional utveckling	3 350 174
20 Allmän miljö- och naturvård	4 721 620
21 Energi	2 838 002
22 Kommunikationer	35 760 092
23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	17 432 385
24 Näringsliv	4 848 563
25 Allmänna bidrag till kommuner	64 519 511
26 Statsskuldsräntor m.m.	40 757 000
27 Avgiften till Europeiska gemenskapen	30 121 940
Summa utgiftsområden	766 276 395
Minskning av anslagsbehållningar	1 326 173
Summa utgifter	767 602 568
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskon- toret, netto	12 653 000
Kassamässig korrigerering	824 000
Summa	781 079 568

Förslag till beräkning av inkomster per inkomsttitel

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens.

Inkomsttitlar	Utskottets förslag
<i>Tusental kronor</i>	
Skatt på arbete	910 533 917
1100 Direkta skatter på arbete	503 465 423
<i>1110 Inkomstskatter</i>	<i>558 639 771</i>
1111 Statlig inkomstskatt	50 644 815
1115 Kommunal inkomstskatt	507 994 956
<i>1120 Allmän pensionsavgift</i>	<i>85 705 232</i>
1121 Allmän pensionsavgift	85 705 232
<i>1130 Artistskatt</i>	<i>77 707</i>
1131 Artistskatt	77 707
<i>1140 Skattereduktioner</i>	<i>-140 957 288</i>
1141 Allmän pensionsavgift	-85 705 232
1149 Bredband	0
1151 Sjöinkomst	-77 596
1152 Stormskador	0
1153 Jobbavdrag	-53 874 460
1154 Hemtjänster	-1 300 000
1200 Indirekta skatter på arbete	407 068 494
<i>1210 Arbetsgivaravgifter</i>	<i>407 605 976</i>
1211 Sjukförsäkringsavgift	96 722 461
1212 Föräldraförsäkringsavgift	27 599 146
1213 Arbetsskadeavgift	8 530 645
1214 Ålderspensionsavgift	128 980 054
1215 Efterlevandepensionsavgift	21 326 613
1216 Arbetsmarknadsavgift	13 429 214
1217 Allmän löneavgift	93 962 546
1218 Ofördelade avgifter	0
1219 Nedsatta avgifter	17 055 297
<i>1240 Egenavgifter</i>	<i>12 968 679</i>
1241 Sjukförsäkringsavgift	3 110 557
1242 Föräldraförsäkringsavgift	942 700
1243 Arbetsskadeavgift	292 035
1244 Ålderspensionsavgift, netto	4 479 588
1245 Efterlevandepensionsavgift	728 811
1246 Arbetsmarknadsavgift	223 719
1247 Allmän löneavgift	3 191 269
1248 Ofördelade avgifter	0
<i>1260 Avgifter till pensionssystemet</i>	<i>-25 649 948</i>
1261 Avgifter till pensionssystemet	-25 649 948
<i>1270 Särskild löneskatt</i>	<i>32 183 042</i>
1271 Pensionskostnader, företag	23 959 603

Inkomsttitlar	Utskottets förslag
<i>Tusental kronor</i>	
1272 Pensionskostnader, staten	2 970 488
1273 Förvärvsinkomster	3 436 259
1274 Egenföretagare	1 816 692
1275 Övrigt	0
1280 Nedsättningar	-21 153 034
1281 Sjöfartsstöd	-1 947 987
1282 Arbetsgivaravgifter	-17 055 297
1283 Egenavgifter, generell nedsättning	0
1284 Egenavgifter, regional nedsättning	-92 749
1285 Nystartjobb	-2 057 000
1290 Tjänstegruppliv	1 113 778
1291 Tjänstegruppliv	1 113 778
1300 Skatt på kapital	190 736 229
1310 Skatt på kapital, hushåll	27 721 132
1311 Skatt på kapital	48 666 261
1312 Skattereduktion kapital	-21 204 158
1313 Expansionsmedelsskatt	259 029
1314 Skattereduktion riskkapital	0
1320 Skatt på företagsvinster	108 884 612
1321 Skatt på företagsvinster	108 884 612
1322 Skattereduktioner	0
1330 Kupongskatt	5 044 167
1331 Kupongskatt	5 044 167
1340 Avkastningsskatt	16 647 813
1341 Avkastningsskatt, hushåll	157 496
1342 Avkastningsskatt, företag	16 261 874
1343 Avkastningsskatt på individuellt pensions-sparande	228 443
1350 Fastighetsskatt	22 494 083
1351 Fastighetsskatt, hushåll	409 888
1352 Fastighetsskatt, företag	10 024 196
1353 Kommunal fastighetsavgift, hushåll	9 224 650
1354 Kommunal fastighetsavgift, företag	2 835 350
1360 Stämpelskatt	9 944 422
1361 Stämpelskatt	9 944 422
1380 Arvs- och gåvoskatt	0
1381 Arvsskatt	0
1382 Gåvoskatt	0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	424 099 528
1410 Mervärdesskatt	307 238 074
1411 Mervärdesskatt	307 838 074
1412 Skattelättnad för vissa byggtjänster	-600 000

Inkomsttitlar		Utskottets förslag
<i>Tusental kronor</i>		
1420	<i>Skatt på alkohol och tobak</i>	22 504 002
1421	Skatt på tobak	11 331 849
1422	Skatt på etylalkohol	4 151 402
1423	Skatt på vin	3 682 597
1424	Skatt på mellanklassprodukter	184 175
1425	Skatt på öl	3 153 032
1426	Privatinförsel av alkohol och tobak	946
1430-1450	Skatt på energi och miljö	72 536 080
1430	<i>Energiskatt</i>	40 101 488
1431	Skatt på elektrisk kraft	19 281 460
1432	Energiskatt bensin	14 898 209
1433	Energiskatt oljeprodukter	5 827 387
1434	Energiskatt övrigt	94 432
1440	<i>Koldioxidskatt</i>	26 960 380
1441	Koldioxidskatt bensin	11 943 979
1442	Koldioxidskatt oljeprodukter	13 673 064
1443	Koldioxidskatt övrigt	1 343 337
1450	<i>Övriga skatter på energi och miljö</i>	5 474 212
1451	Svavelskatt	79 746
1452	Skatt på råttolja	16 625
1453	Särskild skatt mot försurning	55 769
1454	Skatt på bekämpningsmedel och gödsel	380 085
1455	Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	3 968 099
1456	Avfallsskatt	645 582
1457	Avgifter till Kemikalieinspektionen	67 000
1458	Övriga skatter	261 306
1470	<i>Skatt på vägtrafik</i>	15 626 230
1471	Fordonsskatt	11 063 230
1472	Vägavgifter	747 400
1473	Trängselskatt	740 000
1474	Skatt på trafikförsäkringspremier	3 075 600
1480	<i>Övriga skatter</i>	6 195 142
1481	Systembolaget AB:s överskott	200 000
1482	Inlevererat överskott från Svenska Spel AB	3 800 000
1483	Skatt på spel	27 665
1484	Lotteriskatt	1 233 857
1485	Lotteriavgifter	35 500
1486	Skatt på annonser och reklam	630 321
1487	Koncessionsavgifter på televisionens område	30 000
1488	Lokalradioavgifter	131 000
1489	Avgifter till Granskningsnämnden	6 800
1491	Avgifter för telekommunikation	100 000
1492	Försäljningsskatt på motorfordon	0

Inkomsttitlar		Utskottets förslag
<i>Tusental kronor</i>		
1500	Skatt på import	6 307 294
	1511 Tullmedel	5 566 332
	1512 Jordbrukstullar och sockeravgifter	260 712
	1513 Avgifter till EU:s omstruktureringsfond för sockersektorn	480 250
1600	Restförda och övriga skatter	-2 370 848
<i>1610</i>	<i>Restförda skatter</i>	<i>-6 141 227</i>
	1611 Restförda skatter, hushåll	-2 117 495
	1612 Restförda skatter, företag	-4 023 732
<i>1620</i>	<i>Övriga skatter, hushåll</i>	<i>2 203 999</i>
	1621 Omprövningar aktuellt taxeringsår	-100 000
	1622 Omprövningar äldre taxeringsår	500 000
	1623 Anstånd	-100 000
	1624 Övriga skatter	1 570 838
	1625 Skattetillägg	281 127
	1626 Förseningsavgifter	52 034
<i>1630</i>	<i>Övriga skatter företag</i>	<i>-258 113</i>
	1631 Omprövningar aktuellt taxeringsår	-1 000 000
	1632 Omprövningar äldre taxeringsår	400 000
	1633 Anstånd	-1 000 000
	1634 Övriga skatter	315 146
	1635 Skattetillägg	868 648
	1636 Förseningsavgifter	158 093
<i>1640</i>	<i>Intäkter som förs till fonder</i>	<i>1 824 493</i>
	1641 Insättningsgarantiavgifter	521 822
	1642 Avgifter till Kärnavfallsfonden	648 011
	1643 Bilskrotningsavgifter	0
	1644 Batteriavgifter	84 275
	1645 Kväveoxidavgifter	570 385
	Totala skatteintäkter	1 529 306 120
1700	Avgående poster, skatter till EU	-7 663 304
<i>1710</i>	<i>EU-skatter</i>	<i>-7 663 304</i>
	1711 EU-skatter	-7 663 304
	Offentliga sektorns skatteintäkter	1 521 642 816
1800	Avgående poster, skatter till andra sektorer	-698 259 482
<i>1810</i>	<i>Skatter till andra sektorer</i>	<i>-698 259 482</i>
	1811 Kommunala inkomstskatter	-520 054 956
	1812 Avgifter till AP-fonder	-178 204 525
	Statens skatteintäkter	823 383 335

Inkomsttitlar		Utskottets förslag
<i>Tusental kronor</i>		
1900	Periodiseringar	-14 057 996
1910	Uppbördsförskjutningar	-3 900 422
	1911 Uppbördsförskjutningar	-3 900 422
1920	Betalningsförskjutningar	-10 109 838
	1921 Kommuner och landsting	-1 801 202
	1922 Ålderspensionssystemet	-1 294 076
	1923 Företag och hushåll	-3 371 773
	1924 Kyrkosamfund	-503 094
	1925 EU	-3 139 693
1930	Anstånd	-47 736
	1931 Anstånd	-47 736
1000	Statens skatteinkomster	809 325 339
Inkomsttyp 2000	Inkomster av statens verksamhet:	44 025 710
Inkomsttyp 3000	Inkomster av försåld egendom:	50 000 000
Inkomsttyp 4000	Återbetalning av lån:	1 890 214
Inkomsttyp 5000	Kalkylmässiga inkomster:	8 927 400
Inkomsttyp 6000	Bidrag m.m. från EU:	12 478 400
Inkomsttyp 7000	Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-52 481 759
Inkomsttyp 8000	Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	-2 583 000
Inkomsttyp 9000	Löpande redovisade skatter m.m.	0
Summa inkomster		871 582 303
Beräknat lånebehov		-90 502 735
Summa		781 079 568

BILAGA 3

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Avgiften beräknas dels på sådan inkomst av anställning som avses i 2 kap. lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, dels på sådan inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 2 kap. nämnda lag om den enskilde är skattskyldig för inkomsten enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete *skall* därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av inkomst av anställning *skall* avdrag göras för kostnader som arbetstagaren har haft i arbetet i den utsträckning kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger *ettusen* kronor.

Avgiften beräknas dels på sådan inkomst av anställning som avses i 2 kap. lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension, dels på sådan inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 2 kap. nämnda lag om den enskilde är skattskyldig för inkomsten enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete *ska* därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av inkomst av anställning *ska* avdrag göras för kostnader som arbetstagaren har haft i arbetet i den utsträckning kostnaderna, minskade med erhållen kostnadsersättning, överstiger *5 000* kronor.

¹ Senaste lydelse 2001:1117.

Vid beräkning av avgiften bortses från inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete till den del summan av inkomsterna överstiger 8,07 gånger det för året gällande inkomstbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen om inkomstgrundad ålderspension. Därvid *skall* i första hand bortses från inkomst av annat förvärvsarbete.

Avgiften avrundas till närmast hela hundratal kronor. Avgift som slutar på 50 kronor avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av avgiften bortses från inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete till den del summan av inkomsterna överstiger 8,07 gånger det för året gällande inkomstbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen om inkomstgrundad ålderspension. Därvid *ska* i första hand bortses från inkomst av annat förvärvsarbete.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008 och tillämpas första gången vid 2009 års taxering.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 10 § lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

10 §¹

Avdrag får göras även för energiskatt och koldioxidskatt på bränsle som förbrukats på ett sätt som ger rätt till skattebefrielse enligt 6 a kap. 1 § 7 och 3 och 4 §§.

Avdrag enligt första stycket får göras endast i den mån avdrag inte gjorts enligt 7 kap. 1 § första stycket 4 i fall som avses i 6 a kap. 1 § 7 eller 3 eller 4 §.

Den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft som i Sverige framställts i ett vindkraftverk får göra avdrag med ett belopp som svarar mot 14 öre per kilowattimme om kraftverket är placerat på havsbotten eller på Vänerns botten. För annan placering får avdrag göras motsvarande 4 öre per kilowattimme. Avdragsrätten upphör dock när den sammanlagda elproduktionen i vindkraftverket uppgår till 20 000 kilowattimmar per installerad kilowatt enligt elgeneratorns märkeffekt.

Den som yrkesmässigt levererar elektrisk kraft som i Sverige framställts i ett vindkraftverk får göra avdrag med ett belopp som svarar mot 13 öre per kilowattimme om kraftverket är placerat på havsbotten eller på Vänerns botten. För annan placering får avdrag göras motsvarande 2 öre per kilowattimme. Avdragsrätten upphör dock när den sammanlagda elproduktionen i vindkraftverket uppgår till 20 000 kilowattimmar per installerad kilowatt enligt elgeneratorns märkeffekt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2006:1394.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Allmän löneavgift tas ut med 4,40 procent av underlaget och tillfaller staten.

Allmän löneavgift tas ut med 7,49 procent av underlaget och tillfaller staten.

För dem som vid årets ingång har fyllt 18 men inte 25 år tas löneavgiften ut med halva procenttalet och anges med två decimaler så att övriga decimaler faller bort.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.
 2. De nya bestämmelserna tillämpas på lön eller annan ersättning enligt 1 § som betalas ut efter den 31 december 2007.
 3. De nya bestämmelserna tillämpas också på inkomst enligt 2 § som uppbärs efter den 31 december 2007. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2007 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

¹ Senaste lydelse 2007:285.

4 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 26 § och 3 kap. 13 § socialavgiftslagen (2000:980) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 kap. 26 §¹

Arbetsgivaravgifterna är 28,02 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	8,78 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	4,45 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

Föreslagen lydelse

26 §

Arbetsgivaravgifterna är 24,93 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	7,71 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	2,43 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

Nuvarande lydelse

3 kap. 13 §²

Egenavgifterna är 26,31 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	9,61 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	1,91 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

¹ Senaste lydelse 2006:1345.

² Senaste lydelse 2005:829.

*Föreslagen lydelse***13 §**

Egenavgifterna är 23,22 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	7,93 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	0,50 %
6. arbetsskadeavgift	0,68 %

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2008.

2. De nya bestämmelserna i 2 kap. 26 § tillämpas på ersättning som betalas ut efter den 31 december 2007.

3. De nya bestämmelserna i 3 kap. 13 § tillämpas på inkomst som uppbärs efter den 31 december 2007. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2007 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

5 Förslag till lag om upphävande av lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus

Härigenom föreskrivs att lagen (2005:1247) om kreditering på skattekonto av stöd för konvertering från oljeuppvärmningssystem i bostadshus ska upphöra att gälla vid utgången av år 2007.